Jaarstukken 2021

gemeente
Weststellingwerf

Inhoudsopgave

Voorwoord 5
Leeswijzer 6
Jaarrekening op hoofdlijnen 7
Jaarrekening 2021 in één oogopslag 13
Kerngegevens 14
Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning 15
Programma 1 | Veiligheid 26
Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat 32
Programma 3 | Economie 36
Programma 4 | Onderwijs 40
Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie 46
Programma 6 | Sociaal domein 50
Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu 62
Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing 70
Overzicht | algemene dekkingsmiddelen 76
Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien 79
Overzicht kosten overhead 80
Vennootschapsbelasting 81
Onvoorziene uitgaven 82
Paragrafen 83
Paragraaf Lokale heffingen 84
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 92
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen 100
Paragraaf Financiering 104
Paragraaf Bedrijfsvoering 109
Paragraaf OWO-samenwerking 113
Paragraaf Verbonden Partijen 118
Paragraaf Grondbeleid 126
Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland 130
Paragraaf Dynamisch investeringsprogramma 132
Paragraaf Gevolgen corona 134
Jaarrekening - Balans per 31 december 2021 138
Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling 141
Toelichting op de activa 145
Toelichting op uitzettingen < 1 jaar 151
Toelichting op de passiva 153
Toelichting op reserves 154

Toelichting op vooruit ontvangen doeluitkeringen ... 158
Toelichting op niet uit de balans blijkende verplichtingen ... 160
Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten ... 162
Overzicht baten en lasten ... 163
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning ... 164
Programma 1 Veiligheid ... 166
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat ... 167
Programma 3 Economie ... 170
Programma 4 Onderwijs ... 171
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie ... 172
Programma 6 Sociaal domein ... 175
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu ... 180
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing ... 183
Overzicht algemene dekkingsmiddelen ... 186
Overzicht kosten overhead ... 188
Toelichting overhead kosten ... 189
Vennootschapsbelasting ... 191
Onvoorziene uitgaven ... 192
Toelichting tabel onvoorziene uitgaven ... 193
Begrotingsrechtmatigheid ... 194
Jaarrekening - overig ... 196
Overzicht incidentele budgetten ... 197
Incidentele middelen van 2021 naar 2022 ... 201
Wet WNT ... 204
Schatkistbankieren ... 206
Toelichting schatkistbankieren ... 207
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA) ... 208
SISA overzichten ... 209
Taakvelden overzicht ... 223
Controle verklaring ... 226
Bijlagen ... 227
Bijlage I: Verstrekte subsidies ... 228
Bijlage II: Lijst met afkortingen ... 230
Bijlage |||: Lijst met financiële begrippen ... 235

Voorwoord

Voorwoord

Beste leden van de gemeenteraad van Weststellingwerf
Met trots presenteren wij u de jaarstukken 2021. Hierin verantwoorden wij het laatste volledige jaar van de bestuursperiode 2018 – 2022. 2021 sluit met een positief rekeningresultaat van € 5 miljoen. Dit saldo is voor het grootste deel het gevolg van de coronacrisis. Een deel van dit positieve saldo schuiven we door naar 2022. Hiermee kunnen we een aantal werkzaamheden met een grootte van € 1,8 miljoen alsnog uitvoeren.

Het resultaat van Samen en Doen
De jaarstukken 2021 zijn de laatste verantwoording van het college van B&W van 2018-2022 met het collegeprogramma 'Weststellingwerf, de kracht van Samen en Doen!' Aan het eind van deze bestuursperiode hebben we een end-term review opgesteld. Belangrijke resultaten van het afgelopen jaar zijn:
-Aanpak van ondermijnende activiteiten
-Vaststelling ontwerp herinrichting Steenwijkerweg De Blesse
-Uitvoeringsprogramma centrumvisie Wolvega
-De koloniën van Weldadigheid zijn Unesco Werelderfgoed geworden
-Start Lindewijk II
-Besluitvorming over project Driewegsluis
-Ontwikkelen Monitor Sociaal domein
-Besluiten ter voorbereiding op de Omgevingswet

Recente ontwikkelingen
2021 verliep anders dan we ingeschat hadden bij het opstellen van de begroting. Dit komt vooral door de vele beperkingen tijdens de coronacrisis en de gevolgen daarvan. Nu we de jaarstukken 2021 in het tweede kwartaal van 2022 presenteren, zijn er nog meer ontwikkelingen die ons raken:
-de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne
-de stevige inflatie
-de krapte op de arbeidsmarkt

Gezonde gemeentefinanciën
Natuurlijk zijn we blij met het positieve jaarrekeningresultaat. Maar door bovenstaande recente ontwikkelingen is het ingewikkeld om dit rekeningresultaat goed uit te leggen. Duidelijk is dat het resultaat een incidenteel karakter heeft. Dankzij het positieve resultaat versterken we wel de financiële positie van de gemeente.
In 2021 zijn weer goede stappen gezet in het kostendekkend maken van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Met de totale gemeentelijke lasten staan we nog steeds op een 6e plaats in de monitor lokale lasten provincie Fryslân.

Tot slot
Ondanks de vele beperkingen door de coronacrisis hebben we veel van onze doelen bereikt. We willen iedereen die hieraan bij gedragen heeft hartelijk bedanken.

Wolvega, 28 april 2022
Burgemeester en wethouders van Weststellingwerf.

Leeswijzer

Leeswijzer
De leeswijzer vertelt hoe de jaarstukken 2021 zijn opgebouwd.

Jaarverslag
Het jaarverslag bevat voornamelijk de programmaverantwoording en de voorgeschreven paragrafen. Het begint met het voorwoord en de jaarrekening op hoofdlijnen. Direct na de kerngegevens komen de programma's en paragrafen. Elk programma en elke paragraaf is de verantwoording van het beleid van de programma's en paragrafen zoals die in de begroting 2021 aan u zijn gepresenteerd. Per programma vindt u de cijfers op hoofdlijnen. In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.
Ten opzichte van de begroting is er een extra paragraaf toegevoegd: Gevolgen corona.

Jaarrekening
De jaarrekening begint met de balans en deze wordt vervolgens per balanspost toegelicht. Hierna volgt het overzicht van baten en lasten. Per programma wordt een financiële analyse gegeven op de cijfers van de jaarrekening 2021 ten opzichte van de actuele begroting 2021. Ook de stand van de investeringen wordt hier toegelicht.

Met de in de tabellen genoemde kolom actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met de kolom primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2020.

De incidentele baten en lasten 2021 staan apart in een overzicht. Er zijn ook incidentele budgetten die doorlopen naar 2022. In de nota financieel beleid staat dat deze budgetten via een begrotingswijziging naar het volgende jaar overgeboekt worden. Deze begrotingswijziging wordt tegelijk met de jaarrekening aangeboden aan de raad.

Dan volgt nog informatie over de Wet Normering Topinkomens (WNT); het schatkistbankieren en de informatie over besteding van specifieke uitkeringen (SISA).

Controle verklaring
Verklaring van de accountant met het oordeel bij de jaarstukken.

Bijlagen
Lijst met afkortingen.

Jaarrekening op hoofdlijnen

Inleiding
In dit onderdeel treft u in het kort het financiële beeld over 2021 aan. De leidraad voor de af te leggen verantwoording is de door de raad vastgestelde programmabegroting 2021. In het jaarverslag leggen wij de inhoudelijke verantwoording af. In de jaarrekening geven we inzicht in de financiële positie en de besteding van de middelen over 2021.

Resultaat jaarrekening
De jaarrekening 2021 sluit met een positief saldo van € 5 miljoen. Bij de najaarsnota gingen we nog uit van een nadeel van € 1,6 miljoen. Het verschil wordt verderop in dit hoofdstuk op onderdelen verklaard. In de tabel overzicht baten en lasten staat het totaalbeeld van 2021 en de afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting.

Schuldpositie
Een kengetal om de schuldpositie te bepalen, is de schuldratio. Het streven naar een lagere schuldratio (onder de 80%) wordt als zodanig ook genoemd in het coalitieakkoord. De schuldratio geeft aan welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd door derden. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Beide ratio's zijn met elkaar verbonden doordat ze samen altijd 100% zijn. In tegenstelling tot de schuldratio is de solvabiliteitsratio één van de verplichte kengetallen die wordt toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De schuldratio voldoet eind 2021 ruim aan de norm (60,82%). Eind 2021 hebben we een solvabiliteit gerealiseerd van 39,18%.

Weerstandsvermogen
In onze nota financieel beleid, die de raad in 2021 heeft vastgesteld, hebben we een norm opgenomen ten aanzien van de minimale en maximale omvang van de financiële kengetallen, die met ingang van dat jaar verplicht worden opgenomen. We sluiten daarbij aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. De kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en in de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Alle kengetallen voldoen eind 2021 aan onze streefnorm.

Woonlasten
In onze gemeente is het mooi, goed en betaalbaar wonen. In 2021 is de gemiddelde woonlastendruk hoger geworden dan in 2020, maar als we kijken naar de andere Friese gemeenten dan behoren wij tot de 6 gemeenten met de laagste woonlasten.

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2020 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 701 in 2020 naar € 749 in 2021. Dit is een meer dan trendmatige stijging van de woonlasten, maar helaas onoverkomelijk gezien de landelijke ontwikkelingen en prijsinflaties.
De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 811 over 2021.

Corona virus
Net zoals in 2020 heeft het coronavirus ook in 2021 een grote impact gehad op de gehele samenleving. We hebben daarom opnieuw een corona paragraaf opgenomen in deze jaarrekening.

Bestemmingsvoorstel

Het resultaat van de jaarrekening 2021 is € 5 miljoen positief. Dit resultaat is mede ontstaan doordat we van het Rijk een vergoeding voor gemaakte coronakosten hebben gekregen. Een deel daarvan hebben we opgenomen bij de incidentele middelen die in 2022 opnieuw beschikbaar moeten worden gesteld. Gelijktijdig met de vaststelling van de jaarrekening krijgt u ook een begrotingswijziging 2022 om ter dekking van deze incidentele uitgaven in 2022 € 1,768 miljoen uit de algemene reserve te onttrekken.

Het college stelt daarom voor om het resultaat van de jaarrekening geheel te storten in de Algemene reserve.

Overzicht Baten en Lasten

x €1.000

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2020	Rekening 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Baten					
0 Bestuur en Ondersteuning	327	724	324	324	400 V
1 Veiligheid	40	14	51	51	-37 N
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	141	197	100	100	96 V
3 Economie	434	379	448	448	-69 N
4 Onderwijs	884	983	1.416	959	-433 N
5 Sport, Cultuur en Recreatie	477	591	662	601	-71 N
6 Sociaal Domein	11.121	9.138	8.017	7.762	1.121 V
7 Volksgezondheid en Milieu	5.451	5.863	5.965	5.716	-102 N
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	2.309	3.133	3.415	3.014	-282 N
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	55.402	58.767	57.029	54.773	1.738 V
Overzicht kosten overhead	5.792	6.484	6.093	5.825	391 V
Totaal Baten	**82.380**	**86.272**	**83.521**	**79.573**	**2.751 V**
Lasten					
0 Bestuur en Ondersteuning	-2.622	-2.803	-2.734	-2.559	-69 N
1 Veiligheid	-1.636	-1.774	-1.768	-1.758	-6 N
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-6.215	-6.553	-6.672	-6.442	120 V
3 Economie	-728	-737	-779	-773	42 V
4 Onderwijs	-3.796	-3.743	-4.307	-3.859	564 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	-3.906	-3.900	-4.309	-3.729	409 V
6 Sociaal Domein	-35.377	-33.311	-34.595	-32.091	1.283 V
7 Volksgezondheid en Milieu	-7.381	-7.892	-8.322	-7.843	430 V
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	-3.313	-3.607	-5.235	-4.587	1.627 V
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-326	-704	-1.250	-558	546 V
Overzicht kosten overhead	-14.260	-14.724	-13.973	-15.175	-751 N
Overzicht onvoorziene uitgaven	0	0	-280	-280	280 V
Totaal Lasten	**-79.559**	**-79.748**	**-84.224**	**-79.654**	**4.476 V**
Saldo van baten en lasten	**2.821**	**6.524**	**-703**	**-81**	**7.227 V**
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	845	7.977	8.435	214	-458 N
Toevoegingen	-2.325	-9.483	-9.375	-2.378	-108 N
Mutaties reserves	**-1.480**	**-1.506**	**-940**	**-2.163**	**-565 N**
Resultaat	**1.341**	**5.018**	**-1.643**	**-2.245**	**6.662 V**

Toelichting resultaat

Van programmabegroting naar voorjaarsnota

De programmabegroting 2021 sloot met een negatief resultaat van € 2.245.000 . Het resultaat van de voorjaarsnota 2021 inclusief de septembercirculaire 2020 was € 1.081.000 negatief. Hierdoor werd het verwachte saldo van de begroting € 3.326.000 negatief.

Van voorjaarsnota naar najaarsnota

Het resultaat van de najaarsnota was € 1.683.000 positief. Hierdoor werd het actuele begrotingssaldo € 1.643.000 negatief.

Van najaarsnota naar jaarrekening

De jaarrekening sluit met een positief exploitatieresultaat van € 5.018.000 ten opzichte van de actuele raming is dit een voordeel van € 6.662.000. In de tabel hieronder wordt aangegeven waar dit verschil uit bestaat. Op dit moment lijken de belangrijkste afwijkingen allemaal een incidenteel karakter te hebben.

x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen - = nadelig	Verschil ten opzichte van najaarsnota	Inc/struct	Waarvan over te hevelen naar 2022/2023
0 Bestuur en ondersteuning			
Vrijval van de voorziening pensioenen wethouders in verband met een hogere rekenrente	183	i	
Incidenteel budget voor het opstellen beleidsplan Dienstverlening was niet volledig nodig	30	i	
1 Veiligheid			
Door corona zijn er minder inkomsten op de APV vergunningen	-42	i	
2 Verkeer, vervoer en Waterstaat			
Projecten voor het openbaar groen zijn niet uitgevoerd	104	i	104
Degeneratievergoedingen	53	i	
4 onderwijs			
Er is minder uitgegeven voor peuterspeelzalen. Het aantal kinderen fluctueert jaarlijks.	66	i	
6 Sociaal Domein			
Vertraging wet inburgering	300	i	
Minder extra budget nodig voor begeleide participatie	50	i	
BUIG regelingen, minder uitgegeven en meer rijksbijdrage	380	i/s	
Beschermd wonen, afrekening regionaal overschot	340	i	
Maatschappelijke en Vrouwenopvang, afrekening voorgaande jaar	66	i	
WMO dagbesteding	877	i/s	
WMO schuldhulpverlening	69		
Jeugd	-457	s	
Jeugd afrekening uit vorige jaren	124	i	
7 Volksgezondheid en Milieu			
Activiteiten voor gezondheidsbeleid waren beperkt door corona	90	i	
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing			
Vertraging invoeren omgevingswet	242	i	117
Vergoedingen wegens aanleg glasvezel	178	i	
Meer verstrekte bouwvergunningen	533	i	
Beheer gebouwen, uitgestelde werkzaamheden en verkoop van een perceel	170	i	82
Overzicht algemene dekkingsmiddelen			
Hogere uitkering gemeentefonds, exclusief corona	947	i	
Meeropbrengst belastingen	194	s	
Onvoorziene uitgaven, deze hebben we niet ingezet in 2021	280	i	
Overhead			
ICT	-57	s	
Brandscheiding gemeentewerf is nog niet klaar	43	i	43
Huisvesting en communicatie	100	i	
Algemeen (door de hele begroting heen)			
Restant Coronabijdrage, zie coronaparagraaf	1.308	i	1.308
Salarissen en inhuur	228	i	
Diverse overige afwijkingen	263	i	114
Totaal afwijkingen ten opzichte van het saldo najaarsnota 2021	**6.662**		**1.768**

Gemeentefondsuitkering

We ontvangen geld van het Rijk uit het gemeentefonds. In 2021 was dat € 50,9 miljoen. Dat is € 1,5 miljoen meer dan verwacht. Daarnaast hadden we nog ongeveer € 0,7 miljoen aan coronamiddelen beschikbaar vanuit 2020.

Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenpost. Het kent voor 2021 de volgende soorten uitkeringen: 1) de Algemene uitkering, 2) de Integratie-uitkering Sociaal domein en 3) de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen.

1. Algemene uitkering
In 2021 hebben we € 45,4 miljoen aan algemene uitkering ontvangen, zo'n € 1,4 miljoen meer dan we hadden begroot. Belangrijke reden hiervoor is dat het Rijk de gemeenten via het gemeentefonds heeft gecompenseerd voor diverse genomen coronamaatregelen. Voor meer informatie over de corona compensatiepakketten en de financiële gevolgen verwijzen we u naar de paragraaf Gevolgen corona. Tevens hebben we afrekeningen van voorgaande jaren ontvangen.

2. Integratie-uitkering Sociaal domein
In 2019 is de integratie-uitkering Sociaal domein (die samenhing met de decentralisatie van taken) voor het grootste deel overgeheveld naar de Algemene uitkering. Uitzondering hierop zijn de onderdelen "Voogdij/18+" en "participatie" (WSW) waar we nog wel een afzonderlijke integratie-uitkering voor ontvingen. Voor deze onderdelen kregen we in 2021 ruim € 5,3 miljoen. Dat is € 120.000 meer dan we vooraf hadden begroot.

3) Decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen
Het Rijk onderscheidt naast de Algemene uitkering en Integratie-uitkering Sociaal domein ook de categorie "Decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen. In deze categorie zijn middelen opgenomen voor verschillende (soms eenmalige) taken, die wij uit kunnen voeren, zoals een eenmalige bijdrage uit het Klimaatakkoord, middelen voor Gezond in de stad en sportcoaches. Omdat deze middelen naar hun aard vergelijkbaar zijn met de middelen uit de Algemene uitkering classificeren wij ze onder de noemer 'Algemene Uitkering / Gemeentefonds'.

x € 1.000

Gemeentefondsuitkering	Werkelijk	Begroot	Verschil begroot - werkelijk
Algemene uitkering			
2021	45.448	44.134	-1.314
2020	80	0	-80
2019	17	0	-17
Totaal Algemene uitkering	45.545	44.134	-1.411
Integratie-uitkering Sociaal domein			
2021	5.335	5.214	-121
2020	0	0	0
2019	0	0	0
Totaal Integratie-uitkering SD	5.335	5.214	-121
Totaal Gemeentefondsuitkering	**50.880**	**49.348**	**-1.532**

Investeringskredieten (exclusief grondexploitatie)

In 2021 was er € 18,5 miljoen beschikbaar voor investeringen. Dit is inclusief de restant kredieten uit 2020. Er is in 2021 € 5,2 miljoen uitgegeven. De uitgaven betreffen voornamelijk ICT kosten, investeringen in de openbare ruimte, fietspad langs de Linde, Centrumontwikkeling Wolvega en riolering. Het restant van de investeringsbudgetten 2021 van € 13,3 miljoen wordt voor € 12,9 miljoen doorgeschoven naar 2022 zodat uitvoering van de geplande investeringen dan kan plaatsvinden.

Lokale heffingen

De lokale heffingen (totaal € 14,3 miljoen) worden onderverdeeld in belastingen en rechten.

Belastingen (€ 7,7 miljoen)

De opbrengsten van belastingen vallen onder de algemene middelen en kunnen vrij besteed worden. In onze gemeente geldt dit voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB), forensenbelasting, (water-)toeristenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting. De totale opbrengst van deze belastingen over 2021 bedraagt € 7,7 miljoen. De OZB (afgerond € 5,0 miljoen) en Precariobelasting (afgerond € 2,4 miljoen) zijn hierin veruit de omvangrijkste belastingopbrengsten. Voor de Precariobelasting geldt dat deze, na het intrekken van de bezwaar- en beroepsprocedures door de netbeheerder begin 2020, ook echt vrijelijk te besteden zijn. Deze middelen hebben we net als vorig jaar aan onze reserve investeringsambities toegevoegd.

Rechten (€6,6 miljoen)

Dit zijn vergoedingen voor concrete prestaties, die door de gemeente worden geleverd. Deze opbrengsten zijn niet vrij besteedbaar. In onze gemeente geldt dit voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges voor burgerzaken en omgevingsvergunningen. De totale opbrengst van de heffingen en leges bedraagt € 6,6 miljoen. Hiervan heeft € 3,0 miljoen betrekking op de afvalstoffenheffing, € 2,1 miljoen op de rioolheffing en € 1,5 miljoen op de overige leges.

Reserves

We zijn het jaar begonnen met een algemene reserve van € 18,9 miljoen en de eindstand over 2021 is € 19,2 miljoen. Dit is exclusief het resultaat van deze jaarrekening. Het jaarrekeningresultaat van vorig jaar (ongeveer € 1,3 miljoen) is in de algemene reserve gestort. De algemene reserve is wel aangesproken doordat enkele incidentele budgetten (€ 1,0 miljoen) uit voorgaande jaren meegenomen zijn.

Naast onze algemene reserve hebben we zeven bestemmingsreserves. In de toelichting op de passiva wordt het verloop van deze reserves nader toegelicht.

Jaarrekening 2021 in één oogopslag

Jaarrekening in één oogopslag.

Inkomsten

	Verwacht	Werkelijk
Rijk	57.670.000	59.586.000
Onroerende-zaakbelastingen	4.858.000	4.992.000
Rioolheffing	2048.000	2.067.000
Afvalstoffenheffing	2.951.000	2.988.000
Omgevingsvergunningen	630.000	1.163.000
Overige leges (zoals paspoorten)	273.000	293.000
Graf- en begraafrechten	91.000	75.000
Toeristen- en forensenbelasting	200.000	224.000
Marktgelden	14.000	12.000
Precariobelasting	2.299.000	2.373.000
Reclamebelasting	95.000	68.000
Overig	22.470.000	20.409.000
Totaal	**93.599.000**	**94.250.00**

Uitgaven

gemeente Weststellingwerf

	Verwacht	Werkelijk
Verkeer en vervoer (wegen)	4.617.000	4.623.000
Groenonderhoud	2.333.000	2.177.000
Sport	2.310.000	2.182.000
Sociaal domein	34.595.000	33.311.000
Onderwijs (inclusief huisvesting)	4.307.000	3.743.000
Kunst, cultuur, recreatie	1.035.000	780.000
Uitvoeringskosten	13.973.000	14.742.000
Overig	30.429.000	32.692.00
Totaal	**93.599.000**	**94.250.000**

Kerngegevens

Kerngegevens

Kerngegevens	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Sociale structuur	**31-12-2021**	**1-1-2021**	**31-12-2020**
Inwoners			
van 0-4 jaar	993	1.000	958
van 5-19 jaar	4.086	4.300	4.134
van 20-64 jaar	14.344	13.700	14.280
vanaf 65 jaar	6.849	6.900	6.747
Totaal inwoners	**26.272**	**25.900**	**26.119**
Uitkeringsgerechtigden	**442**	**485**	**439**
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in km²			
binnenwater	7,72	7,73	8,15
overig	220,71	220,71	220,30
Totaal oppervlakte	**228,43**	**228,44**	**228,45**
Woonruimten			
Koopwoningen (exclusief recreatie)	7.916	7.931	7.857
Huurwoningen	3.333	3.327	3.288
Recreatiewoningen	156	158	148
Totaal woonruimten	**11.405**	**11.416**	**11.293**
Woonwagens	16	16	16
Woonschepen	1	1	1
Lengte van de wegen in meters			
Binnen de bebouwde kom	122.094	121.343	118.653
Buiten de bebouwde kom	284.740	284.600	284.600
Totaal lengte van de wegen	**406.834**	**405.943**	**403.253**
Lengte van de fietspaden in meters	85.029	84.861	84.861
Aantal m2 openbaar groen	1.133.543	1.129.329	1.129.622

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort en Hoen
Organisatie	Dienstverlening Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Bestuur
- Burgerzaken

Beleidsnota's

- Notitie Dorpenfonds gemeente Weststellingwerf 2019-2022
- Notitie OWO-samenwerking
- Verordening privacybeleid 2018
- Verordening op de OWO rekenkamer 2018
- OWO-iVisie 2021-2024
- Kwaliteitshandvest Dienstverlening 2018
- Communicatievisie 2017-2020

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

In 2021 heeft het volgende onderzoek plaatsgevonden: Onderzoek Dienstverlening, Inzichten in de opvattingen betreffende gemeentelijke dienstverlening onder inwoners van de gemeente Weststellingwerf. Dit vormt één van de pijlers voor de visie op de dienstverlening voor de komende periode: Dienstverlening gemeente Weststellingwerf - Visie: leidende principes en thema's. Dit document is eind 2021 afgerond. Op basis hiervan wordt beleid rondom dienstverlening concreet gemaakt.

De coronacrisis heeft in 2021 opnieuw veel communicatieve inzet gevraagd. We gingen van een lockdown met avondklok naar versoepelingen naar opnieuw een lockdown. Met alle gevolgen voor inwoners en ondernemers. De coronamoeheid nam toe en het draagvlak voor de maatregelen nam af.
Team Communicatie ondersteunde de organisatie op diverse taakgebieden. We informeerden inwoners en ondernemers en gaven aandacht aan de invloed van de crisis op de samenleving.

Faciliteren werkwijze college en raad op bestuurlijke vernieuwing

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Meer inspraak van inwoners door de afstand tussen gemeenteraad en haar bestuurders en inwoners te verkleinen.

- inwoners actief mee laten denken met de gemeentelijke politiek;

betrokkenheid van de raad(sleden) bij initiatieven van inwoners;

- een gemeenteraad die tussen de bevolking staat en actief in de omgeving aanwezig is;
- investeren in het deskundig vermogen van bestuurder en medewerker om in te kunnen spelen op de aangedragen voorstellen die zich in onze gemeente voordoen.

Participeren
Workshops, gastlessen en rondleidingen werden ingezet om inwoners meer te betrekken bij de gemeentelijke politiek. De leden van de werkgroep bestuurlijke vernieuwing hebben hun ideeën uitgewerkt en voor zover mogelijk digitaal uitgerold.

Raadscommunicatie
Het is belangrijk dat inwoners de raad en de raadsleden weten te vinden, zodat de raadsleden een goede invulling kunnen geven aan hun vertegenwoordigende rol. De inspraak- en inspreekmogelijkheden, waaronder het inloopspreekuur en de inspreekmogelijkheden in de vergaderingen van de algemene commissie en de raad worden actief gedeeld met inwoners. De afdeling communicatie heeft een adviserende rol in dit proces.

Dit doel is deels behaald. Aan de ene kant hadden zowel de raadsvergaderingen als de algemene commissievergaderingen meer kijkers en luisteraars, aan de andere kant waren er minder persoonlijke contacten. Daarnaast is nog geen extra ruimte voor de raadscommunicatie beschikbaar in de Westwijzer.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Gast van de raad
De gemeenteraad van Weststellingwerf heeft inwoners uitgenodigd als gast van de raad tijdens raadsvergaderingen op de maandagavond. Dit met als doel inwoners inzicht te geven in de werkzaamheden van de gemeentelijke overheid. Er is onder andere voorlichting gegeven over de bestuursorganen (burgemeester, college van burgemeester en wethouders, gemeenteraad) en de wijze waarop ze besluiten nemen. Voor meer verdiepende informatie is door de griffie in samenwerking met de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing een draaiboek opgesteld, hierin zijn de belangrijkste taken van de gemeentelijke politiek toegelicht. Deze informatie wordt door de leden van de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing gedeeld met inwoners tijdens de cursus Politiek Actief.

Vernieuwing inloopspreekuur
In 2019 is de procedure voor het inloopspreekuur gewijzigd. Inwoners kunnen sindsdien na afloop van het inspreekmoment de afzonderlijke fracties bezoeken in de fractiekamers. Helaas konden deze persoonlijke ontmoetingen door de Corona-pandemie nauwelijks doorgang vinden. Inwoners die zich in deze periode hebben gemeld voor het inloopspreekuur, werden door tussenkomst van de griffie in contact gebracht met de politieke partijen.

Contacten met scholen
Er zijn contacten gelegd met scholen. Dit heeft geleid tot een leuke en interactieve manier van kennismaken tussen de raadsleden en jongeren. Door deze contacten hebben jongeren de gemeenteraad bezocht. Ze weten hierdoor meer over de lokale politiek en over democratie. Ze hebben kunnen ervaren wat het is om te overleggen, te overtuigen, samen te werken, keuzes te maken én deze te verwoorden.

Gebruik van sociale media
De werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing heeft social media gebruikt om inwoners te interesseren voor de politiek. Via social media worden inwoners uitgenodigd voor vergaderingen, inspraak(bijeenkomsten) en de cursus Politiek Actief. Tijdens deze cursus wordt onder andere voorlichting gegeven over de bestuursorganen (burgemeester, college van burgemeester en wethouders, gemeenteraad) en de wijze waarop gemeentelijke bestuursorganen besluiten nemen.

Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving (wijken en kernen)

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We kijken met verwondering en bewondering terug op 2021. Verwondering, omdat steeds maar weer blijkt dat corona onze dorpen er niet onder krijgt. Steeds weer wisten de plaatselijk belangen, werkgroepen, commissies, dorpshuizen en al die andere verenigingen in te spelen op de voortdurende veranderingen rondom de coronamaatregelen en de flexibiliteit die werd gevraagd.
En natuurlijk vooral met bewondering, want al deze vrijwilligers deden en doen dit niet voor zichzelf. Nee, ze hebben de jeugd actief gehouden, laten bewegen of een eigen plekje gegeven. Of ervoor gezorgd dat ouderen elkaar konden treffen in het dorpshuis, wisten waar ze terecht konden voor hulpvragen of gewoon, door zo nu en dan een attentie te geven of hart onder de riem te steken. En in sommige dorpen zijn hele activiteitenprogramma's opgezet waarmee alle bewoners werden gestimuleerd om actief te blijven.

Als gemeente beseffen we heel goed dat dit niet zo gewoon is. Al die inzet bepaalt de kracht en vitaliteit van onze dorpen. Als gemeente hebben wij dat ondersteund, met menskracht, materiaal en soms een financiële bijdrage. Maar het begint bij onze inwoners en vaak bij de plaatselijke belangen.

We prijzen ons gelukkig dat we korte lijnen hebben met bijvoorbeeld ondernemers, sportverenigingen, jongeren en natuurlijk de dorpsbelangen en dorpshuizen. Ook omdat wij de steeds veranderende coronaregels moesten handhaven. Wat wij zagen was dat vrijwel overal actief werd meegedacht om binnen de mogelijkheden te doen wat goed is. Zo werden er coronaprotocollen voor dorpshuizen opgesteld en gedeeld met collega verenigingen en stichtingen. Het handhaven van de coronabeperkingen betekende in de praktijk dus veel meer “in goed overleg”.
Ook de Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf (VKD) heeft zich het afgelopen jaar weer gemanifesteerd en daar zijn wij blij mee. De VKD heeft nagedacht over de toekomstige rol die zij wil spelen, ingegeven door omstandigheden, die voor veel verenigingen herkenbaar zijn: de zoektocht naar nieuwe bestuursleden en het bepalen van de eigen identiteit. En gelukkig ook omdat wordt geconstateerd dat de lijnen met de gemeente kort zijn tussen de individuele dorpen en de gemeente. Ook diverse individuele verenigingen kampen met onderbezetting. Toch staan er nog steeds mensen op die zich voor de leefbaarheid van het eigen dorp in willen zetten. Een mooi voorbeeld daarvan is het nieuwe bestuur van PB Noordwolde-Zuid.
Bijzondere zijn de projecten waaruit blijkt dat onze bewoners inspelen op nieuwe en actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Mooie voorbeelden zijn het community art project in Nijeholtwolde (cultuur en biodiversiteit), de buurtauto in Noordwolde (alternatieve vervoersvormen, mobiliteit , zorg voor elkaar) en Pure Passion for Youth (activeren en stimuleren jongeren, welzijn). Het dorpenfonds stimuleert initiatiefnemers om de gemeente vroeg te betrekken bij de goede ideeën. Deze en vele andere initiatieven vormden mooie aanknopingspunten voor verdere samenwerking tussen de initiatiefnemers en gemeente en hielpen ons om onze gezamenlijke doelen te bereiken en betere plannen te maken de kracht van Samen en Doen!

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Dichtbij besturen
De geplande collegebezoeken konden ook in 2021 geen doorgang vinden vanwege de beperkende coronamaatregelen. Door in te spelen op de mogelijkheden die zich voordeden, onderhielden de gebiedswethouders wel korte lijnen met “hun” dorpen. Dit deden wij door bijvoorbeeld ledenvergaderingen te bezoeken, aan te schuiven bij projectoverleggen en presentaties van dorpsvisies. Daarnaast hadden wij aan de hand van een diverse actuele thema’s digitaal regelmatig contact met bewoners en belangenverenigingen, konden wij beleid toelichten en nuttige informatie ophalen. Het proces rond de Woonvisie en Transitievisie Warmte zijn daar mooie voorbeelden van.
We zagen dat onze bewoners c.q. vrijwilligers andere prioriteiten en zorgen hadden in coronatijd. Nabij besturen betekent ook dat je korte lijnen hebt met de bewoners en de diverse dorpsorganisaties. We hadden daar profijt van door voortdurend contact te onderhouden met de diverse doelgroepen, zicht te houden op de zorgen en uitdagingen die zij hadden vanwege corona en daar op in te spelen voor zover de gemeente daar de mogelijkheden en invloed op had.

Netwerk dorps- en wijkorganisaties vormt basis voor beleid

Via de dorpencoördinator hadden wij in 2021 korte lijnen met onze plaatselijke belangen. Ondanks de terughoudendheid om nieuwe projecten op te starten, zochten de dorpen naar manieren om met elkaar en met de gemeente in contact blijven, fysiek en veel digitaal. We merkten dat corona steeds meer een negatief effect had op onze actieve bewoners. Zo zorgde de veranderende landelijke regelgeving voor bijvoorbeeld dorpshuizen voor veel onduidelijkheid en extra inspanningen en de nodige frustraties. Ook konden ledenvergaderingen en andere dorpsbijeenkomsten niet op reguliere wijze worden georganiseerd. Toch werd er ook binnen de wettelijke mogelijkheden geprobeerd om activiteiten te organiseren.
In 2021 wisten vragen en initiatieven ons snel te bereiken. De dorpencoördinator was daarvoor een herkenbaar aanspreekpunt. Daar speelden wij op in door snel informatie te verstrekken, ideeën te verbinden aan geplande werkzaamheden of bestaand beleid, ons netwerk in te schakelen en door subsidie te verstrekken uit het dorpenfonds. De signalen met betrekking tot corona waren nuttig voor onze corona-aanpak en communicatie daarover.
In 2021 heeft de Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf de eerste stappen gezet naar een nieuwe en actieve organisatie, na een noodgedwongen pas op de plaats vanaf 2020. Op de achtergrond hebben wij de bestaande en nieuwe bestuurders van de VKD ondersteund en bijgedragen aan de bijeenkomsten die in het teken stonden van de toekomst van de VKD. In een aantal dorpen zagen wij dat de bezetting van besturen een zorgpunt was. In Noordwolde-Zuid kon plaatselijk belang met ondersteuning van onze opbouwwerkers een doorstart maken met een nieuw bestuur dat zich richt op de leefbaarheid van het dorp. Ook in Oosterstreek kon het bestuur weer op sterkte worden gebracht.

Ondersteuning initiatieven dorpen en wijken

- De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van het dorpenfonds. Vanwege de nieuwe opzet van het dorpenfonds hebben we hebben wij de werking en inzet van het dorpenfonds van 2019 en 2020 geëvalueerd en u daar uitgebreid over geïnformeerd. De werkwijze en inzet van het dorpenfonds is daarop voortgezet tot en met 2022.
- De 24 PB (VKD, plaatselijke belangen en wijkverenigingen) hebben een werkbudget ontvangen. De PB zijn zonder uitzondering tevreden met de mogelijkheid die dit hen biedt om snel, zonder omwegen te kunnen handelen en iets extra's te kunnen doen voor dorp of wijk. Ook werd aangegeven dat de hoogte van het werkbudget voldoet. Een aantal dorpen heeft niet het gehele werkbudget besteed, maar juist gereserveerd om in 2022 met extra activiteiten een frisse, coronavrije start te maken.

Versterken betrokkenheid grote kernen

Door de ervaringen met de kleinere dorpen en de initiatieven die daar van de grond komen, was de dorpencoördinator een laagdrempelig aanspreekpunt en klankbord voor de vakafdelingen en externe partners als het gaat om het betrekken van bewoners en verder brengen van plannen in Wolvega en Noordwolde. Door het dorpenfonds en aanspreekpunt voor het Iepen Mienskipsfûns konden ook initiatieven uit Noordwolde en Wolvega profiteren van financiële bijdragen. Stichting Buurtbelang Lindewijk kon als nieuwe wijkvertegenwoordiger gebruik maken van werkbudget uit het dorpenfonds.

Werken met de omgevingsvisie

De pilot Omgevingsvisie Nijeholtpade is eind 2021 afgerond en geëvalueerd in samenwerking met plaatselijk belang. Belangrijk onderdeel van de pilot was de Maatschappelijke overeenkomst 2020-2021. De evaluatie schetst een positief beeld van de samenwerking die het dorp graag voort wil zetten. De aanbevelingen uit de evaluatie worden gebruikt om nieuwe afspraken te maken met Nijeholtpade en andere dorpen die hiervoor openstaan. Oldeholtpade en Noordwolde gaven aan dat zij aan de hand van hun (toekomstige) dorpsvisie graag nadere afspraken willen maken. Ook Blesdijke presenteerde haar eigen dorpsvisie. Deze dorpsplannen zijn door de dorpen zelf opgesteld en zijn dus in de eerste plaats van en voor het dorp. In De Groote Veenpolder is samen met de Plaatselijke Belangen Langelille, Nijetrijne, Scherpenzeel, Spanga en Munnekeburen toegewerkt naar een Dorpsontwikkelingsmaatschappij. Deze zogenaamde DOM leent zich bij uitstek voor het maken van goede samenwerkingsafspraken op basis van de ervaringen van de Maatschappelijke Overeenkomst Nijeholtpade.

Beleidsplan (digitale) dienstverlening

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Ja. We zien dat inwoners steeds meer gebruik maken van onze digitale dienstverlening, corona heeft hier ook invloed op gehad. We monitoren de contacten met onze inwoners. Indien nodig passen we processen en gedrag aan. Meer toelichting hierop vindt u bij de beleidsindicatoren.

Ten gevolge van corona zijn wij ook in 2021 op afspraak blijven werken. Voor de meeste inwoners is deze manier van werken passend gebleken. Niet elke inwoner vond het fijn op afspraak werken, maar het heeft er wel voor gezorgd dat inwoners beter geholpen worden. Dit kwam vooral doordat bij het afspraak maken inwoners beter voorbereid bij de balie kwam.

Eind 2021 is het volgende document "Dienstverlening gemeente Weststellingwerf - Visie: leidende principes en thema's gerealiseerd" opgeleverd. Het document is aan de raad aangeboden. Dit document is mede tot stand gekomen op basis van het Onderzoek Dienstverlening dat in 2021 is uitgevoerd onder 2.000 inwoners. Daarbij is onder andere gevraagd naar wat inwoners het belangrijkste vinden van onze dienstverlening, hoe inwoners geïnformeerd willen worden en waarover. In 2022 wordt dit verder concreet gemaakt en gebruikt voor verbetering van de dienstverlening en actualisatie van het kwaliteitshandvest.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren landelijk programma digitalisering
De rijksoverheid stelt onder andere dat alle contacten en producten van een gemeente digitaal geregeld kunnen worden. Voor het overgrote deel van onze producten is dit zo. Wij zijn actief bezig met verder digitaliseren van ons aanbod. Zowel digitaal als persoonlijk contact is en blijft mogelijk.

Zorgen voor een klantgerichte en begrijpelijke website
Steeds meer gebruiken mensen de website als ingang voor het eerste contact met de gemeente. De website wordt voortdurend verbeterd, zoals aanbieden van nieuwe producten of het verbeteren van teksten. Dat doen we mede aan de hand van feedback die wij van onze websitebezoekers krijgen.

Spelregels en maatwerk
Binnen de wettelijke regels helpen wij onze inwoners. Daarbij houden wij rekening met de situatie van onze inwoners. Wij leveren maatwerk en kunnen op die manier onze inwoners zo goed mogelijk helpen.

B1 taalgebruik is de norm aan de telefoon en in correspondentie
Door B1 taalgebruik zorgen wij ervoor dat onze inwoners, bedrijven en instellingen ons kunnen begrijpen.

Klanttevredenheid publiekszaken
Mede door COVID-19 is het niet mogelijk geweest om de klanttevredenheid continu te monitoren. De resultaten van het uitgevoerde onderzoek over de dienstverlening van gemeente Weststellingwerf gelden ook voor Publiekszaken. Waarbij thema's naar voren komen zoals: bereikbaarheid, inclusiviteit, inwoners geholpen worden op de manier dat zij dat willen en beloftes waarmaken.

Kanaalsturing
Onze inwoners, bedrijven en instellingen hebben de mogelijkheid tot het gebruiken van de kanalen die het beste bij hun passen. Denk daarbij aan: persoonlijk in het gemeentehuis, keukentafelgesprek, telefoon, brief, digitaal-loket en social media.

Een actief communicatiebeleid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Communicatie en de coronacrisis
Ook in 2021 betekende de coronacrisis extra inzet op het gebied van communicatie. Elke persconferentie bracht nieuwe boodschappen met zich mee. We informeerden inwoners, ondernemers en belangengroepen. Over onder meer de coronamaatregelen, steunmaatregelen voor ondernemers, coronacompensatie voor maatschappelijke organisaties en (booster)vaccinatie. Medewerkers informeerden we over de (on)mogelijkheden voor het organiseren van gemeentelijke bijeenkomsten en thuiswerken. De burgemeester, maar ook het college van burgemeester en wethouders hadden aandacht voor wat de coronamaatregelen betekenden voor inwoners en ondernemers. Op diverse manieren lieten zij zien dat zij meeleefden met inwoners en ondernemers. Voor alle corona communicatie zetten we diverse middelen in: website, sociale media, digitale nieuwsbrieven en de Westwijzer.
U bent als raad regelmatig via de memo's Update Coronavirus Weststellingwerf op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen en de inzet daarop van de organisatie.

Een actief communicatiebeleid
Ook in 2021 was de Communicatievisie 2017-2020 de basis voor de gemeentelijke communicatie. We hebben de volgende lijnen doorgezet:

- De communicatie van Weststellingwerf heeft een goede kwaliteit. Inwoners vinden dat wij klantgericht, open en betrouwbaar zijn. We gebruiken begrijpelijke taal en herkenbare middelen. Verder is onze informatie snel en gemakkelijk te vinden.
- Een professionele inzet van online en offline communicatiemiddelen. De website is het belangrijkste communicatiemiddel.
- Een zichtbaar college en een helder proces voor het nemen van besluiten.
- Een goede relatie met de pers.
- We helpen de organisatie om planmatig en doelgericht te communiceren. Hiervoor onderhouden wij goed en regelmatig contact met de interne organisatie.
- Meedenken en meepraten voor medewerkers en inwoners leuker en gemakkelijker maken.
- Het intranet helpt medewerkers om elkaar te vinden en samen te werken.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aandacht voor participatie van inwoners
Weststellingwerf wil dat inwoners kunnen meedenken en meepraten. In 2021 zijn meerdere projecten samen met inwoners opgepakt. Hierbij zijn (mede vanwege corona) ook digitale middelen ingezet. Er is een interne werkgroep participatie gestart die de mogelijkheden van (digitale) participatie onderzoekt.

Een begrijpelijke en toegankelijke website
Halverwege 2021 kreeg Weststellingwerf een nieuwe website. Bij het totstandkomingsproces is input en feedback gevraagd aan inwoners en medewerkers. Met de nieuwe website zijn we weer up-to-date qua toegankelijkheideisen, beheer en beveiliging. Door de nieuwe vormgeving en veel nieuwe content in heldere taal kunnen inwoners en ondernemers informatie snel en makkelijk vinden en zaken online regelen.

Het gebruik van de website is in 2021 iets gedaald. De website kreeg 154.562 (2020: 164.287) unieke bezoekers, dat is 6% minder dan in 2020. De bezoekers:
- zorgden voor 263.395 (2020: 281.261) bezoeken aan de website;
- bekeken samen 830.768 (2020: 842.023) pagina's;
- bezochten de website vooral via de mobiele telefoon (2021: 50,5%, 2020: 49,7%) en de computer (2021: 45,4%, 2020: 44,7%). Het gebruik van de tablet daalde naar 4,1% (2020: 5,5%).

Inwoners en ondernemers maakten volop gebruik van de digitale mogelijkheden. In totaal zijn, naast de dienstverlening van iBurgerzaken, 4.745 digitale formulieren naar ons verstuurd (dit zijn ongeveer 300 digitale formulieren meer dan in 2020; we gaan dit vanaf nu monitoren).
Inwoners zochten veel op de zoekwoorden subsidie, Wmo, rijbewijs en vergunning. Er kwamen 603 meldingen openbare ruimte binnen, waarvan 66% is gemeld met DigiD. Naast de homepage bezocht men vooral de pagina van zwembad De Steense, de pagina met actuele cijfers en informatie over het coronavirus en de pagina over het afvalbrengstation.

We plaatsten 215 nieuwsberichten op de website. We verstuurden digitale nieuwsbrieven die naar het gemeentenieuws verwezen. De digitale nieuwsbrief met algemeen gemeentenieuws kwam 23 keer uit, de nieuwsbrief voor ondernemers kwam 11 keer uit (veel corona) en de nieuwsbrief van de dorpencoördinator kwam 9 keer uit.

Een professionele en actieve inzet van sociale media
Sociale media zijn een volwaardig communicatiekanaal. Door onder meer ‘What’s in it for me’ berichten, persoonlijke verhalen en beeldcontent zorgden we voor meer interactie, meer volgers en bereik.

- Ondanks dat Facebook al jaren terugloopt qua volgers en bezoekers, groeiden we afgelopen jaar hard: we kregen er 412 volgers bij. Op 1 februari 2022 hadden we 2.900 volgers. We plaatsten in totaal 314 berichten. We hebben 20 stories geplaatst. Op Facebook plaatsten we vooral nieuws, informerende berichten en corona gerelateerde content.
- Op 1 februari 2022 hadden we op Instagram 1.136 volgers: 177 meer dan vorig jaar. We plaatsten 22 berichten op de tijdlijn. We hebben 95 stories gepost (hierbij zijn stories over één onderwerp gespreid over meerdere stories geteld als 1). De geplaatste content was een combinatie van nieuws, campagne-achtige berichten en user-generated content.
- Op LinkedIn groeiden we ook hard. Op 1 februari 2022 hadden we 3.549 volgers, 367 meer dan vorig jaar. Het is niet bekend hoeveel berichten we hierop plaatsten. We plaatsten vooral berichten gericht op ondernemers/ZZP'ers en vacatures voor de gemeente Weststellingwerf.
- Twitter blijft een stabiel kanaal. Net zoals de afgelopen jaren stegen we nauwelijks in het aantal volgers: het kanaal heeft op 1 februari 2022 2.148 volgers (42 meer dan vorig jaar). We plaatsten in totaal 94 tweets. We plaatsten vooral nieuws en informerende berichten. Berichten waren vaak gericht op ondernemers/ZZP’ers.

Het gebruik van heldere taal door medewerkers
In Weststellingwerf schrijven we teksten zoveel mogelijk in heldere taal. In 2021 zijn taaltrainingen gegeven aan nieuwe medewerkers in de organisatie. Ook was er een OWO-webinar waar medewerkers inspiratie, tips en voorbeelden kregen om teksten duidelijker te maken. De OWO-directie onderstreepte het belang van heldere taal door de Direct Duidelijk Deal te ondertekenen. Direct Duidelijk Deal is onderdeel van de overheidscampagne om onduidelijke overheidstaal om te zetten naar begrijpelijke teksten.

Wij kiezen bewust voor een crossmediale aanpak
Ook in 2021 hebben wij steeds meerdere middelen ingezet voor een groter bereik. Waar mogelijk zijn online en offline communicatiemiddelen gecombineerd. Vanaf september kregen we meer offline mogelijkheden door de overstap van een maandelijkse naar een wekelijkse Westwijzer. Ook de wekelijkse samenvatting van de bekendmakingen en de raadsinformatie kregen een plekje in deze vernieuwde Westwijzer. Hierdoor is alle gemeentelijke informatie elke week op dezelfde plek in de huis-aan-huis Stellingwerf te vinden.

Communicatie als drager bij belangrijke projecten
Bij bepaalde projecten is communicatie een belangrijke succesfactor. In 2021 vroegen de volgende projecten in het bijzonder aandacht: Steenwijkerweg De Blesse, afval (app en diftar), Driewegsluis, uitwerking klimaatbrief/duurzaamheid, Omgevingswet, centrumgebied Wolvega, Regio Deal, Bestemming Noordwolde, ondersteuning gebiedsteams, marketing bedrijfskavels en de communicatie gericht op ondernemers.

Indicatoren

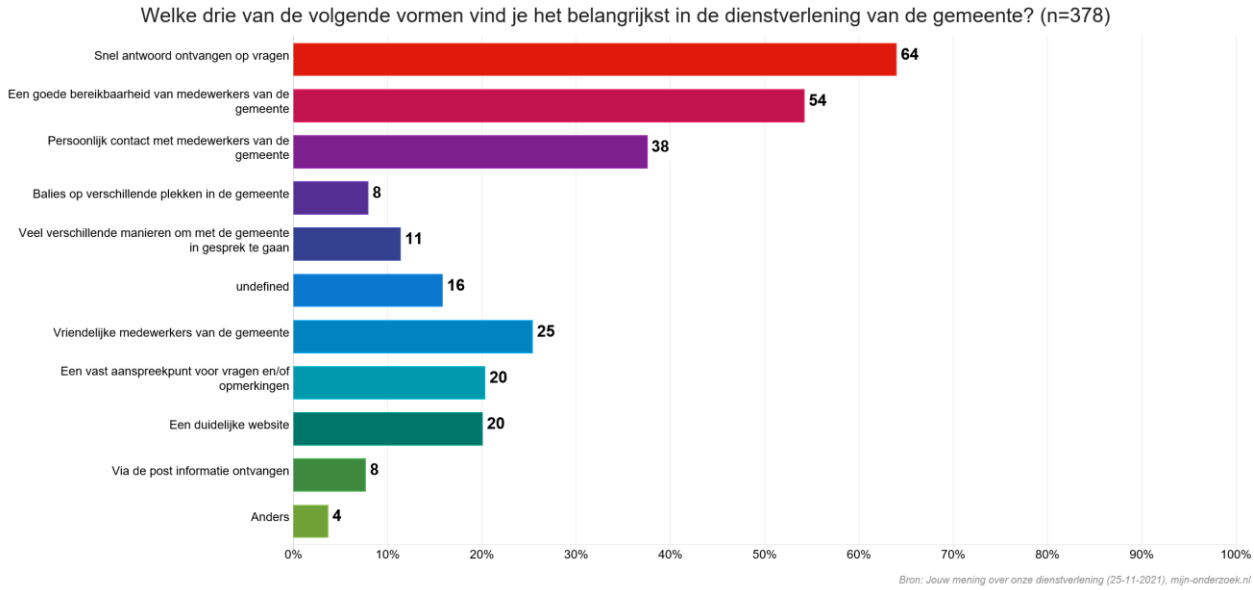
Onderzoek Dienstverlening, Inzichten in de opvattingen betreffende gemeentelijke dienstverlening onder inwoners van de gemeente Weststellingwerf

In het collegeprogramma is de volgende beleidsindicator benoemd: Klanttevredenheidsscore van (gemiddeld) minimaal 8. In het Onderzoek Dienstverlening is er ook een rapportcijfer geformuleerd. Dit cijfer is een 6,4 en lager dan de scores die wij in het verleden hadden. Die scores waren op basis van een andere meetmethode. Deze cijfers kunnen niet met elkaar vergeleken worden. In eerdere onderzoeken werden alleen mensen na direct contact met de gemeente gevraagd deel te nemen. Het Onderzoek Dienstverlening, is ook gedaan onder inwoners die de afgelopen jaren geen contact met de gemeente hadden. Er zijn willekeurig inwoners benaderd. Het is namelijk belangrijk dat iedere inwoner betrokken wordt, ook als je even niet de gemeente nodig hebt. Daarnaast heeft corona impact gehad op onze inwoners maar ook op de organisatie en haar dienstverlening.

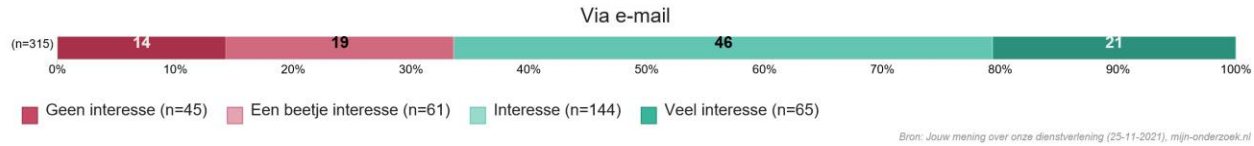
Dienstverlening gemeente Weststellingwerf - Visie: leidende principes en thema's

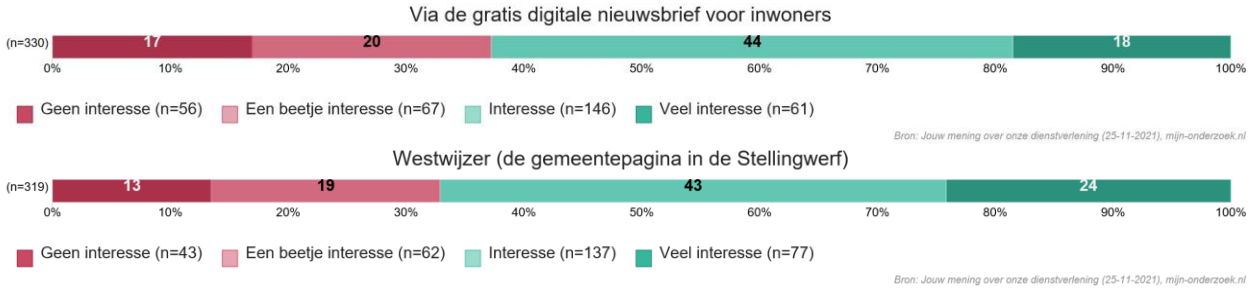
Het Onderzoek Dienstverlening onder inwoners heeft geleid naar een nieuwe visie. Enkele belangrijke resultaten uit het onderzoek over de dienstverlening van gemeente Weststellingwerf worden hier getoond.

Onze inwoners hebben aangegeven wat zij het belangrijkst vinden in de dienstverlening. Daarbij kon gekozen worden uit diverse onderwerpen. De zaken die het belangrijkst gevonden worden, zijn snel antwoord, goed bereikbaar zijn en persoonlijk contact.

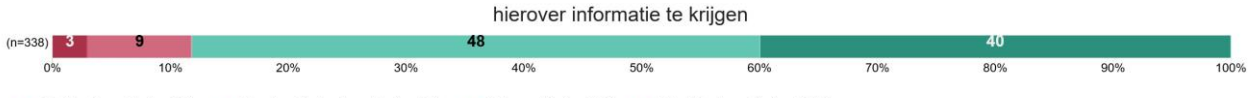

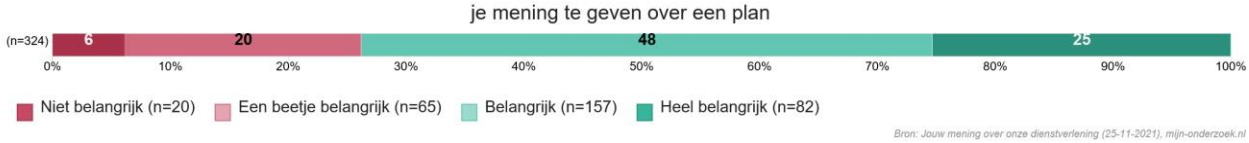
Ook is het belangrijk om te weten op welke manier de gemeente inwoners het beste haar inwoners moet informeren. Inwoners willen vooral via de e-mail (67%), digitale nieuwsbrief (62%) en de Westwijzer (67%) geïnformeerd worden over de gemeente.

Wanneer het over plannen, projecten en beleid van de gemeente gaat vinden inwoners het belangrijk om hier ook informatie te krijgen. Ook willen inwoners hier in veel gevallen hun mening over kunnen geven.

Aantal geregistreerde baliebezoekers:
Totaal zijn dit in 2021 10.449, van dat aantal bezoekers waren er 10.420 voor burgerzaken.

Wat valt op bij het aantal bezoekers.
Burgerzaken heeft in 2021 iets meer baliebezoekers dan in 2020 geregistreerd. De dalende trend van voorgaande jaren lijkt te stoppen. Al is het aantal nog steeds een derde lager dan in de jaren voor corona. Dat er geen afname is in het aantal bezoekers komt met name doordat er 40% meer paspoorten en identiteitskaarten werden aangevraagd dan in het jaar daarvoor. De maatregelen rondom corona werden internationaal soepeler en mensen gingen in 2021 vaker buiten Nederland op vakantie dan in 2020.

Doordat een groot deel van de producten digitaal geregeld en aangevraagd kan worden, blijven inwoners dat ook doen. Het beste voorbeeld hiervan is de verhuizing. Die kan volledig zonder tussenkomst van medewerkers digitaal geregeld worden. Bezoekers komen vooral nog voor zaken waarbij bijvoorbeeld iemand fysiek aanwezig moet zijn, een pasfoto ingeleverd moet worden en natuurlijk het afhalen van producten. Daarnaast is er een klein deel van de inwoners die het prettig vindt om naar het gemeentehuis te komen, in plaats van het digitaal te regelen. Dat is en blijft natuurlijk mogelijk.

	2019	2020	2021
Bezoekers burgerzaken	13.468	9.929	10.420

Huwelijken	2019	2020	2021
Huwelijk	51	66	59
Geregistreerd partnerschap	53	59	64
Omzetting huwelijk/partnerschap	2	3	5

Totaal	106	128	128
Waarvan kosteloos	63	89	84

Geregistreerde meldingen openbare ruimte:
In 2021 zijn er totaal 2.391 meldingen geregistreerd. In 2020 waren dat er in totaal 2.706. Dit is een daling van 11%. Net als in 2020 worden in de categorie afval de meeste meldingen gemaakt. Dit is bijna een derde van het aantal meldingen. Meestal gaat dit over het vervangen van kapotte vuilcontainers. Op de tweede plaats volgt meldingen over openbaar groen, 1 op de 5 meldingen gaan hierover.

Digitale volwassenheid burgers en ondernemers:
Aan de hand van de resultaten hebben we in het hele jaar aanpassingen gedaan. We hebben er voor gezorgd dat er meer producten digitaal aangevraagd en geraadpleegd kunnen worden. Naast het maken van nieuwe formulieren hebben we ook formulieren verbeterd. Ook hebben wij de persoonlijke internetpagina, voor onze inwoners: Mijn Weststellingwerf, verbeterd.

Dienstverlening ondernemers: zie Programma 3.

Serviceniveau:
Telefonie: Het aantal ontvangen telefonische oproepen via het algemene nummer is in 2021: 29.929 , in 2020 was dit 29.211, en 2019 was dit 27.026. Als er geen bijzonderheden zijn ontvangen wij ongeveer 2.400 telefoontjes per maand. Een uitschieter was maart met 4.040 oproepen. Dit had vooral te maken met de WOZ-aanslagen. Het serviceniveau lag gemiddeld op 92 %.
Baliebezoek: De gemiddelde wachttijd is net geen 15 seconden, dit is de wachttijd tussen de begintijd afspraak en het oproepen van de bezoeker. 94,8 % van alle bezoekers wordt binnen 5 minuten geholpen, 64 % hoeft helemaal niet te wachten. Door op afspraak te werken is er vrijwel geen wachttijd voor inwoners. Er zijn dan ook geen klachten geweest over wachttijden die er voor COVID-19 regelmatig wel waren.

Bronnen: Bezoekers: JCC-klantgeleiding; Telefonische contacten: Mitel; Meldingen openbare ruimte: iZaakafhandeling; Onderzoek Dienstverlening, Inzichten in de opvattingen betreffende gemeentelijke dienstverlening onder inwoners van de gemeente Weststellingwerf, geraadpleegd op 2 maart 2022.

Beleidsindicatoren

De effecten van beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	10,6	10,9	11,8	11,9
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	10,3	10,3	11,3	11,2
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	688,2	744,6	786,6	994,9
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	14,2%	13,6%	15,2%	26,0%
Overhead	% van totale lasten	9,6%	8,3%	10,7%	9,2%

Bron: eigen gegevens

De berekening van deze indicatoren is gebaseerd op het document van de VNG ´Definities beleidsindicatoren 'bestuur en organisatie´.

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	2.803	2.734	2.559	-69
Baten	724	324	324	-400
Saldo van lasten en baten	**-2.079**	**-2.410**	**-2.235**	**-331**
Onttrekkingen	20	50	0	30
Resultaat	**-2.059**	**-2.360**	**-2.235**	**-301**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 0.

Programma 1 | Veiligheid

Programma 1 Veiligheid

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Beleidsnota's

- Regionaal risicoprofiel 2018-2021
- Regionaal beleidsplan crisisbeheersing 2019-2022
- Beleidsplan Brandweerzorg 2019-2022
- Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

In samenwerking met politie en Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) is eind 2020 een ondermijnende criminele organisatie opgerold. Deze organisatie hield zich onder andere bezig met drugshandel en witwassen. In 2021 is door middel van een persoonsgerichte aanpak (PGA) de groep rondom de criminele organisatie uit het circuit gehaald.

Vanwege de coronapandemie is een crisisteam samengesteld. Cluster Veiligheid had een belangrijke rol hierin. De pandemie zorgde voor een vermindering van woninginbraken en verkeersoverlast. Jeugdoverlast en overlast van verwarde personen namen juist toe.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Intern:
Cluster Veiligheid heeft in samenwerking met interne clusters en afdelingen de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) geactualiseerd. Door het opnemen van onder meer het verbodsartikel voor het gebruik en bezit van lachgas en de bevoegdheid om een voor het publiek toegankelijk pand waar criminele activiteiten plaatsvinden te sluiten, is de APV ondermijningsproof gemaakt. Met verschillende interne clusters en afdelingen is een Lokaal Informatie Overleg opgericht. Ook is een meldpunt ondermijning voor de medewerkers van de gemeente Weststellingwerf ingericht.

Extern:
Wij hebben een hinderlijke, overlast gevende en criminele (jeugd)groep aangepakt. Hierin heeft de gemeente de regie. In samenwerking met politie en handhaving heeft in 2021 een integrale actie in het buitengebied plaatsgevonden.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Volgen ontwikkelingen
In 2021 is er structureel overleg geweest tussen gemeente, jongerenwerk, scholen en politie. Samen volgden wij de ontwikkeling van groepen jongeren en indien nodig ondernamen wij actie.

Ketensamenwerking
Binnen het proces Aanpak Voorkomen Escalatie is de ketensamenwerking versterkt en worden ontwikkelingen en trends besproken.

Lokaal verbinden en betrokkenheid bij brandveiligheid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Volgens de Wet op de veiligheidsregio's voert Veiligheidsregio Friesland (VRF) de brandweertaken uit. Wij zijn een verbindende factor geweest tussen het regionale beleid en de lokale uitvoering.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Betrokkenheid
Betrokkenheid tonen richting de lokale brandweerposten. In verband met corona en onze werkzaamheden hieromtrent, is de betrokkenheid minder geweest dan gepland.

Ontwikkelingen volgen
De ontwikkelingen vanuit de Veiligheidsregio zijn nauwlettend gevolgd en de gemeenteraad is hierover geadviseerd.

Opstellen uitvoeringsprogramma's
Samen met VRF is afstemming gezocht over preventie (onder andere communicatie), repressie en nazorg.

De aanpak van diefstal, met een accent op cybercrime

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het jaar 2021 stond in het teken van landelijke maatregelen omtrent corona. Een belangrijke maatregel die onze inwoners werd opgelegd was het thuiswerken. Dit is mogelijk een reden dat de woninginbraken fors zijn gedaald in plaats van gestegen. Cybercrime daarentegen heeft landelijk een stijging laten zien. Corona verhinderde ons om de geplande bewustwordingssessies uit te kunnen voeren.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeringsplan opstellen
In 2021 is het Uitvoeringsplan 'Diefstal met het accent op cybercrime' opgeleverd. Het uitvoeringsplan bevat acties om ondernemers en inwoners bewust te laten worden en hen een handelingsperspectief te bieden.

Het verbinden van zorg en veiligheid voor een veilige woon- en leefomgeving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Ja, we hebben samen met onze ketenpartners gewerkt aan het voorkomen van sociale problemen in de wijk. Daar waar sociale problematiek gesignaleerd werd, hebben we dit niet verder laten escaleren. Wij hebben veel samen gewerkt met het Sociaal domein.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Implementeren persoonsgerichte aanpak
In 2020 was het proces persoonsgerichte aanpak (PGA) al geïmplementeerd. Ook in 2021 was het proces actueel en werkten wij nauw samen met het Sociaal domein en politie.

Verbinden zorg en veiligheid
Binnen de gemeente werken we samen met ons netwerk, volgens de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE). Hiermee verbinden we zorg en veiligheid met elkaar. In complexe casuïstiek, met zorg- en veiligheidsaspecten, werken we samen met het Veiligheidshuis.

Verkeersveiligheid en stimuleren van wenselijk verkeersgedrag

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij hebben het regulier verkeersoverleg tussen politie en gemeente geactualiseerd. De actualisatie was nodig omdat bij de politie en gemeente personeelswisselingen hadden plaatsgevonden.

Het jaar 2021 stond in het teken van landelijke maatregelen omtrent de coronapandemie. Een belangrijke maatregel die werd op gelegd is het thuiswerken. Dit is mogelijk de reden dat verkeersstromen in 2021 fors zijn gedaald en heeft geresulteerd in een significante daling van zowel controles door politie en verkeersongevallen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Faciliteren verkeerswerkgroepen
Wij hebben verkeerswerkgroepen in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland ondersteund.

Manifest Verkeersveiligheid
Wij hebben uitvoering aan het Manifest Verkeersveiligheid Fryslân gegeven.

Inzicht krijgen in locaties waar te hard gereden wordt
In 2021 is door de gemeente meetapparatuur aangeschaft. In samenwerking met politie, inwoners en gemeente, zijn op een aantal locaties de apparatuur ingezet. Dit heeft op die locatie inzicht gegeven op het rijgedrag en de inrichting van de weg of straat.

Acties organiseren op locaties waar te hard gereden wordt
In 2021 zijn, behoudens het inzetten van meetapparatuur, geen (integrale) verkeersacties georganiseerd. De expertise en bevoegdheid voor het uitvoeren van verkeersacties liggen bij de politie. In verband met een capaciteitstekort bij de politie, zijn deze acties niet uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de sociale kwaliteit woon- en leefomgeving

aantal x 1

Lokale beleidsindicator	2018	2019	2020	2021
Burenruzies voorgelegd aan mediator*	0	0	1	0
Geregistreerde meldingen over burengerucht**	121	96	129	103
Meldingen van overspannen/gestoorde personen**	111	113	89	144
Nazorg ex-gedetineerden trajecten***	13	19	3	4
Waarvan begeleiding vanuit zorg mbt ex- gedetineerden****	5	9	1	3
Incidenten vernieling en zaakbeschadiging**	83	155	96	77
Incidenten overlast**	269	397	475	522

*Bron: Interne registratie veiligheid
**Bron: 12 maand rapportage politie
***Bron: Justid
****Bron: Interne registratie procesregisseur Sociaal domein

Verklaring flinke stijgingen overlast en daling vernieling:

- Overlast: De meeste overlastmeldingen zijn afkomstig van een parkeerterrein waar in de nacht jongeren voor overlast zorgen. Politie en gemeente zijn in gesprek met deze jongeren om de overlast te doen verminderen.
- Verwarde personen: De stijging van meldingen verwarde personen is een landelijk beeld.
- Vernieling: Ten opzichte van vorige jaren is hier een dalende lijn te zien. Waarschijnlijk zijn de coronamaatregelen, bijv. het thuiswerken, hiervoor verantwoordelijk.

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de objectieve veiligheid en de criminaliteit

aantal x 1

Lokale beleidsindicator	2018	2019	2020	2021
Aangiftes woninginbraken*	42	68	14	12
Aangiftes inbraken in schuren/bijgebouwen*	6	10	7	10
Aangiftes mishandelingen*	52	45	43	38
Aangiftes bedreigingen*	25	32	45	26
Opgelegde huisverboden**	4	3	5	5
Registraties huiselijk geweld*	128	100	91	59

:*Bron: 12 maand rapportage politie
**Bron: Online registratie huisverboden Khonraad

Verklaring stijging en daling:

Bedreigingen: Het aantal bedreigingen in 2021 is gedaald naar het niveau van voorgaande jaren.

Woninginbraken: Het aantal woninginbraken in 20201 laat ook in dit jaar een dalende trend zijn. Waarschijnlijk zijn de coronamaatregelen, bijv. het thuiswerken, hiervoor verantwoordelijk. Maar iedere inbraak is er één teveel.

Huiselijk geweld: Juist door de coronamaatregelen waren de voorspellingen dat in deze topic een stijging zou zijn. Dit blijkt niet het geval te zijn. In 2021 zijn de registraties zelfs fors minder dan vorige jaren.

		Gemeente				Nederland			
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	1,4	1,4	1,7	0,8	2,2	2,3	2	1,8
Diefstallen uit woning	Per 1.000 inwoners	1,7	2,5	-	0,5	2,5	2,3	-	1,3
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	3,8	4	-	-	4,9	4,9	-	-
Totaal misdrijven	Per 1.000 inwoners			30	24			46	42
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Per 1.000 inwoners	4,7	7,7	3,7	3,1	5,8	6,3	4,5	4,1
Verwijzingen Halt	Per 1.000 inwoners	38	66	-	-	119	132	-	-

Een - (liggend streepje) betekent dat er (nog) geen cijfers bekend zijn (gemaakt) voor de periode.

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van verkeersveiligheid

aantal x 1

Lokale beleidsindicator	2018	2019	2020	2021
VVN vrijwilligers acties op scholen in samenwerking met scholen en plaatselijke belangen/verkeerswerkgroepen politie	9	14	4	5

Bron: Registratie verkeerskundige afdeling ruimte

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de brandveiligheid

aantal x 1

Lokale beleidsindicator	2018	2019	2020	2021
Controles op brandveiligheid bedrijven*	123	59	37	38
Voorlichtingen op scholen**	5	8	3	1
Oefeningen in de wijk**	0	2	0	0
Voorlichtingen na brand**	3	5	0	0

*Bron: Jaarrapportage VTH 2021

**Bron: Jaarrapportage brandweer 2021

Verklaring daling

Voor alle vier beleidsindicatoren geldt dat de coronamaatregelen reden is voor een forse daling.

Een - (liggend streepje) betekent dat er (nog) geen cijfers bekend zijn (gemaakt) voor de periode.

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	1.774	1.768	1.758	-6
Baten	14	51	51	37
Saldo van lasten en baten	**-1.760**	**-1.717**	**-1.707**	**44**
Resultaat	**-1.760**	**-1.717**	**-1.707**	**44**

Toelichting - Wat mag het kosten

De inhoudelijke toelichting op de cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 1

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed en Rikkers
Organisatie	Ruimte

Taakvelden

- Openbaar vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)
- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Parkeren (geen lasten en baten)

Beleidsnota's

- Beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte 2012-2016
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP 2000) inclusief de uitgevoerde evaluatie (2007)
- Nota Openbare verlichting
- Landschapsvisie Zuidoost Friesland 2018 - 2028
- Bomenbeleidsplan 2017 - 2027
- Beleidsvisie Versterking kernwinkelapparaat (MKB REVA rapport)
- Ontwikkelagenda Versterking economische structuur
- Structuurplan 2000-2015
- Investeringskalender 2017 - 2027
- Collegeprogramma 2018-2022
- Omgevingsvisie Weststellingwerf

Notitie veilig landbouwverkeer

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Ons uitgangspunt is dat de weggebruikers vooral zelf een bepalende rol hebben in het gebruik van de plattelandswegen. Wij zetten onze energie in op het krijgen van begrip bij alle gebruikers.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Bepalen vervolgstappen om te komen tot grotere verkeersveiligheid
In de reguliere overleggen met het bestuur van LTO en de besturen van plaatselijk belang vragen wij aandacht voor een veilig gebruik van de plattelandswegen.

Overleg met de agrarische sector en de bewoners
We zijn regelmatig in gesprek met de agrariërs en de bewoners over het gebruik van het buitengebied. Iedereen heeft eigen belangen en die zijn soms tegengesteld. In de gesprekken vragen wij om begrip voor elkaar. De plattelandswegen moeten voor iedereen veilig zijn.

Kwaliteit (onderhoudsniveau) openbare ruimte

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De gemeente Weststellingwerf heeft behoefte aan een eenduidig kader voor een Duurzame Inrichting van de Openbare Ruimte (DIOR). Dit levert bij de uitvoering van projecten veel tijdsbesparing op. Ook de onderhoudskosten worden daarmee beter beheersbaar. De gemeenteraad heeft op 7 juli 2021 een budget beschikbaar gesteld om een leidraad DIOR te maken.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Bepalen van het gewenste kwaliteitsniveau openbare ruimte
Op 7 oktober 2021 heeft er een verkenning van de kaders plaatsgevonden in een informatieve sessie met de raad. In de nieuwe collegeperiode van 2022 bieden we de DIOR ter vaststelling aan de gemeenteraad aan. Daarmee hebben we een richtlijn voor de inrichting van de openbare ruimte voor toekomstige projecten en ontwikkelingen.

Project herinrichting De Blesse

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het voorlopig ontwerp herinrichting Steenwijkerweg e.o. De Blesse is vastgesteld. Hierbij is ook het investeringskrediet van € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Opstellen van een ontwerp voor de herinrichting
De gemeente heeft in ruime mate de dorpsafvaardiging (het Plaatselijk Belang en de werkgroep Herinrichting Steenwijkerweg) gefaciliteerd om draagvlak te krijgen onder inwoners van De Blesse. Met als resultaat dat het voorlopig ontwerp wordt gedragen door de inwoners van het dorp De Blesse. Het voorlopig ontwerp is verder uitgewerkt naar een definitief ontwerp.

Uitvoering geven aan de herinrichting De Blesse
Wanneer de kabels en leidingen zijn verlegd en vernieuwd, start de uitvoering naar verwachting in 2023.

Autoluwe Lycklamaweg met veilige spoorwegovergang langzaam verkeer

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Er is in samenwerking met de klankbordgroep van bewoners een concept herinrichtingsplan voor de Lycklamaweg opgesteld. Dit plan is ter reactie voorgelegd aan alle bewoners van de Lycklamaweg.
Uit de reacties bleek dat er veel weerstand was tegen het plan. Hieruit is geconcludeerd dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het plan en er is besloten om een pas op de plaats te maken met de verdere planvoorbereiding. Er moet breder gekeken worden naar het verkeer in Wolvega omdat er maar twee spoorwegkruisingen zijn. Daarom gaan we een beleidsplan verkeer voor Wolvega en omstreken maken. Vervolgens kijken we op basis van dit plan opnieuw naar de Lycklamaweg.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Plan opstellen voor de herinrichting van de Lycklamaweg
Er is een concept plan opgesteld. Voor dit plan bestond echter onvoldoende draagvlak.

Samenwerken met NS/Prorail voor een veiligere spoorwegovergang
Het aanpassen van de spoorwegovergang vormde geen onderdeel van het opgestelde concept herinrichtingsplan. Er is vooralsnog dan ook nog geen samenwerking met NS/ProRail gezocht.

Uitvoering geven aan herinrichting Lycklamaweg
De planvorming is nog niet afgerond. De uitvoering is dus nog niet gestart.

Hoofdverkeersstructuur Wolvega en Noordwolde

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De grote verkeersopgaven ter verbetering van de verkeersstructuur en daarmee de verkeersveiligheid en de doorstroming zijn uitgevoerd, op de herinrichting van de Lycklamaweg na.
Er wordt geïnventariseerd welke knelpunten in de hoofdinfrastructuur er resteren.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren geplande werkzaamheden infrastructuur
Op basis van actuele inzichten en reacties van inwoners zijn op de kruispunten Steenwijkerweg/Lelylaan en Nieuweweg/Oost-Westvierdeparten aanvullende snelheidsbeperkende maatregelen en waarschuwingssignalen aangebracht.
Weststellingwerf heeft in de provinciale overleggen met alle gemeenten continue aandacht gevraagd voor de snelheid binnen de bebouwde kom. Onder meer hierdoor krijgt het onderwerp snelheid binnen de bebouwde kom (30 is het nieuwe 50) breed de aandacht. Het is een onderwerp dat ook landelijk en op Europees niveau erg actueel is.

Fietspad langs de Linde

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In januari 2021 is gestart met de werkzaamheden aan de reconstructie van het fietspad langs de Linde fase 2. Gedurende de werkzaamheden is vertraging opgetreden vanwege een slechte draagkracht in het gebied voor transport over land, het risico op schade aan wegen, moeilijke terreinomstandigheden als gevolg van hevige regenval en hoogwater, bescherming van de habitat van kwetsbare diersoorten en het broedseizoen. Medio augustus 2021 zijn de werkzaamheden hervat met het aanbrengen van de voorbelasting op het gehele tracé. Op het moment dat de zetting van de voorbelasting was bereikt was men in afwachting van gunstige terreinomstandigheden om de werkzaamheden aan de reconstructie van het fietspad langs de Linde te hervatten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Grond aankopen voor fase 3
De aankoop van de grond voor fase III is in voorbereiding.

Uitvoering van fase 2
De werkzaamheden aan fase ll van het fietspad zijn in 2021 gestart. Vanwege de slechte ondergrond en risico's op schade aan de leefgebieden van kwetsbare dier- en plantensoorten is de uitvoering tijdelijk stilgelegd. In overleg met de gemeente heeft de provincie als opdrachtgever met de Gebiedscommissie Beekdal Linde als projectleider met een aangepaste werkwijze de uitvoering hervat.

Verbetering van het fietspad langs de Linde
Fase 1 is gerealiseerd.

Het herstellen en versterken van groenstructuren ter behoud van de herkenbaarheid van de identiteit van het huidige kleinschalige landschap in Zuidoost Friesland

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Projecten ‘Dorp, landschap en biodiversiteit’ Zandhuizen en Boijl zijn uitgevoerd en afgerond, in Oldeholtpade is het project voor 95% afgerond.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren van de projecten 'Dorp, landschap en biodiversiteit'

Project ‘Dorp, landschap en biodiversiteit Zandhuizen en Boijl':
In Boijl zijn samen met de groencommissie voor het dorp groenplannen bedacht. In het najaar zijn in het dorp samen met de bewoners bomen geplant en groenvakken aangelegd. Door deze aanplant is de groenstructuur van het dorp versterkt en de biodiversiteit vergroot.

Project ‘Dorp, landschap en biodiversiteit Oldeholtpade':
In Oldeholtpade is het project ‘Dorp, landschap en biodiversiteit’ in de zomer gestart. Een enthousiaste groencommissie bestaande uit leden van de Vogelwacht, Plaatselijk Belang en bewoners hebben samen met gemeente groenplannen bedacht. Deze plannen zijn op de in september gehouden 2 informatieavonden door de commissieleden aan het dorp gepresenteerd. Bewoners van het projectgebied zijn op de informatieavond door een gebiedshistoricus meegenomen in het ontstaan van het landschap van Oldeholtpade. Door de gemeente zijn de mogelijkheden om als bewoner het erf te vergroenen en daarmee de biodiversiteit te vergroten toegelicht. Dit heeft 46 deelnemers opgeleverd, die samen 162 bomen, 3.800 bos- en haagplanten en 16.000 bloembollen in hun tuin geplant hebben. Voor vogels en insecten zijn 150 nestkasten en insectenhotels opgehangen.

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	6.553	6.672	6.442	120
Baten	197	100	100	-96
Saldo van lasten en baten	**-6.356**	**-6.572**	**-6.341**	**-216**
Onttrekkingen	6.960	7.061	0	101
Stortingen	6.932	6.932	0	0
Saldo mutatie reserves	**28**	**129**	**0**	**101**
Resultaat	**-6.328**	**-6.443**	**-6.341**	**-115**

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 2

Programma 3 | Economie

Programma 3 | Economie

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebloed, Hoen en Rikkers
Organisatie	Ruimte, Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Taakvelden

- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische ontwikkeling
- Economische promotie
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Beleidsnota's

- Investeringskalender 2017 - 2027
- Ontwikkelagenda Versterking economische structuur
- Nota Grondbeleid
- Notitie Verblijfsrecreatie
- Streekplan Fryslân ‘Om de kwaliteit fan de romte’ en de provinciale verordening ‘Romte’
- Subsidieregeling Ondernemersfonds Weststellingwerf 2020
- Eerste wijziging van de verordening reclamebelasting 2020
- Collegeprogramma 2018 - 2022
- Afspraken bedrijventerrein regio zuidoost 2019-2026
- Omgevingsvisie Weststellingwerf juni 2019
- Detailhandelsvisie gemeente Weststellingwerf
- Centrumvisie Wolvega
- Uitvoeringsprogramma Centrumvisie Wolvega

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Coronapandemie

Ook dit jaar was de invloed van de pandemie enorm en voor bepaalde groepen ondernemers was de impact zeer groot. De situatie in Weststellingwerf sluit aan bij het landelijke en provinciale beeld. Dit betekent dat onder andere de branches horeca, de niet essentiële winkels en de hieraan verbonden bedrijven het erg moeilijk hebben. Ook zien we dat ondernemers met hun creativiteit tot nieuwe ontwikkelingen en oplossingen komen. Als gemeente stonden we klaar voor de vragen van ondernemers wanneer er nieuwe maatregelen door het rijk werden aangekondigd. Naast de landelijke regelingen zijn er in de OWO-gemeenten lokale maatregelen getroffen op het gebied van belastingen en heffingen. Voor de communicatie richting ondernemers maakten we gebruik van de gemeentelijke website en de ondernemersnieuwsbrief. Zowel ambtelijk als bestuurlijk werd een luisterend oor geboden voor ondernemers die zwaar zijn getroffen. De horeca is ruimte geboden door hun terrassen uit te breiden in de openbare ruimte.

Bedrijventerreinen
De belangstelling voor de bedrijventerreinen is enorm toegenomen dit jaar. In 2021 hebben wij totaal 1,2 hectare verkocht op de bedrijventerreinen Uitbreiding Schipsloot (8400 m2) en De Plantage (4.000 m2). Daarnaast waren op 31-12-2021 diverse opties op kavels. Hiertoe behoorde ook alle kavels in de zone wonen & werken op Uitbreiding Schipsloot. Meer informatie leest u in de paragraaf Grondbeleid.

Er worden momenteel nieuwe programmeringsafspraken over de ontwikkeling van bedrijventerrein in Friesland gemaakt voor de periode 2022-2035. Dit wordt gedaan als Regio Zuidoost Friesland met de gemeenten Smallingerland, Heerenveen, Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland.

Inmiddels zijn de eerste voorbereidingen gestart voor de planologische wijziging van fase 2 van Uitbreiding Schipsloot. Na een bestemmingswijziging komt er circa 2,5 ha beschikbaar als niet zichtlocaties.

Op de verkoop van bedrijventerreinen zijn onze Algemene Verkoopvoorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden worden op een aantal onderdelen geactualiseerd en aangepast.

Lelylijn
De lobby voor de aanleg van de Lelylijn hebben wij ondersteund. Wij denken dat de aanleg van de Lelylijn positieve effecten zal hebben op de ontwikkeling van de lokale economie. Zowel wat betreft bedrijfsontwikkelingen als woningbouw. De gezamenlijke lobby heeft erin geresulteerd dat de Lelylijn in het regeerakkoord is opgenomen.
In 2021 is goede afstemming geweest tussen de Zuid-Oost gemeenten. Dit wordt vervolgd door gezamenlijke afstemming en verkenning naar de ontwikkelingsscenario's voor de toekomst. Dit is ook passend bij de doelstelling vanuit de Regiodeal aangaande regionale samenwerking.

Beleidsmedewerker economie
Naar aanleiding van de visievorming over de detailhandel in de gemeente en de visievorming centrum Wolvega zijn wij gestart met een verkenning van de invulling van de functie beleidsmedewerker economie/contactfunctionaris retail.

Aanpak versterken lokale economie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Samen met de ondernemers werken aan een positief ondernemingsklimaat. Wij faciliteren en verbinden.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Actieve promotie van beschikbare bedrijfskavels.
In 2021 is de campagne 'Klaar voor de stap?' gelanceerd. Zie de paragraaf grondbeleid.

Intensiveren bedrijfscontacten

- Zowel bestuurlijk als ambtelijk zijn er vele contacten geweest met ondernemers. De wijze van contact was divers: fysiek, video en telefonisch overleg;
- vanwege de coronapandemie heeft er een beperkt aantal bedrijfsbezoeken plaatsgevonden;
- er zijn digitale negen ondernemersnieuwsbrieven verstuurd. In deze nieuwsbrieven stond diverse informatie voor ondernemers waaronder de coronamaatregelen en steunregelingen;
- Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf (SOW), Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega (WOW) en de gemeente hebben begin van het jaar het initiatief genomen om lokale ondernemers in coronatijd te steunen. Dit is gedaan met een verlaging van de reclamebelasting en het beschikbaar stellen van een voucher van € 1.000 aan alle horecaondernemers.
- er was contact met de ondernemersverenigingen WOW, SPBW, OVN, LTO, CCW, SOW, Stichting Bedrijvenverzamelgebouw Weststellingwerf en de Stichting Stiekm Trots;

- op 17 november is een Ontbijt & Omdenkclinic met de CCW georganiseerd in het kader van de ‘Dag van de Ondernemer’. Ruim 50 ondernemers waren aanwezig bij deze bijeenkomst in Victoria Park;
- conform de begroting, is de financiële bijdrage aan Stiekm Trots verstrekt.

Onderzoeken of een vestigingspremie helpt om nieuwe bedrijven aan te trekken.
Er zijn diverse positieve ontwikkelingen in onze gemeente gaande of geweest. Op basis daarvan is besloten om geen vestigings- en/of aanbrengpremie in te stellen. Een premie zou onvoldoende toevoegen om de lokale economie te versterken.

Onderzoeken op welke manier wij kunnen meten hoe de ondernemers de dienstverlening van de gemeente waarderen.
Dit jaar is het MKB vriendelijkste gemeente onderzoek in onze gemeente uitgevoerd. Naast de standaard vragenlijst zijn tien aanvullende vragen gesteld. De resultaten uit het rapport zijn zeker aanleiding om de ingeslagen weg verder ‘uit te bouwen’ en bieden voldoende aanknopingspunten voor verbetering. De uitkomsten van dit onderzoek worden ook betrokken bij de uitwerking van de Visie Dienstverlening.

Na het informeren van de gemeenteraad over het MKB vriendelijkste gemeente onderzoek is een motie aangenomen om samen met ondernemersverenigingen en belangengroeperingen te onderzoeken of een ondernemersagenda wenselijk en/of haalbaar is. Inmiddels zijn de interne voorbereidingen hiervoor gestart.

Versterken (kern-) winkelstructuur Wolvega

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het versterken van de (kern-) winkelstructuur kost tijd. We hebben het afgelopen jaar de stappen gezet die we in 2021 ook wilden zetten. Met het vaststellen van de Detailhandelsvisie door de gemeenteraad is er nieuw beleid voor detailhandel . Ook is er een nieuwe centrumvisie voor Wolvega vastgesteld. Deze documenten bieden duidelijke regels die dienen om de winkelstructuur te versterken.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Samen met de ondernemers een duidelijke visie opstellen.
De gemeenteraad heeft in maart 2020 het voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Daarna is voortvarend gestart om samen met alle betrokken partijen een centrumvisie voor Wolvega en een actualisatie van de detailhandelsvisie Weststellingwerf op te stellen. Deze visies zijn allebei vastgesteld in juni 2021.

Onderzoeken hoe we de klanttevredenheid in het winkelgebied kunnen meten.
De waarderingen voor het centrum uit het passanten- en bewonersonderzoek zijn uitgangspunt voor het toekomstige onderzoek naar klanttevredenheid. Dit onderzoek kan pas een vervolg krijgen nadat onderdelen van de centrumvisie zijn uitgevoerd.

Opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de aanpak van het centrum.
Als onderdeel van de centrumvisie is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Ook is er al gestart met de uitvoering van dit programma.

Bijdrage aan centrummanager
Door het bestuur van de Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega is een centrummanager aangetrokken. Deze centrummanager is onder meer intensief betrokken bij het opstellen van de centrumvisie voor Wolvega en de actualisatie van de detailhandelsvisie Weststellingwerf. De samenwerking met de centrummanager en daarmee met de Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega verloopt prettig. De aanwezigheid van de centrummanager is een positieve toevoeging in de samenwerking. De gemeente draagt financieel bij in de kosten van het inhuren van de centrummanager.

Breedband in het buitengebied

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Twee marktpartijen hebben in het buitengebied van de gemeente glasvezel aangelegd naar vrijwel alle adressen die zich tijdens de vraagbundeling hebben aangemeld. Omdat één van de partijen heeft besloten niet meer aan te sluiten zijn er ruim 200 adressen ten Noorden van Noordwolde die nog geen glasvezel aansluiting hebben. Beide marktpartijen proberen hierover met elkaar tot afspraken te komen. Zodra er een overeenkomst is zullen betreffende adressen alsnog worden aangesloten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

In overleg met marktpartijen over de aanleg en voorwaarden.
In 2020 is het grootste gedeelte van de witte adressen in het buitengebied aangesloten op breedband. De werkzaamheden zijn in het eerste kwartaal van 2021 afgerond.

Beleidsindicatoren

		Gemeente				Nederland			
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Functiemenging	%	44,7%	44,5%	44,8%	-	52,8%	53,2%	53,2%	-
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	169,6	169,7	174,4	-	145,5	151,6	158,4	-

De functievermengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Een leeg vakje) betekent dat er geen cijfers bekend zijn voor die periode.

De meest actuele cijfers kunt u vinden
op onderstaande website:

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	737	779	773	42
Baten	379	448	448	69
Saldo van lasten en baten	**-358**	**-330**	**-325**	**27**
Resultaat	**-358**	**-330**	**-325**	**27**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 3.

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Portefeuillehouder(s)	Hoen
Organisatie	Sociaal domein

Taakvelden

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting
- Openbaar basisonderwijs

Beleidsnota's

- 2021 samenhangende visie op onderwijs 'Het onderwijs als schatkamer'
- 2021 beleidskader OAB 'Spelenderwijs'
- 2018 Kadernotitie Peuteropvang Weststellingwerf
- 2015 Beleidsregel Bekostiging lokalen bewegingsonderwijs
- 2015 Verordening Voorziening huisvesting onderwijs en beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs
- 2014 Verordening Leerlingenvervoer
- 2013 Nota Visie toekomst basisonderwijs Weststellingwerf
- 2013 OWO-visie op de drie decentralisaties
- 2012 Integraal Huisvesting Plan 2012-2015 (IHP)
- 2005 Notitie Brede schoolontwikkeling

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Onderwijsbeleid algemeen
Ook in 2021 was er sprake van corona. Dit heeft gevolgen gehad op de dagelijkse werkzaamheden voor onderwijsbeleid. Tijdens de perioden van lockdown was er sprake van goede samenwerking met schoolbesturen en kinderopvang. Vooral voor de opvang van kinderen van ouders met cruciale beroepen en kinderen in een kwetsbare positie.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO).
In het najaar van 2021 hebben alle scholen en gemeenten bericht ontvangen over extra geld in het kader van NPO. Met dit programma kunnen scholen en gemeenten activiteiten bieden om de opgelopen onderwijsachterstanden van kinderen en jongeren te verkleinen. Schoolbesturen zetten het geld vooral in op kleinere klassen en inzet van extra leerkrachten en docenten. De gemeente heeft in het najaar een inventarisatie uitgevoerd in het onderwijs voor de inzet van de NPO-gelden. De resultaten worden verwerkt in een plan. De NPO-gelden zijn voor de periode september 2021 tot augustus 2023. Deze periode wordt mogelijk verlengd tot augustus 2025.

Samenhangende visie onderwijs.
De gemeente heeft een rol binnen het beleidsveld onderwijs. In dit beleidsveld werken de gemeente en het onderwijsveld samen aan verschillende thema's. Vanuit deze gezamenlijkheid is in 2021 gewerkt aan het opstellen van de onderwijsvisie 'Het onderwijs als schatkamer'. De onderwijsvisie is in april 2021 vastgesteld. De visie is een beleidskader en beschrijft de gezamenlijke ambities. Voor het realiseren van de ambities is in 2021 gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsagenda.

Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid.
In 2021 is het beleidsplan 'Spelenderwijs' vastgesteld. Het beleidsplan is samen met organisaties kinderopvang, onderwijspartners en de gemeenten Ooststellingwerf en Opsterland opgesteld. In het plan zijn voor jonge kinderen de uitgangspunten, gewenste resultaten en beleidsdoelen omschreven. Het beleidsplan sluit aan bij de ambities uit de onderwijsvisie 'Het onderwijs als schatkamer'.

Leerlingenvervoer.
Wij hebben in het jaar 2021 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de kosten voor het leerlingenvervoer terug te dringen. De resultaten van het onderzoek zijn verwerkt in de notitie grip op leerlingenvervoer. In het voorjaar van 2022 volgt hierover het besluit. De kosten van het leerlingenvervoer kunnen van jaar tot jaar sterk fluctueren. Zo is in 2021 het uitgegeven bedrag aanmerkelijk lager dan in 2020 en dan is begroot.

Integraal Strategisch Huisvestingsplan (ISHP)
In 2021 is begonnen met de ontwikkeling van het ISHP. Het bureau SWECO heeft daarbij een begeleidende rol. Er is in 2021 een eerste bijeenkomst gehouden. Vanwege corona heeft SWECO in plaats van een tweede bijeenkomst daarna individuele gesprekken gevoerd met de schoolbesturen. Dit heeft het proces vertraagd. Het ISHP zal na de verkiezingen door de nieuwe raad worden vastgesteld.

Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen en cursisten hebben een doorlopende schoolloopbaan

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2021 hebben we gewerkt vanuit de volgende doelstellingen:
1. We vinden het belangrijk dat iedere leerling in en rondom het onderwijs optimale kansen heeft om zijn talenten te ontwikkelen;
2. Alle leerlingen beschikken over een startkwalificatie (naar vermogen) zodat ze zijn toegerust voor vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt;
3. Kwalitatief goed onderwijs;
4. Alle inwoners van Weststellingwerf beheersen de Nederlandse taal, hebben een startkwalificatie en zijn goed (naar vermogen) opgeleid;
5. Goede bereikbaarheid van onderwijsvoorzieningen buiten de gemeente als leerlingen hier door persoonlijke omstandigheden op aangewezen zijn.
Onderwijs en werk vormen de basis voor alle inwoners van Weststellingwerf om zich te ontwikkelen en naar vermogen deel te nemen aan de samenleving. Dit begint thuis, op voorschoolse voorzieningen en op school. Voorschoolse voorzieningen en de scholen spelen een belangrijke rol in de verbetering van kansen voor iedereen om talenten te ontwikkelen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Leerplicht

Leerplicht

De leerplicht begint als kinderen 5 jaar zijn en eindigt als ze 16 jaar zijn. Ouders of verzorgers moeten hun leerplichtige kinderen inschrijven op een school. Scholen en leerplichtambtenaar zien erop toe dat leerlingen ook daadwerkelijk naar school gaan. Scholen en gemeente werken samen om de leerlingen te ondersteunen tijdens hun schoolloopbaan met als doel dat alle leerlingen hun talenten in en om de school ontwikkelen en uiteindelijk een startkwalificatie halen.
De coronamaatregelen waren ook in 2021 van invloed op het onderwijs en de werkzaamheden van leerplicht en leerplicht Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). In de periode van thuisonderwijs maakten scholen gebruik van tablets/laptops. Kinderen waarvan ouders een cruciaal beroep uitoefenen of waarbij sprake was van een kwetsbare positie maakten gebruik van de noodopvang. Rondom de noodopvang werkten scholen, kinderopvang, leerplicht en vlechtwerkers samen.

Kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht is een van de maatregelen van de Rijksoverheid om schooluitval van jongeren tegen te gaan. De maatregel moet de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt vergroten. De begrippen preventie, zorg en helder handhaven staan hierbij centraal. Naast de handhavingstaak is er veel ruimte voor de maatschappelijke zorgtaak. Als gemeente willen we vooral preventief werken. In 2021 werd bij dreigende schooluitval samengewerkt door school, gebiedsteams van de gemeente, eventuele ketenpartners en ouders. Centraal uitgangspunt hierbij was het kind en de vraag wat nodig was om schooluitval te voorkomen (maatschappelijke zorgtaak).

Leerplicht MBO en RMC

Voor leerplicht MBO en voortijdig schoolverlaters werkt onze gemeente samen met zes andere gemeenten. Dit doen we in de RMC De Friese Wouden op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Een onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst is toezicht houden. In 2021 hebben alle gemeenten van RMC De Friese Wouden ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst. Dit heeft tot gevolg dat leerplichtambtenaren voortaan deze taak kunnen uitvoeren in de gehele regio van De Friese Wouden. Ook is de benoeming en beëdiging van leerplichtambtenaren anders georganiseerd.
Door corona hadden jongeren in 2021 moeite om een stageplaats of werkervaringsplaats te vinden. Het vele online onderwijs was niet altijd passend bij de onderwijsbehoefte van de jongere, waardoor de motivatie daalde. Daarentegen was er ook een kleine groep die het online thuisonderwijs juist als zeer prettig heeft ervaren. Deze kinderen zijn in deze periode tot bloei gekomen.
Samen met scholen en vlechtwerkers was er vanuit leerplicht aandacht voor het welbevinden van jongeren.

In het voorjaar van 2022 wordt het jaarverslag leerplicht/RMC startWijzer voorgelegd aan de gemeenteraad. In het jaarverslag staan de cijfermatige gegevens van leerplicht over het schooljaar 2020-2021.

Passend onderwijs

0-12 jarigen – Voor een optimale ontwikkeling en het bieden van optimale kansen is het van belang dat kinderopvang, peuteropvang, basisonderwijs en gebiedsteams goed samenwerken. In 2021 was er extra aandacht voor het ontwikkelen van- en toeleiden naar onderwijsondersteuning, gecombineerd met zorgondersteuning. De vlechtwerkers hadden contact met de basisscholen. De vlechtwerkers hebben waar nodig ondersteuning geboden aan leerkrachten, leerlingen en ouders met zorg- of hulpvragen.

12-23 jarigen – Ook hier is het belangrijk dat scholen en gebiedsteams goed samenwerken. In 2021 is vooral aandacht geweest voor de versterking van de samenwerking tussen het onderwijs en jeugdhulp (versterken ketensamenwerking jeugd). Het ontwikkelen van- en toeleiden naar onderwijsondersteuning, gecombineerd met zorgondersteuning was hierbij een aandachtspunt.

Leerlingenvervoer

Het recht op leerlingenvervoer is in de wet vastgelegd. Als leerlingen door hun zorgbehoefte een speciale school bezoeken, kunnen ouders leerlingenvervoer aanvragen. De praktische uitvoering hiervan is vastgelegd in de verordening Leerlingenvervoer. Uitgangspunt is dat leerlingen zo zelfstandig mogelijk reizen. Waar mogelijk maken ze gebruik van openbaar vervoer. Als dat niet lukt, kiezen ouders en/of verzorgers zelf een taxivervoerder. Of brengen ouders hun kind zelf naar school.
In 2021 maakten 125 leerlingen gebruik van een vorm van leerlingenvervoer (taxi/groepsvervoer, openbaar vervoer of eigen vervoer). Dit aantal is het gemiddelde van schooljaar 2020-2021 en 2021-2022.

Tijdens de periode van thuisonderwijs door corona kwam een deel van het aangepast vervoer (taxi/groepsvervoer) te vervallen. De vervoerders hebben op basis van landelijke regelingen 80% van de te verwachten omzet gecompenseerd gekregen.

Brede school

Vanuit het concept brede scholen zijn er in onze gemeente zes brede scholen. Deze brede scholen bestaan uit een school en kinderopvang en peuteropvang. In de brede school wordt samengewerkt op basis van één pedagogisch beleidsplan. Een aantal basisscholen heeft al de stap gezet richting een integraal kindcentrum (IKC).

Vanuit de onderwijsvisie 'Het onderwijs als schatkist' is in 2021 samen met de onderwijsbesturen verder gesproken over integrale kindcentra en onderwijsgebouwen. De resultaten van deze gesprekken worden verwerkt in het Integraal Strategisch Onderwijs Huisvestingsplan .

Kinderopvang en Peuteropvang

De wet Kinderopvang en kwaliteit peuteropvang wil dat er kwalitatief goede voorzieningen zijn voor verschillende vormen van kinderopvang. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de controle op kwaliteit. De Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) heeft van de gemeente de opdracht om inspecties uit te voeren. Voor deze toezichthoudende taak ontvangen gemeenten een budget. Door de coronamaatregelen was het niet mogelijk om alle inspecties op locatie uit te voeren. Een aantal inspecties is uitgevoerd op basis van documenten, beeldbellen en telefonische gesprekken. Alle locaties kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang zijn geïnspecteerd. Conform wet- en regelgeving is bij 5% van de gastouders een inspectie uitgevoerd. Bij de inspecties zijn geen ingrijpende tekortkomingen geconstateerd en was handhaving niet noodzakelijk.

Peuteropvang en kinderopvang was in 2021 tijdens de lock-downperioden niet beschikbaar voor alle kinderen. Alleen voor kinderen van ouders met cruciale beroepen of kwetsbare kinderen. Ouders die niet in aanmerking kwamen voor opvang maar wel een contract hadden zijn financieel gecompenseerd. Ouders met een kinderopvangtoeslag kregen de compensatie van het Rijk. Ouders die gebruik maken van een gemeentelijke subsidieplaats ontvingen een compensatie van de gemeente.

Onderwijsachterstandenbeleid/Voorschoolse Educatie

Binnen de voorschoolse voorzieningen en groep 1 en 2 van het basisonderwijs worden speciale programma's aangeboden om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen. Deze programma's worden betaald vanuit het Onderwijsachterstandenbeleid (Oab) van het rijk.
• In 2021 was het aanbod VVE 16 uur per week.
•In 2021 waren er voldoende kindplaatsen (42) beschikbaar voor kinderen met een onderwijsachterstand. Er waren geen wachtlijsten.
•In 2021 zijn er 2 locaties peuteropvang gestart met het aanbod VVE.

Preventieve Logopedie is een onderdeel van Onderwijs Achterstandenbeleid. Bij kinderen vindt de ontwikkeling van spraak en taal plaats in de leeftijd van 0 tot ongeveer 5 jaar. Een goede beheersing van spraak en taal draagt bij aan een goede start in het basisonderwijs. De gemeente draagt zorg voor het vroegtijdig signaleren van achterstanden en stoornissen op het gebied van taal en spraak. Hiervoor is er het aanbod voorschoolse educatie en/of logopedische hulp. Voor het beoordelen van de spraak- en taalontwikkeling van jonge kinderen is er preventieve logopedie.
In 2021 zijn 211 vijfjarigen gescreend door een logopedist (zonder behandelpraktijk). Hiervan zijn 36 kinderen behandeling doorverwezen naar een logopedist of audiologische centrum.
Bij de peutergroepen (kinderopvang en peuteropvang) wordt gezien de jonge leeftijd door middel van observatie de spraak- taalontwikkeling beoordeeld. In 2021 zijn 115 peuters gescreend. Hiervan zijn 16 voor behandeling doorverwezen naar een logopedist voor ondersteuning bij de spraak- taalontwikkeling. Ook zijn 4 peuters doorverwezen naar het aanbod VVE.

Duurzame en toekomstbestendige onderwijshuisvesting

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2021 hebben we gewerkt vanuit de volgende doelstellingen:

- Een goede spreiding van toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen met een brede functie. We borgen hiermee kwaliteit en betaalbaarheid.
- Keuzevrijheid voor ouders uit diverse denominaties (levensbeschouwelijke visie) en onderwijsconcepten.
- De gemeente en schoolbesturen zorgen samen voor goede schoolgebouwen.

Er is op een aantal locaties groot regulier onderhoud uitgevoerd. Deze informatie is te vinden in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Integraal Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs
In 2021 is de ontwikkeling van het ISHP ter hand genomen. Door vertraging in het proces door Corona zal na de verkiezingen de nieuwe raad het ISHP vaststellen.

Openbaar onderwijs

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Er is voldoende aanbod openbaar onderwijs.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Toezicht houden op schoolbestuur Comprix
In 2021 is de jaarrekening van Stichting Comprix aangeboden en de begroting voor kennisgeving aangenomen. Voor de Raad van Toezicht van Stichting Comprix is een nieuw lid benoemd. Enkele zittende leden van de Raad van Toezicht zijn benoemd voor een volgende periode.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren per doelstelling:

Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen en cursisten hebben een doorlopende schoolloopbaan

					aantal x 1
Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Kindplaatsen Voor-en Vroegschoolse Educatie	32	42	42	42	42

Deelnemers peuteropvang (zelfstandige locaties)	160	93	81	104	
Deelnemers kinderdagverblijven (inclusief aanbod peuteropvang)	225	471	444	489	
Leerlingen basisonderwijs	2.061	2.027	2.005	1.965	1.941
Leerlingen voortgezet onderwijs	1.525	1.440	1.457	1.450	1.413
Deelnemers leerlingenvervoer	100	120	134	127	125
Kinderopvang	10	11	12	12	12
Peuterspeelzalen	6	6	6	6	6
Scholen primair onderwijs	22	22	21	21	21
Scholen voortgezet onderwijs	2	2	2	2	2
Brede scholen	6	6	6	6	6

		Gemeente				Nederland			
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,2	1,6	2,8	-	1,9	2,4	2,7	-
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	27	13	-	-	23	26	-	-
Voortijdige schoolverlaters	% deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs	1,5%	1,6%	-	-	1,9%	2,0%	-	-

Een leeg vakje) betekent dat er geen cijfers bekend zijn voor die periode.

De meest actuele cijfers kunt u vinden op onderstaande website:

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	3.743	4.307	3.859	564
Baten	983	1.416	959	433
Saldo van lasten en baten	**-2.760**	**-2.891**	**-2.900**	**-132**
Resultaat	**-2.760**	**-2.891**	**-2.900**	**-132**

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 4.

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouder(s)	Hoen en Jongebloed
Organisatie	Sociaal domein, Ruimte

Taakvelden

- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Musea
- Sportaccommodaties
- Sportbeleid en activering

Beleidsnota's

- 2017 Visienota Sport en bewegen in Zuidoost Friesland 2017-2022
- 2015 Nota Recreatie en toerisme, perspectief Weststellingwerf
- 2010 Beleidskader Rottige Meente
- 2009 Nota Kunst en cultuur
- 2019 Lokaal Sportakkoord Weststellingwerf

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Ook in 2021 heeft corona een grote invloed gehad op Sport en Bewegen in Weststellingwerf. De openstelling van onze sportaccommodaties is in 2021 aangepast aan de coronamaatregelen en daardoor zijn accommodaties meerdere keren gesloten geweest. Daarnaast konden veel sportactiviteiten niet doorgaan en konden verenigingen hun leden niet verwelkomen voor trainingen en wedstrijden.

Koloniën van Weldadigheid

De Koloniën van Weldadigheid zijn Unesco Werelderfgoed geworden. Een deel van de kolonie Wilhelminaoord ligt in onze gemeente aan de Oost- en Westvierdeparten en een klein deel van de Leemweg. Het is het eerste werelderfgoed in onze gemeente en het derde in Friesland.

Sport en bewegen

In de visienota Sport en bewegen 2017-2022 staat dat meer bewegen gezond is en zorgt dat je gezond blijft. De doelstelling in 2021 was daarom ook dat alle inwoners kunnen sporten en bewegen. Dit moet voor iedereen, met of zonder beperking betaalbaar en toegankelijk zijn. Door middel van het beweegteam Weststellingwerf, het lokaal sportakkoord, verbinding met overige beleidsterreinen en financiële ondersteuning door middel van subsidies voor verenigingen is dit in 2021 gestimuleerd. Voor groot onderhoud sport zijn zes subsidies toegekend en is het budget maximaal besteed.

Sport en ondersteuning corona
Corona heeft nog een grote rol gespeeld in de sportwereld en veel activiteiten konden geen doorgang vinden. In Coronatijd is frequent overleg geweest met de sportverenigingen. Daarnaast is een noodfonds gestart voor sportverenigingen die in 2021 ernstige nadelige financiële coronaschade hadden, deze wordt in 2022 geopend.

Corona en gemeentelijke sportaccommodaties
Er is ondersteuning geboden bij de binnensport met het controleren op de corona toegangsbewijzen in gemeentelijke sportaccommodaties. Ook zijn alle gebruikers van de gemeentelijke sportvoorzieningen gecompenseerd voor zaalhuur. Dit was mogelijk door een subsidie vanuit het rijk, de Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19. De inkomstenderving voor de zwembaden is gecompenseerd door de Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden vanuit het rijk.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Lokaal akkoord sport en bewegen
Ondanks alle coronamaatregelen zijn bij het lokaal sportakkoord door de werkgroepen diverse activiteiten ontwikkeld. De werkgroep Jong Fit en Vaardig heeft bijvoorbeeld materiaal ingekocht en activiteiten ontwikkeld om kinderen motorisch te stimuleren. Daarnaast heeft de Stellingwerfse voetbalweek geld ontvangen voor minimagezinnen om deel te nemen aan de voetbalweek.

Beweegteam Weststellingwerf
In 2021 is het beweegteam onder andere ingezet voor het bewegingsonderwijs. Scholen hebben hiervoor cofinanciering geleverd. Vanwege corona zijn een aantal activiteiten niet doorgegaan en zijn er aangepaste activiteiten georganiseerd zoals een rollatorrace en een beweegbingo.

Sport in verbinding met Sociaal domein
In 2021 is geïnventariseerd wat sport kan bijdragen als middel voor de doelen binnen het sociaal domein. Hier zijn plannen voor ontwikkeld die in 2022 uitvoering gaan vinden.

Versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Weststellingwerf

Wat hebben we bereikt?
- Verbreding van de activiteiten van de bibliotheek aan de hand van het thema ’van collectie naar connectie’. De activiteiten van de bibliotheek richten zich nadrukkelijker op de ontmoetingsfunctie voor de locaties in Wolvega en Noordwolde. Dat betreft bijvoorbeeld de vorming van het Taalplein, een gemeentelijke ontmoetingsplaats voor vraagstukken over taal en taalcursussen voor diverse doelgroepen. Maar ook de functie van de informele leestafel, diverse informatieve servicepunten, de verbreding van de culturele activiteiten van de Kijkzaal en de samenwerking met de ouderenorganisaties in Weststellingwerf. De thuisbezorgfunctie van de bibliotheek bleek zeker van belang in de corona tijd. Ook de samenwerking binnen het Culturele Blok in het Vlechtwerk Noordwolde is verder doorontwikkeld.

- De verdere ontwikkeling van de culturele functies van het Vlechtwerk Noordwolde heeft zich doorgezet in het jaar 2021 met inachtneming van de sluiting vanwege coronamaatregelen. Dit trof ook het Buurthuus. Maar ondanks de verplichte sluiting hebben toch tal van organisaties gebruik gemaakt van de voorzieningen, service en de ondersteuning van het Buurthuus met onder andere de theaterzaal.

- Verstevigen van de positie van het Stellingwerfs. De gemeente Weststellingwerf is vanaf 2020 voorzitter van de Nedersaksische bestuurlijke partners, zijnde de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Fryslân, Gelderland en de buurgemeente Ooststellingwerf. Daarbij heeft de gemeente Weststellingwerf het initiatief genomen om de eerste Werkconferentie Nedersaksisch te organiseren. Deze werkconferentie zou in november 2021 in Wolvega worden gehouden, maar is vanwege corona maatregelen naar april 2022 verzet. De financiële verplichtingen van deze dag worden gedragen door alle Nedersaksische bestuurlijke partners.

- Mede gezien de inzet bij de realisatie van het convenant Nederlandse Erkenning Nedersaksisch en het voorzitterschap Nedersaksisch, geeft de gemeente Weststellingwerf nadrukkelijk het belang, betrokkenheid en inzet aan van haar streektaal, het Stellingwerfs. En daarmee geeft de gemeente ook nadrukkelijk de positie aan dat het Stellingwerfs een onderscheidend element is binnen de meertaligheid van de provincie Fryslân.

- In 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de prominente Stellingwerfse schrijver en verteller, Johan Veenstra, te onderscheiden met het ereburgerschap. Dit betrof een uitzonderlijk besluit, het tweede ereburgerschap in de laatste 50 jaar in de gemeente.

- De kunst en cultuur sector is in 2021 wederom zwaar getroffen door de corona-crisis. Veel culturele organisaties en culturele initiatieven zullen de gevolgen van deze crisis nog lang ervaren binnen de organisatie en exploitatie. We onderhouden gedurende de coronacrisis nauwe contacten met de sector. Ook heeft de gemeente zich ingezet voor een compensatie van de schade in 2021 bij de culturele organisaties door de corona maatregelen. Maar de beperkingen van de corona maatregelen hebben de culturele uitingen in 2021 fors beperkt. Ondanks alle inzet van de betrokken partijen bij het initiëren van culturele activiteiten, moesten er helaas tal van activiteiten in 2021 uiteindelijk worden geannuleerd, vaak op het laatste moment.

- In 2021 is een publicatie gemaakt om de culturele sector in Weststellingwerf te steunen in deze corona tijd. De titel is “Ruimte voor kunst en cultuur in coronatijd”.

- In de afgelopen jaar zijn prestatieafspraken gemaakt met onder andere de volgende instellingen; Bibliotheken Zuidoost Fryslân, Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde, Oudheidkamer Weststellingwerf, Opera Spanga, Stellingwarver Schrieversronte, Gered Gereedschap Wolvega, Wereldwinkel Wolvega, Radio Weststellingwerf Centraal, Christelijke Muziekvereniging Euphonia, Muziekvereniging Woudklank, Muziekvereniging De Harmonie, Intermezzo Opera Nijetrijne, Heemkunde en muziekonderwijs met de schoolbesturen basisonderwijs en voorgezet onderwijs in de gemeente en ruim 20 verenigingen amateurkunstbeoefening zoals koren en toneel- en muziekverenigingen.

- Wij ondersteunen het initiatief vanuit Noordwolde om een oorspronkelijke en historische locomotief te restaureren en midden in het dorp te zetten. Het moet daarmee een bijzonder monument worden voor de tram die begin vorige eeuw in de regio reed in aansluiting op de vlechtindustrie van Noordwolde.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Muziekonderwijs

Popwerf 2021, een cultuur-educatieve programma muziekonderwijs in gezamenlijkheid met de betrokken schoolbesturen met een publieksgerichte muziekmanifestatie. Door de coronamaatregelen is daarbij gekozen voor een digitale uitvoering van de eerste editie. Met dit programma sluiten wij ook aan op het uitvoeren van het convenant ‘Meer muziek in de Klas’: Dit programma geeft een verbreding en verdieping van het muziek-educatieve programma voor alle kinderen (leerlingen 4 – 18 jaar) in de gemeente.

Bevorderen recreatie en toerisme Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Toeristisch Investeringsfonds

Met de opbrengsten van de toeristenbelasting wordt het Toeristisch Investeringsfonds gevuld. Dit fonds is ook dit jaar weer gebruikt om projecten en initiatieven uit te voeren die bijdragen aan een betere kwaliteit van de toeristisch-recreatieve voorzieningen. Het Platform Recreatie en Toerisme, bestaande uit recreatieondernemers, draagt hiervoor projecten en initiatieven aan die Weststellingwerf als bestemming op de kaart zetten.

Gebiedsontwikkeling Driewegsluis

We willen het gebied rond de Driewegsluis ontwikkelen, zodat het nog aantrekkelijker wordt voor recreatie en toerisme. Het is de bedoeling om de land- en waterrecreatie beter met elkaar te verbinden waardoor meer recreanten en toeristen via deze locatie de gemeente komen bezoeken die hier meerdaags verblijven. Uiteindelijk moet dit leiden tot meer werkgelegenheid. Zie hiervoor programma 8.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Toeristisch Investeringsfonds

Jaarlijks is er een bedrag voor het Toeristisch Investeringsfonds beschikbaar. Dit is bedoeld voor een financiële impuls voor de toeristische pijlers Driewegsluis/Rottige Meente, het Spokeplasgebied in Noordwolde en voor promotie. In de periode 2019-2022 voert ook het Platform Recreatie en Toerisme Weststellingwerf diverse kleinschalige activiteiten en projecten uit. Daarnaast verzorgt het platform de digitale nieuwsbrief waarin alle (recreatie)ondernemers en andere belangstellenden op de hoogte worden gehouden van relevant, nuttig en interessant nieuws uit de gemeente en de regio.
In 2021 zijn op initiatief van Plaatselijk Belang Noordwolde, nieuwe speeltoestellen geplaatst bij de Spokeplas. Hiervoor is een bijdrage beschikbaar gesteld vanuit het investeringsfonds. Aan de Stichting Locomotief NS164 Noordwolde is subsidie verstrekt voor het realiseren van het projectplan restauratie tramlocomotief Noordwolde.

Beleidsindicatoren

		Gemeente		Nederland	
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2016	2020	2016	2020
Niet sporters	% Niet sporters	57,2%	-	48,7%	-

Een leeg vakje) betekent dat er geen cijfers bekend zijn voor die periode.
De meest actuele cijfers kunt u vinden op onderstaande website:
Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	3.900	4.309	3.729	409
Baten	591	662	601	71
Saldo van lasten en baten	**-3.309**	**-3.647**	**-3.128**	**-338**
Onttrekkingen	0	0	20	0
Resultaat	**-3.309**	**-3.647**	**-3.108**	**-338**

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 5.

Programma 6 | Sociaal domein

Programma 6 | Sociaal domein

Portefeuillehouder(s)	Rikkers en Zonderland
Organisatie	Sociaal domein

Taakvelden

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Arbeidsparticipatie
- Begeleide participatie
- Geëscaleerde zorg 18+
- Inkomensregelingen
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Wijkteams
- Geëscaleerde zorg 18-

Beleidsnota's

- 2018 Kadernota Armoedebeleid en Schuldhulpverlening 2018 - 2021
- 2017 Re-integratieverordening Weststellingwerf 2017
- 2017 Maatregelverordening Weststellingwerf 2017
- 2015 Verfijning beleidsplan Re-integratie en participatie Oost- en Weststellingwerf 2015/2018
- 2014 Verordening Individuele inkomenstoeslag
- 2014 Verordening Individuele studietoeslag
- 2014 Beleidsnota Re-integratie en participatie Oost- en Weststellingwerf 2015-2018
- 2014 Handhavingsverordening Participatiewet
- 2014 Werkgeversbenadering OWO
- 2014 Beleidsplan Nieuwe Wmo
- 2014 Beleidsplan Hart voor de jeugd
- 2014 Visienota Tegenprestatie
- 2013 OWO-visie op de drie decentralisaties

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Grip op Sociaal Domein
In 2021 is het project Grip op Sociaal Domein (2.0) opgestart, voor een doorontwikkeling van Grip op Wmo en Grip op Jeugd. Daarbij wordt sociaal domein breed gekeken naar verdere bezuinigingsmaatregelen om de grip op de kosten en de inhoudelijke ontwikkeling te versterken. Gebleken is dat de huidige maatregelen effect hebben, maar meer tijd vragen om goed ingebed te worden en het beoogde effect te realiseren. Ook zijn er aanvullende ideeën binnen de huidige maatregelen die nog uitgevoerd kunnen worden. We monitoren de effecten van de maatregelen en gaan verder met de implementatie en doorontwikkeling daarvan.

Monitor sociaal domein
Eind 2021 is de eerste monitor sociaal domein opgeleverd. Deze monitor brengt ontwikkelingen in het sociaal domein in beeld. Hierbij gaat het om het meerjarig verloop in aantallen cliënten, producten, doorverwijzingen en de uitnutting van het budget, evenals de ontwikkeling van onze sociale basis. Deze monitor wordt met ingang van 2022 twee keer per jaar aangeboden.

Toeslagenaffaire kinderopvang
Gemeenten hebben in 2021 van het rijk een belangrijke rol gekregen bij de ondersteuning van de gedupeerden in het kader van de kinderopvangtoeslagaffaire. Onze gemeente heeft op basis van die rol contact opgenomen met de diverse gedupeerden in onze gemeente, om een luisterend oor te bieden en indien nodig ondersteuning te bieden. Deze ondersteuning kan zich richten op wonen, financiën, gezondheid, werk en dagbesteding en/of problemen in de gezinssituatie. Voor de meeste gedupeerden was het leggen van het contact en het luisterend oor voldoende. Voor een aantal van hen is meer ondersteuning nodig.

Toegang Sociaal domein
De toegang tot ons sociaal domein wordt geboden door het integrale Gebiedsteam, welke gevestigd is in Noordwolde en Wolvega. Door de beperkende maatregelen hebben we de laagdrempelige toegang tot het sociaal domein niet op de gewenste wijze kunnen waarmaken. De bezoeklocaties in Noordwolde en Wolvega zijn grotendeels enkel op afspraak en telefonisch bereikbaar geweest. Inwoners hebben ons ondanks de beperkende maatregelen wel weten te vinden voor hun hulpvragen.

Griffioenpark 3 is in 2021 gesloten geweest. De pilotperiode Griffioenpark 3 is door de Raad verlengd tot augustus 2023, en daarvoor zijn middelen beschikbaar gesteld. Aan het einde van de proefperiode moet duidelijk zijn of de proef Griffioenpark 3 is geslaagd en of en op welke wijze deze voorziening door kan gaan.

Naast Griffioenpark 3 zijn er in mei 2021 samen met andere partijen dorpskamers in Wolvega en Noordwolde gerealiseerd. Dorpskamers zijn een laagdrempelige inloopvoorziening voor alle inwoners waar ontmoeten, een luisterend oor en gezelligheid centraal staan. De Dorpskamers zijn samen met Liante en Welzijn aan Huis opgezet.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Monitoring
Wanneer Griffioenpark 3 geopend is, worden de ervaringen gemonitord. In 2021 zijn er door de sluiting geen onderzoeksgegevens beschikbaar. De reguliere cliënttevredenheidsonderzoeken op gebied van Wmo en Jeugd zijn wel uitgevoerd.

Onderzoek naar een dorpshuisfunctie in Wolvega
Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Er is in 2021 geen nader onderzoek gedaan naar een dorpshuisfunctie in Wolvega. Vanuit het regiodeal project ‘bestemming Wolvega’ bestaat de mogelijkheid om de dorpshuisfunctie vanuit inwonerinitiatief te verkennen. Voor bestemming Wolvega is in 2021 het plan van aanpak opgesteld. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2022.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Onderzoek naar een dorpshuisfunctie uitvoeren
Tot een voltooid onderzoek is het niet gekomen. Het onderzoek naar de dorpshuisfunctie maakt onderdeel uit van het project ‘bestemming Wolvega’, waarbij de dorpshuisfunctie één van de uitkomsten kan zijn van bestemming Wolvega. Binnen bestemming Wolvega is het mogelijk om een business-case op te stellen, waarbij het initiatief ligt bij de inwoners.

Vergroten arbeids- en maatschappelijke participatie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Participatie en de arbeidsmarkt
Deelnemen aan de arbeidsmarkt is belangrijk. Werk geeft voldoening, biedt een inkomen en betekent zelfstandigheid. Dit gaat om betaald werk, vrijwilligerswerk, arbeidsmatige- of activerende dagbesteding. Met een passend re-integratietraject hebben we inwoners geholpen bij het vinden van werk of deelnemen aan de arbeidsmarkt. Samen is gekeken wat nodig is. We hebben bijgedragen aan een arbeidsmarkt waar iedere inwoner onderdeel van uit kan maken.

Inkomensondersteuning
Het aantal inwoners dat een bijstandsuitkering ontvangt is licht gedaald. Een grote groep inwoners ontvangt een uitkering naast ander inkomen en is gedeeltelijk aan het werk. We hebben ingezet om meer inwoners met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. De uitgaven voor loonkostensubsidie zijn hierdoor toegenomen. Werkgevers ontvangen deze subsidie als een werknemer door een beperking niet in staat is om met volledige arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen.

De verwachting van een toename in de bijstand door de coronacrisis bleef uit. Ook hebben minder inwoners gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand. De Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) is ruim voldoende geweest voor de inkomensondersteuning.

Zelfstandig ondernemers die door de coronacrisis in financiële moeilijkheden zijn gekomen konden een beroep doen op de Tozo. Dit is de tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers. Bureau Zelfstandigen Fryslân, onderdeel van gemeente Leeuwarden voerde voor onze gemeente deze regeling uit. Vanuit deze regeling is inkomensondersteuning of een lening voor bedrijfskapitaal verstrekt.

Wet Inburgering
Het jaar 2021 heeft onder andere in het teken gestaan van de nieuwe Wet inburgering. Deze nieuwe Wet is op 1 januari 2022 ingegaan betekent dat gemeenten meer verantwoordelijkheden krijgen voor de inburgering van statushouders. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de inkoop van inburgeringslessen en het volgen van de voortgang van de inburgering van onze inwoners.
In 2021 zijn de processen binnen de gemeente ingericht als voorbereiding op de nieuwe wet. Er is in OWO-verband samengewerkt op het thema inburgering op verschillende niveaus zoals beleid, uitvoering en bestuur.
Om statushouders de begeleiding te kunnen bieden die nodig is, heeft de gemeente sinds 2021 een specialist inburgering in dienst. Deze medewerker is onder andere verantwoordelijk voor een warm welkom in de gemeente op het gebied van huisvesting, het leren kennen van de buurt en allerlei praktische zaken.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Inwoners helpen bij het vinden van een betaalde baan
Als inwoners zelf niet een baan kunnen vinden, helpen wij hierbij. Bijvoorbeeld met coaching, trainingen of het regelen van een werkervaringsplaats.

Inwoners ondersteunen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt

Re-integratiecontract

Sinds 2019 wordt er via een nieuw re-integratiecontract gewerkt. Dankzij dit contract hebben we meer sturing op de inzet die wij plegen om inwoners weer richting de arbeidsmarkt te helpen. Daarnaast kunnen wij dankzij dit contract maatwerk blijven bieden aan onze inwoners. In 2021 is dit contract verder bijgeschaafd en naar de wensen van ons als gemeente en onze partners gevormd.

Verdere afstand tot de arbeidsmarkt

Begin 2021 is er een nieuwe medewerker aangenomen met als doel de groep langdurig werklozen beter in beeld te krijgen en te kunnen begeleiden. De huidige arbeidsmarkt geeft ons als gemeente de mogelijkheid om inwoners die verder van de arbeidsmarkt staan in te laten stromen.

Ontwikkelen collectieve voorzieningen

De pilot participatiepassen met Arriva is in 2021 voortgezet. Met deze pilot krijgen inwoners in de Participatiewet op een laagdrempelige manier de mogelijkheid om te reizen met Arriva tijdens daluren. Dit verlaagt de administratieve druk bij inwoner en gemeente en vergroot de participatie van onze inwoners in de samenleving.

Transformatie Sociaal domein

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken

We werken aan een inclusieve en samenredzame samenleving waarin iedere inwoner naar zijn of haar vermogen meedoet in deze samenleving en waar wij, als gemeentelijke organisatie, onderdeel van zijn. Dit bereiken we door te doen wat nodig is. Iedereen vanuit zijn of haar verantwoordelijkheid en rol.
Dit doen we vanuit de volgende uitgangspunten:

- Preventie
- Collectief
- Samen met inwoners en organisaties
- Kostenbewust

Deze transformatie is nooit “af”, maar er zijn wel stappen gezet in 2021 op het gebied van algemene en collectieve voorzieningen.

Doordat contact met inwoners door de coronamaatregelen werd bemoeilijkt hebben echter ook veel geplande activiteiten geen doorgang kunnen vinden.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Ontwikkelen algemene en collectieve voorzieningen

De ontwikkeling van deze voorzieningen heeft ook een sterke relatie met het thema “herijken welzijnswerk”, verderop in dit jaarverslag.

De Sociale Basis is goed verankerd in de gebiedsteams. Met Wmo-zorgaanbieders zijn we in gesprek gegaan over het opzetten van voorliggende voorzieningen. Hieruit zijn de Dorpskamers opgezet. Over andere vormen van voorliggende voorzieningen zijn gesprekken nog niet afgerond. Ook met de huisartsen en wijkverpleegkundigen werken we steeds meer samen.

Verder is de Vlechtwerker-functie doorontwikkeld, waarbij de integrale benadering van een vraagstuk centraal staat. Daarmee werken we aan preventieve en collectieve oplossingen. Door in de teamoverleggen casuïstiek integraal te bespreken wordt vaker gebruik gemaakt van een collectieve voorziening. Een sociale kaart ter ondersteuning hiervan is in ontwikkeling en begin 2022 een feit.

Het preventieve programma Home Start (gericht op gezinnen) is inmiddels via een begrotingssubsidie structureel gemaakt. Een lokale jeugdhulpaanbieder is een spelmiddag gestart waar kinderen met een kleine bijdrage aan deel kunnen nemen zonder indicatie. Vanuit het Gebiedsteam worden trainingen met verschillende onderwerpen georganiseerd zodat er een collectief aanbod is in plaats van een individueel (en daardoor duurder) traject. Opbouwwerkers organiseren en ondersteunen initiatieven met en vanuit de inwoners van de verschillende dorpen, zoals de buurtauto in Noordwolde en de buurthap waarbij inwoners gezamenlijk kunnen eten. Ook krijgen we de mantelzorgers in de gemeente steeds beter in beeld, jaarlijks ontvangen zij een waardering van de gemeente.

Bij de inkoop van de Wmo-maatwerkvoorzieningen is een uitgangspuntennotitie geschreven, waarin de focus ligt op de transformatie. Tijdens de fysieke overlegtafel en tijdens werkbezoeken wordt de voortgang hiervan met zorgaanbieders besproken.

Maatschappelijke voorzieningen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Een integrale notitie maatschappelijke voorzieningen is nog niet uitgewerkt. Er wordt gekeken hoe diverse thema's in samenhang opgepakt kunnen worden (dorpshuizen, onderwijs, sport).
De focus lag in 2021 op het accountmanagement met Harten 10 en de bijbehorende prestatieafspraken. De doorontwikkeling en monitoren van deze afspraken zorgen ervoor dat de toekomst en het onderhoud van diverse dorpshuizen zijn gewaarborgd.
Voor de dorpshuizen is een regeling opengesteld voor coronacompensatie. Hierbij ontvingen de dorpshuizen een bedrag van €1.500. Daarnaast hebben enkele dorpshuizen vanuit de regeling aanvullend maatwerk nog extra coronacompensatie ontvangen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Onderzoek naar maatschappelijke voorzieningen
Een eerste inventarisatie heeft geleidt tot een startfoto en overzicht van de maatschappelijke voorzieningen binnen de gemeente Weststellingwerf. Deze inventarisatie heeft geen gevolg meer gekregen middels een startnotitie.

Prestatieovereenkomst Harten 10
Met Harten 10 is een nieuwe prestatieovereenkomst gesloten voor de jaren 2020 tot en met 2023 waarmee de toekomst en het onderhoud van diverse dorpshuizen zijn geborgd. De relatie met en positie van Harten 10 is de afgelopen jaren sterk verbeterd.

Herijken Welzijnswerk

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2019 zijn de taken van Timpaan Welzijn ondergebracht bij de gebiedsteams. In het draaiboek versterken sociale basis staat de opdracht omschreven die wordt gemonitord in de monitor Sociaal Domein. We stellen voor deze opgave als afgerond te beschouwen.

De welzijnstaken zijn ondergebracht in de gebiedsteams, stevig gepositioneerd en dragen steeds meer bij aan het integraal werken waarbij het accent op voorliggend en preventief ligt. Samen met inwoners en samenwerkingsorganisaties, waaronder de woningstichting Weststellingwerf, Beweegteam Weststellingwerf en Stichting Breuningslaan, is er gewerkt aan het versterken van buurtnetwerken en inwonersinitiatieven binnen de mogelijkheden die er waren in 2021. Het contact met jongeren is wisselend geweest door de beperkende maatregelen, maar veel kwetsbare jongeren zijn in beeld. Contact met deze groep verloopt veelal via social media (Instagram, Whatsapp groepen, Facebook). Daarnaast zijn de jongerenwerkers actief de straat op gegaan om het contact met deze jongeren te blijven houden. Dit in nauwe samenwerking met ketenpartners. Waar dat kon, zijn er samen met jongeren verschillende activiteiten opgezet.

Steeds meer mantelzorgers doen een beroep op mantelzorgondersteuning. Daarbij is vooral behoefte aan het verlichten van de mantelzorgtaken bij overlaste mantelzorgers. Samen met vrijwilligers, huisartsen thuiszorg, POH'ers (praktijkondersteuners huisartsen) en case managers dementie ondersteunen we mantelzorgers in de zorg voor hun partner of familielid. Tijdens de dag van de mantelzorger hebben we wederom een pakket uitgedeeld aan alle mantelzorgers. Daarnaast zijn we in 2021 ook gestart met de mantelzorgnieuwsbrief die we twee keer per jaar uitbrengen.

Het Vrijwilligerspunt groeit ook in 2021 gestaag door in het bemiddelen van vrijwilligers en het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties. Het aantal vrijwilligers is nog niet op het gewenste niveau door de beperkende maatregelen. We zien vanaf september hierin wel weer een toename. Samen met het Lindecollege en AOC terra is er in november een maatschappelijke stage/vrijwilligersmarkt georganiseerd. De markt is goed bezocht en heeft tot succesvolle plaatsingen van vrijwilligers geleid.

Er zijn in 2020/2021 nieuwe voorliggende voorzieningen opgezet zoals de Dorpskamer, Stoelgym, Digitale Huiskamer en Powerful Ageing. Hiermee stimuleren we ouderen om contacten te leggen en te onderhouden met anderen en zo lang mogelijk in beweging te blijven. Voor jongeren is er een pilot samenwerking met Eduzon gestart voor kinderen die in het dagelijkse leven moeilijk contacten kunnen leggen/onderhouden (met een licht verstandelijke beperking (LVB) of een autisme spectrum stoornis (ASS). Voor een aantal van deze kinderen is een indicatie voor een zorgboerderij niet meer nodig. In andere gevallen is het een aanvulling op de maatwerkvoorziening en kan het aanvullende zorg voorkomen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Gebiedsteam
In de gebiedsteams zijn de taken versterken sociale basis opgenomen. De kwartiermaker sociale basis versterken heeft tot de zomer van 2021 gewerkt aan de opdracht om de sociale basis structureel onderdeel te maken van de gebiedsteams.

Monitoring van de opdracht zorgen voor de zorgzame samenleving
De monitor Sociaal domein bevat een hoofdstuk versterken sociale basis. Hierin wordt de voortgang van de opdracht versterken sociale basis beschreven.

Ondersteuning initiatieven wijken en dorpen

Integrale aanpak laaggeletterdheid, armoede en schulden

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Inwoners konden voor hulp en ondersteuning bij het gebiedsteam terecht. Minder inwoners hebben hulp nodig gehad bij hun problematische schuldensituatie. Hierdoor zijn er minder trajecten voor een schuldregeling opgestart. We hebben de vroegsignalering van schulden opgezet. Inwoners met beginnende betaalachterstanden van de huur, zorg, water en energie hebben we hierdoor in een vroegtijdig stadium onze hulp aangeboden.
- Door de bijeenkomsten van de Thematafel Armoede weten lokale partners elkaar te vinden en is er samengewerkt aan de aanpak van armoede. Door de samenwerking met Stichting Leergeld konden veel kinderen meedoen met sport, cultuur of schoolactiviteiten. Ook is gezonde voeding toegevoegd aan de voedselpakketten die door de Voedselbank worden verstrekt.
- Lokale bewindvoerders en partijen die actief zijn rond schuldhulpverlening komen bijeen in de Thematafel Schulden. Hierdoor is de samenwerking verbeterd en kunnen we inwoners passende schuldhulp bieden. Met lokale bewindvoerders is het adviesrecht voorbereid. Hierdoor kan al voordat het bewind door de rechtbank is uitgesproken, bekeken worden welk traject voor een inwoner passend is. Als bewindvoering niet noodzakelijk is, kunnen we door de samenwerking met schuldhulpverleners andere passende schuldhulp inzetten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Ondersteunen doelgroep
Een toename in het aantal aanvragen door corona is uitgebleven. Ook partijen waar we mee samenwerken zoals Humanitas, de Voedselbank en Stichting Leergeld hebben deze toename niet ervaren. Ook het maatwerkbudget is minder benut.

Door de vroegsignalering van schulden bereiken we inwoners met betaalachterstanden eerder. We hebben ongeveer 550 signalen ontvangen van inwoners met beginnende betaalachterstanden. Per telefoon, e-mail of brief is er contact gezocht en hebben we hulp aangeboden. Bij hogere of meerdere betaalachterstanden gaan we op huisbezoek. Per maand vinden er ongeveer tien huisbezoeken plaats. De huisbezoeken worden door inwoners als prettig ervaren. De meeste inwoners hebben de betaalachterstand zelf kunnen oplossen. Als dat niet lukt bieden we hulp om schulden te voorkomen.

Ontwikkelen integrale aanpak
Vanuit de Kadernota Armoede en Schulden is de integrale aanpak opgezet. Door de samenwerking tussen de specialist schulden en de vlechtwerker is er sprake van een integrale aanpak voor schuldhulpverlening. Vanuit de Thematafels Armoede en Schulden werken we samen met partijen om inwoners te bereiken en te ondersteunen als dat nodig is.

Pilot met de bibliotheek
In 2019 is als pilot het coördinatiepunt voor laaggeletterdheid opgezet in de bibliotheek. Bij dit Taalplein kunnen inwoners met al hun taalvragen terecht. Ook is er vanuit het Taalplein inzet om laaggeletterdheid te herkennen. Omdat de bibliotheek vanwege de coronamaatregelen een periode gesloten was, is de pilot met het Taalplein verlengd.

Grip krijgen op de jeugdhulp

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Met de bestaande maatregelen Grip op Jeugd hebben we in 2021 ingezet op kostenbeheersing en op grip op de inhoud. We zien in 2021 dat er meer cliënten jeugdhulp hebben gekregen. Het aantal toegekende trajecten bleef wel ongeveer gelijk. Al met al zijn de kosten voor Jeugdhulp in 2021 hoger dan in 2020.

Onze grootste kostenpost is de specialistische jeugdhulp (maatwerk 18-). We doen de inkoop gezamenlijk met de Friese gemeenten. Afgelopen jaar is de nieuwe inkoop met een jaar uitgesteld (2023). Naast dat dit veel extra werk betekent voor alle betrokkenen, is ook de verdere transformatie van de specialistische jeugdhulp met een jaar uitgesteld. Op dit gehele proces van inkoop is onze invloed klein.

Om meer grip op de inhoud te krijgen is het hulpvraagbeleid in 2021 gerealiseerd. Zie ook onder het kopje toegang tot jeugdhulp.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Controle op jeugdhulp
De inkoopondersteuners hebben ook in 2021 weer in veel processen ingegrepen waardoor we minder hebben uitgegeven. Wel was de besparing minder dan in 2020. Mogelijk komt dit door het lerend effect. Hiermee bedoelen we dat aanbieders en de vlechtwerkers zelf beter weten hoe het werkt en er daardoor minder afwijkende zaken zijn waar de inkoopondersteuning op kon reageren.
De inkoopondersteuners hebben in 2021 twee trainingsmiddagen aangeboden aan de (nieuwe) vlechtwerkers met uitleg over het inzetten van de jeugdhulp profielen en intensiteiten.

Preventie op jeugdhulp
De contacten met de ketenpartners zoals scholen, jeugdgezondheidszorg, de huisartsen en de sportverenigingen hebben we onderhouden. Door de maatregelen vanwege corona hebben we geen nieuwe acties met de ketenpartners kunnen oppakken. We hebben wel plannen voorbereid voor het uitgeven van het extra geld dat we hebben gekregen vanwege corona. De uitvoering hiervan is in 2022.

We hebben subsidie verstrekt voor het organiseren van digitale activiteiten voor jongeren. Zo is het werkveld van onze jongerenwerkers weer verder verbreed. Te merken is dat de jongeren de jongerenwerkers vooral ook digitaal, via sociale media, weten te vinden.
Ook is de ontmoetings- en spelmiddag gestart. Dit is collectief, preventief aanbod, gericht op jongeren die moeite hebben met opbouwen en/of onderhouden van sociale contacten.

Een gemeentelijke werkgroep werkt aan het onderwerp scheiden. Er is gebruik gemaakt van het provinciale programma Foar Fryske Bern voor deskundigheidsbevordering van de vlechtwerkers en informatievoorziening via de website scheideninfriesland.nl. Door de werkgroep wordt gewerkt aan een uniforme werkwijze waarbij we ook de kennis delen met de scholen.

Toegang naar jeugdhulp
De uren voor POH Jeugd zijn structureel uitgebreid. De POH Jeugd heeft in 2021 236 jeugdigen geholpen. De huisartsen hadden deze jeugden anders grotendeels doorgestuurd naar specialistische jeugdhulp. De POH Jeugd is een betrokken partner in de ketensamenwerking, zie ook ‘Versterken ketensamenwerking’.
Via de zorgverzekeraar is een deel van de uren inzet van de POH Jeugd vergoed en door de huisartsen aan de gemeente overgemaakt.

Het hulpvraagbeleid is ontwikkeld, inclusief een praatplaat. De Richtlijn Samen met ouders en jeugdigen beslissen is hierin verwerkt en ook de kracht vanuit het gezin zelf en de mogelijke hulp die al beschikbaar is hebben een prominentere plek gekregen. In 2022 gaat het gebiedsteam hiermee werken.

Grip krijgen op de Wmo

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2021 is zoveel mogelijk invulling gegeven aan de maatregelen uit Grip op Wmo. De maatregelen zijn in drie categorieën verdeeld:
1. Maatregelen gericht op een kostenbewuste uitvoering
2. Beleidsmaatregelen die op korte termijn leiden tot het terugdringen van het tekort
3. Maatregelen gericht op transformatie

Op bepaalde onderdelen heeft de inzet het gewenste effect. De uitgaven voor individuele begeleiding zijn bijvoorbeeld lager dan de afgelopen jaren en als het kan wordt Powerful Ageing ingezet voordat maatwerkondersteuning wordt geboden. Voor vlechtwerkers is een scholingsprogramma opgestart, waarin zowel de uitvoering van het werk als de inhoud van de Wmo aan bod komen. Een punt van aandacht blijven de toenemende cliënt aantallen en de indexatie van de tarieven. Met name bij Ondersteuning bij het Huishouden is dit zichtbaar. Doordat inwoners langer thuis wonen worden meer hulpmiddelen en meer woningaanpassingen verstrekt. Met zorgaanbieders, andere gemeenten, huisartsen, wijkverpleegkundigen en inwoners zijn we in gesprek om te kijken hoe we het voorliggend veld verder uit kunnen breiden. Daarbij is het van belang dat het aanbod passend is bij de vraag die er vanuit de samenleving is.

Het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen, de extramuralisering van Beschermd Wonen en de vergrijzende populatie zijn ontwikkelingen die meegenomen zijn in de woonzorgvisie die als maatregel in Grip op Wmo opgenomen is. Dit wordt verder toegelicht in programma 8.

Regionale (Wmo)-voorzieningen
Beschermd Wonen
Er is een positief resultaat in 2021 voor Beschermd Wonen. Minder inwoners hebben gebruik gemaakt van intramuraal wonen in een Beschermd Wonen instelling. Daarnaast is de Wet Langdurige Zorg (WLZ) vanaf januari 2021 open gesteld voor cliënten met GGZ problematiek. We zien dat er in 2021 er een groot aantal cliënten is overgegaan naar de WLZ en daarnaast heeft het expertise team de toegang voor Beschermd Wonen goed bewaakt. Het verdeelmodel waarbij de financiering naar de lokale gemeenten gaat is wederom uitgesteld. De inhoudelijke transformatie voor Beschermd Wonen gaat wel door.

Maatschappelijke opvang
De maatschappelijke opvang blijft voorlopig onder de centrumgemeente vallen. In 2021 is het uitvoeringsplan Brede Aanpak Dakloosheid Fryslan (BAD) vastgesteld. Hierbij wordt de komende jaren gewerkt aan een zevental projecten om dak en thuisloosheid in Friesland terug te dringen.

Daarnaast is in 2021 het convenant Weer Thuis ondertekend door alle Friese gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders. Gezamenlijk wordt er gewerkt aan een zachte landing van mensen die uit Beschermd Wonen of een opvangvoorziening kunnen stromen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Maatregelenpakket Wmo
Vrijwel alle maatregelen zijn opgepakt. De status verschilt per maatregel, dit is mede afhankelijk van de noodzaak en de omvang. Naast het vastgestelde pakket van maatregelen hebben we ook verder gekeken hoe we zo kostenefficient mogelijk kunnen werken. Zo is de sociaal medische advisering in OWO-verband ingekocht en hebben we een overeenkomst gesloten met een leverancier van trapliften. Dit zorgt in de uitvoering voor minder administratieve druk.

Maatwerk
De bedoeling van de Wmo 2015 is dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen, zoveel met ondersteuning vanuit hun eigen omgeving. Het langer zelfstandig thuis wonen en de vergrijzende populatie van Weststellingwerf zorgen ervoor dat er een toenemend aantal inwoners een beroep doet op ondersteuning vanuit de Wmo. Dit is zichtbaar bij de maatwerkvoorzieningen waar vooral ouderen gebruik van maken, zoals Ondersteuning bij het Huishouden, hulpmiddelen en woningaanpassingen. Tegelijkertijd zien we dat inwoners vanwege het coronavirus langer wachten met het aanvragen van een indicatie voor de dagbesteding. Dit beeld wordt door alle samenwerkingspartijen herkend. Omdat het een kwetsbare doelgroep betreft die gemeenten en de samenwerkingspartijen in beeld willen hebben is dit voor 2022 een van de speerpunten waaraan gewerkt wordt. Hiermee willen we aansluiten op de maatregelen gericht op transformatie.

Versterken ketensamenwerking jeugd

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2021 zijn de bestaande contacten met de ketenpartners onderhouden. We hebben met de ketenpartners aan planvorming gewerkt voor de inzet van de extra gelden die wij als gemeente, maar bijvoorbeeld ook de scholen hebben ontvangen.
Zo is een werkgroep gevormd voor het onderwerp Welzijn onder jongeren. Aan deze werkgroep nemen deel: voortgezet onderwijs; jongerenwerkers; schoolmaatschappelijk werkers; de wijkagent; de 12+ verpleegkundige van de GGD; de POH Jeugd; en VNN. Deze groep voorziet in verbinding tussen de verschillende werkvelden. Daarnaast worden de signalen vanuit de verschillende werkvelden gekoppeld. In 2022 gaan we verder met het concreet oppakken van de thema's die zijn gesignaleerd, met uiteraard inbreng van jongeren.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Kansrijke start
Met financiering vanuit landelijke middelen Kansrijke Start, hebben we sinds 2018 onze eigen samenwerking met lokale partners. Met deze lokale partners zoals (klinisch) verloskundigen, kraamzorg, vlechtwerkers en GGD, hebben we het zorgpad kwetsbare zwangeren vastgesteld. Hiermee weten de verschillende partijen hoe ze een kwetsbare zwangere aan de juiste hulp kunnen helpen. Naast deze route is vooral het bewustzijn op de signalen van kwetsbare zwangeren is een belangrijk resultaat van deze samenwerking.

Preventieve werkwijze scholen
Door corona mochten de vlechtwerkers en jongerenwerkers in 2021 ook nog niet in de scholen komen. Ook merkten we dat de scholen vanwege de steeds veranderende maatregelen en de gevolgen daarvan voor hun leerlingen en eigen personeel, de focus vooral legden op het draaiende houden van de schoolactiviteiten. De bestaande samenwerking is doorgegaan, maar ruimte voor nieuwe activiteiten was er niet.
Vanwege het extra corona geld is wel veel overleg geweest met scholen. Op verschillende thema's is voorbereidend werk gedaan, zodat in 2022 met de uitvoering gestart kan worden. De verschillende thema's waar concrete stappen in zijn gezet zijn welbevinden onder jongeren en sport.

Versterken ketensamenwerking ouderen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In de uitvoering wordt gewerkt met een uitvoeringsagenda Ouderenbeleid 2021-2024 waarbij gewerkt wordt aan een aantal doelen. Het ouderenbeleid moet aansluiten op de visie die de gemeente heeft op het voorliggend veld en het sociaal domein. Ook in 2021 waren fysieke bijeenkomsten niet altijd mogelijk en zijn er andere vormen gezocht om ouderen te bereiken. Bijvoorbeeld door Stoelgym en de Digitale Huiskamer.
Daarnaast is er in 2021 gestart met wijkgericht werken waarbij de thuiszorg (wijkverpleegkundigen), huisartsen, casemanagers dementie en de gemeente nauw samenwerken. Door deze samenwerking is de zorg voor onze inwoners beter en effectiever georganiseerd.
We zijn aangesloten bij het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. Er is jaarlijks overleg met de Onafhankelijke Seniorenvereniging Weststellingwerf (OSW), die een achterban heeft van ruim 1000 leden.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoering geven aan het 'Uitvoeringsprogramma versterken ketensamenwerking ouderen'
In 2021 zijn we gestart met wijkgericht werken waarbij de thuiszorg (wijkverpleegkundigen), huisartsen, casemanagers dementie en de gemeente nauw samenwerken. Er zijn drie werkgroepen gerealiseerd die vier keer per jaar bij elkaar komen. Door deze samenwerking is de zorg voor onze inwoners beter en effectiever georganiseerd.

Bestemming Noordwolde

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bestemming Noordwolde is onderdeel van het provinciale project Aandachtsgebieden Stellingwerven. Tot en met 2023 werken we samen in de aanpak om te komen tot een stijging van het gemiddelde inkomen, een stijging van de participatie en betrokkenheid van bewoners en een daling van de werkloosheid. Er zijn de afgelopen jaren mooie resultaten geboekt, maar er blijven ook aandachtspunten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Afronden fase 5
Fase 5 van Bestemming Noordwolde liep van 2018 tot en met 2020. De fase is eind 2020 afgerond. We hebben het verzoek tot vaststelling van de subsidie voor fase 5 in 2021 ingediend. Deze is in 2022 goedgekeurd.

Opzet fase 6 (2021-2023)

Fase 6 van Bestemming Noordwolde is gestart in 2021. Deze laatste fase van het gehele project loopt tot en met 2023. Na uitvraag van de behoeften van het dorp is het Plan van Aanpak fase 6 vastgesteld. De provincie heeft ook voor deze fase subsidie verleend. Nog steeds staan ontwikkelingen in het sociaal domein en versterking van het ondernemersklimaat voorop. De thema's voor fase 6 zijn:

- Maak werk van Noordwolde
- Opgroeien en ouder worden
- Je straat en je buurt
- Samen met anderen

Voor elk thema is een werkgroep gestart. Zij voeren het Plan van Aanpak uit. We nodigen inwoners actief uit om mee te doen en stimuleren samenwerking tussen bestaande partijen. Zo borgen we resultaten en verbindingen voor het einde van het project.

Samenwerking met dorp versterken

We hebben gewerkt aan versterking van de samenwerking in het dorp en de samenwerking met het dorp. Inwoners waren al nauw betrokken bij de plannen voor fase 6. Door de coronamaatregelen is er vertraging ontstaan op thema's waarvoor bijeenkomsten nodig zijn. Hierdoor begint het thema Samen met anderen in 2022.

Toch hebben we buiten Buurtbakkies kunnen organiseren. De Dorpskrant is doorgegroeid. Voor het project Lief- en Leedstraat in Noordwolde is een eerste kandidaat straat gevonden. Er zijn vrijwilligers actief bij de Talentenplek en de Buurthushulp. Lokale ondernemers hebben gezorgd voor bezetting van de lang leegstaande winkelpanden. Verder werken we samen met het Plaatselijk Belang.

Beleidsindicatoren

		Gemeente				Nederland			
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	590,2	587,2	603,8	-	775,8	792,1	795,9	-
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot en met 21 jarigen	1%	1%	1%	-	1%	1%	1%	-
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	% Kinderen in uitkeringsgezin	5%	4%	4%	-	7%	6%	6%	-
Achterstand onder de jeugd - Werkloze jongeren	% Werkloze jongeren	2%	2%	2%	-	2%	2%	2%	-
Netto arbeidsparticipatie	% Van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	66,0%	68%	68,0%	-	67,8%	68,8%	68,4%	-
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	307,5	276,6	379,3	302,2	401,1	381,7	459,7	431,2
Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	517,1	318,5	386,9	-	305,2	207	202,0	-
Jongeren met jeugdhulp	% Van alle jongeren tot 18 jaar	11,0%	11,7%	11,2%	-	11,8%	12,3%	11,9%	-
Jongeren met jeugdbescherming	% Van alle jongeren tot 18 jaar	1,6%	1,7%	1,7%	-	1,2%	1,2%	1,1%	-
Jongeren met jeugdreclassering	% Van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,003	0,3%	0,3%	-	0,004	0,4%	0,4%	-
WMO Cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	620	690	710	610	640	680	700	649

Een leeg vakje) betekent dat er geen cijfers bekend zijn voor die periode.

De meest actuele cijfers kunt u vinden
op onderstaande website:

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	33.311	34.595	32.091	1.283
Baten	9.138	8.017	7.762	-1.121
Saldo van lasten en baten	**-24.174**	**-26.578**	**-24.329**	**-2.404**
Onttrekkingen	59	148	25	89
Resultaat	**-24.115**	**-26.430**	**-24.304**	**-2.315**

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 6.

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouder(s)	Zonderland en Rikkers
Organisatie	Ruimte, Sociaal domein, Publiekscentrum, Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie (DBO)

Taakvelden

- Riolering
- Volksgezondheid
- Milieubeheer
- Afval
- Begraafplaatsen en crematoria

Beleidsnota's

- 2021 Uitvoeringsprogramma Fysieke leefomgeving
- Plan van aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht 2019-2021
- 2019 Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2019-2021
- 2018 Watergangen waarop via een riooloverstort wordt geloosd
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2021-2025)
- Grondstoffenbeleidsplan (2021)
- Plan van Aanpak gezondheidsachterstanden 2019-2021 - De GIDS-aanpak in Weststellingwerf
- Projectplan Vitale Regio Noordwolde 2018-2020
- 'Gezond Weststellingwerf'. Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2018-2021
- 2020 Bodembeheerplan (geactualiseerde bodemkwaliteitskaart)
- 2014 Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet
- 2013 Visie op de drie decentralisaties (kadernota Wmo/gezondheidsbeleid)
- 2012 Geurverordening Weststellingwerf
- 2017 Evenementenbeleid
- 2011 Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij
- 2021 Beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid (inclusief Strategische Planning)
- 2010 Notitie Geurbeleid
- 2008 Notitie Beleidskaders nieuwe Wet geluidshinder
- 2007 Notitie Mestvergisting

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Grondstoffenbeleid

Wij hebben een nieuw gemeentelijk grondstoffenbeleidsplan gemaakt. Het nieuwe grondstoffenbeleidsplan is in juni 2021 vastgesteld door de raad en geeft kaders voor de afvalkoers, de doelstellingen en de activiteiten voor de komende jaren. De gemeenteraad van Weststellingwerf heeft met het vaststellen van het nieuwe grondstoffenbeleid gekozen voor de invoering van diftar. Met diftar worden inwoners gestimuleerd om het huishoudelijk afval beter te scheiden en restafval te verminderen. Hoe beter je afval scheidt, hoe minder je betaalt.

Klimaat en duurzaamheid

Regionale Energiestrategie Fryslân (RES-Fryslân)
In het eerste kwartaal van 2021 was het definitieve bod van de regio Fryslân gereed (RES Fryslân 1.0). Evenals de andere Friese overheden stemde u in met RES-Fryslân 1.0. Hierin geven de gezamenlijke overheden aan dat Fryslân tenminste 3 TWh duurzame elektriciteit op land wil produceren in 2030.
De landelijke afspraken voorzien in een twee jaarlijkse herijking van de Regionale Energie Strategieën. Er is in 2021 een start gemaakt met het opstellen van RES-Fryslân 2.0. Hierin wordt onder meer duidelijk op welke manier de in de RES 1.0 geformuleerde gezamenlijke doelstelling daadwerkelijk kan worden gerealiseerd. Het gaat ook over hoe partijen kunnen samenwerken aan deze belangrijke en complexe uitdaging. Het geeft zo verder inzicht in de kansen die er zijn en met welke oplossingen het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen kan worden gehaald.

Transitievisie Warmte OWO
Gemeenten hebben van het rijk de regie gekregen op het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Het is een opdracht uit het Nationaal Klimaatakkoord. Samen met Ooststellingwerf en Opsterland is hiervoor de eerste Transitievisie Warmte OWO opgesteld. Onder meer in een tweetal informatieve OWO raadsbijeenkomsten bent u meegenomen bij de totstandkoming van deze visie. Stakeholders, maatschappelijke organisaties en inwoners(collectieven) zijn betrokken bij de voorbereiding. Eind 2021 stelde u de visie vast. Ook informeerden wij u over onze intentie om in OWO verband ook te gaan werken aan een gezamenlijk uitvoeringsprogramma.

Duurzame mobiliteit
Ook in 2021 stonden het verbeteren van bereikbaarheid en het verduurzamen van het vervoer centraal. Om het gebruik van elektrische personenauto's te stimuleren moet het aantal publieke oplaadpunten ook in onze gemeente groeien. In samenwerking met de provincie Fryslân hebben de Friese gemeenten met succes uitvoering gegeven aan het aanbestedingstraject Laadinfra Fryslân. Ook wij hebben ons aangesloten bij de deze Friese samenwerking.
Op uniforme wijze, vraaggericht en tegen geringe gemeentelijke kosten wordt door 17 gemeenten en de provincie Fryslân de komende jaren samen uitvoering gegeven aan het plaatsen van publieke oplaadpunten voor elektrisch rijden.

Regeling Reductie Energieverbruik (RRE)
De gemeente Weststellingwerf heeft een rijkssubsidie ontvangen in het kader van de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) om woningeigenaren te ondersteunen energie te besparen. In 2020 is gestart met de uitvoering. Eind 2021 is het volledige subsidiebedrag besteed. Woningeigenaren zijn ondersteund bij het besparen energie. Er is een start gemaakt met de inzet van vrijwillige energiecoaches. Er zijn praktische workshops gegeven. Circa 900 particuliere woningeigenaren hebben een financiële bijdrage ontvangen.

Communicatie en draagvlak
Op veel onderdelen is de gemeente aan zet om uitvoering te geven aan het Klimaatakkoord. Dat heeft ook in 2021 veel onderzoek, inzet en overleg met andere overheden en partijen gevraagd. Er is zoveel mogelijk met één duidelijke en herkenbare boodschap naar onze inwoners, ondernemers en anderen verder gewerkt aan het lokaal draagvlak.
In de tweede helft van 2021 is hiervoor ook een communicatieadviseur Klimaat & Duurzaamheid aangesteld. Er is een start gemaakt om te komen tot een meer planmatige en structurele communicatieaanpak. Vooruitlopend hierop zijn er in 2021 op diverse opgaven concrete communicatie-acties geweest.

Gemeentelijk Energieloket
Het gemeentelijk energieloket is een verplichte gemeentelijke taak. Het huidige www.duurzaambouwloket.nl is hiervoor de basis. Het is niet gelukt om in 2021 het huidige Gemeentelijk Energieloket te evalueren en inzicht te krijgen waar wellicht verbeteringen mogelijk zijn. Doel is om hiertoe begin 2022 een eerste verkenning uit te voeren. Mogelijk leidt dat nog tot vervolgvoorstellen richting uw raad.

Het lijkt er op dat de digitale informatievoorziening op termijn vooral moet worden versterkt met de mogelijkheid van persoonlijk contact met inzet van technische en financiële expertise. In 2021 is het digitale loket met succes ingezet bij de uitvoering van de RRE-regeling (zoals hiervoor beschreven). Zo hebben we de eigen personele inzet voor de administratieve afhandeling van deze regeling beperkt kunnen houden.

Uitvoeringscapaciteit
In de Beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid lieten wij u weten dat uitvoering geven aan alle opgaven, die wij als gemeente hebben, alleen mogelijk is als er voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar is. Hierbij benoemden wij ook de door VNG gehanteerde norm voor sec de Energietransitie en het onderzoek van de Raad voor het Openbaar Bestuur naar het totaal aan uitvoeringslasten bij de decentrale overheden die voortkomen uit het in 2019 vastgestelde Nationale Klimaatakkoord. In 2021 heeft de structurele inzet van personeel benodigd voor de uitvoering van de taken die voortkomen uit het Nationale Klimaatakkoord en de beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid binnen de eigen organisatie verder nog geen vervolg gekregen.

Riolering
In 2021 is gestart met de uitvoering van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025.
In 2021 is voor alle negen klimaatmaatregelen die in het GRP 2021-2025 genoemd zijn, een rijksbijdrage aangevraagd in het kader van de Impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027. Uiteindelijk heeft dat er in geresulteerd dat voor vijf van de negen klimaatmaatregelen een rijksbijdrage is verkregen.

Eikenprocessierups
Om de plaag te beheersen zijn dit jaar op plaatsen waar veel mensen komen/wonen ruim 4300 bomen preventief behandeld met een natuurlijk middel om overlast te voorkomen. De resultaten waren goed. Tevens zijn er ook dit jaar nog veel nesten opgeruimd om aan de zorgplicht te voldoen.

Gezondheidsbeleid
Het lokaal gezondheidsbeleid krijgt steeds meer aandacht omdat de ideeën over gezondheid en de bevordering daarvan zijn veranderd. Ten eerste heeft zich in de afgelopen jaren een andere definitie van gezondheid ontwikkeld en daarmee is ook de noodzaak van een integrale benadering en aanpak duidelijk geworden. Het gezondheidsbeleid van Weststellingwerf richt zich op dat deel van gezondheid waaraan het gemeentelijk beleid een positieve bijdrage kan leveren. Dit nieuwe gezondheidsbeleid 2022-2025 is opgesteld gedurende het jaar 2021 in nauwe samenwerking met interne en externe partijen, en begin 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het door de Raad in 2018 vastgestelde gezondheidsbeleid 2018 - 2022 voerden wij ook dit jaar weer uit via de uitvoeringsprogramma's Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), Drank- en Horecawet (DHW)/NIX18, Vitale Regio en Gezond in de Stad (GIDS)/Armoede.

In 2021 is dit gezondheidsbeleid geëvalueerd en werd een nieuw gezondheidsbeleid 2022-2025 ontwikkeld. Daar de uitvoering vertraging opliep door onder andere de landelijke coronamaatregelen, werden er toch ambities gerealiseerd zoals omschreven in de evaluatie. Het nieuwe gezondheidsbeleid is ontwikkeld met interne en externe partijen, en reeds vastgesteld door de gemeenteraad begin 2022.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren en evalueren plan van aanpak JOGG

Wederom konden dit jaar een aantal activiteiten uit het uitvoeringsplan van JOGG niet plaatsvinden. Enerzijds door de beperkingen van de coronamaatregelen, anderzijds doordat partners andere prioriteiten hadden door de coronapandemie. De uitgaven bleven hierdoor achter bij hetgeen is begroot. Begin 2022 zien we dat partners weer meer ruimte hebben om met thema' s van JOGG aan de slag te gaan.

In het najaar van 2021 ondertekende de gemeente opnieuw een samenwerkingsovereenkomst met JOGG-NL voor een periode van drie jaar.

In het vierde kwartaal van 2021 startten we met de evaluatie van de JOGG-aanpak. Deze evaluatie zal in het voorjaar van 2022 gereed zijn. Met de uitkomsten stellen we in 2022 een nieuwe uitvoeringsplan op voor JOGG 2022-2024.

Uitvoeren en evalueren plan van aanpak GIDS

Via onder andere het programma GIDS zijn diverse investeringen gedaan in de fysieke omgeving (onder andere het vernieuwen en verbeteren van centrale velden en speelruimtes, het plaatsen van bankjes, eetbaar groen en nieuwe speeltoestellen). Desondanks hebben door de coronamaatregelen veel activiteiten uit het plan van aanpak vertraging opgelopen of zijn deze (nog) niet gestart. De evaluatie van het plan van aanpak GIDS vindt begin 2022 plaats. We blijven inzetten op de GIDS-aanpak om middels een lokale en integrale aanpak bij te dragen aan het structureel verkleinen van gezondheidsverschillen.

Geven van het goede voorbeeld

De ingezette lijn van voorgaande jaren is ondanks de coronamaatregelen in 2021 voortgezet. Extra lokale acties op landelijke interventies als IkPas en Stoptober hebben dit jaar niet plaatsgevonden. Desondanks heeft de gemeente blijvend gecommuniceerd over gezond gedrag en zich ingezet voor een rookvrije generatie en een gezonde leefstijl (ook op en rond het gemeentehuis).

Borgen Vitale Regio Noordwolde

In het laatste jaar van het project Vitale Regio Noordwolde zijn veel activiteiten niet doorgegaan vanwege de coronamaatregelen. Ondanks de maatregelen zijn daar waar mogelijk samenwerkingen verder geïntensiveerd. Bij alle opgezette interventies zijn van meet af aan relevante samenwerkingspartners betrokken, waardoor zij zich (mede)verantwoordelijk voelden voor de ingezette interventies. Veel van de onderdelen van Vitale Regio Noordwolde (zoals Rookvrije generatie, stopcoaches en Peuterpret) zijn daardoor geborgd voor de lange termijn (bijvoorbeeld via het beweegteam, JOGG etc.). Focus op een goede borging van activiteiten blijft echter nodig.

Werken met positieve gezondheid

Met verschillende partijen (onder andere eerstelijns professionals en deskundigen) is gesproken over het concept Positieve Gezondheid. Ook is Positieve Gezondheid opgenomen als uitgangspunt van de Friese Preventieaanpak. Vanuit beleid en het opbouwwerk moet nog wel bezien worden welke verdere stappen nodig zijn om professionals nader te informeren en te betrekken.

Bevorderen lokale samenwerking publieke en private partijen voor JOGG, NIX 18 en GIDS

Binnen de diverse programma’s en projecten zijn concrete afspraken gemaakt met partijen over hun bijdrage. Zo zijn binnen het project Vitale Regio Noordwolde vanaf het begin relevante samenwerkingspartners betrokken bij alle opgezette interventies. JOGG kent een stuurgroep waarin afspraken worden gemaakt over de JOGG-aanpak. Ondanks dat binnen DHW/NIX18 door omstandigheden geen denktankbijeenkomsten plaatsvonden in 2021, organiseren we deze weer in 2022 waarbij we in gesprek gaan met ondernemers. Ze zien het als een toegevoegde waarde dat ze op deze manier als groep met elkaar brainstormen over NIX18.

De samenwerking op bestuurlijk niveau met meer private partijen is binnen alle programma’s en projecten een waardevolle aanvulling.

Zorgen dat gezondheid onderdeel is van alle beleidsterreinen en afdelingen
De uitvoeringsplannen JOGG, GIDS-aanpak, DHW en het projectplan Vitale Regio Noordwolde kennen een integrale benadering waarbij diverse gemeentelijke afdelingen (Sociaal Domein, Ruimte, Veiligheid, Communicatie) in meer of mindere mate betrokken zijn bij het opstellen en uitvoeren van de plannen. Het nieuwe gezondheidsbeleid 2022-2025 is opgesteld met en door diverse afdelingen en invalshoeken.

Uitvoeringsprogramma drank- en horecawet

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Vanaf 2013 zijn gemeenten de belangrijkste uitvoerders van de Drank- en Horecawet (DHW) en vanaf dat jaar zijn dan ook de eerste plannen opgesteld. In 2014 is er een duidelijke gemeentelijke visie opgesteld in het kader van deze wet, die nog steeds actueel is. Er zijn sindsdien mooie resultaten bereikt, maar NIX18, de sociale norm om niet te drinken voor je 18e, wordt nog niet breed gedragen. Dit is kwestie van een lange adem en een integrale aanpak.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren en evalueren uitvoeringsprogramma Drank en horecawet
In 2021 werd het Supermarkt- en Horeca-convenant geëvalueerd, en stelden we nieuwe convenanten vast.

Vanwege de coronamaatregelen zijn een aantal activiteiten uit het uitvoeringsprogramma DHW/NIX18 2019-2021 gedeeltelijk, niet of in een andere vorm uitgevoerd. Zoals het tweede nalevingsonderzoek van Bureau Objectief. Dit staat nu in de eerste helft van 2022 gepland.

In het laatste kwartaal van 2021 is gestart met de evaluatie van het uitvoeringsprogramma, samen met betrokken interne en externe partijen. Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een uitvoeringsprogramma Alcoholwet/NIX18 voor de periode 2022-2025.

Van klimaatakkoord Parijs naar een duurzaam Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Met de tweede beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid (juni 2021) en de daarbij behorende Strategische planning hebben wij uw raad geïnformeerd hoe ons college hier verder uitvoering aan gaat geven. Binnen de vier programmapijlers is teruggeblikt. Ook is beschreven hoe verder uitvoering wordt gegeven aan de opgaven. Zo is op een programmatische wijze in 2021 verder inhoud gegeven aan het gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren maatregelen voor beperken wateroverlast
In 2021 is de voorbereiding gestart van de klimaatmaatregelen in Houtstraat in Wolvega en in de Tjerk Hiddestraat en Sickengastraat in Wolvega. De maatregelen worden in 2022 uitgevoerd.

Uitvoering geven aan het gemeentelijk klimaatbeleid
Binnen de kaders van de Beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid (juni 2021) hebben wij verder uitvoering gegeven aan het gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid

Werken aan een duurzaam Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Vanuit draagvlak en acceptatie hebben wij verder uitvoering gegeven aan het (geactualiseerd) gemeentelijk klimaatbeleid. Het doel was een duurzamere gemeente Weststellingwerf.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Programmapijler Circulaire Economie

- Wij hebben verder uitvoering gegeven aan het door onze gemeente ondertekende manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.
- Wij hebben ingestemd met de samenwerkingsagenda Fryslân koopt circulair, daarmee is de ambitie voor circulair inkopen vastgesteld op 25% in 2025, 75% in 2030 en 100% in 2035.
- Wij hebben gewerkt aan nieuw Afvalstoffenbeleid (zie hiervoor onder het kopje Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid).

Programmapijler Energietransitie

- Er is verder uitvoering gegeven aan het Plan van Aanpak Verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille (aanpak kernportefeuille 5 panden, als opmaat naar toekomstige voorstellen voor de rest van het gemeentelijk vastgoed).
- Met de woningcorporaties zijn prestatieafspraken gemaakt over het verduurzamen van de woningvoorraad;
- Wij hebben een bijdrage geleverd aan de cyclische uitwerking van de Regionale Energiestrategie Fryslân (RES-Fryslân);
- De Regionale Energiestrategie (RES Fryslân 1.0) is u ter besluitvorming voorgelegd;
- De Warmtetransitie Visie OWO is u ter besluitvorming voorgelegd;
- Samen met de andere gemeenten in Fryslân en de provincie Fryslân is verder uitvoering gegeven aan de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL);
- Binnen een tijdelijk beleidskader zijn de eerste vergunningen verleend voor het plaatsen van kleine windmolens. Het facetbestemmingsplan kleine windmolens is in voorbereiding.
- Meer openbare lichtmasten zijn voorzien van ledverlichting.
- Met de uitvoering van de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) zijn inwoners ondersteund bij het besparen energie.
- Er is een start gemaakt met de uitvoering van de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW).

Programmapijler Klimaat-Robuust

- In 2021 is de voorbereiding gestart van de klimaatmaatregelen in Houtstraat in Wolvega en in de Tjerk Hiddestraat en Sickengastraat in Wolvega. De maatregelen worden in 2022 uitgevoerd.
- Op provinciaal niveau is gewerkt aan het Herstelplan Biodiversiteit. Er is een start gemaakt met het gemeentelijk ambitieplan om kansen voor herstel en/of versterken van de biodiversiteit te benutten. In diverse projecten is uitvoering gegeven aan het herstellen/versterken van ecosystemen en de schakels daartussen.

Programmapijler Communicatie & Samenwerken

- Er is een start gemaakt met het opstellen van een communicatieplan Klimaat & Duurzaamheid en bijbehorende communicatieagenda. Hiermee wordt planmatig en gestructureerd verder invulling gegeven aan het betrekken en ondersteunen van inwoners en bedrijven bij de energie- en warmtetransitie;
- Wij hebben duurzame dorpsinitiatieven gestimuleerd (onder andere met inzet resterende budget Streekagenda Zuidoost Friesland, subsidieregeling RRE en de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf);
- In regio ZO-Fryslân verband is een aantal ervaringsfilmpjes gemaakt bij eigen inwoners en ondernemers, die ingezet kunnen worden voor communicatiedoeleinden.

- Schoolbesturen is ondersteuning geboden via stichting Schooldakrevolutie, gericht op de besluitvorming rondom het verduurzamen en plaatsen van zonnepanelen.
- Via de maatschappelijke overeenkomst Nijeholtpade werd het dorp faciliteiten aangeboden voor het maken van een eigen Energietransitie-plan.
- In samenwerking met stichting De Duurzame Toekomst is een start gemaakt met het aanbieden van energiecoachgesprekken aan inwoners. Hiervoor zijn 10 vrijwillige energiecoaches opgeleid. Zij kunnen gebruik maken van warmtescancamera's.
- Er zijn webinars georganiseerd over het verduurzamen van je woning.
- Op twee locaties is bij supermarkten de actie "Band op Spanning" georganiseerd. 91% van de gecontroleerde auto's had onderspanning. Met deze actie wordt in 3 maanden 575 liter brandstof bespaard en ruim 2100 kg CO2 minder uitgestoten.
- Rapportages op buurtniveau zijn mogelijk gemaakt binnen de Nationale Klimaatmonitor.
- In het kader van de dag van de Duurzaamheid zijn scholen uitgenodigd acties en speciale lessen te organiseren (met betrokkenheid van de collegeleden).

Goede milieukwaliteit van de woon- en leefomgeving

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We willen de VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstelling bereiken.
De VANG doelstelling is ontwikkeld om de nodige stappen te zetten naar een circulaire economie. Naast een goede afvalscheiding zijn voorkomen van afval en hergebruik van grondstoffen belangrijke speerpunten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Strategienota Grondstoffenbeleid Weststellingwerf
Met het nieuwe grondstoffenbeleid Weststellingwerf 2021, wordt een flinke stap gemaakt richting de VANG doelstellingen. De invoering van diftar levert een belangrijke bijdrage aan de toename van de gescheiden inzameling en de afname van het aanbod restafval. Door de maatregelen daalt het aanbod restafval richting het niveau van de landelijke VANG doelstellingen.

Beleidsindicatoren

		Gemeente				Nederland			
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Fijn huishoudelijk restafval	Aantal kg per inwoner	244	240	147	-	172	163	-	-
Hernieuwbare elektriciteit	%	13,1%	-	-	-	17,6%	-	-	-

Een leeg vakje) betekent dat er geen cijfers bekend zijn voor die periode.
De meest actuele cijfers kunt u vinden op onderstaande website:
Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	7.892	8.322	7.843	430
Baten	5.863	5.965	5.716	102
Saldo van lasten en baten	**-2.029**	**-2.357**	**-2.127**	**-328**
Onttrekkingen	134	327	169	193
Stortingen	179	145	25	-34
Saldo mutatie reserves	**-44**	**182**	**144**	**227**
Resultaat	**-2.074**	**-2.175**	**-1.982**	**-101**

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 7.

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed en Zonderland
Organisatie	Ruimte

Taakvelden

- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Ruimtelijke ordening
- Wonen en bouwen
- Beheer overige gebouwen en gronden

Beleidsnota's

- Woonvisie gemeente Weststellingwerf 2016
- Bestemmingsplannen voor de dorpen
- Vastgestelde nota's van uitgangspunten in het kader van nieuw bestemmingsplan buitengebied (2010 en 2011)
- Handleiding schaalvergroting agrarische sector 2011
- Rapport MKB/REVA 'beleidsvisie versterking kernwinkelapparaat Wolvega' (2010)
- Ontwikkelagenda versterking economische structuur (2011)
- Terrassenbeleid en nadere regels (2012)
- 2017 Evenementenbeleid
- Beheersverordening agrarische percelen bestemmingsplan buitengebied (1 juli 2013)
- Streekagenda Zuidoost (juni 2013) + jaarplan 2017
- Bestemmingsplan Buitengebied 2014
- Bestemmingsplan Buitengebied 2016 (versie VA03) aangepast naar aanleiding van uitspraak Raad van State
- Bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderij
- Investeringskalender 2017-2027
- Huisvestingswet 2014
- Omgevingsvisie Weststellingwerf juni 2019
- Notitie strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed
- Plan van aanpak Verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille 2020
- Collegeprogramma 2018-2022

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Het aantal basistaken in de Wet VTH is uitgebreid. Per 1 januari 2020 zijn er daarom taken over gegaan naar de Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO). In samenhang met andere ontwikkelingen zoals invoering Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging en de vastgestelde kwaliteitscriteria is in 2021 bezien wat de effecten in financiële en personele zin zijn.

Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)
Per 1 januari 2020 is de omvang van het takenpakket bij de FUMO uitgebreid. De FUMO heeft een stappenplan opgesteld om te komen tot de FUMO 2.0. Dit moet als resultaat hebben een FUMO-organisatie die op de toekomst is voorbereid en die de taken die zij heeft, goed uitvoert. De FUMO is bezig met het aanpassen van werkprocessen ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook wordt gewerkt aan een nieuw financieringsmodel dat meer recht doet aan de risico's en werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Vanaf 2020 heeft de FUMO ook een coördinerende rol bij de uitoefening van de BOA taken. Ook op het gebied van externe veiligheid heeft de FUMO vanaf 2020 een rol in het vergunningenproces.

Plan van aanpak verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille
Voor de verduurzaming van de vastgoedportefeuille is in 2020 een plan van aanpak opgesteld, waarin een kern portefeuille is geselecteerd.
In 2021 is gestart met het inventariseren van de panden in de kernportefeuille om een nul–situatie te bepalen. De inventarisaties zijn in een afrondende fase. Aan de hand van een businesscase is eind 2021 opdracht gegeven om solar carports te plaatsen op het parkeerterrein bij het gemeentehuis. Hiermee kan een aanzienlijk deel van de energiebehoefte van het gemeentehuis zelfstandig en duurzaam worden opgewekt. Ook is er in 2021 een nieuw installatietechnisch ontwerp gemaakt voor het gemeentehuis. Het ontwerp wordt de komende jaren gefaseerd uitgevoerd, waardoor het gemeentehuis uiteindelijk zonder aardgas verwarmd kan worden.

Woonvisie
In 2021 is gestart met het actualiseren en verbreden van de huidige Woonvisie Weststellingwerf uit 2017 naar een meerjarige Woonzorgvisie. Ook gelet op de huidige vraagstukken en ontwikkelingen in de samenleving is er een bewuste keuze gemaakt om een combinatie te maken van de onderwerpen wonen en zorg. In de uiteindelijke Woonzorgvisie bouwen we vanuit meerjarige speerpunten naar een vertaling in ambities en acties die hun uitwerking vinden in een Woonzorg Uitvoeringsagenda, welke een nieuwe basis vormt voor de prestatieafspraken waar samen met de woningcorporaties en De Bewonersraad aan zal worden gewerkt. Parallel aan de visie, zijn in december de prestatieafspraken met de woningcorporaties en De Bewonersraad afgesloten door middel van een addendum op de bestaande afspraken. Hierin zijn de concrete/ actuele zaken benoemd.

Welstandsnota
Onze welstandsnota, vastgesteld in 2004, is op sommige punten niet meer actueel. Wij hebben steeds gemeend met het opstellen van een nieuwe welstandsnota te moeten aansluiten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In eerste instantie was de inwerkingtreding voorzien op 1 juli 2022 maar is nu uitgesteld naar 1 januari 2023. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de huidige werkwijze van welstandstoetsing. Over de nieuwe structuur en werkwijze moet in 2022 duidelijkheid en besluitvorming komen. De welstandsnota zelf blijft nog van kracht, hiervoor geldt een overgangsperiode. Met name nieuwe ontwikkelingen zijn slecht toetsbaar aan de welstandsnota. Vaak resulteert dat in een negatief advies. Wij vinden dat onwenselijk en zijn in 2021 gestart met het in OWO-verband verkennen van de opties om de welstandsnota te herzien of aan te passen.

Algemene verkoopvoorwaarden onroerende zaken en Procedure voor de verkoop van bouwkavels voor vrijstaande woningen
In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen voor de herziening van de algemene verkoopvoorwaarden onroerende zaken. Ook is de procedure voor de verkoop van bouwkavels voor vrijstaande woningen geactualiseerd. De besluitvorming over de vaststelling van de algemene verkoopvoorwaarden en de procedure vindt plaats in 2022.

Lindewijk deelgebied 2

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- vaststellen stedenbouwkundig plan Lindewijk deelgebied 2
- op- en vaststellen van het bestemmingsplan Lindewijk deelgebied 2, inclusief beeldkwaliteitsplan en inrichtingsplan openbare ruimte
- op- en vaststellen van de grondexploitatie Lindewijk
- zorgen voor tijdige beschikbaarheid van bouwkavels in Lindewijk deelgebied 2

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het moederplan Lindewijk gebruiken we als basis voor een concept stedenbouwkundige opzet voor Lindewijk deelgebied 2.
Het concept stedenbouwkundig plan is vastgesteld in september 2020 en heeft gediend als basis voor het op 15 november 2021 vastgestelde bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan voor Lindewijk deelgebied 2. Hiermee is de basis uit het bestemmingsplan moederplan Lindewijk (vastgesteld in 2001), nader uitgewerkt.

In overleg met instanties en inwoners de stedenbouwkundige opzet verder uitwerken
Het stedenbouwkundig plan is uitgewerkt in het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan Lindewijk deelgebied 2. Het betrekken van instanties en inwoners heeft vanwege corona digitaal plaatsgevonden.

De nieuwe stedenbouwkundige opzet financieel doorrekenen
Er is in 2021 een nieuwe raming van de kosten opgesteld voor Lindewijk deelgebied 2, op basis van het concept stedenbouwkundig plan en het vastgestelde bestemmingsplan. Deze raming heeft gediend als basis voor de GREX per 1-1-2022.

Op basis van de nieuwe stedenbouwkundige opzet een bestemmingsplan opstellen
Het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan zijn op 15 november 2021 door de raad vastgesteld. Er is geen beroep ingediend. De plannen zijn daarmee onherroepelijk inwerking getreden.

De daadwerkelijke uitvoering van werkzaamheden afstemmen op het tempo van grondverkoop in fase I
Wij zullen de gronduitgifte in Lindewijk deelgebied 2 afstemmen op het tempo van grondverkoop in Lindewijk deelgebied 1. Lindewijk deelgebied 1 is bijna volledig uitverkocht (zie ook de paragraaf Grondbeleid). Daarom maken we in 2022 een start met de verkoop kavels in Lindewijk deelgebied 2.

Rottige Meente

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Versterking van het gebied Rottige Meente met samenhang tussen cultuur, recreatie, toerisme en natuur.
- Een visie op het gebied Driewegsluis.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het geografische gebied Driewegsluis ontwikkelen als recreatieve poort van Friesland en Overijssel
In 2021 is de volgende stap gezet voor de recreatieve ontwikkeling van de Driewegsluis. Zo is er opdracht gegeven om de variantenstudie verder uit te werken in een ontwerp inrichtingsplan. Door middel van een participatieve aanpak is de variantenstudie verder uitgewerkt in een ontwerp inrichtingsplan. In nauwe samenwerking met betrokken partijen en belanghebbenden is een integraal ontwerp opgesteld waarin cultuur, (water)recreatie, toerisme en natuur op de Driewegsluis samenkomen. Door deze aanpak, wensen en ambities van de gemeente en de samenleving zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten is de besluitvorming over het definitieve ontwerp opgeschoven in de tijd.

Het projectplan ErVaren en Turf verder uitvoeren
In 2021 is de inventarisatie van de bewegwijzering van, op en naar de Turfroute uitgevoerd.

In gesprek met de gemeente Steenwijkerland om aan te haken bij ontwikkelingen in gebied Weerribben - de Wieden
Wij voeren gesprekken met het gemeentebestuur van Steenwijkerland om meer bestuurlijk draagvlak te krijgen voor een uitbreiding van het Nationaal Park Weerribben - De Wieden met het gebied de Rottige Meente. In die gesprekken duiden wij ook het belang om het gebied de Rottige Meente aan te haken bij ontwikkelingen in gebied Weerribben - De Wieden. In 2021 heeft er verder bestuurlijk overleg plaatsgevonden om te verkennen op welke punten en hoe er samengewerkt zou kunnen worden.

In samenspraak met de inwoners de gebiedsopgave verder uitvoeren
In januari 2021 heeft u besloten de middelen voor de gebiedsopgave beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het project Zuidelijke poort. Vanwege de vereiste cofinanciering voor de toegekende bijdrage uit de Regiodeal is aantal ‘no regret’-maatregelen voor recreatieve gebiedsontwikkeling uitgevoerd. Zo zijn verbreding van de bestaande fietsbrug en het kwalitatief op orde brengen van de fiets- en wandelpaden in de Rottige Meente gerealiseerd. Daarnaast is een start gemaakt met de planvoorbereiding voor de herinrichting van de haven Driewegsluis, het realiseren van een nieuwe fietsbrug voor een fietsverbinding van de Overtoom met het oostelijk eiland en het aansluiten van deze nieuwe fietsbrug op het bestaande fietspad richting Oldemarkt.

Samenwerking met Nationaal Park Weerribben - De Wieden om ook Rottige Meente onderdeel te laten zijn van de promotie van het nationaal Park
Ons doel is nog steeds om te komen tot een groot Nationaal Park Weerribben - De Wieden - Rottige Meente. Indien zich daar momenten voor aandienen dan brengen wij ons streven onder de aandacht bij betrokken externe partijen. Ook in onze contacten met Steenwijkerland wijzen wij steeds op het belang van dit grotere Nationaal Park. Vooruitlopend op de realisatie van dit grotere Nationaal Park willen wij de Rottige Meente onderdeel laten zijn van de promotie van huidige Nationaal Park. In 2021 zijn hierover geen ontwikkelingen geweest.

Uitwerken omgevingsvisie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In juni 2019 is de Omgevingsvisie van Weststellingwerf vastgesteld, in december 2019 is de Maatschappelijke Overeenkomst gesloten met Nijeholtpade en deze is eind 2021 geëvalueerd. De uitkomst daarvan betrekken wij in de toekomst bij eventuele maatschappelijke overeenkomsten met andere dorpen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Dorpen stimuleren om een dorpsvisie op te stellen
In de gebruikelijke contacten met de dorpen is gewezen op de meerwaarde van een dorpsvisie. In eerste instantie is een dorpsvisie van het dorp en opgesteld door het dorp. Een dorpsvisie die past bij de aard en schaal van het dorp, helpt om gericht, projectmatig en slagvaardig te werken aan plannen. Deze dragen bij aan het welzijn van bewoners en een aantrekkelijke leefomgeving.

Voor diverse onderdelen van een dorpsvisie is de gemeente een belangrijke samenwerkingspartner. En kunnen wij als die behoefte er is, met het dorp een Maatschappelijke Overeenkomst sluiten zoals in Nijeholtpade. Een aantal dorpen staat daar voor open. Inmiddels hebben Blesdijke en Oldeholtpade een nieuwe dorpsvisie opgesteld. Noordwolde, De Hoeve en Oosterstreek oriënteren zich op of hebben de eerste stappen gezet richting het ontwikkelen van een eigen dorpsvisie. We zien dat de verdere uitvoering van zo'n dorpsvisie sterk afhangt van de beschikbaarheid van actieve bewoners en beschikbare medewerkers en blijft daarom geduld, maatwerk en flexibiliteit vragen.

Maatschappelijke contracten afsluiten met de dorpen op basis van hun dorpsvisie
Noordwolde en Oldeholtpade hebben aangegeven om op basis van hun eigen dorpsvisie in de toekomst een samenwerkingsverband aan te willen gaan in de vorm van een Maatschappelijke Overeenkomst. Met de dorpen Langelille, Nijetrijne, Spanga, Munnekeburen en Scherpenzeel zijn de mogelijkheden van een Dorpsontwikkelingmaatschappij (DOM) verkend. Deze DOM is onderdeel van de regiodeal en heeft als belangrijk kenmerk dat er een structurele samenwerking tussen gemeente en dorpen is voor de duur van uiterlijk drie jaar. Dit leent zich bij uitstek om goede samenwerkingsafspraken te maken in de vorm van een maatschappelijke overeenkomst.

Model opstellen voor een maatschappelijk contract
In december 2019 hebben wij met het dorp Nijeholtpade een maatschappelijke overeenkomst gesloten, als onderdeel van de Pilot Omgevingsvisie Nijeholtpade. De pilot is eind 2021 afgerond. De werking en meerwaarde van de maatschappelijke overeenkomst is eind 2021 gezamenlijk met plaatselijk belang geëvalueerd. Het format voor het vastleggen van projectafspraken heeft goed gewerkt, maar is er tevens ruimte voor doorontwikkeling van de aanpak. De aanbevelingen uit de evaluatie nemen wij mee in de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke overeenkomsten met Nijeholtpade en andere dorpen.

Mogelijkheden aanbieden voor het instellen van een omgevingspanel bij initiatieven
In 2020 zijn er een aantal initiatieven geweest waarbij de initiatiefnemer zo nodig samen met de gemeente in overleg is geweest met de omgeving om zijn initiatief nader uit te leggen. Wij verwachten dat deze werkwijze in 2022 een vervolg krijgt. Daarbij zijn we natuurlijk wel afhankelijk van de initiatieven van derden.

Platform opstellen voor ondersteuning bij vraagstukken in de dorpen
In 2020 zijn de eerste ervaringen opgedaan met een professioneel platform dat ondersteuning biedt bij vraagstukken in de dorpen.
De ontwikkeling van een woningbouwlocatie in De Hoeve en de uitwerking van het onderdeel wonen in de maatschappelijke overeenkomst met Nijeholtpade zijn hiervan voorbeelden. Wij denken dat dit in 2022 een vervolg krijgt.

Samenwerken met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties om de Omgevingsvisie bekend te maken
Op basis van concrete initiatieven geven wij samen met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties meer bekendheid aan het nieuwe denken vanuit de Omgevingsvisie.

Weststellingwerf Stellingen verder concretiseren op basis van aanvragen
Bij de beoordeling van initiatieven passen wij voor zover van toepassing ook de Weststellingwerf Stellingen toe. Wij hebben toegezegd dat wij in de advisering de toepassing van de Weststellingwerf Stellingen zichtbaar zullen maken. Werkende weg moet dan de betekenis en de reikwijdte van de Weststellingwerf Stellingen concreter worden. In 2022 werken wij hier verder aan.

Implementatie omgevingswet

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We hebben in 2021 een flinke slag gemaakt in het voldoen aan de minimale acties voor de invoering van de Omgevingswet. De meeste verplichte raadsbesluiten zijn inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld. Doordat de Omgevingswet wederom is uitgesteld, is vanwege praktische redenen de besluitvorming op sommige onderdelen ook uitgesteld.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Medewerkers bijscholen voor nieuwe wetgeving
In 2021 zijn er OWO-breed basistrainingen Omgevingswet verzorgd. Als vervolg hierop is een behoeftepeiling gedaan onder de medewerkers naar vervolgtrainingen. Naast vakinhoudelijke scholing is ook aandacht geschonken aan het “anders werken” onder de Omgevingswet. In OWO-verband is inmiddels begonnen met het spelen van het zogenaamde Omgevingsspel.

Onderzoeken of de gemeentelijke regelgeving geschikt is voor de Omgevingswet

In OWO-verband zijn we gestart met een pilot omgevingsplan waarin we een omgevingsplan maken voor een klein deelgebied gelegen in de gemeente Ooststellingwerf. Op deze manier doorlopen we het hele proces van het maken van een omgevingsplan en wat er allemaal bij komt kijken. De gemeente Weststellingwerf is ook aangesloten bij deze pilot. De opgedane kennis en ervaringen uit de pilot kunnen dan ook worden toegepast op het nog voor te bereiden omgevingsplan van Weststellingwerf.

Samenwerken in OWO verband voor de invoering van de Omgevingswet

In 2021 is er in OWO-verband weer veel samengewerkt aan de invoering van de Omgevingswet. Zo zijn er een aantal verplichte raadsbesluiten voor de Omgevingswet OWO-breed voorbereid. De OWO-raden hebben uiteindelijk op inhoud uniform op deze voorstellen besloten. Het gaat dan om de onderwerpen: bindend adviesrecht, verplichte participatie, delegatie en een verordening nadeelcompensatie. In 2021 is ook een begin gemaakt met het vraagstuk rondom ruimtelijke kwaliteit onder de Omgevingswet in de OWO-gemeenten.

Beleidsindicatoren

		Gemeente				Nederland			
Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ-waarde	per € 1.000	189	197	217	238	230	248	271	290
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	4,7	9,4	-	-	8,6	9,2	-	-
Demografische druk 20-64 jaar	%	80,5%	80,8%	81,8%	82,0%	69,6%	69,8%	70,0%	70,1%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	590	585	611	652	649	669	700	733
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	679	674	701	749	721	739	773	810

Een leeg vakje) betekent dat er geen cijfers bekend zijn voor die periode.

De meest actuele cijfers kunt u vinden op onderstaande website:

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 4 maart 2022

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	3.607	5.235	4.587	1.627
Baten	3.133	3.415	3.014	282
Saldo van lasten en baten	**-474**	**-1.819**	**-1.573**	**-1.345**
Onttrekkingen	84	128	0	44
Stortingen	2.373	2.299	2.353	-74
Saldo mutatie reserves	**-2.289**	**-2.171**	**-2.353**	**118**
Resultaat	**-2.763**	**-3.990**	**-3.926**	**-1.227**

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 8.

Overzicht | algemene dekkingsmiddelen

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Taakvelden

- OZB woningen
- OZB niet-woningen
- Belastingen overig
- Economische promotie
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Treasury

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die een gemeente vrij kan besteden. Dit in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen zoals de opbrengst afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De specifieke dekkingsmiddelen staan opgenomen in de betreffende programma's onder de baten.

Algemene dekkingsmiddelen zijn bedoeld om de activiteiten binnen de programma's te betalen. Algemene dekkingsmiddelen zijn:
• Lokale heffingen, waarvan de besteding van de opbrengst niet gebonden is, zoals de onroerende zaak- en toeristenbelasting.
• Algemene uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds. Een grote uitkering die we van het Rijk ontvangen is de Algemene uitkering uit het gemeentefonds. We kunnen deze uitkering vrij besteden. De verantwoording vindt plaats aan de gemeenteraad onder meer via de jaarstukken.
• Dividend, een vergoeding die wordt uitbetaald aan de aandeelhouders.
• Saldo van de financieringsfunctie, dit is het verschil tussen de toegerekende rente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Ook wel het renteresultaat genoemd.
• Overige algemene dekkingsmiddelen. Dit zijn de overige inkomsten waar geen bestedingsdoel voor is bepaald.

De gemeenteraad heeft geen invloed op de Algemene uitkering uit het gemeentefonds of het dividend wat een gemeente ontvangt. De gemeenteraad kan wel invloed uitoefenen op de hoogte van de lokale heffingen. Dit staat uitgelegd in de paragraaf over lokale heffingen. Een toelichting op het renteresultaat moet worden opgenomen in de paragraaf Financiering.

Gemeentelijke belastingen
Naast de twee taakvelden "OZB woningen" en "OZB niet-woningen" wordt hier ook het taakveld "Belastingen overig" opgenomen. Dat zijn de precariobelasting (alleen nog in 2021) en de reclamebelasting. Onder het taakveld Economische promotie vallen de toeristenbelasting en de forensenbelasting.

Woonlasten
In 2020 heeft het rijk een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijk er te maken. Hierin wordt naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. De benchmark vervangt de landelijke macronorm voor de OZB. De macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de OZB-opbrengsten van alle gemeenten.

Gemeentefonds
We ontvangen geld van het Rijk uit het gemeentefonds. In 2021 was dat € 50,9 miljoen. Hiervan hebben we een groot deel van onze uitgaven betaald. Het gemeentefonds kent de volgende soorten uitkeringen: 1) de Algemene uitkering, 2) de integratie-uitkering Sociaal domein en 3) de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen.

1) Algemene uitkering
Jaarlijks ontvangen we, volgens een vastgesteld verdeelsysteem, een uitkering uit het gemeentefonds. In het verdeelsysteem wordt rekening gehouden met de onderlinge verschillen in de kosten waar een gemeente voor staat en de draagkracht van gemeenten (de belastingcapaciteit). Dit jaar hebben we op vier momenten informatie over de gemeentefondsuitkering ontvangen. Wij leiden onze verwachte uitkering uit het gemeentefonds af van deze informatie. Dat doen we, omdat de omvang van de uitkering niet vast staat. Dit komt omdat de uitkering voor een belangrijk deel bepaald wordt door de ontwikkeling van de Rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit dan krijgen gemeenten meer geld, maar geeft het Rijk minder uit dan krijgen gemeenten ook minder. Samen trap op, trap af noemt het Rijk dat.
In 2021 hebben we € 45,4 miljoen aan algemene uitkering ontvangen. Wij informeerden de raad via diverse afzonderlijke memo's over uitkering van het gemeentefonds.

Compensatie coronamaatregelen
Ook in 2021 kregen wij gelden van het Rijk als gevolg van de genomen coronamaatregelen. Deze inkomsten en de uitgaven die daar tegenover stonden verantwoorden we in de paragraaf Gevolgen corona. In 2022 ontvangen wij ook nog gelden van het Rijk als gevolg van de coronamaatregelen. Deze aangekondigde gelden verantwoorden wij niet in de jaarrekening 2021.

Herijking gemeentefonds
Er is door het kabinet nog geen besluit genomen over een nieuw verdeelmodel van het gemeentefonds. De invoerdatum van het nieuwe verdeelstelsel staat officieel nog op 1-1-2023. Het is maar de vraag of deze invoerdatum wordt gehaald.

2) Integratie-uitkering Sociaal domein
In 2019 is de integratie-uitkering Sociaal domein (die samenhing met de decentralisatie van taken) voor het grootste deel overgeheveld naar de Algemene uitkering. Uitzondering hierop zijn de onderdelen "Voogdij/18+" en "participatie" (WSW) waar we nog wel een afzonderlijke integratie-uitkering voor ontvingen.

3) Decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen
Het Rijk onderscheidt naast de Algemene uitkering en Integratie-uitkering Sociaal domein ook de categorie "Decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen. In deze categorie zijn middelen opgenomen voor verschillende (soms eenmalige) taken die wij uit kunnen voeren, zoals de eenmalige bijdrage uit het Klimaatakkoord, middelen voor Gezond in de stad en sportcoaches. Omdat deze middelen naar hun aard vergelijkbaar zijn met de middelen uit de Algemene uitkering classificeren wij ze onder de noemer "Algemene Uitkering / Gemeentefonds".

Treasury
Op het taakveld treasury staan alle rentelasten en rentebaten. De rentelasten worden vervolgens toegerekend aan de overige taakvelden. Voor onze gemeente is de manier van rentetoerekening niet nieuw maar het is met ingang van 2017 op grond van de voorschriften verplicht gesteld. Het saldo tussen de rente die is toegerekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente blijft op dit taakveld staan. Ook staan op dit taakveld de ontvangen dividenduitkeringen.

Doelstellingen

P&C cyclus balans in schuldenlast, woonlast, investeringen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We hebben voldaan aan de voorwaarden van onze toezichthouder voor een structureel sluitende meerjarenbegroting. Daarmee is het genoemde resultaat behaald. We hebben de tarieven voor de woonlasten en gemeentelijke heffingen de inflatie laten volgen, met uitzondering van afval en riool. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing pasten we aan om de stijgende kosten te dekken.

De bestemmingsreserve investeringsambities is onder andere gevoed met de voorziening precario en de opbrengst precariobelasting 2021. De investeringsambities namen we in onze P&C cylcus op in een aparte paragraaf 'Dynamische investeringsprogramma' met daarbij een overzicht van de stortingen en onttrekkingen van de bestemmingsreserve. Dat deden we ook met een aparte paragraaf voor de Regiodeal Zuidoost Friesland.

Wij scoorden in de BDO-Benchmark Nederlandse gemeenten een rapportcijfer 8. In deze benchmark bracht BDO de financiële gezondheid van gemeenten objectief in kaart.

De gemeenteraad stelde in maart 2021 de geactualiseerde nota financieel beleid vast.

Maatregelen

Sturing op deze doelen via de reguliere P&C cyclus (begroting, voorjaarsnota, najaarsnota en jaarrekening)
De P&C cyclus bestond in 2021 uit een begroting, een voorjaarnota gecombineerd met de kadernota, een najaarsnota en nu de jaarrekening. Wij hebben via de P&C cyclus sturing gegeven aan de doelen. De balans in schuldenlast, woonlast en investeringen vormde daarin een continu kader.

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	704	1.250	558	546
Baten	58.767	57.029	54.773	-1.738
Saldo van lasten en baten	**58.063**	**55.779**	**54.215**	**-2.284**
Resultaat	**58.063**	**55.779**	**54.215**	**-2.284**

Toelichting

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen.

Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

Overzicht kosten overhead

Overhead kosten

De definitie van overhead uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die dus gerekend worden tot de overhead zijn:

- Personele kosten (alleen leidinggevenden en interne afdelingen)
- Huisvesting
- ICT
- Communicatie
- Overige bedrijfsvoeringskosten.

De toelichting op de cijfers staat in het onderdeel jaarrekening, toelichting op de cijfers per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	14.724	13.973	15.175	-751
Baten	6.484	6.093	5.825	-391
Saldo van lasten en baten	**-8.240**	**-7.880**	**-9.350**	**360**
Onttrekkingen	29	29	0	0
Resultaat	**-8.211**	**-7.851**	**-9.350**	**360**

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is er de Wet belastingplicht overheidsondernemingen. Dit houdt in dat gemeenten Vennootschapsbelasting (Vpb) moeten betalen op het moment dat ze activiteiten uitvoeren waarvoor ze aangemerkt worden als ondernemer. Zie ook het onderdeel toelichting op de baten en lasten, onderdeel Vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**

Onvoorziene uitgaven

Onvoorziene uitgaven

Het taakveld 'Overige baten en lasten' is hier verantwoord. De post onvoorziene uitgaven maakt deel uit van dit taakveld.

Stelpost algemene risicobeheersing

Beschikking over deze stelpost van € 250.000 kan alleen via een raadsbesluit en is uitsluitend bedoeld ter dekking van structurele risico's die op enig moment werkelijkheid worden. Hier is in 2021 geen gebruik van gemaakt.

Stelpost onvoorzien

De post voor onvoorziene incidentele uitgaven bedraagt ieder jaar € 30.000. In 2021 is hier geen beroep op gedaan.

Onvoorziene uitgaven

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	0	280	280	280
Resultaat	**0**	**-280**	**-280**	**-280**

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen

Portefeuillehouder	Jongebloed, Zonderland, Rikkers en Hoen
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Inleiding

De lokale heffingen worden onderverdeeld in belastingen en rechten.

Belastingen

De opbrengsten van belastingen vallen onder de algemene middelen en kunnen vrij besteed worden. In onze gemeente geldt dit voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB), forensenbelasting, (water-)toeristenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting.

Rechten

Dit zijn vergoedingen voor concrete prestaties, die door de gemeente worden geleverd. Deze opbrengsten zijn niet vrij besteedbaar. In onze gemeente geldt dit voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is het uitgangspunt dat er kostendekkende tarieven zijn.

De tarieven worden opgenomen in verordeningen, die de gemeenteraad vast stelt. Voor de tarieven in 2021 is dit gedaan in de raadsvergaderingen van 2 november 2020 en 7 december 2020. Voor de heffing van de OZB en de forensenbelasting is jaarlijks een waardering van de onroerende zaken (WOZ waarden) nodig.

Tarievenbeleid 2021

Het uitgangspunt voor 2021 was om de woonlasten voor onze inwoners stabiel te houden. Voor 2021 zijn de belangrijkste heffingen met 1,5% inflatiecorrectie verhoogd, met uitzondering van de precariobelasting, riool- en afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing is in 2021 verhoogd onder meer als gevolg van de landelijke verhoging van de verbrandingsbelasting. Dit is ook terug te zien in het provinciale overzicht van de lokale heffingen. De rioolheffing is in lijn gebracht met het nieuwe GRP (2021 - 2025).

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2020 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 701 in 2020 naar € 749 in 2021. Dit is een meer dan trendmatige stijging van de woonlasten, maar helaas onoverkomelijk gezien de landelijke ontwikkelingen en prijsinflaties. De kosten voor met name het verwerken van huishoudelijk afval zijn wederom toegenomen.
De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 811 over 2021. Ook wanneer we de woonlasten in onze gemeente vergelijken met de andere 17 gemeenten in onze provincie dan zien we dat we met een zesde plek in de ranking goed scoren.

Tabel opbrengst belangrijkste heffingen

x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2020	Rekening 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Onroerende-zaakbelastingen	4.906	4.992	4.858	4.858	134
Forensenbelasting	45	46	50	50	-4
Toeristenbelasting	114	178	150	150	28
Precariobelasting	2.299	2.373	2.299	2.353	74
Reclamebelasting	104	68	95	95	-27
Afvalstoffenheffing	2.647	2.988	2.951	2.951	37
Rioolheffing	1.959	2.067	2.048	2.048	19
Marktgelden	16	14	21	21	-7
Leges burgerzaken	260	294	274	274	20
Leges omgevingsvergunningen (WABO)	751	1.148	680	655	467
Begraafplaatsen	167	142	91	91	51
Eindtotaal	**13.269**	**14.309**	**13.517**	**13.546**	**792**

Totaalopbrengst van de belangrijkste heffingen

Onroerende-zaakbelastingen OZB

Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

Ieder jaar taxeert de gemeente alle onroerende zaken binnen de gemeente. De WOZ-waarden van woningen zijn in onze gemeente gemiddeld met 9,2% gestegen in 2021 (bron CBS). De WOZ-waarde is niet alleen de grondslag voor de OZB en de forensenbelasting, het wordt ook gebruikt voor belastingen van het rijk en het waterschap. De aanslagen in 2021 zijn gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2020. Bij het opstellen van de begroting, bepalen we met het op dat moment bekende bedrag van de WOZ-waarden, het OZB-tarief. Daarna zijn er nog tal van gebeurtenissen die van invloed zijn op de definitieve WOZ-waarden per peildatum, daardoor kan de opbrengst afwijken van de begroting. De WOZ-waarden per peildatum waren voor zowel de woningen als de niet-woningen hoger dan waar bij de begroting mee is gerekend.

Bezwaar en beroep

Over het belastingjaar 2021 zijn in totaal 478 bezwaarschriften ontvangen op basis van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ). Dat is ongeveer 5,6%. van het aantal opgelegde aanslagen onroerende-zaakbelasting. De voornaamste redenen van bezwaar zijn de stijging van de waarde ten opzichte van de vorige peildatum en de no-cure-no-pay bureaus hanteren voor meerdere woningen dezelfde motivatie, namelijk gedateerde keuken en sanitair. Van het aantal ontvangen bezwaarschriften hebben we afgerond 47% gegrond verklaard. Over het belastingjaar 2021 zijn tot nu toe 18 beroepszaken ingediend.

De opbrengst

De verwachte opbrengst OZB over 2021 was afgerond € 4,9 miljoen. De werkelijke opbrengst blijkt afgerond € 5,0 miljoen. Deze hogere opbrengst wordt, ondanks de tariefverlaging, verklaard door de hoger dan verwachte WOZ-waarde van woningen.

Forensenbelasting

Voor deze belasting wordt - net als bij de OZB - als grondslag de WOZ-waarde gehanteerd. De werkelijke opbrengst van € 46.000 valt lager uit dan onze raming van € 50.000.

Toeristenbelasting
De heffingsmaatstaf van deze belasting is de vergoeding die is verschuldigd voor de overnachting. Voor 2021 is het tarief net als de afgelopen jaren 4% van de logiesomzet. In de begroting 2021 hadden we een opbrengst geraamd van €150.000. Over het belastingjaar 2020 hebben we een meeropbrengst van € 28.000. De definitieve logiesomzet over 2020 is dus hoger dan we in eerste instantie verwachtten. De definitieve afrekening volgt zoals gebruikelijk een jaar later (de afrekening van 2021 volgt in 2022). Voor het belastingjaar 2021 is de verwachting dat we uitkomen op de raming van € 150.000.

Precariobelasting
Precariobelasting wordt geheven over het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde grond. De precariobelasting kan worden gebruikt om belasting te heffen op kabels en leidingen. Als de gemeente gebruik van de grond voor het hebben van voorwerpen moet gedogen, kan zij geen precariobelasting heffen. Het kabinet laat de heffing op kabels en leidingen onder de vrijstelling vallen per 1 juli 2017. Onze gemeente valt onder de overgangsregeling die tot 1 januari 2022 geldt. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016. Voor Weststellingwerf betekent dit dat we tot en met 2021 het tarief van € 2,33 (=tarief per 10 februari 2016) per strekkende meter hanteren.

Voor het belastingjaar 2021 bedraagt onze opbrengst € 2.373.000 en is daarmee hoger dan het begrote bedrag voor 2021, zo'n € 74.000. De opbrengst in 2021 ligt overigens ook hoger dan in 2020. De reden hiervoor is dat wij jaarlijks een overzicht sturen naar de kabelexploitanten met de percelen die van de gemeente zijn. Zij leggen daar hun kaartmateriaal overheen en zo komen we tot de metrages die bepalend zijn voor de belastingaanslag.

Daarnaast heeft begin 2020 de netbeheerder al haar bezwaar- en beroepsprocedures rondom de aan haar opgelegde precariobelastingen ingetrokken. Hiermee vervalt het risico op terugbetaling van de precario-opbrengsten. De ontvangen precariobelasting is bij de jaarrekening 2019 en jaarrekening 2020 gestort in de Bestemmingsreserve investeringsambities, van waaruit de grote investeringsprojecten van onze gemeente kunnen worden betaald. Ook de ontvangst van 2021 is aan deze reserve toegevoegd.

Reclamebelasting
Reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg. We kennen deze belasting sinds 2016, waarvan de opbrengst ten goede komt aan het ondernemersfonds. Uit dit fonds worden activiteiten voor en door ondernemers en haar bezoekers in Wolvega betaald. De reclamebelasting is met ingang van 2020 herzien en kent een meer gedifferentieerde vorm dan voorheen. Dit is in overleg gegaan met het ondernemersfonds. De daadwerkelijke opbrengsten liggen in 2021 lager dan begroot. Dit is een gevolg van een tariefsverlaging voor de ondernemers in het centrum. Deze incidentele verlaging is één van maatregelen geweest om lokale ondernemers te ondersteunen in coronatijd. Dit is een initiatief geweest van de Stichting Ondernemersnemersfonds Weststellingwerf, Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega en de gemeente.

Afvalstoffenheffing
Het uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden opgevangen uit de opbrengst afvalstoffenheffing. Bij de begroting 2021 hebben we ervoor gekozen om volledige invulling aan deze doelstelling te geven. Aan het begin van 2021 gingen we er dan ook vanuit dat de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 100% zou zijn.

De werkelijke kostendekkendheid (102%) is hoger dan de begrootte kostendekkendheid (100%). De opbrengsten liggen hoger dan vooraf verwacht. Het daadwerkelijke bedrag wat wordt toegevoegd aan de reserve is € 90.000. Dit is inclusief de extra middelen (€ 41.000) die vanuit de coronagelden bij de Voorjaarsnota 2021 zijn toegevoegd en inclusief de extra dividend- / winstuitkering (€ 79.000) van Omrin (Najaarsnota 2021).
Op basis van het gehanteerde beginsel van een 100% kostendekkende heffing voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen vloeien de toevoegingen aan de reserve terug naar de burger in de vorm van een lagere dan wel minder snel stijgende afvalstoffenheffing.

x € 1.000

Kostendekkendheid taakveld afval	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld	2.619	2.543
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	610	504
Netto kosten taakveld	**2.009**	**2.039**
Toe te rekenen kosten:		
straatvegen	16	16
minimabeleid	109	120
Overhead	455	455
Compensabele btw	349	326
Toe te rekenen kosten	**930**	**918**
Totale kosten	**2.939**	**2.957**
Opbrengst heffingen	**2.988**	**2.951**
Dekkingspercentage	**102%**	**100%**

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing op de gebruiker verhaald. Hierbij heeft de gemeente naast de zorgplicht voor afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. Net als bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid, in de komende jaren zullen we geleidelijk ook de rioolheffing 100% kostendekkend maken. De tarieven voor 2021 zijn ten opzichte van 2020 in lijn gebracht met het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan 2021 - 2025. Voor huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater bedroeg het tarief € 123,94 en voor hemel- en grondwater € 50,28.

De werkelijke kostendekkendheid (103%) van het taakveld riolering is hoger dan vooraf begroot (97%). Dit komt vooral omdat de kosten ruim € 100.000 lager uitvallen dan vooraf verwacht. De opbrengsten zijn daarnaast ook iets hoger dan het begrote bedrag voor 2021. Voor een nadere toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de financiële toelichting op programma 7 van de jaarrekening.

x € 1.000

Kostendekkendheid taakveld riolering	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld	1.582	1.640
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	0	0
Netto kosten taakveld	**1.582**	**1.640**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	272	272
Compensabele btw	149	194
Toe te rekenen kosten	**422**	**466**
Totale kosten	**2.004**	**2.106**
Opbrengst heffingen	**2.067**	**2.048**
Dekkingspercentage	**103%**	**97%**

Markt- en staangelden
Marktgeld wordt geheven voor het innemen van een standplaats voor het uitstallen, aanbieden of verkopen van goederen op locaties die zijn aangewezen voor het houden van de (wekelijke) warenmarkt, de voorjaarsmarkt en de najaarsmarkt. Staangeld wordt geheven voor het innemen van een (vaste) standplaats op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Leges
Leges zijn vergoedingen die worden betaald voor een door de gemeente geleverde (meestal administratieve) dienst, waar mensen zelf om vragen. Zo worden bijvoorbeeld leges betaald voor het voltrekken van een huwelijk, de afgifte van een uittreksel uit een bepaald register, reisdocumenten, rijbewijzen of voor vergunningen zoals een omgevingsvergunning.

Leges omgevingsvergunningen
De werkelijke opbrengst is uiteindelijk fors hoger dan we in 2021 hadden begroot. Voor de hogere ontvangen bouwleges zijn drie verklaringen te geven:
- Door de coronamaatregelen zijn mensen meer plannen gaan maken voor verbouwingen wat heeft geleid tot meer aanvragen omgevingsvergunning.
- Per 1 januari 2021 nieuwe bouwregels in werking getreden. Deze nieuwe regels stellen meer en strengere eisen aan de maximale energiebehoefte van onder meer nieuw te bouwen woningen.
- De komst van de Omgevingswet is een aanjager geweest voor meer aanvragen dan geraamd.
De verwachting is dat deze verklaringen incidenteel van karakter zijn. In Titel 2 komen wij boven de 100% kostendekkendheid uit. Echter heeft dit geen structureel karakter, we voldoen daarmee aan de voorwaarde dat we geen structurele winst mogen maken op de levering van deze diensten.

Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn (Titel 3)
Als gevolg van corona zijn er in 2021 vrijwel geen activiteiten/evenementen geweest waarvoor een vergunning op basis van de APV nodig was.

Kostendekkendheid Leges
Binnen de leges zijn er een drietal titels. Titel 1 gaat over diverse burgerzaken (zoals rijbewijzen, reisdocumenten, gezondheidsverklaringen en documenten rondom naturalisatie), Titel 2 richt zich op de leges rondom omgevingsvergunningen en Titel 3 benoemt diensten die vallen onder de Europese dienstenrichtlijn (zoals marktstandplaatsen en de winkeltijdenwet). In onze legesverordening 2021 staan de titels nader toegelicht.

x € 1.000

Algemene legesverordening totaal	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.386	1.272
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	**1.386**	**1.272**
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	219	214
BTW	7	4
Totale kosten	**1.611**	**1.490**
Opbrengst heffingen	**-1.442**	**-955**
Dekkingspercentage	**57%**	**64%**

x € 1.000

Algemene legesverordening titel 1 Algemene dienstverlening	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	321	372
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	**321**	**372**
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	158	155
BTW	-	-
Totale kosten	**478**	**527**
Opbrengst heffingen	**-293**	**-283**
Dekkingspercentage	**61%**	**54%**

x € 1.000

Algemene legesverordening titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	861	703
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	**861**	**703**
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	33	33
BTW	7	4
Totale kosten	**901**	**740**
Opbrengst heffingen	**-1.139**	**-620**
Dekkingspercentage	**126%**	**84%**

x € 1.000

Algemene legesverordening titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	318	197
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	**318**	**197**
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	27	26
BTW	-	-
Totale kosten	**346**	**223**
Opbrengst heffingen	**-9**	**-52**
Dekkingspercentage	**3%**	**23%**

Begraafplaatsen

Graf- en begraafrechten

Er worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten door de gemeente in verband met de begraafplaats.
De gerealiseerde kostendekkendheid (45%) van het taakveld begraafplaatsen is lager dan begroot (53%). Zowel de kosten als de opbrengsten zijn hoger dan begroot.

x € 1.000

Kostendekkendheid begraafplaatsen	Rekening 2021	Begroting 2021
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	193	165
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	**193**	**165**
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	116	92
BTW	4	3
Totale kosten	**314**	**260**
Opbrengst heffingen	**-142**	**-138**
Dekking	**45%**	**53%**

Kwijtschelding

We hanteren een kwijtscheldingsbeleid voor inwoners zonder vermogen, die een laag inkomen hebben. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en OZB. De kwijtscheldingsregeling is gebaseerd op landelijke normen. Op basis van de betaalcapaciteit wordt berekend of inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. Bij de aanvragen voor 2021 is net als vorig jaar gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau omdat wij als gemeente geen toegang hebben tot alle vermogensgegevens. Hierdoor vindt er een correcte toetsing plaats en worden de juiste toewijzingen voor kwijtschelding gedaan.

In het belastingjaar 2021 was er voor 342 inwoners (2020: 365) sprake van een automatische kwijtschelding na toetsing door het Inlichtingenbureau. Van de 221 beoordeelde aanvragen tot kwijtschelding zijn er 127 toegewezen. Het toewijzingspercentage van 57% in 2021 ligt hoger dan in 2020. Daarbij zien we dat het aantal aanvragen tot kwijtschelding licht zijn gedaald.

Kwijtscheldingen	2021	2020	Verschil
Automatische kwijtschelding na toets Inlichtingenbureau	342	365	-23
Aantal aanvragen tot kwijtschelding	221	235	-14
Aantal toegewezen kwijtscheldingen na aanvraag	127	124	3
Totaal aantal kwijtscheldingen (automatisch en na aanvraag)	469	489	-20
Percentage toegewezen kwijtscheldingen na aanvraag	57%	53%	4%

Kwijtschelding in euro's

Het totale bedrag aan verleende kwijtschelding is ruim € 110.000. Dit is grotendeels voor de afvalstoffenheffing.

		Rekening 2020	Rekening 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Kwijtschelding gemeentelijke belasting	Kwijtschelding Afval	101.557	109.285	120.000	120.000	10.715
	Kwijtschelding OZB	1.011	782	5.000	5.000	4.218
Eindtotaal		102.568	110.067	125.000	125.000	14.933

Gemeentelijke woonlasten

Onderstaande tabel geeft een overzicht over 2021 van de woonlasten van de 18 Friese gemeenten. In 2021 staan we op plek 6. Dit waar het gaat om de laagste woonlasten in onze provincie.

Woonlastendruk 2021	OZB (gem)	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing		Totaal woonlasten	
		Eph	Mph	Eph	Mph	Eph	Mph
1 Ameland	239	170	223	139	183	547	645
2 Harlingen	221	193	268	180	180	594	668
3 Vlieland	219	243	324	50	150	512	693
4 Ooststellingwerf	212	180	238	145	251	537	702
5 Súdwest-Fryslân	287	228	272	187	187	702	746
6 Weststellingwerf	284	193	290	174	174	652	749
7 Leeuwarden	239	229	344	138	170	606	753
8 Opsterland	255	210	250	185	248	650	754
9 Terschelling	370	211	211	176	176	758	758
10 Schiermonnikoog	277	247	322	73	188	598	787
11 De Fryske Marren	287	228	294	120	207	635	788
12 Waadhoeke	255	228	285	224	280	707	820
13 Smallingerland	280	231	272	283	283	794	835
14 Noardeast-Fryslân	310	199	283	250	250	759	843
15 Heerenveen	305	249	325	170	226	724	857
16 Achtkarspelen	332	258	368	170	170	760	870
17 Tytsjerksteradiel	421	205	293	144	161	771	875
18 Dantumandiel	431	204	255	192	192	827	878

Toelichting bij de tabel:

Eph= eenpersoonshuishouden

Mph= meerpersoonshuishouden

Bron: Coelo (Atlas van de lokale lasten 2021)

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Portefeuillehouder	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Inleiding

De paragraaf geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Dat wil zeggen: welke capaciteit is nodig om de risico's op te vangen, en wel zodanig dat een tegenvaller in de uitvoering niet direct tot een bezuiniging hoeft te leiden.

De wet geeft aan welke onderwerpen in deze paragraaf aan bod moeten komen:

- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico’s;
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico’s;
- de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico’s uitgedrukt in weerstandsvermogen;
- een vijftal voorgeschreven financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico’s

De doelstellingen zijn:

1. voldoen aan wet- en regelgeving;
2. inzicht krijgen in de risico’s die onze gemeente loopt en daarmee het risicobewustzijn aanmoedigen;
3. een onderbouwing van het berekende weerstandsvermogen;
4. de omvang van het weerstandsvermogen is voldoende.

In de nota financieel beleid zijn over de norm voor de omvang van de incidentele weerstandscapaciteit de volgende uitgangspunten vastgelegd:

- De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit, oftewel een minimale ratio weerstandsvermogen van 1,0;
- Voor de voorgeschreven financiële kengetallen sluiten we aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Het streven van de gemeente is minimaal te voldoen aan categorie B (normaal risico). Dit betekent dat we streven naar een solvabiliteitspercentage van 20%. De hoogte van de reserves (inclusief de vrije algemene reserve) moet dan minimaal 20% zijn van het totale vermogen (het balanstotaal).

In deze jaarrekening voldoen we aan beide uitgangspunten.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om eventuele tegenvallers op te vangen. Dit zonder dat de begroting en het beleid aangepast moet worden.

De begrotingsruimte
Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de verplichting om jaarlijks in de begroting een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Daarbij is geen wettelijk minimum of maximum aangegeven. Hiermee kunnen elk jaar onverwachte incidentele tegenvallers worden opgevangen. Wij hebben gekozen voor een bedrag van € 30.000. Daarnaast is in de begroting een stelpost risicobeheersing opgenomen om specifieke risico's op voorhand af te dekken. Het gaat om een bedrag van € 250.000 per jaar.

De algemene reserve
Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve kan worden ingezet ter dekking van onverwachte incidentele tegenvallers. De algemene reserve bedroeg op 31 december 2021 € 19,2 miljoen (voor resultaatbestemming).

De bestemmingsreserves
Voor de middelen van een bestemmingsreserve heeft de raad een specifiek doel vastgelegd. Eventueel kan de bestemming door de raad worden gewijzigd. Wanneer op een bestemmingsreserve geen verplichting rust voegen we deze reserve toe aan de algemene reserve. Op dat moment vormt het onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor het vaststellen van onze weerstandscapaciteit worden de bestemmingsreserves op dit moment niet meegenomen.

De stille reserves
Stille reserves betreffen activa die tegen nul zijn gewaardeerd. Ook kan de boekwaarde lager zijn dan de verkoopwaarde. De mogelijke overwaarde die bij verkoop ontstaat, kan dan worden ingezet voor de opvang van onverwachte tegenvallers. Op dit moment verwachten we dat de invloed van deze stille reserves op de weerstandscapaciteit nihil is.

De niet-benutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:
a. de OZB;
b. de rioolheffing;
c. de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Vanaf 2020 heeft het rijk een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijk er te maken. Hierin wordt naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. De benchmark vervangt de landelijke macronorm voor de OZB. De macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de ozb-opbrengsten van alle gemeenten. De niet-benutte belastingcapaciteit hebben wij tegen nul gewaardeerd. Bij de onderdelen riolering en reiniging geldt een norm van 100% kostendekkendheid.

Samenvatting
De structurele weerstandscapaciteit in de exploitatie 2021 was € 250.000. De incidentele weerstandscapaciteit bedroeg ongeveer € 19,3 miljoen.

x € 1.000

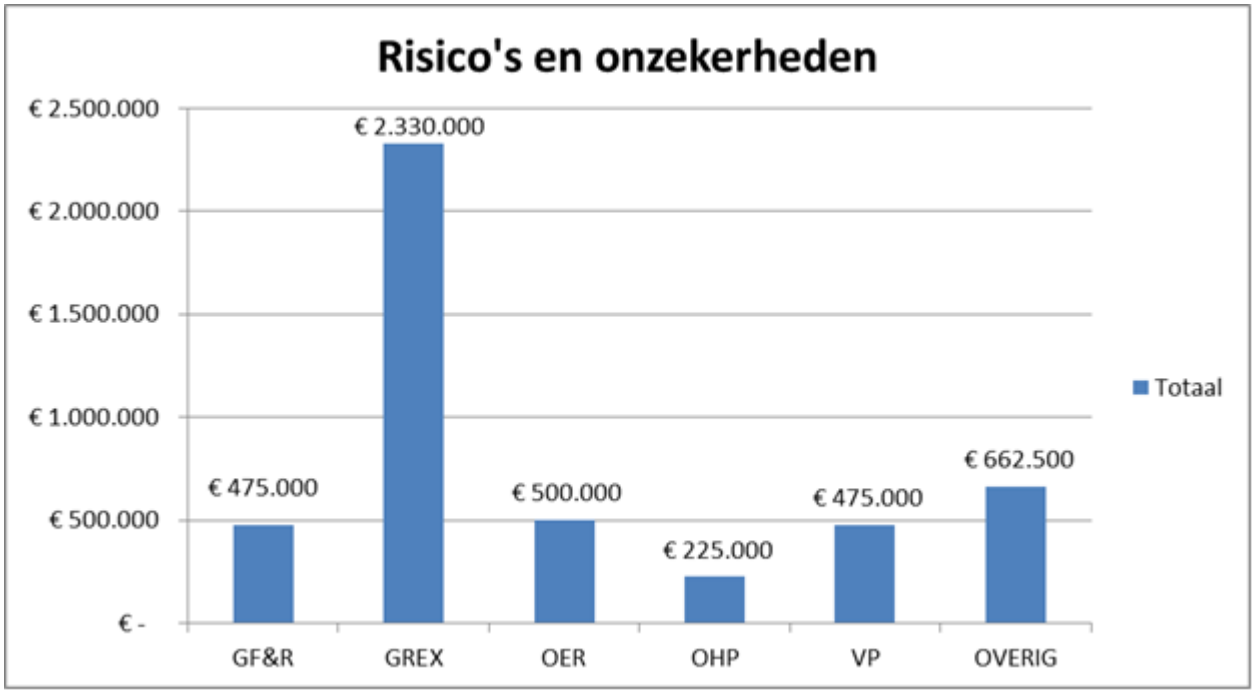
Weerstandscapaciteit		**31-12-2022**
a.	De structurele begrotingsruimte	250
	De incidentele begrotingsruimte	30
b.	Algemene reserve (stand 31/12 voor resultaatbestemming)	19.240
c.	Bestemmingsreserves	
d.	De stille reserves	
		19.520

Inventarisatie van de risico's en getroffen beheersmaatregelen

De belangrijkste risico's voor de gemeente zijn in beeld gebracht, voor zover op dit moment bekend. Van belang is te beseffen dat risico's zowel positieve als negatieve effecten kunnen hebben. Wij hebben bij deze inventarisatie vooral gekeken naar mogelijke negatieve risico's en de gevolgen daarvan. Het inschatten van risico's is een momentopname en is geen absolute wetenschap. De inventarisatie is gemaakt in een tweetal domeinen: (relatief) beïnvloedbare risico's en onzekerheden op lokaal en regionaal niveau en landelijke ontwikkelingen en (lastig beïnvloedbare) risico's en/of onzekerheden die daar uit voortvloeien. Vervolgens zijn de risico's en genomen beheersmaatregelen beoordeeld. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële impact van deze risico's. Uiteraard met de kanttekening dat elke inschatting met de nodige onzekerheden is omgeven. De huidige werkwijze bestaat uit vier stappen:

1. per risico wordt een financiële inschatting gemaakt van de initiële klasse waarin het risico valt;
2. daarna wordt beoordeeld, wat de initiële kans is dat het risico zich voordoet en wordt deze vertaald in een wegingsfactor. Op basis hiervan wordt de initiële financiële inschatting verlaagd;
3. vervolgens worden beheersmaatregelen benoemd en waar mogelijk geïmplementeerd;
4. deze beheersmaatregelen zorgen voor een aangepaste inschaling van risicoklasse en risicokans, waartegen 'de onzekere gebeurtenis' (=het risico) wordt gescoord. Op basis hiervan kan de financiële inschatting nogmaals worden verlaagd.

Op basis van deze vier stappen is de verwachte financiële impact (geschatte initiële financiële inschatting x geschatte kans, rekening houdend met beheersingsmaatregelen) van de risico's gemaakt. Het geschatte bedrag aan mogelijke risico's wordt jaarlijks herijkt en is hierbij voor dit boekjaar bepaald op € 4,7 miljoen. De belangrijkste risico's die onze gemeente loopt, worden hierna behandeld.

Onzekerheden gemeentefonds en rente € 475.000 (GF&R)

Samen de trap op en samen de trap af (accres)

De ontwikkelingen van het gemeentefonds worden voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven onder het motto "samen de trap op en samen de trap af". Stijgen de rijksuitgaven dan neemt het gemeentefonds ook toe, maar omgekeerd is ook het geval. Eén van de coronamaatregelen van het Rijk was het bevriezen van het accres. Deze maatregel is inmiddels weer losgelaten. Daarnaast heeft het Rijk aangekondigd bepaalde uitgaven vanuit het regeerakkoord niet mee te nemen in de berekening van het accres. Het gemeentefonds stijgt daardoor niet in dezelfde mate mee met de uitgaven van de Rijk. Hierdoor stijgt het risico.

Rente

Rentestijging is een risico waar wij mee te maken kunnen krijgen bij het opnieuw afsluiten van een geldlening. Is de rente hoger dan de rente die wij betaalden, dan heeft dit een nadelig effect op onze begroting. We hebben begin 2016 onze leningenportefeuille geherstructureerd. Naast een te behalen rentevoordeel is ook zeer actief gekeken naar de toekomstige noodzakelijke financieringen om zo het renterisico te minimaliseren (vaste schuld en kasgeld). De rentes stijgen op dit moment licht. Daarmee stijgt ook het risico iets.

Pensioenopbouw (gewezen) wethouders

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening de voorziening voor de pensioenen van onze (gewezen) wethouders herijkt. Dit doen wij op basis van de actuariële waardeberekeningen van onze externe adviseur. Zij berekenen op basis van diverse parameters welk bedrag er in de voorziening aanwezig moet zijn op de peildatum 31-12-2021. Een van de belangrijkste parameters is de rekenrente. Deze wordt jaarlijks vastgesteld door De Nederlandse Bank. Dit percentage kan jaarlijks verschillen, waardoor op basis van de wet- en regelgeving een storting of een onttrekking aan de voorziening plaatsvindt. Door een hogere rekenrente is in 2021 een deel van de voorziening gewezen wethouders vrijgevallen.

Onzekerheden grondexploitaties € 2,3 miljoen (GREX)

Hoewel de ramingen van de grondexploitaties, zoals te doen gebruikelijk jaarlijks, zijn geactualiseerd, blijft het moeilijk te voorspellen of de geraamde verkopen ook daadwerkelijk zullen plaatsvinden. Doordat de boekwaarde daalt door de gerealiseerde verkopen nemen de onzekerheden en risico`s geleidelijk af. In 2021 zijn twee grondexploitaties gesloten waardoor de risico`s verder af nemen (project de Tuinen en project Oldeholtpade Noord-Oost). Daarnaast is de verwachting dat de laatste verkopen van de Lindewijk fase 1 in 2023 plaats vinden. De eerste verkopen van fase 2 worden in 2022 verwacht. De winst- en verliesnemingen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie. De verliesvoorzieningen worden berekend op basis van de netto contact waarde (2%). De winstnemingen worden berekend met de Percentage of Completion Methode (POC).

Risico’s ten gevolge van open einde regelingen € 500.000 (OER)

Jeugdwet en Wmo

De nieuwe regering moet een besluit nemen over de structurele financiële compensatie vanuit het Rijk voor de jeugdhulp (commissie van Wijzen) In 2021 hebben zich geen grote fluctuaties laten zien op gebied van de jeugdwet. De wijziging van het Woonplaatsbeginsel laat voor ons een gunstig effect zien. Waar we rekening hielden met een tekort, verwachten we nu juist een daling in de kosten.

Toenemende vergrijzing, complexer wordende samenleving en de landelijke invoering van het abonnementstarief laten in Weststellingwerf een toename zien van het aantal Wmo-cliënten. Voor de komende jaren is nog een aantal decentraliserende rijksmaatregelen te verwachten die de gemeente raken. Zo wordt gesproken over de decentralisatie van Beschermd Wonen en ook Maatschappelijke Opvang. De invoeringsdatum is tot dusver steeds uitgesteld, maar de maatregelen zitten er aan te komen. De gemeente wordt dan verantwoordelijk voor deze taken. Het blijft daarbij de vraag of het rijk voldoende middelen beschikbaar gaat stellen.

We willen de risico's zoveel als mogelijk beperken en beheersen. De informatie rondom de zorgverlening vanwege de drie decentralisaties komt steeds beter in beeld en we zetten in op monitoring. Daarnaast willen we door middel van de projecten Grip op Wmo en Grip op Jeugd/Grip op sociaal domein meer grip krijgen op de ontwikkeling van de uitgaven en op de voorspelbaarheid van de uitgaven. Punt van aandacht daarbij is dat de exacte indexatie van tarieven voor Wmo en Jeugd ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend is, dit vraagt mogelijk om bijstelling van budgetten gedurende het begrotingsjaar.

Overige risico's
De gemeente kent sommige regelingen (als voorbeeld noemen wij de bijzondere bijstand) die weliswaar een budgettair plafond kennen in de begroting, maar die in feite niet financieel begrensd zijn. Als er meer aanspraak op een dergelijke regeling wordt gedaan, zal een gemeente deze middelen (aanvullend) beschikbaar moeten stellen en kan de gemeente deze middelen veelal niet verhalen op derden. Op dit moment schatten wij de financiële onzekerheden en risico's van deze bestaande regelingen als zeer klein in. Wij hebben zoveel mogelijk beheersmaatregelen genomen om te voorkomen dat de beschikbare budgetten worden overschreden, door bijvoorbeeld een zo goed mogelijke inschatting te maken op basis van historische kosten en actuele (beleids)ontwikkelingen.

Onzekerheden en risico's bij onderhoud kapitaalgoederen € 225.000 (OHP)
Voor uitvoering van onderhoudsplannen zijn in het verleden extra middelen beschikbaar gesteld zowel incidenteel als ook structureel. Strategisch beleid hoe om te gaan met vastgoed specifiek en gemeentelijke bezittingen in brede zin, is een maatregel die wordt getroffen om mogelijke risico's op dit onderwerp te beheersen. Dan kan meer gericht geld worden gestoken in het strategisch onderhoud van gemeentelijke bezittingen (betere koppeling termijn bezit/in gebruik aan termijn onderhoud).

Risico's en beheersingsmaatregelen met betrekking tot verbonden partijen en gerelateerde projecten € 475.000 (VP)
De paragraaf verbonden partijen vraagt vanuit het oogpunt van risicobeheersing de nodige aandacht omdat de invloed op deze partijen verloopt via besturen van gemeenschappelijke regelingen en stichtingen of de aandeelhouders en de raden van commissarissen en/of toezicht. Dat betekent ook dat de directe invloed op de uitzetting van hun begroting beperkt is, wat weer van invloed is op onze begroting.
Ten aanzien van de verbonden partijen blijft extra aandacht noodzakelijk voor de uitvoeringsorganisatie FUMO en de Veiligheidsregio Fryslân (VRF). Deze samenwerkingsverbanden zijn van rijkswege verplicht gesteld en gelden dus voor de 18 Friese gemeenten. De invloed die als individuele gemeente kan worden uitgeoefend is (zeer) beperkt. De OWO-samenwerking heeft een positief effect als vanuit een gezamenlijk belang kan worden opgetrokken. Ook in de overige samenwerkingsverbanden zien we dat gemeenten elkaar steeds beter vinden, maar dat er lang niet altijd een eensluidende visie is binnen de 18 Friese gemeenten.

Overige onzekerheden en risico's: € 662.500 (OVERIG)
Risico's in de bedrijfsvoering zijn: frictiekosten personeel, aansprakelijkheidsrisico's en urenramingen op exploitatie ontlastende onderdelen van de begroting, zoals de grondexploitaties, afval en riolering. Met name deze laatste categorie speelt als risico bij onze gemeente. Tijdig beheersmaatregelen treffen, door een juiste verhouding vast en flexibel personeel in dienst te hebben op deze producten, voorkomt structurele risico's in de exploitatie.

Daarnaast staat onze gemeente (indirect) garant voor diverse geldleningen verstrekt aan met name Woningstichting Weststellingwerf en Stichting Meriant (onderdeel van Stichting Alliade). Bij de indirect gegarandeerde geldleningen staat het rijk voor 50% garant en de gemeente voor 50%. Periodiek zal de risico exposure van de garantstellingen worden beoordeeld.

De komende jaren hebben we een ombuigingstaakstelling opgenomen in de begroting. Hoe groter de ombuigingstaakstelling, hoe groter het risico dat niet alle bezuinigingen worden behaald. Door de invulling van de taakstelling nadrukkelijk te volgen minimaliseren we dit risico. Op dit moment lopen er twee project ('Grip op 2.0' en 'Stabiel, structureel saldo) om invulling te geven aan de ombuigingstaakstelling.

Risico's als gevolg van de oorlog in Oekraïne
Op het moment van schrijven is er een oorlog gaande in Oekraïne. De ontwikkelingen in Oekraïne en alle gevolgen daarvan brengen veel onzekerheden met zich mee. Het is momenteel nog onduidelijk in welke mate er een extra beroep op ondersteuning wordt gedaan bij gemeenten. Daarnaast is nog niet duidelijk in welke mate wij hier door het Rijk voor gecompenseerd worden. Door de vele onduidelijkheden kunnen wij de financiële impact van deze ontwikkelingen nog niet inschatten. Uiteraard worden de ontwikkelingen, de gevolgen en de risico's nauwlettend in de gaten gehouden.

Weerstandsvermogen

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt uitgedrukt in weerstandsvermogen. De hoogte van het weerstandsvermogen is in onderstaande tabel weergegeven.

	x € 1.000
Weerstandsvermogen	**31-12-2021**
Weerstandscapaciteit (A)	19.520
Risico's (B)	4.668
Weerstandsvermogen	**14.852**
Ratio Weerstandsvermogen (A/B)	**4,18**

Kengetallen

Met ingang van 2016 worden een vijftal financiële kengetallen voorgeschreven. Dit onder andere om de financiële positie van de gemeente voor de raad inzichtelijker en beter vergelijkbaar te maken. Het gaat om de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en indicatoren met betrekking tot de grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.
Kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en over de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Zoals opgenomen in de nota Financieel beleid sluiten we voor de verplichte kengetallen aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Ons streven is minimaal te voldoen aan categorie B. Over het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		**Categorie A**	**Categorie B**	**Categorie C**
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio		> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatieruimte		< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte		Eerste jaar en meerjarig > 0%	Begroting en meerjarig 0%	Begroting en meerjarig < 0%

5. Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Als de uitkomst van één van de kengetallen uit de pas schiet, wil dat niet zeggen dat we financieel niet (langer) gezond zijn. Het is een mogelijke indicatie dat er (aanvullende) beheersmaatregelen moeten worden getroffen of herijkt. In onderstaand overzicht wordt het verloop van onze kengetallen weergegeven:

Kengetallen	Rekening 2021	Begroot 2021*	Rekening 2020	Categorie peiljaar 2021
1 Netto schuldquote	52,17%	61,68%	61,90%	A
Netto schuldquote (gecorrigeerd)	51,11%	60,04%	60,23%	A
2 Solvabiliteitsratio	39,18%	33,63%	33,38%	B
3 Grondexploitatie	20,23%	21,21%	22,63%	B
4 Structurele exploitatieruimte	7,11%	0,11%	-0,13%	A
5 Belastingcapaciteit	92,36%	96,52%	90,34%	A

*betreft de geactualiseerde begroting 2021

Toelichting tabel kengetallen

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Zoals uit bovenstaande tabel blijkt voldoen we in deze jaarrekening bij dit kengetal ruimschoots aan ons streven en vallen we in categorie A.

2.Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Ook bij dit kengetal komen we uit boven ons streefpercentage van minimaal 20% en binnen de marges van categorie B.

3. Kengetal grondexploitatie
Het kengetal geeft in een percentage aan hoe groot het geïnvesteerde bedrag is ten opzichte van de totale baten.
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Uiteraard blijven wij dit ook nauwlettend volgen en houden vast aan ons streven om te voldoen aan categorie B. In 2021 vallen we net niet in categorie A, maar vallen we ruimschoots binnen de marges van categorie B.

4. Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. In 2021 hadden we een positief structureel exploitatiesaldo waardoor we in categorie A vallen.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Deze woonlasten zijn de optelsom van de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar t-1 en uit te drukken in een percentage. Zoals uit de tabel van de kengetallen blijkt, zijn de woonlasten in onze gemeente lager dan het landelijk gemiddelde voor een gezin. Als basis hebben we het landelijk gemiddelde van 2021 (= 100%) genomen. Dat staat op € 811. Met een bedrag van € 749 vallen we hiermee onder categorie A.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Portefeuillehouder	Jongebloed, Rikkers
Organisatie	Ruimte, Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Beleidsnota's

Van toepassing zijn de volgende nota´s:

- Beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte 2012-2016
- Nota Openbare verlichting
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025
- Notitie Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed 2017
- Bomenbeleidsplan 2017- 2027
- Plan van aanpak Verduurzamen gemeentelijk vastgoed 2020

Inleiding

Onze gemeente heeft een flink aantal vierkante kilometers aan openbare ruimte in beheer. Er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Om dat mogelijk te maken wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard voor de (jaarlijkse) lasten.

Kwaliteitsambitie Openbare Ruimte

De raad heeft in 2011 het beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte (2012-2016) vastgesteld. Hierin worden de kwaliteitsdoelstellingen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (waaronder wegen, groen en bruggen) vastgesteld. Hierin zijn de door de raad opgelegde ombuigingen van een aantal jaren geleden meegenomen.
Voor onze openbare ruimte zijn de volgende kwaliteitsafspraken afgesproken met de raad:

- Kwaliteit basis (voldoende onderhouden, wel wat op aan te merken) voor centrum, hoofdstructuur en woongebieden
- Kwaliteit laag (sober tot onvoldoende) voor industriegebieden en plattelandsgebieden.

Zoals in programma 2 is aangegeven is in 2019 de politieke discussie verlegd van het opstellen van een hernieuwde ambitie op het onderhoud naar een discussie over inrichtingskwaliteit. Dat betekent dat het proces, zoals weergegeven in het collegeprogramma en de begroting 2019, daarmee wijzigt. In de nieuwe collegeperiode bieden we de DIOR ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Het onderhoud van de openbare ruimte vindt tot een nieuw kader is vastgesteld plaats volgens de uitgangspunten van de kwaliteitsambitie openbare ruimte.

Wegen

De jaarlijkse onderhoudsprogramma’s voor asfalt en elementenonderhoud (klinkerwegen) zijn uitgevoerd. Te noemen locaties van groot onderhoud zijn onder andere:

- Onderhoud asfaltwegen: Ruskemadenweg te Ter Idzard, Hogeweg te Oldelamer, Nieuweweg te Spanga, Kooiweg te Nijelamer en het fietspad De Blesse Noordwolde.
- Onderhoud klinkerwegen: Deken Vaasstraat en trottoirs Beatrixstraat te Wolvega, Langelilleweg te Langelille, Kerkeweg te Nijeholtpade en Twijgstraat en Rotanstraat te Noordwolde.

- Ook zijn er diverse kleine werkzaamheden geweest aan asfalt- en klinkerwegen.

Groen

Openbaar groen:
In het kader van de uitvoering van het bomenbeleidsplan zijn dit jaar een aantal bomen gekapt na inspectie. De bomen zijn waar mogelijk herplant of worden in 2022 herplant. Er zijn diverse plantvakken gerenoveerd in de dorpen. Er zijn in 2021 veel snoeiwerkzaamheden in bomen (veiligheid) en beplantingen (verjonging) uitgevoerd.

Baggeren:
In 2021 is er in overleg met Wetterskip Fryslân een bestek opgesteld voor de eerste fase van de uitvoering van het baggerplan (kwaliteitsonderzoek waterbodems vijvers en sloten exclusief de Lindewijk). Om de waterkwaliteit te behouden is het noodzakelijk de komende jaren de baggerwerkzaamheden (start najaar 2022) uit te voeren.

Vergroten biodiversiteit:
Er is een kansenkaart opgesteld voor het vergroten van de biodiversiteit binnen de bebouwde kommen. Deze kaart gaan we de komende jaren gebruiken voor onder andere het omvormen van gazons, beplantingen en oevers naar bloemenweiden en natuurlijke oevers. De prioritering zal nader worden uitgewerkt in een plan voor de komende jaren. Samen met AOC Terra Wolvega zijn in de buurt van de school plannen gemaakt en uitgevoerd om de biodiversiteit te vergroten. Leerlingen en buurtbewoners kunnen genieten van de bloemrijke groenstroken.

Bruggen, waterwegen en kades

- In het voorjaar van 2021 zijn alle fiets- en voetgangersbruggen, verkeersbruggen en de muziekkoepel aan het Manauplein in Noordwolde gereinigd.
- De houten brug op de begraafplaats en de steiger aan de Wildbaan in Wolvega zijn in 2021 vervangen.
- De beschoeiing langs de Gracht in Munnekeburen ter hoogte van de beide bruggen in de Kerkeweg zijn vervangen.
- De damwand langs de Schipsloot en het landhoofden van de brug in Nijelamer zijn gereinigd.
- De betonnen verkeersbrug in de Steenwijkerweg tussen Wolvega en De Blesse is geïnspecteerd op betonrot. Hiervoor is een rapportage opgesteld en een offerte ontvangen voor het herstel.
- De inrit naar Oosterstreek 68 in Oosterstreek is verbreed in verband met de aanleg van verkeersmaatregelen in de Oosterstreek. De dam met duiker en de greppel zijn vervangen door een bredere dam met duiker en wadi.
- Diverse beton bruggen zijn behandeld met hydrofobeermiddel (impregneer) om de uitgevoerde betonreparaties te beschermen.
- Buiten het onderhoudsbudget is, middels een beschikbaar gesteld krediet, de elektrische installatie en aandrijving vervangen van de beweegbare brug over de Schipsloot in Nijelamer (zie ook investeringen programma 2).

Openbare verlichting

Weststellingwerf heeft in totaal 4.585 armaturen in eigendom en beheer (peildatum 1-3-2022). Het onderhoud en beheer van de openbare verlichting is via de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân aanbesteed. Zie ook paragraaf verbonden partijen.
Het prestatiegerichte contract dat de coöperatie met de aannemer heeft afgesloten geldt vanaf 1 april 2019. Onder onderhoud verstaan wij het oplossen van storingen aan de openbare verlichting. Ook het reinigen en schilderen van masten/armaturen en vervangen van lampen, masten en armaturen valt onder deze aanbesteding.
Resultaten 2021:

- In Weststellingwerf zijn 872 armaturen vervangen door ledarmaturen.
- In de zomer 2021 zijn 755 lichtmasten gereinigd in Wolvega.

Riolering

In november 2020 heeft de raad het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 vastgesteld. In dit plan worden de beleidsvoornemens en (bijbehorende) maatregelen voor inzameling, transport en (lokale) verwerking van stedelijk afval-, hemel- en grondwater beschreven.
Naast nieuwe aanleg en aanpassingen op het bestaande rioolstelsel wordt ook beheer en onderhoud gepleegd. Uitgangspunt hierbij is om dit op een doelmatige wijze uit te voeren. Naast het intern werk met werk maken wordt ook gekeken of met de gemeente Ooststellingwerf en Opsterland samengewerkt kan worden.

Resultaten 2021:
Reguliere werkzaamheden
- Regulier onderhoud aan alle rioolgemalen;
- Reiniging en inspectie van bijna 5 kilometer vrij verval riolering (in samenwerking met de OWO-gemeenten);
- Reinigen van 11.455 kolken.

Projectmatige werkzaamheden
- Renoveren van het rioolgemaal aan de Stadburen te Nijelamer;
- Repareren inspectieput op Geraniumstraat;
- Herstraten Rotanstraat te Noordwolde nadat riool is vervangen en nieuwe huizen zijn gebouwd;
- Reparatie riooloverstort aan de Hoofdweg te Oldeholtpade (nabij viaduct met Rijksweg 32).

Tractiemiddelen

De in eigendom zijnde tractiemiddelen worden middels een beheerssysteem gemonitord. Uit het oogpunt van continuïteit moet regelmatig materieel worden vervangen. Hiervoor is een meerjarig overzicht opgesteld.
Resultaten 2021:

- Vervanging van een veegauto
- Vervanging tractor Case IH Vestrum 100 CVX
- Aanschaf John Deere Kooimaaier
- Aanschaf M12RS D-Truck Laadbak
- Aanschaf Votex 570 PTO zuigunit
- Aanschaf van diverse machines van Stihl

Gebouwen

Afgelopen jaar is het onderhoud van de vastgoedportefeuille volgens planning uitgevoerd. De panden zijn op het vastgestelde niveau onderhouden.
Het herstraten van het schoolplein van de Vensterschool in Noordwolde is uitgesteld om in 2022 uit te voeren. Gekozen is om eerst een hekwerk te plaatsen.
In 2021 is veel voorbereidend werk gedaan voor uitvoering in 2022 en 2023. Tevens zijn alle meerjaren onderhoudsplanningen van de gebouwen (MJOP's) geactualiseerd.

Resultaten 2021:

- De gas gestookte gevelkachels van zwembad de Dobbe zijn vervangen door een efficiënte HR CV-installatie en de sanitaire ruimte voor de het personeel is gerenoveerd.
- De airco’s van de bibliotheek in het Vlechtwerk zijn vervangen.
- De luchtbehandeling van zwembad de Steense is gereviseerd.

Beschikbare middelen voor het onderhoud

x € 1.000

Onderhoud kapitaalgoederen	Rekening 2020	Rekening 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot-werkelijk
tractiemiddelen	172	136	153	153	17
gebouwen	541	391	380	418	-11
wegen	1.721	1.915	1.825	1.743	-90
bruggen en duikers	67	156	157	117	1
openbare verlichting	60	69	34	24	-35
openbaar groen	298	204	358	257	154
riolering	208	231	181	181	-50
terreinen	56	76	83	83	8
overig	16	18	46	46	28
Eindtotaal	3.138	3.195	3.216	3.022	21

Paragraaf Financiering

Portefeuillehouder	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie; OWO bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om informatie te verstrekken over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
Wettelijke kaders voor gemeentelijk treasurybeleid vinden we terug in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en in de Gemeentewet met de daaruit afgeleide financiële verordening.
Vanwege de publieke taak van de gemeente gaan we bedachtzaam om met publieke middelen en zijn we transparant over de besteding hiervan. Risicobeheersing is daarbij van groot belang. Mogelijke renterisico's beheersen we via de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Verder stellen we strikte eisen aan het uitzetten van liquide middelen: leningen en garanties mogen in principe alleen worden verstrekt voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige houden we eventuele overtollige middelen aan in 's rijks schatkist (als gevolg van het verplicht schatkistbankieren) zodat deze beschikbaar blijven voor de uitoefening van de publieke taak.

De uitgangspunten

Sinds de invoering van het schatkistbankieren zijn uitzettingen door gemeenten niet mogelijk. Door een goede (korte en lange termijn) liquiditeitsprognose te hebben, kunnen gemeenten in het aantrekken van geld sturen op het (tijdig) beschikbaar hebben van lang of kort geld. Met de huidige rentestand zijn de renterisico's die gemeenten daarbij lopen overzichtelijk.
We hebben momenteel nog drie geldleningen.

Risicobeheer

De overheid hanteert twee instrumenten, binnen de wet Fido, voor het toetsen van het renterisico: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van deze normen is het krijgen van een stabiele rentelast over de jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort structureel dreigt te worden, moet er een langlopende geldlening worden aangetrokken. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet over 2021 is hieronder weergegeven. Het schema laat zien dat er voldoende ruimte onder de kasgeldlimiet aanwezig was.

x € 1.000

Kasgeldlimiet	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
1e kwartaal 2021		508	-508
2e kwartaal 2021		656	-656
3e kwartaal 2021		470	-470
4e kwartaal 2021		426	-426
(4) gemiddelde	**0**	**515**	**-515**
(5) Begrotingstotaal			79.654
(6) Percentage regeling			8,5%
(7) = (5 x 6)	**Kasgeldlimiet**		**6.771**
(8a) = (7>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet		7.286
(8b) = (4>7)	overschrijding van de kasgeldlimiet		

Renterisicobeheer

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op basis van het werkelijke volume is onze gemeente in 2021 ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Renterisico op vaste schuld						
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g					
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g					
2.	**Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.	Aflossingen	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345
4.	**Renterisico (2 + 3)**	**3.345**	**3.345**	**3.345**	**3.345**	**3.345**
Renterisiconorm						
5.	Volume totale lasten in begroting en rekening (excl. bestemming reserves)	79.748	82.610	81.658	81.883	80.568
6.	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
7.	**Renterisiconorm (5 x 6)**	**15.950**	**16.522**	**16.332**	**16.377**	**16.114**
Toets renterisiconorm						
8.	**Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7 - 4)**	**12.605**	**13.177**	**12.987**	**13.032**	**12.769**

Kredietrisico op verstrekte gelden en gegarandeerde leningen

De rentedragende leningen bestaan voornamelijk uit aan (voormalig) ambtenaren verstrekte hypothecaire geldleningen. De portefeuille krimpt omdat gemeenten geen hypothecaire geldleningen meer mogen verstrekken aan hun personeel. Jaarlijks wordt hier op afgelost. Hierdoor stijgen onze geldmiddelen. Het risico op de portefeuille is relatief klein, vanwege de hypothecaire zekerheden die tegenover de geleende gelden staan. Er is wel sprake van een (beperkt) renterisico omdat geldnemers hun rentevoorwaarden (kosteloos) kunnen aanpassen gedurende de looptijd. Echter, de meeste geldnemers hebben inmiddels hun rechten om de rentevoorwaarden aan te passen verbruikt.
Daarnaast hebben we verschillende (indirecte) garanties afgegeven. Op deze garantstellingen wordt in de regel regulier afgelost door de geldnemers. Met betrekking tot de gegarandeerde leningen betreft het veelal geldnemers in de zorg, sociale woningbouw of (sport)verenigingen. Omdat voor de leningen aan de woningcorporaties het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garant staat, kan het kredietrisico voor de gemeente als minimaal worden beschouwd.

x € 1.000

Kredietrisicobeheer op verstrekte gelden	Restant schuld ultimo 2021
Rentedragende leningen overig	895
Gegarandeerde geldleningen (100%)	2.833
Indirect gegarandeerde geldleningen (WSW-achtervang 50% van € 68.679)	34.340
Totaal	**38.068**

Gemeentefinanciering

De gemeente hanteert een integrale financieringssystematiek. Dat wil zeggen dat we steeds kijken naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente op enig moment. Bij de huidige verwachtingen over de renteontwikkeling wordt goed gekeken naar de liquiditeitsbehoefte en wordt deze afgezet tegen de opgave om de schuldpositie te verbeteren in absolute zin. Uitgangspunt daarbij is een beheersbare schuld waarop op reguliere basis aflossingen plaatsvinden.

x € 1.000

Vaste schuld	Werkelijk	Begroot
Stand 1-1-2021	**51.887**	**51.887**
Reguliere aflossing en herfinanciering		
Te herfinancieren op begrotingsbasis		
Reguliere aflossing	3.345	3.345
Stand 31-12-2021	**48.542**	**48.542**

Leningenportefeuille

Het verloop van onze leningenportefeuille is hieronder weergegeven.

x € 1.000

Leningenportefeuille	1-1-2021	Aflossing	31-12-2021	Rentepercentage
Leningnummer 201601 (BNG 347)	43.387	2.845	40.542	3,440%
Leningnummer 201602 (BNG 348)	4.000		4.000	1,940%
Leningnummer 200901 (ASN 291)	4.500	500	4.000	4,165%
Totaal	**51.887**	**3.345**	**48.542**	

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk is. Het onderstaande overzicht laat zien dat er in 2021 een financieringsoverschot is. Dat betekent dat er geen nieuwe geldlening afgesloten hoefde te worden.

x € 1.000

Financieringsbehoefte	stand per 31-12-2021 incl. rekening resultaat 2021	31-12-2021	31-12-2020
Reserves	39.854	34.836	33.329
Voorzieningen	6.230	6.230	6.461
Vaste geldleningen	48.542	48.542	51.887
Totaal	**94.626**	**89.608**	**91.677**
Vaste activa	73.636	73.636	72.173
Voorraden	17.457	17.457	18.659
Totaal	**91.093**	**91.093**	**90.832**
Financieringstekort (-) cq. overschot (+)	**3.533**	**-1.485**	**845**

Rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

In het volgende renteschema is uiteengezet hoe voor 2021 de rente is toegerekend. Het saldo tussen de rente die is doorberekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente is verantwoord op het taakveld treasury. Het taakveld treasury is opgenomen in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

x € 1.000

Renteschema		Werkelijk 2021	Begroot 2021
a.	De externe rentelasten over de korte en lange termijn	1718	1.721
b.	De externe rentebaten	28	39
	Totaal door te berekenen rente	**1.690**	**1.682**
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	564	353
	Saldo door te berekenen rente	**1.126**	**1.329**
d.	Rente over eigen financieringsmiddelen		
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.018	1.115
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**	**108**	**214**

EMU saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU) ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo. Vergelijken was hierdoor moeilijk. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden.

Tussen het kabinet en de lokale overheden zijn afspraken gemaakt over het beheersen van het EMU-saldo. Afgesproken is dat een tekort voor de totale sector overheid hoger dan 3% van het bruto binnenlands product niet is toegestaan. Het EMU-saldo over 2021 voor onze gemeente bedraagt € 4.526.000 positief.

Overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

Decentrale overheden maken verplicht gebruik van schatkistbankieren boven het voor dat jaar geldende drempelbedrag aan overtollige middelen. De hoogte van deze drempel bedraagt 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal en bedraagt voor onze gemeente voor 2021 €597.000.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebloed en Hoen
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

De onderdelen inkoop & aanbesteding en informatisering & automatisering worden toegelicht in de paragraaf OWO-samenwerking.

Informatieveiligheid en privacy

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de gemeente. We maken steeds meer en vaker gebruik van informatiesystemen en (digitale) informatie-uitwisseling met overheidsorganisaties, (keten)partners, burgers, inwoners, medewerkers, bedrijven en instellingen. Verlies van gegevens, uitval van ICT, of het door onbevoegden kennisnemen of manipuleren van informatie kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en de dienstverlening. Het kan ook leiden tot boetes of imagoschade. Een betrouwbare informatievoorziening is nodig voor het goed functioneren van de gemeente. Informatieveiligheid en privacy zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: een goede informatiebeveiliging is een belangrijke randvoorwaarde voor het beschermen van persoonsgegevens.
Speerpunten 2021:

1. verder invoeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het normenkader voor de gehele overheid op het gebied van informatiebeveiliging. In 2021 heeft een extern bureau voor de algemene informatieclusters I&A, HRM en Interne dienst geïnventariseerd in hoeverre de gemeente voldoet aan de BIO. Ook zijn risicoanalyses uitgevoerd.
2. voldoen aan de privacywetgeving (waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming – AVG). In 2021 is onder meer gewerkt aan de doorontwikkeling van de toezichthoudende taken van de Functionaris Gegevensbescherming. Er zijn diverse controles uitgevoerd, waaronder een interne audit. Er zijn daarnaast regelmatig adviezen uitgebracht over de privacywetgeving. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor de verplichte externe audit Wet politiegegevens in 2022.
3. vergroten en borgen van het beveiligings- en privacybewustzijn. Een doorlopende actie is dat alle nieuwe medewerkers een training informatieveiligheid en privacy moeten volgen. Het overgrote deel van de bestaande medewerkers heeft deze trainingen inmiddels gevolgd. Verder zijn diverse andere activiteiten georganiseerd, zoals een week van de privacy, privacyquiz en phishingmailtest. Ook hebben we een onderzoek laten uitvoeren of op internet interessante informatie te vinden is van/over medewerkers, websites, enzovoort die misbruikt kan worden door kwaadwillenden (bijvoorbeeld phishing).
4. afleggen van verantwoording via de zelfevaluatie Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), de zelfevaluatie Basisregistratie personen (BRP) en de zelfevaluatie Reisdocumenten. In 2021 is met behulp van de drie zelfevaluaties tijdig verantwoording afgelegd over de BIO, de BRP, de wet- en regelgeving reisdocumenten, de Digitale persoonsidentificatie (DigiD), de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de Basisregistratie grootschalige topografie (BGT), de Basisregistratie ondergrond (BRO), de Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Suwinet).

Rechtmatigheid

Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie een belangrijk uitgangspunt.
De inrichting van de administratieve organisatie en de interne controle is erop gericht om onder meer rechtmatigheid van ons handelen te waarborgen en de risico's te beheersen. Zo dragen interne controles bij aan de kwaliteit van een organisatie. De accountant geeft jaarlijks bij de jaarstukken van de gemeente een verklaring over het getrouw beeld en over de rechtmatigheid.

Interne controle
In 2021 zijn de interne controles uitgevoerd op basis van het interne controleplan 2021. Het college heeft ingestemd met het jaarplan Verbijzonderde Interne Controle 2021, de controles die in het plan zijn opgenomen zijn afgestemd met de accountant. Uit de controles komen aanbevelingen naar voren op het gebied van de bedrijfsvoering. In 2021 is een onrechtmatigheid geconstateerd bij het proces inkoop en aanbestedingen. Inmiddels is het proces voor een nieuwe aanbesteding opgestart.

Accountantscontrole
De accountant heeft in het najaar de interimcontrole 2021 uitgevoerd. Voorafgaand aan deze controle zijn de aandachtspunten met de raad afgestemd. Naar aanleiding van de bevindingen uit de controle heeft de accountant enkele aanbevelingen meegegeven. In februari 2022 is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de interimcontrole.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de controleverklaring van de accountant wordt vanaf verslagjaar 2022 geen afzonderlijk oordeel meer gegeven over rechtmatigheid, de accountant controleert nog wel de verantwoording van het college. De kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording zullen in 2022 door de raad worden vastgesteld.

Vanaf de jaarrekening 2022 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording af te geven (onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring). De rechtmatigheidsverantwoording is een onderdeel van de jaarrekening waarin het college zelf een oordeel gaat afgeven over rechtmatigheid waar een duidelijke relatie bestaat met het financiële beheer.

Organisatieontwikkeling

In 2021 stond de structuurwijziging centraal binnen onze organisatieontwikkeling. Wij informeerden u hierover in een apart memo (0098130199). De landelijke ontwikkelingen zoals krapte op de arbeidsmarkt en de veranderende rol van gemeenten en ontwikkelingen in onze eigen organisatie (groei en behoefte aan meer integrale sturing) maakten dat de organisatie toe was aan een volgende stap in de doorontwikkeling. Een stap die onze organisatie verder helpt te bewegen richting een organisatie die van buiten naar binnen werkt, midden in de maatschappij staat en waar kennis en vakmanschap worden gedeeld. In zo'n organisatie kan er beter en duurzamer worden ingespeeld op de steeds veranderende vraag van inwoners en partners. Bovendien dragen de ontwikkellijnen bij aan het beter kunnen boeien en binden van medewerkers aan onze organisatie.

Om dit te bereiken werken we aan zes ontwikkellijnen. Het gaat om:
1. Wendbaarheid en professionaliteit (cultuur)
2. Hybride werken
3. Veranderende dienstverlening
4. Structuurwijziging
5. Beheersing/stevig budgethouderschap
6. OWO en samenwerking

Structuurwijziging
De ontwikkellijn structuurwijziging is in 2021 succesvol doorgevoerd. De organisatie is in 2021 ingedeeld met een directiemodel en robuuste teams gericht op inwoners, bestuur en organisatie. De plaatsingen zijn conform de afspraken met de vakbonden en met positief advies van de ondernemingsraad zonder bezwaren uitgevoerd. De eerste vacatures zijn ook uit gegaan en ingevuld. In het kader van de ontwikkellijn beheersing hebben we een aantal nieuwe functies (vacatures) gecreëerd die bijdragen aan stevig budgethouderschap. De structuurwijziging was randvoorwaardelijk om goed te kunnen werken aan de cultuurverandering (ontwikkellijn wendbaarheid en professionaliteit). In 2022 gaan we verder met deze ontwikkellijn.

Naast deze ontwikkellijnen hebben we ook aan de ontwikkellijn hybride werken en veranderende dienstverlening gewerkt.

Hybride werken
We werkten het afgelopen jaar door corona veel thuis. We hebben deze periode gebruikt om het hybride werken verder voor te bereiden, zodat we na corona echt flexibel kunnen werken waar het werk is. Dit kan thuis, bij de inwoner, op kantoor of ergens anders zijn. We passen het kantoor hierop aan. De aanbestedingen zijn in 2021 gestart. De aanpassingen in het gebouw worden in 2022 zichtbaar in het gemeentehuis en passen binnen het beschikbare budget.

Veranderende dienstverlening
Een integrale werkgroep heeft het afgelopen jaar gewerkt aan het opstellen van een nieuw dienstverleningsbeleidsplan met leidende principes. Hierover kunt u meer lezen in programma 0.

Uitvoering Human Resources Management (HRM)

2021 stond ook voor HRM in het teken van de structuurwijziging. Deze reorganisatie en bijbehorende plaatsingsprocedure heeft gezorgd voor interne beweging en doorstroom. We hebben hiermee diverse medewerkers en hun talenten weten te behouden (binden en boeien). Naast de hierboven genoemde structuurwijziging heeft HRM extra aandacht besteed aan werving & selectie. De schaarste op de arbeidsmarkt en het landelijk grote verloop hebben ertoe geleid dat we met nieuwe wervingtools en creatievere oplossingen medewerkers hebben geworven. Naast deze positieve opbrengst blijven enkele vakgebieden onvervulbaar waardoor we genoodzaakt waren tijdelijke oplossingen te zoeken.

Ook dit jaar hebben we nagenoeg doorlopend te maken gehad met thuiswerkadviezen in verband met corona. We hebben het afgelopen jaar geëxperimenteerd met i-arbo om aan onze zorgplicht voor goede arbeidsomstandigheden te voldoen. Zo hebben medewerkers gebruik kunnen maken van virtuele hulp en tips voor goede arbeidsomstandigheden in de thuissituatie. Ook hebben we conform de arbowet alle medewerkers een preventief medisch onderzoek aangeboden.

Kenmerken		realisatie 2020	begroting 2021	realisatie 2021
	Begrotingscijfers / rekeningcijfers			
	Fte (inclusief griffie en excl. boventalligen)	295,61	310	292,36
	Personen	332	330	328
	Percentage man	44,37		49,09
	Percentage vrouw	55,63		50,91
	Gemiddelde leeftijd in jaren	47,02		47,72
	Dienstverband > 10 jaar	36,75%		34,45
	Instroom	12,35%		11,59
	Doorstroom	3,31%		2,74
	Uitstroom	8,43%		13,41
	Ziekteverzuimpercentage	5,85%	4,10%	6,95%
	Meldingsfrequentie verzuim	0,86	1,40%	0.8%

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2021 is uitgekomen op 6,95%. Over deze stijging informeerden wij u al. Deze stijging sluit aan bij de landelijke tendens.

Salarislasten

Van het beschikbare salarisbudget (eigen personeel en inhuur) in de primitieve begroting 2021 resteert, na bijstelling in de najaarsnota 2021, een bedrag van € 228.000.

Paragraaf OWO-samenwerking

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	OWO Bedrijfsvoering

Inleiding

OWO is het antwoord van de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland op nauwer samenwerken tussen de gemeenten. Door krachten en kennis te bundelen, kunnen we de kwaliteit verhogen, de kwetsbaarheid verminderen en kosten besparen. OWO bestaat uit drie samenwerkende gemeenten die naast de eigen afdelingen drie gezamenlijke afdelingen hebben. Hier werkt ongeveer één derde van alle medewerkers. De OWO-visie is begin 2021 door de drie gemeenteraden vastgesteld en bevat 10 topprioriteiten, waarvan in deze OWO-paragraaf de voortgang wordt beschreven.

We kijken terug op een goed OWO jaar, ondanks de andere werkomstandigheden en soms ook werkzaamheden die corona afdwong. Binnen het sociaal domein, onderdeel jeugd, is een drietal projecten ingericht op grip op de financiën, samenwerking en verdeling van werk. Daarvoor is een structuur neergezet en wordt er gebruik gemaakt van elkaars deskundigheid en de verbinding tussen drie gemeenten. OWO beleidsmedewerkers, managers en teamleiders in het Sociaal Domein werken goed samen. Er is focus op de verdeling van de uit te voeren taken binnen OWO-verband en vereenvoudiging van de overlegstructuur SDF. Voor wat betreft de omgevingswet zijn er in 2021 vier uniforme raadsbesluiten in de drie OWO-gemeenten genomen. Deze besluiten zijn ambtelijk OWO-breed voorbereid en uiteindelijk door de drie gemeenteraden als hamerstuk vastgesteld. Het gaat om de besluiten inzake de *verordening nadeelcompensatie, bindend adviesrecht, verplichte participatie en delegatie. I*n het kader van de energietransitie is eind vorig jaar in OWO samenwerking door de drie gemeenteraden de *transitievisie warmte* vastgesteld. De drie raden zijn gedurende het proces in een aantal gezamenlijke bijeenkomsten over de voortgang geïnformeerd. De besluitvorming heeft plaatsgevonden in de afzonderlijke raden. Bestuurlijke afstemming heeft plaatsgevonden in het bestuurlijk overleg van de *OWO beleidstafel duurzaamheid.* De Europese openbare aanbesteding kernapplicatie is afgerond. Na een lang en intensief voorbereidings- en aanbestedingsproces met drie vragenrondes waarbij in OWO-verband intensief is samengewerkt, is de gunning aan Pink Roccade Local Goverment gedaan, waarmee de eerste fase van dit proces is afgerond.

De WOZ waarden voor woningen worden tot belastingjaar 2022 bepaald op basis van de inhoud (kubieke meters). We zijn verplicht per belastingjaar 2022 te taxeren op de oppervlakten. Alle inspanningen in het project 'omzetting inhoud naar oppervlak' hebben ertoe geleid dat voor alle drie gemeenten toestemming is ontvangen van de Waarderingskamer om de WOZ beschikkingen/belastingaanslagen 2022 op basis van de oppervlakten te versturen, waarmee dit project in 2021 succesvol is uitgevoerd.

Onderstaande informatie over 2021 is afkomstig van de drie OWO afdelingen (Beheer en Registratie, VTH en Bedrijfsvoering) en bestaat uit twee onderdelen. In deel 1 ‘Algemeen’ worden de onderwerpen benoemd die gelden voor alle drie OWO afdelingen en/of OWO-gemeenten, deel 2 ‘Topprioriteiten’ wordt een actualisatie gegeven van de stand van zaken van de uitvoering.

Algemeen

Covid-19

Voor het tweede jaar op rij is er grotendeels thuis gewerkt door de Covid-19 crisis. Dit vroeg net als in 2020 meer aandacht en zorg voor het welzijn van de medewerkers én ook om de verbinding met elkaar en met de organisatie te behouden. Dat heeft er enerzijds toe geleid dat het lage ziekteverzuimpercentage van de afdelingen Beheer & Registratie en VTH laag is gebleven en anderzijds dat de reguliere werkzaamheden met onverminderde kwaliteit zijn uitgevoerd én dat er gewerkt kon worden aan specifieke werkzaamheden.

In 2021 is gebleken dat digitaal werken en digitale informatievoorziening belangrijke en onmisbare pijlers zijn voor het functioneren van onze drie OWO-gemeenten. Door de Covid-19 beheersingsmaatregelen in 2021, is de werkplek van de gemeente aan verandering onderhevig. Het in hybride werken heeft zijn entree gemaakt en heeft ook in de kantoorgebouwen zijn effect op de kantoorwerkplek inrichting. Dit heeft tot een fundamentele verandering in het digitaal werken en thuiswerken geleid.

Strategisch personeelsbeleid
Het invullen van nieuwe specifieke functies is in de huidige arbeidsmarkt niet gemakkelijk. Dit geldt ook voor de bestaande specialistische functies en de komende jaren komen hiervan meerdere posities vrij. In het afgelopen jaar hebben we het verloop in juist deze waardevolle functies op zien lopen. Dit maakte ons kwetsbaarder. Verschillende functies bleven in 2021 lange tijd open staan en moesten we middels kostbare inhuur borgen. Hieronder wordt een beeld gegeven van de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van de drie afdelingen, ter toelichting op de noodzakelijk inhuur in 2021. Tevens geeft dit beeld onze uitdagingen op het personeelsbeleid voor de toekomst weer, waarop we in 2022 terug zullen komen in onze vooruitblik op het jaar 2023.

Beheer & Registratie
De afdeling heeft in totaal 57 medewerkers (45,78 fte). 30% van het aantal fte gaat in de periode 2021 tot en met 2026 met pensioen. In de periode 2027 tot en met 2031 komt daar 17% bij. Dit laatste percentage kan hoger worden als medewerkers uit latere pensioenjaren, eerder met pensioen gaan.

Bedrijfsvoering
De afdeling heeft in totaal 68 medewerkers in vaste dienst (63,95 fte). In de uitvoerende functies van de verschillende teams zien we grotendeels een leeftijdsopbouw van 60 plus. Dit brengt in de huidige én toekomstige werkomgeving een groot risico met zich mee. De huidige werkzaamheden zijn aan het veranderen van uitvoerend, naar controlerend en regisserend. Dit vraagt scholing en ontwikkeling. Gezien de ontwikkelbaarheid van juist deze groep medewerkers zien we daar in de komende 10 jaar een steeds wordend groter probleem ontstaan.

Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
De afdeling heeft momenteel 43 medewerkers in vaste dienst (41,18 fte). Daarvan zit momenteel 3,64 fte in een flexibele schil. De uitstroom, als gevolg van pensionering de komende 3 jaren, is 11%. Hoofdzakelijk in 2022. De afgelopen 3 jaren was de uitstroom 27%. Als gevolg van een ander personeelsbeleid, aangejaagd door de krappe arbeidsmarkt en de hoge tarieven, is de flexibele schil teruggedrongen. Van de 27% instroom in het afgelopen jaar, was 20% jonger dan 40 jaar.

Er wordt kritisch gekeken naar de ontwikkelingen in het werk, de pensioneringen etc. om te blijven voldoen aan de vier kernwaarden van de OWO samenwerking. De verwachting is echter dat we vanaf heden én de komende jaren meer moeten (blijven) investeren, om nieuwe en bestaande functies in te vullen en ingevuld te houden door middel van opleidingen, talentontwikkeling stimuleren, zij-, in-/uitstroom bevorderen, een OWO-traineeprogramma en het herijken van functies. Los van bovengenoemde ontwikkelingen wordt ook onderzocht of bepaalde taken/functies waarvoor wordt ingehuurd, beter zelf uitgevoerd kunnen worden. Om de hogere kosten van inhuur te reduceren is ons voorstel voor de nabije toekomst om een pool van vaste medewerkers aan te trekken. En om daarnaast actief in te zetten op strategisch personeelsbeleid en de werving van nieuwe medewerkers met een ontwikkelpotentieel.

Aanbestedingen
In 2021 zijn twee grote Europese aanbestedingen opgestart en door Inkoop begeleid: de aanbesteding voor ons financiële pakket in de drie gemeenten en de aanbesteding voor een groot deel van onze ICT-applicaties. De aanbesteding van ons financiële pakket is afgerond en wordt geïmplementeerd. De aanbesteding van ICT-applicaties zal begin 2022 afgerond zijn. Hierna zal gefaseerd het ICT applicatielandschap geïmplementeerd worden. Vooruitblikkend: op de roadmap staan ook voor de andere omgevingen nog Europese aanbestedingen, die van de drie organisaties capaciteit en inzet zullen blijven vragen. Daarnaast zal er voor deze grote ICT projecten ingezet moeten worden op een projectteam met ervaring. Dit zal geworven moeten worden.

Topprioriteiten

In de herijkte visie op de OWO samenwerking zijn onder de noemer ‘uitbouwen en doorontwikkelen’ 10 topprioriteiten opgenomen. De prioriteiten dragen nadrukkelijk bij aan de doelen van de samenwerking: doorontwikkeling, verdieping en optimalisatie. De regiegroep heeft zich uitgesproken met deze prioriteiten aan de slag te willen. Daarmee ligt er een solide basis voor de OWO-samenwerking.

1a. OWO 2.0 – herijken OWO-afdelingen
1b. OWO 2.0 – zoektocht OWO-identiteit
Met het herijken van de visie is een hernieuwde solide basis gelegd onder de samenwerking.’ Samen zelfstandig’ is het motto. De OWO-samenwerking heeft daarmee opnieuw “smoel” gekregen. Deze visie en de uitwerking van onder andere de prioriteiten, geven koers en identiteit en vormen de start van OWO 2.0. In een continu ontwikkelproces is het belangrijk de doelen van de OWO-afdelingen scherp te houden. Drie afdelingen in drie verschillende huizen die samenwerken: welke overeenkomsten en welke verschillen zien we? De invulling van de OWO-identiteit is nog volop gaande.

2. Ambities en inrichting dienstverleningsconcept
In 2021 is een nieuwe visie op OWO gepresenteerd. Op basis daarvan zullen we de ambities op dienstverlening verder vormgeven, mogelijk via een OWO-dienstverleningsconcept. Samenwerking en onderlinge afstemming op generieke onderdelen is essentieel!

3. Door ontwikkelen inkoop- en aanbestedingsbeleid
In 2021 zijn de voorbereidingen gestart voor een verdere doorontwikkeling van de inkoopfunctie, waarover we in 2022 in het kader van de inrichting van een toekomstbestendige afdeling OWO-BV, de dialoog willen starten.

4. Datagedreven werken
Datagedreven werken is het sturen op basis van (onbewerkte) feiten en data om een beweging op gang te krijgen. De OWO afdelingen beschikken over veel en waardevolle data voor de samenwerkende gemeenten, waardoor dit thema in OWO-verband wordt opgepakt.
In het Informatiseringsjaarplan 2021 is opgenomen dat de OWO gemeenten verder willen met Datagedreven werken. Door middel van het opstarten van praktische en concrete pilots wordt de organisatie vanaf de start meegenomen om te zien wat er mogelijk is. Om grip te krijgen op de verschillende initiatieven, is de regievoering centraal neergelegd bij de afdeling OWO Beheer en Registratie binnen het team Belasting & Vastgoedinformatie (BVI). In 2021 is gestart met een pilot binnen het sociaal domein (OWO breed).

5. Positioneren verzekeringen
Bij het samengaan is het duidelijk geworden dat er bij de verzekeringsfunctie kansen zijn voor kostenbesparing en kwaliteitsverbetering. In de afgelopen twee jaren zijn de verzekeringsportefeuilles van de drie gemeenten op het moment van opnieuw moeten afsluiten, samengevoegd en op de inhoud op elkaar afgestemd. Hiermee zijn betere marktcondities in combinatie met verbeterde verzekeringscondities gerealiseerd. Dit blijven we doen. Daarnaast is het beleid geschreven waarmee wij de centrale adviespositie in de drie organisaties met de verschillende afdelingen verder kunnen gaan uitwerken en rollen.

6. Harmonisatie APV
Er is gezocht naar harmonisatie en verduidelijking van de drie verschillende APV-en.In het najaar van 2021 hebben de drie raden van de OWO-gemeenten een aangepaste APV vastgesteld. Daarmee is deze topprioriteit gerealiseerd. Een mooi OWO-resultaat, omdat de vastgestelde APV-en grotendeels geharmoniseerd zijn.
Onder het komende regime van de Omgevingswet (2023) zal nogmaals een herziening van de APV plaatsvinden. Daarbij zal opnieuw gekeken worden naar kansen voor verdergaande harmonisatie en verduidelijking.

7. Actualiseren VTH-beleidsplan

Eind 2019 is voor de periode 2020-2024 een OWO-breed beleidsplan vastgesteld. Daarmee is ook deze prioriteit gerealiseerd. De drie gemeenteraden hebben kaders meegegeven voor dit beleidsplan. Het beleidsplan geeft richting aan de prioriteiten voor de afdeling OWO-VTH: een verschuiving van minder periodieke milieucontroles (onder andere veroorzaakt door verschuiving van deze taken naar de FUMO) naar meer tijd voor natuur, landschap en groen en meer aandacht voor de openbare ruimte.

In 2021 is met de betrokken bestuurders invulling gegeven aan deze kaders. Er is begonnen met anders prioriteren. De coronacrisis is echter een dominante verstoorder geweest van dit proces, omdat uitgerekend de medewerkers die betrokken zijn bij aandacht voor natuur, landschap en groen, veel inzet moesten plegen rond de corona maatregelen.

In 2021 is het thema ondermijning, onderdeel in het VTH-beleidsplan, opgepakt en is in OWO-verband gekeken naar de gezamenlijke “winstpakkers”. Dit thema zal in 2022 nadrukkelijk de aandacht vragen en krijgen.

8. Omgevingswet

Het motto van de Omgevingswet is ‘Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit’. Met de beoogde oorspronkelijke invoeringsdatum 1-1-2022 voor ogen, is hard gewerkt om tijdig te voldoen aan de minimaal gestelde eisen. Er zijn in de drie gemeenteraden noodzakelijke besluiten genomen. Diverse projectgroepen werken in OWO-verband aan de implementatie van de Omgevingswet zoals leges, Omgevingsplan, procesinrichting en inrichting van de applicaties en aansluiting op de landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Met name dit stelsel is er oorzaak van dat de invoeringsdatum wederom is uitgesteld. Eerst naar 1 juli 2022 en recentelijk naar 1 januari 2023. Niet alleen de DSO zorgt voor invoeringsproblemen. Er is nog steeds onduidelijkheid over taken die overgaan naar de omgevingsdienst FUMO. Voor zowel gemeenten als voor de FUMO is het daardoor nog niet mogelijk geweest een goede inschatting te maken van taken en financiële gevolgen. Binnen VTH wordt waar mogelijk wel voorbereiding getroffen voor de implementatie en overdracht van taken.

9. Informatieveiligheidsbeleid en privacy

Deze ambitie is in de achterliggende periode waargemaakt. De introductie van beveiligingsvraagstukken als gevolg van nieuwe wetgeving als ook de werkingssfeer van nieuwe lokaal georganiseerde functies, zoals bijvoorbeeld Chief Information Security Officer (CISO) en Privacy Officer (PO) zijn vanaf 2018 ingebed. Deze zijn hiermee een regulier onderdeel van de werkzaamheden, onderlinge afstemming en coördinatie geworden. Beleidsmatig zijn de lokale CISO’s en PO’s hiervoor verantwoordelijk.

De beveiligingsvraagstukken/cybercriminaliteit hebben echter een vlucht genomen. Hierdoor zijn ook een aantal geplande ICT-projecten in de tijd verschoven. In het afgelopen jaar is de kwetsbaarheid gebleken om inbraakpogingen te kunnen signaleren en daarmee ook deels te kunnen voorkomen. Het is zeker dat dit de komende jaren een nóg groter deel van het takenpakket rondom onze ICT omgeving zal gaan innemen. Daarnaast zijn er nieuwe vraagstukken en verplichtingen uit bijvoorbeeld nieuwe wetgevingen bij gekomen, zoals de Omgevingswet. Uiteraard speelt daarbij de automatisering en digitalisering van werkzaamheden en processen een majeure rol. De afhankelijkheden van ICT, het gebruik van data en de gevolgen ervan zijn in de afgelopen jaren in sneltreinvaart exponentieel gegroeid. Het belang en de positionering van ICT is daarmee aan het wijzigen van een ondersteunend, afhankelijk en volgend proces naar een beleid makende, integraal werkende en sturende procesvoering.

10. Innovatie

Hierbij gaat het om het in een kort tijdsbestek ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor actuele problemen, gekenmerkt door een experimenteel en innovatief karakter. Innovatiedrang en –behoefte vraagt om een andere aansturing, anders denken en anders werken. Het is zoeken naar een nieuwe balans tussen beheer en innovatie met consequenties voor cultuur, werkzaamheden en competenties van medewerkers.

Er is in het tweede coronajaar wederom hard gewerkt aan het zorgen voor het werken vanuit huis of andere plekken buiten de kantooromgeving. Digitaal werken en digitale informatievoorziening zijn belangrijke en onmisbare pijlers van het functioneren van onze drie OWO-gemeenten. Video conferencen, hybride vergaderen en thuiswerken zijn aan de orde van de dag. Alle medewerkers en bestuurders zijn uitgerust met laptops om dit mogelijk te maken. De thuiswerkomgeving en mogelijkheden zijn opgeschaald, Zoom video conferencen en Teams zijn ingezet, de MiCollab-app wordt breed gebruikt. Tevens hebben we de raadsvergaderingen en besluitvormingen in ondersteuning en uitvoeringsvorm digitaal door kunnen laten gaan middels Starleaf.

Paragraaf Verbonden Partijen

Portefeuillehouder(s)	College
Organisatie	Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Inleiding

Wij hebben een aantal taken ondergebracht in samenwerkingsverbanden waarin meerdere gemeenten en/of andere instellingen participeren. Het gaat hier om deelnemingen in vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. De samenwerkingsvormen worden aangeduid met het begrip 'verbonden partijen". Hieronder wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Visie op verbonden partijen

Onze visie op verbonden partijen is gebaseerd op het uitgangspunt dat onze gemeente alleen participeert in verbonden partijen als daarmee de publieke taak is gediend. Er zijn diverse redenen om deel te nemen aan een verbonden partij. In de gemeenschappelijke regeling of in de statuten (van een stichting of vennootschap) staat telkens de doelstelling van de betreffende rechtspersoon geformuleerd.
Hoewel dat niet bij elke samenwerkingsvorm expliciet wordt vermeld, gaat het veelal om:

- Efficiency voordeel door grotere schaal;
- Risicospreiding;
- Grotere machtspositie ten opzichte van andere partijen in de markt;
- Onvoldoende capaciteit (kwalitatief en kwantitatief) in eigen huis;
- Beter kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.
- Wettelijke verplichting.

Zeggenschap in de praktijk

De invloed van de gemeenten verloopt via besturen van stichtingen, gemeenschappelijke regelingen, aandeelhouders en de raden van commissarissen en toezicht. In het bestuur van die stichtingen en ondernemingen zijn wij vertegenwoordigd. Via dat bestuur wordt onze invloed aangewend als het gaat om sturing op onder andere financiën, risico’s en toekomstvisie. Het zijn vormen van verlengd lokaal bestuur en dat brengt met zich mee dat de directe invloed per definitie beperkt is. Als zich een meerderheid vormt voor of tegen een voorstel dan is de stem van de enkeling niet doorslaggevend en zal de minderheid zich ook moeten schikken. De democratische controle op de in dit overzicht genoemde ‘partijen’ waarmee de gemeente zich verbonden heeft, ligt bij de gemeenteraad. In de besturen zitten in de meeste gevallen leden van ons college en die verantwoorden zich tegenover de raad op de gebruikelijke wijze.

Financieel belang

Het financiële belang dat is gemoeid met de deelneming in verbonden partijen staat per instelling in de tabel onderaan deze paragraaf.

Beleidsontwikkelingen enkele samenwerkingsverbanden

Veiligheidsregio Fryslân

Het Covid-virus heeft voor het tweede jaar op rij grote impact gehad op de taken van de Veiligheidsregio. De verwachtte inhaalslag op het gebied van opleidingen is niet gelukt. Om die reden wordt de bestemmingsreserve aangevuld. Op deze manier worden en blijven de manschappen vakbekwaam. Door scherpe aanbestedingen in het planbare onderhoud en het uitstellen van enkele investeringen vangt de VRF een deel van de prijsstijgingen op. Ook de lagere organisatorische kosten en uitgekeerde vrijwilligersvergoedingen leiden naar verwachting tot een positief saldo. Het onderdeel crisisbeheersing heeft, met behulp van extra tijdelijke krachten, het afgelopen jaar in de maanden maart, april en oktober afwisselend coronawerkzaamheden en reguliere werkzaamheden verricht.
Er is in 2021 meer geïnvesteerd op het gebied van collectieve digitale preventie bij de jeugdgezondheidszorg. Het programma JGZ 3.0, dat als doel heeft de jeugdgezondheidszorg te kantelen van aanbod gestuurd naar behoeftegericht werken, wordt verlengd omdat dit het afgelopen jaar vertraging heeft opgelopen. In 2021 is een analyse gemaakt die de impact van corona op de publieke gezondheid inzichtelijk maakt. Vooral bij jongeren en adolescenten lijkt de impact op mentale gezondheid en leefstijl groot. Daarnaast werd het fundament voor de Friese Preventie Aanpak gelegd. Een herijking en verrijking van de leefstijlprogramma's en initiatieven die Fryslân nu al rijk is. Ook zijn de eerste stappen gezet op het gebied van Medische Milieukunde. Hiervan is de kennis en kunde in 2021 op orde gebracht.

Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)

Per 1 januari 2020 is de omvang van het takenpakket bij de FUMO uitgebreid. De FUMO is bezig met het aanpassen van werkprocessen ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Effecten van de Omgevingswet zijn nog niet zichtbaar in verband met uitstel van deze wet. In 2021 zijn de voorbereidingen voor een nieuw financieringsmodel afgerond dat meer recht doet aan de risico's en werkzaamheden voor de deelnemende gemeente. Het jaar 2021 is het laatste jaar waarin, naast een reguliere begroting, gewerkt is met een transitiebegroting ten behoeve van het optimaliseren van de organisatie. Er wordt een klein overschot verwacht. Het AB is inmiddels akkoord gegaan dit overschot in te zetten voor enkele ontwikkelingen.

Omrin

Wij zijn samen met de Friese gemeenten (met uitzondering van Smallingerland) aandeelhouder van Afvalsturing Friesland (met handelsnaam Omrin). Omrin is tot stand gekomen nadat de Friese gemeenten de wens tot meer integrale samenwerking op het gebied van afval binnen de provincie hadden aangegeven. Doelstelling van de samenwerking is een betere kostenbeheersing en meer invloed op het ketenbeheer. De aangesloten gemeenten hebben een leveringsplicht aan Omrin. De visie van Omrin luidt als volgt: “toonaangevend in inzameling en be- en verwerking, terugwinnen van grondstoffen en productie van duurzame energie”. Omrin is continue bezig met doorontwikkeling en geeft onder meer inhoud aan de transitie Van afval naar grondstof (Vang). Vanuit de visie is Omrin ook aanjager van het principe circulaire economie. Voorbeeld hiervan is de in gebruik genomen installatie voor het sorteren van kunststof in vijf verschillende stromen. Deze zijn ieder voor zich goed geschikt om te worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten.

De Marrekrite

Voor aanleg en onderhoud van recreatieve voorzieningen in Friesland is in 1957 de gemeenschappelijke regeling De Marrekrite ingesteld. De belangrijkste taak is het beheer en onderhoud van meer dan 3.800 gratis aanlegplaatsen en het fietsknooppuntennetwerk. In 2017 is het beheer en onderhoud van routenetwerken (borden) in de provincie Friesland aan de werkzaamheden van de Marrekrite toegevoegd. Ook het aanleggen, aanpassen en uitbreiden van het wandel- en fietsknooppuntensysteem is onderdeel van het werk van de Marrekrite. Het gebruikelijke onderhoud van de fiets- en wandelpaden blijft een taak van de provincie en de gemeenten.
In regio Zuidoost Friesland wordt samengewerkt aan het ontwikkelen en verbeteren van specifieke routenetwerken zoals ruiterroutes en ATB routes. De expertise van de Marrekrite op het gebied van landrecreatie is hierbij ingeschakeld. Verder is samen met de Marrekrite onderzocht waar in de gemeente nieuwe TOP's (Toeristische Overstap Punten) kunnen worden gerealiseerd.

Welstandszorg Hûs en Hiem
Wanneer de Omgevingswet in werking is getreden is het mogelijk om de welstandstoets een andere invulling te geven. Hierover vindt in 2022 besluitvorming plaats. Hoe de nieuwe situatie praktisch en juridisch vorm krijgt is nog niet bekend. Weststellingwerf is in 2021 aangesloten bij een werkgroep vanuit de Vereniging Friese Gemeenten (VFG) waar dit onderzocht wordt. Vanuit deze werkgroep is een procesvoorstel voorbereid dat vervolgens aan de gemeenteraden is voorgelegd. Het is uiteindelijk aan de gemeente zelf om te bepalen hoe de welstandsadvisering eruit komt te zien.

Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sociale werkvoorziening Fryslân en Caparis NV
Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) neemt de gemeente Weststellingwerf deel aan de GR Sociale werkvoorziening Fryslân. De GR is een samenwerkingsverband van de gemeenten Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf. De GR is een zogenoemde “collegeregeling”. Het algemeen bestuur treedt in de bevoegdheden van de colleges ten aan zien van de Wsw.
Het formele werkgeverschap wordt in het kader van de Wsw uitgeoefend door de GR, en de feitelijke werkzaamheden worden door Caparis NV uitgevoerd. Caparis is daarvoor door de GR aangewezen als uitvoeringsorganisatie in de zin van artikel 2, tweede lid, van de Wsw. Na de herstructurering van Caparis die in 2019 is afgerond, is de gemeente Weststellingwerf vanaf 2020 niet langer aandeelhouder van Caparis. Met ingang van 2020 is door de gemeente een dienstverleningsovereenkomst met Caparis aangegaan voor de duur van vijf jaar (tot en met 2024). In het kader van deze overeenkomst organiseert Caparis - afgestemd op de beleidskeuzes van de gemeente - passende werkzaamheden voor inwoners met een Wsw-indicatie. Caparis rapporteert per kwartaal aan de gemeente over de uitvoering van de overeenkomst.

Stichting Comprix
Stichting Comprix is verantwoordelijk voor het openbaar basisonderwijs in de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland. In 2015-2016 is door het bestuur van de toenmalige stichting Comperio gewerkt aan de samenwerking en fusie met Stichting PRIMO Opsterland. Met ingang van 1 januari 2017 is er sprake van één stichting. Hierdoor is een goede balans ontstaan tussen bovenschoolse organisatie en het scholenbestand/leerlingenaantal. Comprix houdt zich vooral bezig met het behoud van de kwaliteit van het basisonderwijs in de drie OWO-gemeenten.

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.
Onze gemeente is sinds begin 2018 deelnemer in de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. Voorheen was dit Stichting Openbare Verlichting Fryslân (SOVF). Deze coöperatie doet het onderhoud aan de openbare verlichting van de meeste Friese gemeenten en de provincie Fryslân. Daarnaast koopt de coöperatie energie in voor deze partijen.

Overzicht verbonden partijen

Wij nemen deel in de volgende gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en vennootschappen:

1. Overzicht Gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente deelneemt

Veiligheidsregio Fryslân		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel door schaalvergroting	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Begroot exploitatiebijdrage 2021 Veiligheid € 1.496.259 Gezondheid € 1.104.233	
Ontwikkelingen 2021	Beschermen en bevorderen gezondheid en veiligheid van inwoners in Friesland. Door verbeterde zorg, crisisbeheersing en digitale beveiliging.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 3.615.000	€ 69.718.000

31-12-2020	€ 6.076.000	€ 72.001.000
Resultaat 2020	€ 3.791.000	
Portefeuillehouder	Van de Nadort	

FUMO (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving)		
Vestigingsplaats	Grou	
Doel deelname	Regionale Uitvoerings Dienst (RUD), expertisebundeling door samenwerken	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Begroot exploitatiebijdrage 2021 € 333.000	
Ontwikkelingen 2021	De FUMO functioneert als de backoffice voor gemeenten en provincie. Het loket voor aanvragers blijft bij de bevoegde gezagen van deze taken. Doel van de FUMO is het realiseren van een goede leefomgeving en natuurlijk het leveren van goede producten.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 1.365.000	€ 4.282.000
31-12-2020	€ 1.626.000	€ 5.056.000
Resultaat 2020	€ 325.000	
Portefeuillehouder	Jongebloed	

GR Hus en Hiem		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Kennis, inwinnen van deskundige en onafhankelijke adviezen	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten, behalve Tytsjerksteradiel	
Belang	In principe budgettair neutraal. Kosten worden in rekening gebracht bij aanvrager vergunning.	
Ontwikkelingen 2021	Door de aantrekkende economie zijn er meer adviesaanvragen binnen gekomen. Verder is Hus en Hiem bezig geweest om in beeld te brengen hoe men kan anticiperen op de nieuwe wetgeving.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen

1-1-2020	€ 334.000	€ 82.000
31-12-2020	€ 350.000	€ 81.000
Resultaat 2020	€ 8.000	
Portefeuillehouder	Zonderland	

Recreatieschap voor het Friese Waterland 'De Marrekrite'		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Provincie Fryslân en diverse Friese gemeenten	
Belang	Begroot exploitatiebijdrage 2021 € 29.000 inclusief bijdrage baggerfonds. Het eigen vermogen is onderverdeeld in diverse fondsen: onderhouds-, bagger- en ontwikkelingsfonds. Deze fondsen zijn bestemmingsreserves en worden aangewend voor de uitvoer van taken, bijvoorbeeld groot vervangingsonderhoud.	
Ontwikkelingen 2021	Duurzame (vervangings)investeringsopgave in de recreatieve voorzieningen in Fryslân.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 4.740.000	€ 490.000
31-12-2020	€ 4.137.000	€ 886.000
Resultaat 2020	€ 423.000	
Portefeuillehouder	Hoen	

OLAF / OMRIN	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Provincie Fryslân en de Friese gemeenten
Belang	Zie onder OMRIN
Ontwikkelingen 2021	Zie onder OMRIN
Vermogen	Zie onder OMRIN
Resultaat 2020	Zie onder OMRIN
Portefeuillehouder	Rikkers

GR SW Fryslân	
Vestigingsplaats	Drachten

Doel deelname	Uitvoering van de Wet sociale voorziening en de uit deze wet voortvloeiende wettelijke voorschriften	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Tytsjerksteradiel	
Belang	Begroot exploitatiebijdrage 2021 € 5.000	
Ontwikkelingen 2021	Als gevolg van de gemaakte afspraken in de fairdeal tussen de 8 gemeenten en Caparis NV is de relatie tussen de GR en de 8 gemeenten veranderd. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de sociale werkvoorziening zich in de komende jaren gaat ontwikkelen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 458.000	€ 5.161.000
31-12-2020	€ 0	€ 7.172.000
Resultaat 2020	€ 0	
Portefeuillehouder	Rikkers	

2. Lijst met stichtingen en coöperaties waarin de gemeente deelneemt

Stichting Kredietbank Nederland (KBNL)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Op maatschappelijke en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan onder andere geldkrediet, schuldhulpverlening, budgetbeheer, bewindvoering, wettelijke schuldsanering van natuurlijke personen	
Belang	Deelname € 120.892	
Ontwikkelingen 2021	Voorkomen schuldproblematiek.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 2.704.000	€ 39.563.000
31-12-2020	€ 2.713.000	€ 34.371.000
Resultaat 2020	Niet bekend	
Portefeuillehouder	Rikkers	
Stichting Comprix (openbaar primair onderwijs)		
Vestigingsplaats	Wolvega	
Doel deelname	Voldoen aan wettelijke taak inzake instandhouding van kwalitatief goed openbaar primair onderwijs in een genoegzaam aantal scholen.	

Belang	Indirect in relatie tot onder doel genoemde wettelijke taak, alsmede financieel toezicht door goedkeuring van begroting en rekening van de stichting.	
Ontwikkelingen 2021	Geen specifieke ontwikkelingen	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 9.188.000	€ 6.001.068
31-12-2020	€ 5.782.000	€ 8.122.000
Resultaat 2020	€ -1.047.000	
Portefeuillehouder	Hoen	

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.	
Vestigingsplaats	Sneek
Doel deelname	Samenwerkingsverband op het gebied van beheer en onderhoud van openbare verlichting en gezamenlijke inkoop van duurzame energie.
Belang	Exploitatiebijdrage 2022 € 26.000
Ontwikkelingen 2021	Professionalisering van dit samenwerkingsverband op het gebied van beheer openbare verlichting en inkoop energie verder ontwikkelen.
Vermogen	Niet van toepassing
Resultaat 2020	Niet van toepassing
Portefeuillehouder	Rikkers

3. Lijst deelnemingen in vennootschappen

NV Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Belang	Deelname 58.071 aandelen à € 2,50 = € 145.178	
Ontwikkelingen 2021	Geen specifieke ontwikkelingen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 4.887.000.000	€ 144.802.000.000
31-12-2020	€ 5.097.000.000	€ 155.262.000.000
Resultaat 2020	€ 221.000.000	
Portefeuillehouder	Jongebloed	

OMRIN (Afvalsturing Friesland NV)

Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Het afval van overheden en bedrijven op een professionele en milieuhygiënisch verantwoorde manier inzamelen, bewerken en verwerken.	
Belang	Deelname 120 aandelen à € 450 = € 54.000	
Ontwikkelingen 2021	Omrin is bezig met doorontwikkeling en geeft onder meer inhoud aan de transitie Van afval naar grondstof (Vang). Vanuit die visie is Omrin ook aanjager van het principe circulaire economie.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2020	€ 57.000.000	€ 142.008.000
31-12-2020	€ 61.055.000	€ 132.770.000
Resultaat 2020	€ 5.176.000	
Portefeuillehouder	Rikkers	

Paragraaf Grondbeleid

Paragraaf grondbeleid

Portefeuillehouder	Jongebloed en Zonderland
Organisatie	Ruimte

Algemeen

De druk op de woningmarkt is hoog. Hierdoor is de vraag naar bouwkavels toegenomen. Deze landelijke trend is ook van toepassing op Weststellingwerf. Daarbij was er ook een duidelijke toename in de vraag naar bedrijvenkavels. Er is veel informatie verstrekt aan belangstellenden voor woningbouwlocaties en de bedrijventerreinen.

Een andere ontwikkeling is de druk op de toelevering van producten en grondstoffen. Dit heeft geleid tot een stijging van de prijzen. Dit is verwerkt bij de actualisatie van onze grondexploitaties.

Parameters

De grondexploitaties zijn beoordeeld en geactualiseerd. De parameters kostenstijging en opbrengstenstijging zijn beide met 0,5% gestegen naar kostenstijging 2% en opbrengstenstijging 1,5%. Het rentepercentage is gewijzigd van 2,61% in 2021 naar 2,15% voor 2022. De disconteringsvoet voor de omvangbepaling verliesvoorzieningen is 2%.

Marketing

Bij de verkoop van woningbouwkavels en de bedrijventerreinen is het belangrijk om ons aanbod bij een zo groot mogelijk publiek onder de aandacht te brengen.
Hiervoor zijn diverse communicatiemiddelen en promoties ingezet. Hieronder een samenvatting van de acties die hebben plaatsgevonden:

- Verkopen en nieuwbouw op bedrijventerreinen Uitbreiding Schipsloot en De Plantage te Wolvega bekend gemaakt in de Nieuwsbrief Ondernemers;
- Actueel houden van de informatie op de websites www.weststellingwerf.nl en www.lindewijk.nl;
- Geadverteerd met vrije kavels op onze woningbouwlocaties op www.funda.nl en www.bouwkavelsonline.nl;
- Diverse advertenties van de woningbouwkavels in verschillende kranten en gidsen;
- Diverse PR voor Lindewijk met bijvoorbeeld acties/advertenties facebook, nieuwsbrieven belangstellenden cq. nieuwsbrieven voor bewoners, PR-doeken en PR-borden op locatie, free publicity – onder andere persberichten en faciliteren Rondje Lindewijk

Marketingactie bedrijventerreinen
In september is de marketingcampagne 'Klaar voor de stap?' gelanceerd. Het concept is onder begeleiding van een marketingbureau ontwikkeld. De uitwerking van de campagne is in samenwerking met lokale bedrijven uitgevoerd. De campagne is na een teaser op social media gelanceerd met het plaatsen van borden met grote rode laarzen op bedrijventerreinen De Plantage en Uitbreiding Schipsloot. Ook is de website https://www.bedrijventerreinwolvega.nl gelanceerd. Belangstellende ondernemers kunnen hierop de actuele informatie vinden zoals grondprijs, beschikbaarheid, afmetingen van de kavels en bebouwingsmogelijkheden. In de campagne is een prominente rol weggelegd voor lokale ondernemers.

Vennootschapsbelasting

Jaarlijks toetsten wij of we Vennootschapsbelasting (VPB) moeten betalen over ondernemingsactiviteiten. Het verkopen van grond kan namelijk gezien worden als een ondernemingsactiviteit. Voor 2021 en de volgende jaren is de gemeente geen ondernemer volgens de VPB voor de grondverkopen.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Er zijn zeven grondexploitaties onderverdeeld in vier woningbouwlocaties en drie bedrijventerreinen.

Woningbouwlocaties

De Tuinen te Wolvega

De laatste woning is gerealiseerd en ook de laatste kosten voor het woonrijp maken van het gebied zijn opgenomen. Dit betekent dat de grondexploitatie wordt afgesloten. De grondexploitatie wordt afgerond met een verlaging van de verliesvoorziening met € 46.000.

Oldeholtpade Noord Oost

De laatste woning in dit plan is gerealiseerd. De werkzaamheden voor het woonrijp maken van het gebied zijn ook afgerond. De grondexploitatie wordt afgesloten met een winstneming van € 28.000.

Lindewijk te Wolvega

In deelgebied 1 zijn 19 particuliere kavels verkocht. Daarmee is de verwachte verkoop van 46 kavels (particulier en projectmatig) niet behaald. Dit komt doordat de verkoop van 28 projectmatige kavels (locatie Keizersmantel/ Kommavlinder/ Lycklamaweg) naar het voorjaar van 2022 is doorgeschoven. Verder is de eerste uitgifte voor deelgebied 2 opgeschoven naar 2022. De geprognotiseerde verkoop van 5 woningen in dit deelgebied is dus niet gerealiseerd.

Inmiddels is ca 88% van de kavels in deelgebied 1 verkocht. Per 31 december 2021 liggen er 57 opties op projectmatige bouwkavels/appartementen, 16 opties op particuliere bouwkavels en is er nog 1 bouwkavel vrij beschikbaar. De 57 opties betreffen naast de eerdergenoemde 28 projectmatige kavels, ook 29 appartementen aan het Tijgerblauwtje.

In deelgebied 1 zijn 491 woningen bewoond per 31 december 2021 (81%). Het Heideblauwtje is definitief ingericht net als het laatste deel van de Kommavlinder, Dagpauwoog en Distelvlinder. Deelgebied 1 wordt naar verwachting in 2024 volledig ingericht. In 2019 is deelgebied 2 in exploitatie genomen. De exploitatie is op basis van een nieuwe raming doorgerekend. Dit heeft ertoe geleid dat de bestaande voorziening voor de gehele Lindewijk wordt verlaagd met € 16.000.

Dit jaar heeft de planvoorbereiding voor deelgebied 2 verder vorm gekregen, wat geresulteerd heeft in het vastgestelde bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan voor deelgebied 2 (zie ook onder programma 8). Voor begin 2022 staan de bouwrijp werkzaamheden voor de eerste kavels van Lindewijk 2 gepland. We maken aansluitend ook een start met de verkoop in deelgebied 2. Aan de IJsvogelvlinder gaan 19 particuliere kavels in het voorjaar van 2022 in de verkoop. Daarnaast bereiden we de verkoop van kavels ten behoeve van 35 starters- en seniorenwoningen voor aan het Oranjetipje (locatie gelegen tussen de begraafplaats en het spoor).

Locatie voormalige Renbaanschool te Noordwolde

Er zijn drie kavels verkocht, een kavel meer dan gepland. De vierde kavel is begin 2022 geleverd. Inmiddels zijn vijf van de zeven kavels verkocht en de laatste twee kavels zijn in optie uitgegeven. Deze laatste twee kavels worden naar verwachting in 2022 notarieel geleverd. De verkoopprognose en de looptijd van de exploitatie tot en met 2024 is daar mee realistisch. Door het positieve saldo in de exploitatie kan volgens de regelgeving van het BBV een winst van € 107.000 worden genomen in 2021.

Bedrijventerreinen

Er zijn met ruim 90 ondernemers gesprekken gevoerd over de vestigingsmogelijkheden op de bedrijventerreinen in Wolvega. Dit is een toename van de belangstelling met 125% ten opzichte van 2020. In de gesprekken met de bedrijven worden eerst de bedrijfsactiviteiten in beeld gebracht en getoetst aan onder andere het bestemmingsplan. Opvallend was de grote vraag naar wonen/werken kavels aan het einde van het jaar op bedrijventerrein Uitbreiding Schipsloot.

Uitbreiding Schipsloot te Wolvega
In 2021 is het nieuwe beeldkwaliteitsplan voor de strook wonen/werken vastgesteld. Hierdoor zijn de bebouwingsmogelijkheden verruimd. Dit heeft geresulteerd in grote interesse. Inmiddels zijn alle wonen/werken kavels in optie.
De geraamde verkopen zijn dit jaar bijna behaald. Daarnaast zijn er veel kavels in optie gegeven. Deze worden naar verwachting in 2022 verkocht.
De exploitatie heeft een financieel voordeel, zodat de bestaande voorziening wordt verlaagd met € 257.000.

De Plantage te Wolvega
Er is één kavel verkocht van circa 4.000 m² groot. Door de beperkte interesse in de zichtlocaties, is er niet voldaan aan de geraamde opbrengsten. De interesse in de zichtlocaties is toegenomen na de lancering van de marketingcampagne. Doordat niet is voldaan aan de geraamde opbrengsten, is er een financieel nadeel ontstaan. Daarom wordt de bestaande voorziening verhoogd met € 249.000.

Noord West III te Wolvega
De laatste kavel (zichtlocatie) is in optie gegeven. Vanwege de einde looptijd in 2022 is de exploitatie met een jaar verlengd naar 2023. Deze extra periode geeft ruimte voor de realisatie van de verkoop, de bouw van het bedrijfspand en het woonrijp maken van het gebied. Door de verlenging wordt de huidige verliesvoorziening met € 8.000 verhoogd.

Boekwaarde bouwgronden

x € 1000

Grondexploitaties boekwaarden (BW)	Boekwaarde 31-12-2020	Verliesvoorziening cumulatief	Winstuitname cumulatief	Balanswaarde 31-12-2020	Investeringen 2021	Opbrengsten 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Verliesvoorziening 2021	Winstuitneming 2021	Balanswaarde 31-12-2021
Woningbouwterreinen										
Wolvega De Tuinen	- 1.868	139	1.950	- 57	11	-	- 1.857	- 46		-
Oldeholtpade Noord Oost	- 825	-	750	- 75	47	-	- 778		28	-
Wolvega Lindewijk totaal	15.018	1.291	-	13.727	1.473	2.434	14.057	- 16		12.782
Noordwolde Locatie Renbaanschool	13	-	22	35	28	294	- 254		107	- 125
Totaal	**12.338**	**1.432**	**2.686**	**13.630**	**1.558**	**2.728**	**11.168**	**- 62**	**135**	**12.657**
Bedrijventerreinen										
Wolvega Noord West III	548	446	-	102	31	-	579	8		124
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	4.524	974	-	3.550	185	483	4.227	- 257		3.510
Wolvega De Plantage	4.086	2.710	-	1.376	138	100	4.125	249		1.166
Totaal	**9.158**	**4.093**	**-**	**5.028**	**354**	**582**	**8.930**	**0**	**-**	**4.800**
Totaal	**21.496**	**5.525**	**2.686**	**18.658**	**1.912**	**3.310**	**20.098**	**- 62**	**135**	**17.457**

Toelichting tabel

- De boekwaarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden.
- Balanswaarde is de gerealiseerde waarde inclusief de verliesvoorzieningen en winstuitnames.

- Verliesvoorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie en berekend op basis van de netto contante waarde(NCW) van 2%.
- Winstnemingen worden jaarlijks berekend over de winstgevende grondexploitaties met de Percentage of Completion Methode (POC).
- De POC methode is de opbrengsten en kosten naar rato van de prestatie verwerken. Hierdoor ontstaat er inzicht in de financiële gevolgen tijdens een boekjaar en worden de opbrengsten en kosten in de winst- en verliesrekening verantwoord.

In de toelichting op de balans onder de vlottende activa worden de prognoses van kosten, opbrengsten, eindwaardes en resterende looptijd getoond.

Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Ruimte en Sociaal domein

Algemeen

In juli 2020 is de Regiodeal Zuidoost Friesland gesloten met het Rijk. Een samenwerking tussen 7 partners in Zuidoost Friesland (Opsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Heerenveen, Smallingerland, Wetterskip en Provincie Friesland) en het Rijk. De Regiodeal is een vervolg op de streekagenda en een nieuw hoofdstuk in de samenwerking Zuidoost Friesland. Met het programma Vitaal en Veerkrachtig Zuidoost wordt de komende 4 jaar 30 miljoen geïnvesteerd vanuit Rijk en regio. De Regio Deal geeft een stevige impuls aan Zuidoost Friesland. Met de mienskip slaan we de handen ineen om hun dorpen en het landschap nog sterker te maken. Zo blijft dit unieke gebied een fijne plek om te leven, te werken, te ontmoeten én te bezoeken, nu en in de toekomst.
Het Fries Sociaal Planbureau gaat de uitvoering van de deal monitoren en combineert dit met een regionale vertaling van de monitor Brede Welvaart. Daarnaast heeft het Fries Sociaal Planbureau in 2021 in het kader van de Regiodeal een onderzoek gedaan naar de vitale kernen.

Als regio werken we aan de volgende projecten:
- Regiofonds
- Duurzaamheid
- Recreatie en toerisme
- Zorgeconomie
- Dorp ontwikkel maatschappijen
- Landschap en natuur

Voor Weststellingwerf worden de volgende projecten uitgevoerd:
- *Bestemming Wolvega*

Bestemming Wolvega is onderdeel van de pijler vitale kernen en richt zich op het versterken van de sociale structuren in Wolvega. In 2021 is voor Bestemming Wolvega een Plan van Aanpak opgesteld. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2022.

- *Zuidelijke poort (Driewegsluis)*

In 2021 is vanwege de bijdrage vanuit de Regiodeal de renovatie van de monumentale Sassluis te Blesdijke nagenoeg gerealiseerd. Binnen het verbindende thema 'het gastvrije andere Friesland' is de monumentale Sassluis te Blesdijke aangewezen om de recreatieve beleving van de Sassluis aantrekkelijker te maken.

Daarnaast is vanwege de vereiste cofinanciering voor de toegekende bijdrage uit de Regiodeal een aantal ‘no regret’-maatregelen vooruitlopend op recreatieve gebiedsontwikkeling uitgevoerd. Zo zijn verbreding van de bestaande fietsbrug en het kwalitatief op orde brengen van de fiets- en wandelpaden in de Rottige Meente gerealiseerd. Daarnaast is een start gemaakt met de planvoorbereiding voor de herinrichting van de haven Driewegsluis, het realiseren van een nieuwe fietsbrug voor een fietsverbinding van de Overtoom met het oostelijk eiland en het aansluiten van deze nieuwe fietsbrug op het bestaande fietspad richting Oldemarkt.

Projecten die (deels) plaatsvinden in Weststellingwerf
- Gebiedsontwikkeling beekdal Linde (inclusief fietspad) - onder verantwoordelijkheid en in samenwerking met provincie Fryslân en het Wetterskip

- Project natuur en water in Oldelamer - onder verantwoordelijkheid van het Wetterskip

- Dorpsontwikkelingsmaatschappij - Met de dorpen Langelille, Nijetrijne, Spanga, Munnekeburen en Scherpenzeel zijn de mogelijkheden van een Dorpsontwikkelingmaatschappij (DOM) verkend. Deze DOM is onderdeel van de regiodeal en heeft als belangrijk kenmerk dat er een structurele samenwerking tussen gemeente en dorpen is voor de duur van uiterlijk drie jaar.

- Zorgeconomie - de gemeente Westellingwerf is voor het project zorgeconomie actief als 'duwer'. In dit kader is ook gekeken naar de mogelijkheden voor bloeizones in Weststellingwerf.

- Recreatie en toerisme - in regionaal verband is in 2021 gewerkt aan een Toeristische regionale ontwikkelstrategie.

Organisatie
De Regiodeal is een samenwerking tussen de 5 gemeenten in Zuidoost Friesland, provincie Fryslân en het Wetterskip. Als basis onder de samenwerking ligt de samenwerkingsovereenkomst die in juli 2020 is vastgesteld. Hierin is onder andere onze financiële bijdrage beschreven.

Ontwikkeling samenwerking Zuidoost
De samenwerking in Zuidoost focust zich op dit moment op de Regiodeal. Deze loopt tot en met 2024. In 2021 is verkend waar de samenwerking Zuidoost zich verder in kan ontwikkelen en waar kansen liggen, zowel op inhoud als financieel. Deze verkenning wordt in 2022 verder uitgewerkt.

Financieel

De Regiodeal omvat in totaal een bedrag van € 30 miljoen. Daarvan wordt € 15 miljoen door het Rijk geïnvesteerd en de regio staat garant voor € 15 miljoen cofinanciering. Wij hebben in 2021 nog geen gelden van de Rijksbijdrage ontvangen voor de projecten Bestemming Wolvega of de Zuidelijke Poort (Driewegsluis). Dit staat op de planning voor begin 2022.

Wel deden we in 2021 uitgaven die vallen onder de cofinanciering. Zo maakten we een eerste voorschot van onze cofinanciering over aan de provincie Fryslân voor de gebiedsontwikkeling Beekdal-Linde. Ook de uitgaven die we deden in het kader van Centrum Wolvega zijn cofinancieringsmiddelen. Tot slot wordt onze eigen bijdrage aan de 'no-regret'- maatregelen van de Zuidelijke Poort als cofinanciering aangemerkt.

De organisatiekosten voor de Regiodeal bedragen € 25.000 per jaar.

Paragraaf Dynamisch investeringsprogramma

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebloed, Zonderland, Rikkers en Hoen
Organisatie	Ruimte en Sociaal domein

Inleiding

Het dynamisch investeringsprogramma

Bij de kadernota 2020-2023 stelden we een dynamisch investeringsprogramma in. In het overzicht hierna zijn de budgetten van dit programma opgenomen. Als zich nieuwe kansen voordoen, dan voegen we deze toe aan de dynamische investeringsprogramma. Vanuit dit dynamisch investeringsprogramma is ook een relatie te leggen met de Regiodeal. Wij zien hierdoor synergievoordelen en cofinancieringsmogelijkheden ontstaan. De financiële vertaling van de projecten wordt pas in de begroting opgenomen als de projecten gereed zijn voor uitvoering. De financiële projectvoorstellen worden afzonderlijk voorgelegd aan de gemeenteraad.

Dynamische investeringskalender

Overzicht ontwikkeling dynamisch investeringsprogramma			
Beschikbare middelen			
Algemeen budget investeringsambities*			
*De kapitaallasten zijn al in de begroting meegenomen			
	stand 1-1-2021	**1.294.000**	
Fietspad fase 2 (€ 1.217.000 minus bijdr.regiodeal)		-969.000	
	stand 31-1-2021	**325.000**	
Wat is al toegezegd om te dekken uit deze gelden			
-			
Algemeen budget investeringsambities	**actuele stand**		**325.000**
Reserve investeringsambities			
	stand 1-1-2021	**11.044.409**	
Precariogelden 2021		2.372.825	
Infra de Blesse		-3.500.000	
Rentecomponent de Blesse		-683.000	
Centrum Wolvega		-2.300.000	
Rentecomponent Centrum Wolvega		-448.500	
Organisatiekosten regiodeal 2021		-25.000	
	stand 31-1-2021	**6.460.734**	
Reserve investeringsambities	**actuele stand**		**6.460.734**
Wat is al toegezegd om te dekken uit deze gelden			
Projectleiding/voorbereidingskosten		-50.000	
Organisatiekosten regiodeal 2022		-25.000	
Organisatiekosten regiodeal 2023		-25.000	
Organisatiekosten regiodeal 2024		-15.000	
	Totaal toegezegd		-115.000
Waar moet nog een raadsbesluit over komen			
Scholen		-2.200.000	
Infra Lycklamaweg		-1.500.000	
Rottige Meente/Driewegsluis		-800.000	
Fietspad fase 3		-580.000	
Motie Energiefonds		-500.000	
Rentecomponent (voor dekking kap.lst uit reserve inv.ambities)		-1.326.000	
	Totaal nog over te beslissen		-6.906.000
Reserve investeringsambities	**Verwachte stand**		**- 560.266**
Verwacht saldo Algemeen budget investeringsambities + Reserve investeringsambities			**- 235.266**

Toelichting op Dynamische investeringskalender

De opbrengst precariobelasting van 2021 is toegevoegd aan de reserve investeringsambities. Dit was het laatste jaar waarin we de precariobelasting op nutsbedrijven konden innen. Vanaf 2022 staat er geen toevoeging aan de reserve investeringsambities meer begroot.

In 2021 zijn de projectvoorstellen voor de projecten Centrum Wolvega en herinrichting De Blesse vastgesteld en de kredieten beschikbaar gesteld. Voor deze twee projecten zijn dekkingsreserves voor de kapitaallasten gevormd ten laste van de reserve investeringsambities. Tot slot zijn de organisatiekosten 2021 voor de regiodeal aan de reserve investeringsambities onttrokken.

Paragraaf Gevolgen corona

Inleiding

In 2020 werden we wereldwijd getroffen door het coronavirus. Ook in 2021 heeft dit hele grote gevolgen gehad voor onze samenleving. Om de gevolgen van de coronacrisis te bestrijden heeft het rijk in 2021 een aantal maatregelen verlengd. Voorbeelden zijn de maatregelen voor het bedrijfsleven en regelingen voor sportverenigingen. Gemeenten kregen weer diverse compensatiepakketten om de financiële gevolgen van de coronacrisis te compenseren.

Wat heeft de gemeente gedaan?

Onze inwoners, bedrijven, verenigingen en organisaties hebben het zwaar te verduren gehad door de coronacrisis. Daarom hebben we een aantal maatregelen genomen. Het doel daarvan was de gevolgen van de crisis te beperken. In de programma's leest u hier meer over. Hieronder staan enkele van de belangrijkste maatregelen.

• We hebben de subsidieregeling Coronacompensatie uitgevoerd. Deze was bedoeld voor maatschappelijke organisaties en verenigingen. Ook hebben een aantal maatschappelijke organisaties een bijdrage gekregen vanuit de subsidieregeling Noodfonds.

• Culturele instellingen hebben maatwerksubsidie gekregen. Hiermee konden we de geleden schade deels compenseren.

• We hebben de Tweede Kamerverkiezingen corona-proof georganiseerd.

• De gemeente heeft meegewerkt aan het Crisis- en Herstel programma van Fryslân Werkt! Hierdoor krijgen mensen die door de crisis werkloos zijn geworden of dreigen te worden goede ondersteuning.

• De TONK-regeling (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten) is opgezet.

• Bureau Zelfstandigen Fryslân heeft voor Weststellingwerf de TOZO uitgevoerd (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers).

• De lokale ondernemers zijn gesteund door de reclamebelasting met 50% te verminderen.

• Caparis heeft een bijdrage ontvangen voor geleden schade.

• De Steense is in de zomer open gebleven, zodat kinderen toch hun zwemdiploma konden halen.

Financiële impact

De diverse geldstromen zijn ingedeeld in clusters. Per cluster volgt hieronder een uitleg. Een totaal overzicht van de baten en lasten als gevolg van corona in 2021 staat aan het einde van deze paragraaf.

1. Cluster specifiek betreft die onderdelen die specifiek worden gecompenseerd door het Rijk
2. Cluster generiek betreft die onderdelen die gecompenseerd worden vanuit het Gemeentefonds, algemeen dekkingsmiddel
3. Cluster inkomstenderving betreft overige inkomsten die wij niet hebben kunnen innen

1. Cluster specifiek betreft die onderdelen die specifiek worden gecompenseerd door het Rijk

Programma 1 Veiligheid

De specifieke regeling naleving controle coronatoegangsbewijzen heeft tot doel het ondersteunen van de controle op coronatoegangsbewijzen en identiteitsdocumenten. De uitgaven hebben plaatsgevonden in 2021. De uitgaven worden 100% vergoed. De beschikking volgt achteraf.

Programma 4 Onderwijs
Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft als doel om leerlingen te helpen die vertraging hebben opgelopen in hun leerontwikkeling. We hebben in 2021 al wel een beschikking van € 424.000 ontvangen voor het NPO, maar deze bijdrage ontvangen we (deels) in 2022. De uitgaven worden in 2022 en 2023 verantwoord.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie
De kwijtschelding aan de sportverenigingen voor de huur van de sportaccommodaties is 100% vergoed door het ministerie van Volksgezondheid, Sport en Welzijn. Daarnaast ontvingen wij een vergoeding (100%) voor de misgelopen inkomsten van de zwembaden en ijsbanen.

Programma 6 Sociaal domein
Tozo
De Tozo regeling is bedoeld voor zelfstandige ondernemers waarvan het inkomen door de coronacrisis is (weg)gevallen. Het betreft inkomensondersteuning voor levensonderhoud.
De regeling wordt voor onze gemeente uitgevoerd door bureau Zelfstandigen Fryslân. De bijdrage van het Rijk is op basis van bevoorschotting en wordt bepaald aan de hand van monitoring van het aantal aanvragen Tozo.

Uitvoeringskosten Tozo:
We hebben nog geen zicht op eventuele extra kosten onder andere als gevolg van eventuele terugvorderingen. Voor de uitvoering ontvangen gemeenten een vast bedrag per besluit op een aanvraag. Het aantal besluiten op aanvragen wordt via SiSa verantwoord.

Overig
Vanuit het Rijk zijn landelijk ook diverse andere regelingen getroffen om benadeelden in deze coronacrisis te ondersteunen, zoals de tijdelijke noodmaatregel overbrugging werkgelegenheid (NOW).

2. Cluster generiek betreft die onderdelen die gecompenseerd worden vanuit het Gemeentefonds, algemeen dekkingsmiddel

Via het gemeentefonds hebben wij voor 2021 een bedrag ontvangen van € 1,5 miljoen. Daarnaast was € 692.000 nog beschikbaar vanuit de coronamiddelen 2020. Deze € 692.000 is via budgetoverheveling beschikbaar gekomen in 2021. Ontvangsten via het gemeentefonds zijn algemeen dekkingsmiddel en daardoor in principe vrij besteedbaar. Om recht te doen aan de intentie van deze uitkering hebben wij deze middelen ingezet voor de gevolgen van corona. Onder 'Wat heeft de gemeente gedaan' wordt toegelicht hoe we de middelen hebben besteed. In onderstaande tabel staan de uitgaven specifiek benoemd.

3. Cluster inkomstenderving betreft overige inkomsten die wij niet hebben kunnen innen

Programma 1 Veiligheid
Als gevolg van coronabeperkingen zijn er vrijwel geen activiteiten/evenementen geweest waarvoor een vergunning op basis van de APV nodig was. Daardoor hebben we minder legesopbrengsten.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie
Vanwege de coronamaatregelen ontvingen we geen pachtinkomsten voor de kermis.

Tabel geldstromen corona in Weststellingwerf

Tabel baten en lasten Coronagelden per cluster en per programma-taakveld

programma	taakveld	Lasten	Baten	Toelichting
1.Cluster Specifiek				
1 Veiligheid	1.2 Openbare orde en veiligheid	29.023	29.023	Extra kosten vanwege controle Coronatoegangsbewijs en dergelijke. Wordt 100% vergoed door het Rijk.
4 Onderwijs	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-	-	Regeling ter ondersteuning van leerlingen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona. Regeling wordt uitgevoerd in 2022.
5 Sport, cultuur en recreatie	5.2 Sportaccommodaties	65.084	65.084	De kwijtschelding van de huren sportaccommodaties. Wordt 100% vergoed door het Rijk.
5 Sport, cultuur en recreatie	5.2 Sportaccommodaties	106.609	106.609	De misgelopen inkomsten van zwembaden en ijsbanen. Wordt 100% vergoed door het Rijk.
6 Sociaal Domein	6.3 Inkomensregelingen	907.936	907.936	TOZO
2.Cluster Generiek				
Algemene Dekkingsmiddelen	0.7 algemene uitkering		692.045	Budget 2020, via overheveling (resultaatbestemming 2020) beschikbaar in 2021
Algemene Dekkingsmiddelen	0.7 algemene uitkering		1.550.089	Compensatiepakketten Corona 2021, bijdrage ontvangen via het gemeentefonds
Kosten overhead		146.706		Extra personeelskosten waaronder eenmalige uitkering conform cao, digitaal vergaderen en dergelijke
0 Bestuur en ondersteuning	0.2 Burgerzaken	47.785		Extra maatregelen Tweede Kamerverkiezingen
1 Veiligheid	1.2 Openbare orde en veiligheid	2.845		Jeugd aan zet
3 Economie	3.1 Economische ontwikkeling	2.000		Campagne Besteed Lokaal
5 Sport, cultuur en recreatie	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	97.247		Compensatieprogramma voor culturele sector
5 Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	20.878		Noodfonds en bijdrage vrijwilligersorganisaties
5 Sport, cultuur en recreatie	5.2 Sportaccommodaties	302		Ontsmettingsmiddelen en dergelijke voor sporthallen en zwembaden
6 Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	66.678		Compensatie dorpshuizen en ondersteuningsprogramma Jeugd/Wmo
6 Sociaal Domein	6.2 Wijkteams	65.500		Verlenging pilot Griffioenpark 3
6 Sociaal Domein	6.3 Inkomensregelingen	10.000		TONK-regeling
6 Sociaal Domein	6.4 Begeleide participatie	239.182		Bijdrage SW bedrijven
6 Sociaal Domein	6.5 Arbeidsparticipatie	81.500		Perspectief op Werk
6 Sociaal Domein	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	39.619		Bijdrage in vervoersvoorziening en dergelijke
6 Sociaal Domein	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	14.399		Bijdrage in maatwerk
7 Volksgezondheid en milieu	7.4 Milieubeheer	50.928		Storing in de reserve afval vanwege meerkosten afvalverwerking en meerkosten milieubeheer
3.Cluster inkomstenderving				
1 Veiligheid	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 42.000	Minder legesinkomsten vanwege minder evenementen en dergelijke
5 Sport, cultuur en recreatie	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		- 6.500	Misgelopen pacht van de kermis
Totaal		**1.994.221**	**3.302.286**	
Saldo Corona baten en lasten		1.308.065		Dit saldo blijft via overheveling van incidentele budgetten beschikbaar in 2022
Totaal		**3.302.286**	**3.302.286**	

Vooruitblik naar 2022

Er zijn ook ontwikkelingen in 2021 geweest die gevolgen hebben voor het jaar 2022. Daarnaast is er begin 2022 nog steeds sprake van coronamaatregelen. De financiële gevolgen hiervan worden in het jaar 2022 verwerkt. Dit betekent dat de gelden die in 2021 resteren vanuit de ontvangen rijksmiddelen nodig zijn om deze financiële gevolgen op te vangen. In de decembercirculaire is aangekondigd dat we ook voor het jaar 2022 nog een compensatie zullen ontvangen.

Onderstaande opsomming geeft een beeld van wat er zoal verwacht kan worden, deze lijst is niet limitatief.

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning
Voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 zijn aanpassingen doorgevoerd.

Programma 1 Veiligheid
In 2021 was een budget beschikbaar voor Jeugd aan zet. Dit budget is in het leven geroepen om jeugd te ondersteunen in alle beperkingen en gezondheidsproblematiek die corona met zich mee heeft gebracht. Dit budget is nog niet volledig uitgegeven in 2021. Het restant willen we in 2022 inzetten.

Programma 6 Sociaal domein
Griffioenpark
Voor het verlengen van de pilot Griffioenpark 3 is in de raadsvergadering van 1 maart 2021 besloten om een deel van die extra kosten te dekken uit de gelden die wij voor de coronamaatregelen hebben ontvangen.

Bijdrage SW bedrijven
De door het Rijk beschikbaar gestelde compensatiemiddelen zijn onder andere bedoeld ter ondersteuning van SW bedrijven. De coronakosten, die Caparis nv aannemelijk heeft gemaakt, worden bekostigd vanuit de eerder genoemde compensatiegelden. Belangrijk uitgangspunt voor deze betaling is dat deze via een evenredige verdeelsleutel is berekend. Caparis nv ontvangt een deel van het compensatiepakket van de geleden schade, aangezien Weststellingwerf ook WSW mensen in dienst heeft. Hier is in de berekening van de compensatie aan Caparis rekening mee gehouden.

Maatregelenpakket coronacompensatie culturele sector
De subsidieregeling coronacompensatie en het noodfonds coronacompensatie voor maatschappelijke organisaties lopen ook in 2022 nog. Via deze weg kan tegemoetkoming voor financiële schade als gevolg van corona worden geboden aan culturele instellingen, verenigingen amateurkunstbeoefening, dorpshuizen en vrijwilligersorganisaties jeugd.

Ondersteuningsprogramma WMO en jeugd
Voor het ondersteuningsprogramma WMO en jeugd is bij de voorjaarsnota van 2021 een budget beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn nog niet (geheel) besteed. In 2022 wordt hier een vervolg aan gegeven.

Jaarrekening - Balans per 31 december 2021

Balans per 31 december 2021

x € 1.000

Activa	31-12-2021	31-12-2020	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Immateriële Vaste Activa	1.206	1.244	Eigen vermogen	39.854	33.329
Materiële Vaste Activa	62.054	61.938	Voorzieningen	6.230	6.461
Financiële Vaste Activa	10.376	8.991	Vaste Schuld	48.542	51.887
Totaal Vaste activa	**73.636**	**72.173**		**94.626**	**91.677**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden	17.457	18.659	Vlottende schuld	4.285	5.788
Uitzettingen	8.622	4.856	Overlopende passiva	2.794	2.375
Liquide middelen	467	470			
Overlopende activa	1.523	3.682			
Totaal Vlottende activa	**28.069**	**27.667**		**7.079**	**8.163**
Totaal Activa	**101.705**	**99.840**		**101.705**	**99.840**

Uitgebreide balans activa

x € 1.000

Activa	31-12-2021	31-12-2020
Vaste Activa		
Immateriële Vaste Activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	476	436
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	730	808
Totaal Immateriële Vaste Activa	**1.206**	**1.244**
Materiële Vaste Activa		
Economisch nut	39.654	40.948
Economisch nut, dekking door heffing	17.770	17.845
Maatschappelijk nut	4.630	3.145
Totaal Materiële Vaste Activa	**62.054**	**61.938**
Financiële Vaste Activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	321	321
Leningen aan deelnemingen	17	17
RC-verhouding met het Rijk	9.143	7.277
Overige langlopende leningen	895	1.376
Leningen aan overige verbonden partijen		
Totaal Financiële Vaste Activa	**10.376**	**8.991**
Totaal Vaste Activa	**73.636**	**72.173**
Vlottende Activa		
Voorraden		
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	12.657	13.630
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	4.800	5.027
Gereed product en handelsgoederen	0	2
Totaal Voorraden	**17.457**	**18.659**
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen	5.062	3.908
Overige vorderingen	3.560	948
Totaal Uitzettingen	**8.622**	**4.856**
Liquide Middelen		
Banken	467	470
Totaal Liquide Middelen	**467**	**470**
Overlopende Activa		
Overige overlopende activa	1.523	3.682
Totaal Overlopende Activa	**1.523**	**3.682**
Totaal Vlottende Activa	**28.069**	**27.667**
Totaal Activa	**101.705**	**99.840**
Verschuldigde VPB	nihil	nihil

Uitgebreide balans passiva

x € 1.000

Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	19.240	18.908
Bestemmingsreserves	15.596	13.080
Saldo van rekening	5.018	1.341
Totaal Eigen vermogen	**39.854**	**33.329**
Voorzieningen		
Voorzieningen	6.230	6.461
Totaal Voorzieningen	**6.230**	**6.461**
Vaste Schuld		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	48.542	51.887
Totaal Vaste Schuld	**48.542**	**51.887**
Totaal Vaste Passiva	**94.626**	**91.677**
Vlottende Passiva		
Vlottende Schuld		
Overige vlottende schulden	4.285	5.788
Totaal Vlottende Schuld	**4.285**	**5.788**
Overlopende Passiva		
Overige overlopende passiva	2.794	2.375
Totaal Overlopende Passiva	**2.794**	**2.375**
Totaal Vlottende Passiva	**7.079**	**8.163**
Totaal Passiva	**101.705**	**99.840**
Niet uit de balans blijkende verplichtingen:		
Gewaarborgde leningen en garantstellingen	34.673	34.791
Huur en leasecontracten	1.322	619
	35.995	**35.410**

Toelichting op de balans per 31 december 2021

De toelichting op de balans per 31 december 2021 is te vinden in de onderdelen toelichting op de activa en passiva.

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 12 december 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij desbetreffende post anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa
Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel de vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden, mits dit financieel haalbaar is, in één keer ten laste van de exploitatie gebracht en kunnen worden gedekt uit de algemene reserve, dan wel een daartoe bestemde reserve. Indien dit financieel niet haalbaar is, kunnen zij worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa
Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20 - 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	20 - 50 jaar
Vervoermiddelen	7 - 12 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 - 15 jaar

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze categorie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Speelvoorzieningen	25 jaar
Reconstructie/aanleg wegen, fietspaden en voetpaden	25 jaar
Beschoeiing, tunnels, duikers, steigers en bushaltes	25 jaar

Openbare verlichting	20 jaar
Bruggen	10 - 25 jaar

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of een BV.

Vlottende activa

Voorraden
Onderhanden werk, *gronden in exploitatie*
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de Percentage Of Completion (POC) methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daar geen sprake van is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op de jaarlijks door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijkrelaties (BZK) gepubliceerde circulaire.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

In alle gepresenteerde tabellen met de cijfers van de jaarrekening versus begroting staan kolommen met de namen actuele begroting en primitieve begroting.
Met actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2019.

Gemeentefonds
De basis voor de hoogte van de gemeentefondsuitkering is de laatste circulaire over 2021 die we in december hebben ontvangen. De omvang van het gemeentefonds op basis van de koppeling met de rijksuitgaven is voor het laatst bijgesteld in de septembercirculaire 2021.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Vpb gewijzigd en zijn overheden belastingplichtig voor de Vpb. Deze wijziging betekent dat de gemeente vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting moet gaan betalen over de winst op bepaalde activiteiten. Deze winst moet bepaald worden op basis van fiscale waarderingsgrondslagen. Deze wijken op bepaalde punten af van de grondslagen uit het BBV. Fiscaal zullen resultaten dus afwijken van de resultaten in de jaarrekening. Dit betekent dat een afzonderlijke fiscale administratie gevoerd wordt om de waarde van de bezittingen, schulden en het resultaat te bepalen.

De koepelorganisaties en de Belastingdienst hebben zich verenigd in de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) met als doel overeenstemming te bereiken met betrekking tot handreikingen voor de praktijk voor de fiscale waarderingsgrondslagen. Op basis van onze eerste berekeningen hebben wij een bedrag voor te betalen Vpb (€ 105) opgenomen in de jaarrekening 2021.

Resultaatbestemming
Alle mutaties in reserves zijn gedekt door een vóór 31 december van het jaar genomen raadsbesluit dan wel principebesluit van de raad om bepaalde (toekomstige) baten en/of lasten te muteren in een bepaalde reserve.

Toelichting op de activa

Vaste activa

De vaste activa bestaan uit immateriële vaste activa; materiële vaste activa en financiële vast activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Immateriële vaste activa	1.244	276	-	- 227	87	1.206
Materiële vaste activa	61.938	3.672	16	227	3.768	62.054
Financiële vaste activa	8.991	1.866	481			10.376
Totaal	**72.173**	**5.814**	**497**	**-**	**3.855**	**73.636**

Immateriële vaste activa

x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	436	276		-227	9	476
Activa in eigendom van derden	808				78	730
Totaal	**1.244**	**276**	**-**	**-227**	**87**	**1.206**

Specificatie immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling						
Voorbereidingskosten aanpak Lycklamaweg	19	56			9	66
Voorbereidingskosten herinrichting De Blesse	227			-227		0
Voorbereidingskosten centrumontwikkeling Wolvega	172	220				392
Voorbereidingskosten voor grondexploitaties	18					18
Activa in eigendom van derden betreffen:						
Een bijdrage voor nieuwbouw dorpsaccommodatie De Hoeve in 2012	70				10	60
Een bijdrage voor de onderdoorgang Om den Noort	674				61	613
Een bijdrage voor bouwkundige aanpassingen Griffioenpark 3	64				7	57
	1.244	276	0	-227	78	1.206

Materiële vaste activa

De materiële activa worden onderverdeeld in economisch, nut, economisch nut met dekking door heffing en maatschappelijk nut.

Opmerking bij onderstaande tabel: De desinvestering van € 12.000 betreft een afwaardering van activumnummer 1145. Dit betreft de "Raadszaal Apparatuur". Hiervoor is gekozen om de balanswaarde in 2021 volledig af te boeken door middel van afwaardering en rechtstreeks in de exploitatie op te nemen.

x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Economisch nut						
Bedrijfsgebouwen	30.217	18			1.530	28.705
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.825	337			117	3.046
Overige machines	1.785	299	12		402	1.669
Overige materiele vaste activa	2.639	601	4		568	2.669
Vervoermiddelen	1.253	285			197	1.342
Gronden en terreinen	1.982					1.982
Woonruimten	248				6	241
Totaal Economisch nut	**40.949**	**1.540**	**16**		**2.820**	**39.654**
Economisch nut, dekking door heffing						
Gronden en terreinen	60					60
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.682	431			496	17.618
Vervoersmiddelen	103				10	93
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	**17.845**	**431**	**-**		**506**	**17.771**
Maatschappelijk nut						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.145	1.701		227	442	4.630
Totaal Maatschappelijk nut	**3.145**	**1.701**	**-**	**227**	**442**	**4.630**
Totaal	**61.939**	**3.672**	**16**	**227**	**3.768**	**62.054**

Investeringen

Alle investeringen staan per programma toegelicht bij het onderdeel overzicht baten en lasten.

Financiële vaste activa

x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	321				321
Leningen aan deelnemingen	17				17
uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	7.277	1.866			9.143
Overige langlopende leningen	1.376			481	895
Totaal	**8.991**	**1.866**	**-**	**481**	**10.376**

Kapitaalverstrekkingen

x € 1.000

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	31-12-2021	31-12-2020
Deelneming Afvalsturing Friesland BV	55	55
Deelneming BNG	145	145
Kap.verstrekkingen Volkskredietbank	121	121
Totaal	**321**	**321**

Verstrekte leningen

x € 1.000

Verstrekte leningen	Oorspr. Bedrag	Begin looptijd	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2020	Opname 2021	Aflossing 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Aflossing totaal	Rente 2021
A. Leningen aan Woningbouwcorporaties							-		
Totaal leningen aan Woningbouwcorporaties				**-**		**-**	**-**	**-**	
B. Overige langlopende geldleningen									
Overgedr.hypotheken aan Comperio	1.532	2009		193		3	190	1.342	1
Hyp. geldleningen ambtenaren		div.	div.	1.182		478	704		27
Fiets-project ambtenaren		div.	div.	-	1		1		
Totaal overige langlopende geldleningen	**2.122**			**1.375**	**1**	**481**	**895**	**1.342**	**28**
C. Renteloze leningen									
Voetbalvereniging Oldeholtpade	9	2002	2021	-		-	-	9	
Totaal renteloze leningen	**9**			**-**	**-**	**-**	**-**	**9**	**-**
Totaal verstrekte geldleningen	**2.131**			**1.375**	**1**	**481**	**895**	**1.351**	**28**
Voorzieningen							-		
Totaal getroffen voorzieningen voor verstrekte geldleningen				**-**		**-**	**-**	**-**	
Totaal bedrag balans	**2.131**	**-**	**-**	**1.375**		**481**	**895**	**1.351**	**28**

Toelichting op verstrekte leningen

Overige langlopende geldleningen
Het totaal op de balans van € 895.000 bestaat uit overige langlopende geldleningen. Hiervan komt het grootste aandeel toe aan de uitstaande leningen aan ambtenaren.

Hypotheken ambtenaren en overgedragen hypotheken Comperio
De portefeuille krimpt. Enerzijds door (vroegtijdige) aflossingen. Anderzijds mogen er geen nieuwe hypotheken meer aan werknemers worden verstrekt.

Fietsproject ambtenaren
Om het woon-werkverkeer per fiets te stimuleren biedt de overheid bedrijven en instellingen een fietsplan aan te bieden aan hun werknemers. Via het fietsplan is het voor werknemers mogelijk een fiets aan te schaffen met belastingvoordeel.

Renteloze leningen
De laatste renteloze lening is in 2021 afgelost.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit voorraden, uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vlottende activa	31-12-2021	31-12-2020
Voorraden	17.457	18.659
Uitzettingen	8.622	4.856
Liquide Middelen	467	470
Overlopende Activa	1.523	3.682
Totaal	**28.069**	**27.667**

Voorraden

De voorraden zijn afgenomen. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Het verloop van de boekwaarden staat hieronder vermeld.

x € 1.000

Voorraden	31-12-2021	31-12-2020
Gereed product en handelsgoederen	0	2
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	4.800	5.027
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	12.657	13.630
Totaal	**17.457**	**18.659**

Boekwaarden grondexploitaties

x € 1000

Grondexploitaties boekwaarden (BW)	Boekwaarde 31-12-2020	Verliesvoorziening cumulatief	Winstuitname cumulatief	Balanswaarde 31-12-2020	Investeringen 2021	Opbrengsten 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Verliesvoorziening 2021	Winstuitneming 2021	Balanswaarde 31-12-2021
Woningbouwterreinen										
Wolvega De Tuinen	- 1.868	139	1.950	- 57	11	-	- 1.857	- 46		-
Oldeholtpade Noord Oost	- 825	-	750	- 75	47	-	- 778		28	-
Wolvega Lindewijk totaal	15.018	1.291	-	13.727	1.473	2.434	14.057	- 16		12.782
Noordwolde Locatie Renbaanschool	13	-	22	35	28	294	- 254		107	- 125
Totaal	**12.338**	**1.432**	**2.686**	**13.630**	**1.558**	**2.728**	**11.168**	**- 62**	**135**	**12.657**
Bedrijventerreinen										
Wolvega Noord West III	548	446	-	102	31	-	579	8		124
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	4.524	974	-	3.550	185	483	4.227	- 257		3.510
Wolvega De Plantage	4.086	2.710	-	1.376	138	100	4.125	249		1.166
Totaal	**9.158**	**4.093**	**-**	**5.028**	**354**	**582**	**8.930**	**0**	**-**	**4.800**
Totaal	**21.496**	**5.525**	**2.686**	**18.658**	**1.912**	**3.310**	**20.098**	**- 62**	**135**	**17.457**

Toelichting boekwaarde grondexploitaties
In de tabel boekwaarden grondexploitaties hebben alle winstgevende grondexploitaties een negatieve waarde omdat er meer opbrengsten dan kosten zijn gemaakt of begroot. Afname van verliesvoorzieningen worden met een (-)min gepresenteerd.

Alle terreinen vallen onder de categorie Bouwgrond In Exploitatie(BIE) en vallen onder de activa als voorraad. Een BIE is een bouwgrond waarvan de exploitatie en begroting door de raad is vastgesteld. De maximale looptijd van een grondexploitatie is 10 jaar tenzij hiervan gemotiveerd wordt afgeweken en dit vastgesteld is door de raad. Bij een langere looptijd worden risico beperkende beheersmaatregelen toegepast zoals geen indexatie van opbrengsten na 10 jaar. Elk jaar wordt de grondexploitatie getoetst of het belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting.

Toelichting begrippen en rekenmethodes
Boekwaarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden. Balanswaarde is de gerealiseerde waarde inclusief de verliesvoorzieningen en winstuitnames. Verliesvoorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie en berekend op basis van de netto contante waarde(NCW) van 2%. Winstnemingen worden jaarlijks berekend over de winstgevende grondexploitaties met de Percentage of Completion Methode (POC).

De woningbouwterreinen hebben per 31 december 2021 een boekwaarde van € 11.168.000, de bedrijventerreinen hebben een boekwaarde van € 8.930.000. Dit is exclusief winstnemingen en verliesvoorzieningen. In 2021 zijn de verliesvoorzieningen afgenomen met € 62.000 en is een winstuitname gedaan van € 135.000.

Grondexploitaties prognose

x € 1000

Grondexploitaties per 31-12-2021	Resterende looptijd in jaren	Boekwaarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Eindwaarde nominaal (einde looptijd)	Eindwaarde NCW 2,00%	Eindwaarde NCW 2,15%	Verlies-voorziening totaal	Winst-uitname totaal
Woningbouwterreinen									
Wolvega Lindewijk	9	14.057	18.214	30.773	1.498	1.270	1.253	1.275	-
Noordwolde Renbaanschool	3	- 254	319	366	- 301	- 284	- 282	-	129
totaal		**13.803**	**18.534**	**31.139**	**1.197**	**986**	**970**	**1.275**	**129**
Bedrijventerreinen									
Wolvega Noord West III	2	579	173	278	473	454	453	454	-
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	9	4.227	1.395	4.765	857	717	707	717	-
Wolvega De Plantage	3	4.125	1.424	2.408	3.140	2.959	2.946	2.959	-
totaal		**8.930**	**2.991**	**7.452**	**4.470**	**4.130**	**4.107**	**4.130**	**-**
Totaal		**22.733**	**21.525**	**38.591**	**5.667**	**5.116**	**5.077**	**5.405**	**129**

Toelichting grondexploitatie prognose
In de tabel grondexploitaties hebben alle winstgevende grondexploitaties een negatieve waarde omdat er meer opbrengsten dan kosten zijn gemaakt of begroot.

- Boekwaarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden.

- Eindwaarde einde looptijd geeft het te verwachten toekomstige eindresultaat aan van een grondexploitatie.
- De Netto Contante Waarde (NCW) geeft de waarde van het toekomstige eindresultaat aan teruggerekend naar de waarde per einde boekjaar rekening houdend met het rentepercentage.
- Het NCW percentage van 2,00% is een vastgesteld tarief door de belastingdienst voor de verliesvoorziening.
- Het NCW percentage van 2,15% is het werkelijke tarief waartegen de gemeente geld leent voor de grondexploitatie.

Uitzettingen < 1 jaar

x € 1.000

Uitzettingen < 1 jaar	31-12-2021	31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	5.062	3.908
Overige vorderingen	3.560	948
Totaal	**8.622**	**4.856**

x € 1.000

Specificatie overige vorderingen	31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren algemeen	670	787
Debiteuren belastingen	2.802	296
Voorziening dubieuze debiteuren	- 153	- 215
Debiteuren administratief	88	4
Debiteuren VS Bijstandszaken	- 74	- 134
Debiteuren WWB	756	700
Voorziening oninbaarheid WWB	- 529	- 490
	3.560	**948**

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het grootste verschil ten opzichte van 2020 is de post debiteuren belastingen. In 2021 is er een bedrag opgenomen van een vordering ter hoogte € 2.300.000 aan precario. In 2020 is het bedrag van dezelfde debiteur in het lopende jaar ontvangen en dus niet als vordering opgenomen. Dit verklaart het grote verschil.

Op het bedrag voor overige vorderingen zijn voor oninbaarheid de volgende voorzieningen in mindering gebracht:

Voorziening oninbaarheid belastingen en overige vorderingen
De voorziening voor oninbaarheid is bedoeld om de risico's van oninbaarheid van zowel de gemeentelijke belastingen als overige vorderingen (niet WWB) op te vangen. De methode om de voorziening te bepalen in opgenomen in de financiële verordening, art 10. Hierin staat dat vorderingen van de gemeente individueel worden beoordeeld op oninbaarheid. Maar voor de gemeentelijke aanslagen, heffingen en bijstandsverstrekkingen wordt een voorziening getroffen op basis van het historisch percentage van oninbaarheid. In 2021 is er € 61.478 afgeboekt, door vrijval en aanwending, waardoor de stand van de voorziening op 31-12-2021 € 153.403 is.

Voorziening oninbaarheid WWB
De voorziening is bedoeld om de risico's van oninbaarheid van openstaande vorderingen WWB op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald op 70% van het op dat moment openstaande saldo aan vorderingen. Dit is conform onze financiële verordening 2017 ex. art. 212 Gemeentewet. In 2021 is voor deze voorziening een vrijval geweest. De stand van de voorziening is op 31-12-2021 € 529.015.

Liquide middelen

De kasgeldlimiet wordt nader toegelicht in de Paragraaf Financiering.

x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2021	31-12-2020
Banken	467	470
	467	**470**

Overlopende activa

x € 1.000

Overlopende activa	31-12-2021	31-12-2020
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	605	2.989
Overige overlopende activa	918	693
Totaal	**1.523**	**3.682**

x € 1.000

Betreft:	31-12-2021	31-12-2020
Afrekening BZF Tozo (met het Rijk)	605	2.989
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	**605**	2.989
Vooruitbetaalde kosten SD	0	161
Nog te ontvangen bedragen	841	494
Nog te verrekenen voorschotten in afwachting toekenning uitkering	9	9
Voorschotkassen AD	4	4
Overige overlopende activa	32	19
Tussenrekening AV Friso /SD	32	6
Overige overlopende activa	**918**	**693**

Toelichting op de passiva

Vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit eigen vermogen; voorzieningen en vaste schuld. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste passiva	31-12-2021	31-12-2020
Eigen Vermogen	39.853	33.329
Voorzieningen	6.230	6.461
Vaste Schuld	48.542	51.887
Totaal	**94.625**	**91.677**

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het saldo van de rekening en de reserves.

x € 1.000

Saldo van de rekening	31-12-2021	31-12-2020
Saldo van rekening	5.018	1.341
Totaal	**5.018**	**1.341**

Het saldo wordt nader toegelicht in "Jaarrekening op hoofdlijnen".

Reserves

x € 1.000

Reserves	Saldo 31-12-2020	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2021
Algemene Reserve	18.908	1.347	1.015	19.240
Totaal Algemene Reserve	**18.908**	**1.347**	**1.015**	**19.240**
Bestemmingsreserves				
Reserve afvalstoffenverwijdering	221	90	-	311
Reserve vervanging/onderhoud riolering	1.509	63	-	1.572
Reserve onderhoud gebouwen	6		6	0
Reserve investeringsambities	11.044	2.373	6.957	6.460
Reserve energietransitie	300	26	6	320
Dekkingsreserve kap.lasten herinrichting de Blesse	-	4.183	-	4.183
Dekkingsreserve kap.lasten Centrum Wolvega	-	2.749	-	2.749
Totaal Bestemmingsreserves	**13.081**	**9.484**	**6.969**	**15.596**
Totaal	**31.988**	**10.831**	**7.984**	**34.835**

Toelichting op reserves
ALGEMENE RESERVE

Algemene reserve
Het rekeningresultaat 2020 van € 1,3 miljoen is in de algemene reserve gestort. De onttrekking van in totaal € 1,0 miljoen bestaat uit de onttrekking van incidentele uitgaven van de budgetten die bij de jaarrekening 2019 en de jaarrekening 2020 zijn overgegaan naar het begrotingsjaar 2021. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de middelen voor het project Dorpen, landschap en biodiversiteit en het beleidsplan digitale dienstverlening. Tot slot zijn de middelen voor de transitievisie warmte onttrokken.

BESTEMMINGSRESERVES

Reserve afvalstoffenverwijdering
Het uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden opgevangen uit de opbrengst afvalstoffenheffing. De werkelijke kostendekkendheid (102%) is hoger dan de begrootte kostendekkendheid (100%). De opbrengsten liggen hoger dan vooraf verwacht. Het daadwerkelijke bedrag wat wordt toegevoegd aan de reserve is € 90.000. De exploitatie afvalstoffenverwijdering wordt in programma 7 en de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht.

Reserve vervanging/onderhoud riolering
Net als bij de afvalstoffenheffing geldt bij riolering het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. De werkelijke kostendekkendheid (103%) van het taakveld riolering is hoger dan vooraf begroot (97%). Dit betekent dat er een bedrag van € 63.000 toegevoegd is aan de reserve. In de analyse op de cijfers van programma 7 en de paragraaf lokale heffingen lichten we de exploitatie riolering nader toe.

Reserve onderhoud gebouwen
Naar aanleiding van de jaarrekening 2019 is bij de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen (maakt onderdeel uit van nota Financieel Beleid) de reserve onderhoud gebouwen opgeheven. Het saldo van deze reserve van € 6.000 is gestort in de Algemene Reserve.

Reserve investeringsambities
Bij de vaststelling van de jaarstukken 2017 is de bestemmingsreserve investeringsambities in het leven geroepen. In 2021 is met de opbrengst precariobelasting een bedrag van € 2.372.825 toegevoegd aan de reserve investeringsambities. Aan deze reserve zijn onttrokken een bedrag van € 4.183.000 voor de herinrichting de Blesse, een bedrag van € 2.748.500 voor Centrum Wolvega en een bedrag van € 25.000 voor de organisatiekosten van Regiodeal Zuidoost Friesland.

Reserve energietransitie
Bij de Voorjaarsnota 2019 is de bestemmingsreserve energietransitie ingesteld, zodat we het klimaat- en duurzaamheidsbeleid in Weststellingwerf verder invulling kunnen geven. De structurele voeding van de reserve bestaat uit de jaarlijkse huuropbrengsten van de twee zonneparken in onze gemeente, voor 2021 € 26.000. Daarnaast is voor de uitvoering energietransitie € 6.000 onttrokken uit de reserve.

Structurele mutaties
De voorschriften vragen om een overzicht van alle structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Dit om beter inzicht te krijgen in het structureel en reëel evenwicht. Alle mutaties binnen onze reserves zijn van incidentele aard, met uitzondering van de toevoeging van de huuropbrengsten zonneparken aan de bestemmingsreserve energietransitie.

+ = storting - = onttrekking		x 1.000
Structurele reservemutaties	**Stortingen**	**Onttrekkingen**
Bestemmingsreserves		
Reserve energietransitie	26	
Totaal structurele reservemutaties	**26**	

Voorzieningen

x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12-2020	Stortingen	Aanwen-dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
Voorziening Nalatenschap Dames Hofstee	151	2	2		**151**
Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders	2.712	162	162	227	**2.485**
Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders	2.907	60			**2.967**
Voorziening Ontslaguitkeringen Wethouders	90		17	40	**33**
Voorziening afkoopsom onderhoud graven	601	59		66	**594**
Totaal	**6.462**	**283**	**181**	**333**	**6.231**

Toelichting op voorzieningen

Voorziening nalatenschap dames Hofstee
Deze voorziening is gevormd uit een legaat met als verplichting dat de rente-opbrengsten ten gunste komen van de Triade. Jaarlijks bepalen we bij het opstellen van de begroting wat de rente is en dat rentebedrag wordt uitbetaald aan Triade. De stand van de voorziening blijft € 150.655.

Algemene informatie over pensioenen wethouders
Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Ook bewindspersonen, leden van de Tweede Kamer, gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van een waterschap (behalve de dijkgraaf) bouwen op grond van die wet pensioen op. De Appa-pensioenpremie wordt op het salaris van de wethouder ingehouden. Deze wordt gestort in de kas van de gemeente in plaats van bij een pensioenfonds. Gemeenten hebben op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) de taak om hiervoor een voorziening te vormen. Daarmee is zichtbaar voor welk bedrag oud- en zittende wethouders pensioen hebben opgebouwd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op een jaarlijkse circulaire van het ministerie van BZK hierover.

Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders
Oud-wethouders, die intussen met pensioen zijn, ontvangen uit deze voorziening hun pensioen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. Hoe lager de rekenrente hoe minder het kapitaal in de voorziening rendeert en er dus bijgestort moet worden om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Ten opzichte van vorig jaar is de rekenrente verhoogd van 0,082% naar 0,528%. Door deze renteverhoging kan een bedrag van € 227.000 vrijvallen. In 2021 is uit de voorziening € 162.000 aan pensioenen uitgekeerd. De voorziening komt hiermee eind 2021 uit op € 2.485.000.

Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders
Voor onze huidige wethouders en oud-wethouders die op dit moment nog niet met pensioen zijn, moeten we een voorziening vormen die op termijn toereikend moet zijn om ieders pensioen te kunnen betalen. Voor de bepaling van de hoogte van deze voorziening moeten we gebruik maken van actuariële berekeningen. Op basis van de actuariële berekeningen hebben we in 2021 € 60.000 aan de voorziening moeten toevoegen. De voorziening komt hiermee eind 2021 uit op € 2.967.000.

Voorziening Ontslaguitkeringen Wethouders
Wethouders, die niet hun volledige termijn afmaken, hebben recht op een ontslaguitkering. Dit wordt ook wel wachtgeld genoemd. Een voormalig wethouder heeft recht op een volledige uitkering tot het moment dat hij of zij een nieuwe baan heeft gevonden of een aanvullende uitkering als het salaris in de nieuwe baan lager is. In 2021 is er € 17.000 aan (aanvullende) ontslaguitkeringen betaald en is gebleken dat € 40.000 vrij kan vallen. De voorziening komt hiermee eind 2021 uit op € 33.000.

Voorziening afkoopsom onderhoud graven
Deze voorziening is bedoeld om het onderhoud van graven te kunnen betalen. De storting is de afkoopsom, die nabestaanden hebben betaald voor het onderhoud van graven in toekomstige jaren. De vrijval betreft de bijdrage aan de exploitatie 2021 om dit onderhoud te kunnen betalen.

Vaste schuld

Onze vaste schuld met rentetypische looptijd groter dan 1 jaar bestaat uit drie geldleningen.

x € 1.000

Vaste schulden > 1 jaar	Oorspr. Bedrag	Rente %	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2020	Opname 2021	Aflossing 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Aflossing totaal	Rente 2021
Opgenomen leningen									
201601 (BNG 347)	56.901	3,440%	2036	43.387		2.845	40.542	16.359	1.435
201602 (BNG 348)	4.000	1,940%	2037	4.000			4.000	-	78
200901 (ASN 291)	10.000	4,165%	2029	4.500		500	4.000	6.000	184
Totaal	**70.901**			**51.887**	**-**	**3.345**	**48.542**	**22.359**	**1.697**

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit netto-vlottende schulden met een looptijd korten dan 1 jaar en overlopende passiva. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vlottende passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vlottende schuld	4.285	5.788
Overlopende Passiva	2.794	2.375
Totaal	**7.079**	**8.163**

x € 1.000

Specificatie vlottende schuld	31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren algemeen	945	291
Crediteuren belastingafdrachten	203	196
Crediteuren Werk en Inkomen	1.866	1.943
Crediteuren SD	879	3.000
Overig	392	358
	4.285	5.788

Overlopende passiva

x € 1.000

Overlopende passiva	31-12-2021	31-12-2020
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.095	2.063
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren	699	312
Totaal	**2.794**	**2.375**

x € 1.000

Betreft:	**31-12-2021**	**31-12-2020**
Transitorische rente	331	355
Diverse afdrachten december salarissen	1.441	1.322
Omzetbelasting 4e kwartaal 2020	191	154
Nog op te leggen belastingaanslagen mbt afvalfonds 2016-2019	0	232
Vooruit ontvangen bedragen	132	
Ten onrechte betaald/ontvangen	0	24
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	**2.095**	**1.734**
Vooruitontvangen doeluitkeringen	698	311
Overige voorschotten	1	1
Ontvangen voorschotten	**699**	**194**

Vooruit ontvangen doeluitkeringen

x € 1.000

Vooruit ontvangen doeluitkeringen	31-12-2020	Toevoegingen	Uitgaven	Vrijval	31-12-2021
Van het Rijk:					
Onderwijsachterstandsbeleid (OAB)	258	25			283
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)		88			88
Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	12	12	7		17
Regeling reductie energieverbruik		150			150
Sportakkoord		39			39
Leefstijlinterventies		45			45
Preventieakkkoord	-	14			14
Van overige Nederlandse overheidslichamen:					
Manifest verkeersveiligheid	7	26	4		29
Rotan 2.0	20				20
Koepelproject streekagenda	14				14
Totaal	**311**	**399**	**11**	**-**	**698**

Toelichting op vooruit ontvangen doeluitkeringen

Onderwijsachterstandsbeleid (LOAB)
We hebben in 2019 een Rijksbijdrage voor de LOAB ontvangen van € 375.689, die wij voor meerdere jaren moeten inzetten. In 2021 is weer een bedrag ontvangen. Het saldo van de baten en lasten van deze rijksbijdrage is toegevoegd aan deze post en als zodanig gereserveerd voor latere jaren omdat het geoormerkte gelden zijn.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft als doel om leerlingen te helpen die vertraging hebben opgelopen in hun leerontwikkeling. We hebben al een deel van de bijdrage vooruit ontvangen.

Manifest verkeersveiligheid
Voor de jaren 2016-2020 is een bedrag van € 25.000 ontvangen om te besteden aan projecten ten gunste van de verkeersveiligheid. Hiervan was begin 2021 nog € 7.000 beschikbaar.
In 2021 is opnieuw een bedrag hiervoor ontvangen van € 26.000 en € 4.000 uitgegeven. Dit is verrekend met het bedrag dat al op de balans stond.

Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
Op 18 januari 2021 heeft het kabinet aangekondigd dat (openstaande) schulden van gedupeerden van de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst en andere publieke uitvoeringsorganisaties worden kwijtgescholden. Ook gemeenten zijn gevraagd openstaande vorderingen, die materieel betrekking hebben op de periode 2016 tot en met 31 december 2020, kwijt te schelden. Dit vooruitlopend op de inwerkingtreding van de beoogde Verzamelwet hersteloperatie toeslagen. In eerste instantie was de verwachting dat deze Verzamelwet op 1 januari 2022 in werking zou treden. Echter dat is vertraagd.

Rotan 2.0
In 2019 is een bedrag van € 20.000 ontvangen als co-financiering voor het project vanuit de Streekagenda voor Rotan 2.0. Dit project is in 2021 niet tot uitvoering gekomen, waardoor het vooruit ontvangen bedrag blijft staan als vooruit ontvangen doeluitkeringen op de balans. (zie ook programma 7)

Koepelproject streekagenda
In 2019 is een bijdrage ontvangen voor het koepelproject streekagenda. De uitvoering van het project is in 2021 niet afgerond. De vooruit ontvangen bijdrage blijft op de balans staan.

Regeling reductie energieverbruik
De uitvoering en verantwoording van de regeling reductie energieverbruik (2021) vindt in 2022 plaats. De vooruit ontvangen bijdrage vanuit het rijk hebben wij in 2021 ontvangen en opgenomen op de balans.

Sportakkoord
Voor de uitvoering van de regeling lokaal Sportakkoord hebben we middelen ontvangen van het Rijk. De middelen zijn bedoeld om (gezondheid)achterstanden te bestrijden.

Leefstijlinterventies
De bestrijding van het coronavirus vraagt veel van mensen. Er zijn stevige maatregelen genomen die een grote impact hadden en hebben op het sociaal en mentaal welzijn van mensen in alle lagen van de bevolking. Dat geldt in het bijzonder voor mensen die al kwetsbaar waren. Het is van belang om de gevolgen van deze maatregelen te dempen en structurele schade zo veel als mogelijk te voorkomen. Daarvoor ontvingen we vanuit het Rijk incidentele middelen voor sportstimulering en het inzetten van gezonde leefstijlinterventies. De regeling SPUK Sportakkoord en gezonde leefstijlinterventies heeft sinds eind 2021 een bepaling opgenomen die stelt dat de middelen over 2021 ook in 2022 besteedt mogen worden. Het restant van 2022 moet aan het Rijk worden terugbetaald.

Nationaal preventieakkoord
We doen mee aan het lokaal preventieakkoord van het Nationaal Preventieakkoord. Het betreft een jaarlijkse Rijksbijdrage van € 20.000 van 2021 tot en met 2023. Met deze middelen gaat de gemeente preventief inzetten op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik in samenwerking met lokale partners. De rijksvergoeding hiervoor is onderdeel van het gemeentefonds.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen.

x € 1.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen	31-12-2021	31-12-2020
Huur - en leasecontracten	1.322	619
Gewaarborgde geldleningen 100% garantstelling	2.833	3.372
Gewaarborgde geldleningen 50% garantstelling	31.840	31.419
Totaal	**35.995**	**35.410**

Toelichting op niet uit de balans blijkende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen

Naast de vaste schulden (opgenomen geldleningen) staat de gemeente Weststellingwerf garant voor onderstaande leningen. Bij de indirect gegarandeerde leningen staat het Rijk voor 50% garant en de gemeente voor 50%.

x € 1.000

Gegarandeerde geldleningen Waarborg 100%	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rente %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2020	Restant lening 31-12-2021
BNG						
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Alliade	19-06-2030	3,850	2.050	1.055	967
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Alliade	23-10-2030	3,945	3.779	1.956	1.792
Rabobank						
Herfin.vervroegde aflossingen	Prot.st.bej.woningen Marrum te Hallum	17-09-2024	5,510	1.815	262	-
Sporthal Munnekeburen	St.Groote Veenpolder	20-12-2029	6,000	91	16	-
F.C. Wolvega	Stichting Sportpark Molenwiek	08-03-2033	6,600	125	83	74
Totaal				**7.860**	**3.372**	**2.833**

x € 1.000

Indirect gegarandeerde geldleningen* Waarborg 50%	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rente %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2020	Restant lening 31-12-2021
BNG						
WSW 39527	Woningst. Weststellingwerf	12-09-2022	4,704	4.000	4.000	4.000
WSW 39758	Woningst. Weststellingwerf	21-12-2022	4,714	3.350	3.350	3.350
WSW 40191	Woningst. Weststellingwerf	13-06-2023	4,978	5.000	5.000	5.000
WSW 45632	Woningst. Weststellingwerf	07-02-2029	0,480	5.000	4.000	5.000
WSW 22252	Woningst. Weststellingwerf	01-05-2033	2,390	4.396	2.388	2.229
WSW 39488	Stichting WoonFriesland	01-06-2038	4,874	3.100	3.100	3.100
WSW 48515	Woningst. Weststellingwerf	15-02-2039	1,637	3.500	3.500	3.500
WSW 49950	Woningst. Weststellingwerf	01-12-2057	0,050	3.500	3.500	3.500
WSW 49948	Woningst. Weststellingwerf	16-12-2058	0,395	3.000	3.000	3.000
WSW 49474	Woningst. Weststellingwerf	20-05-2059	0,650	4.000	4.000	4.000
WSW 49473	Woningst. Weststellingwerf	20-05-2060	0,648	4.000	4.000	4.000
WSW 50676	Woningst. Weststellingwerf			5.000	-	5.000
Ned. Waterschaps Bank						
WSW 41770	Woningst. Weststellingwerf	29-01-2025	4,450	3.000	3.000	3.000
WSW 39219	Woningst. Weststellingwerf	21-06-2027	4,849	5.000	5.000	5.000
ASN Bank						
WSW 37161	Woningst. Weststellingwerf	20-07-2021	3,678	5.000	5.000	-
Aegon						
WSW 49842	Stichting WoonFriesland	03-03-2070	0,260	10.000	10.000	10.000
Totaal				**60.846**	**62.838**	**63.679**
	Hiervan 50% indirect gegarandeerd				31.419	31.840

Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Overzicht baten en lasten

x € 1.000

Programmarekening 2021	Baten			Lasten			Saldo		
	Rekening 2021	Actuele begroting	Prim. begroting	Rekening 2021	Actuele begroting	Prim. begroting	Rekening 2021	Actuele begroting	Prim. begroting
Saldo van baten en lasten									
Programma									
0 Bestuur en Ondersteuning	724	324	324	-2.803	-2.734	-2.559	-2.079	-2.410	-2.235
1 Veiligheid	14	51	51	-1.774	-1.768	-1.758	-1.760	-1.717	-1.707
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	197	100	100	-6.553	-6.672	-6.442	-6.356	-6.572	-6.341
3 Economie	379	448	448	-737	-779	-773	-358	-330	-325
4 Onderwijs	983	1.416	959	-3.743	-4.307	-3.859	-2.760	-2.891	-2.900
5 Sport, Cultuur en Recreatie	591	662	601	-3.900	-4.309	-3.729	-3.309	-3.647	-3.128
6 Sociaal Domein	9.138	8.017	7.762	-33.311	-34.595	-32.091	-24.174	-26.578	-24.329
7 Volksgezondheid en Milieu	5.863	5.965	5.716	-7.892	-8.322	-7.843	-2.029	-2.357	-2.127
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	3.133	3.415	3.014	-3.607	-5.235	-4.587	-474	-1.819	-1.573
Algemene dekkingsmiddelen									
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	58.767	57.029	54.773	-704	-1.250	-558	58.063	55.779	54.215
Gerealiseerde kosten Overhead									
Overzicht kosten overhead	6.484	6.093	5.825	-14.724	-13.973	-15.175	-8.240	-7.880	-9.350
Onvoorziene uitgaven									
Overzicht onvoorziene uitgaven	-	-	-	-	-280	-280	-	-280	-280
Vennootschapsbelasting									
Overzicht vennootschapsbelasting	-	-	-	-0	-	-	-0	-	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**86.272**	**83.521**	**79.573**	**-79.748**	**-84.224**	**-79.654**	**6.524**	**-703**	**-81**
Mutaties reserves									
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
0 Bestuur en Ondersteuning	20	50	-	-	-	-	20	50	-
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	6.960	7.061	-	-6.932	-6.932	-	28	129	-
5 Sport, Cultuur en Recreatie	-	-	20	-	-	-	-	-	20
6 Sociaal Domein	59	148	25	-	-	-	59	148	25
7 Volksgezondheid en Milieu	134	327	169	-179	-145	-25	-44	182	144
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	84	128	-	-2.373	-2.299	-2.353	-2.289	-2.171	-2.353
Overzicht kosten overhead	29	29	-	-	-	-	29	29	-
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	692	692	-	-	-	-	692	692	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**7.977**	**8.435**	**214**	**-9.483**	**-9.375**	**-2.378**	**-1.506**	**-940**	**-2.163**
Resultaat	**94.250**	**91.956**	**79.788**	**-89.231**	**-93.599**	**-82.032**	**5.018**	**-1.643**	**-2.245**

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0.1 Bestuur	**1.811**	**1.715**	**1.645**	**-96**
0.2 Burgerzaken	**992**	**1.019**	**914**	**27**
0.8 Overige baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**2.803**	**2.734**	**2.559**	**-69**
Baten				
0.1 Bestuur	**425**	**51**	**51**	**-374**
0.2 Burgerzaken	**293**	**273**	**273**	**-20**
0.8 Overige baten en lasten	**6**	**0**	**0**	**-6**
Totaal Baten	**724**	**324**	**324**	**-400**
Saldo van lasten en baten	**-2.079**	**-2.410**	**-2.235**	**-331**
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	**20**	**50**	**0**	**30**
Resultaat	**-2.059**	**-2.360**	**-2.235**	**-301**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn hoger (nadeel van €69.000) en de baten zijn hoger (voordeel van € 400.000). Dit is per saldo een voordeel van € 331.000 ten opzichte van begroot.

Bestuur

Per saldo is een voordeel op het taakveld bestuur, dit komt met name door vrijval (voordeel € 207.000) uit voorzieningen pensioen wethouders. Voor specifieke toelichting verwijzen we naar de toelichting op de passiva onderdeel reserves en voorzieningen. Daarnaast is een restant op budget voeding dorpenfonds (voordeel € 24.000) en op het budget inhuur griffie (voordeel € 31.000).

Burgerzaken

Per saldo is een voordeel op het taakveld burgerzaken. Dit komt met name door het project 'opstellen beleidsplan Dienstverlening'. Dit project is afgerond en het restant (€ 30.000) kan vrijvallen.

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021	Overschot / tekort 2021	Naar 2022
Multifunctioneel meubilair raadzaal	40	40	0	40	40	40
Vergadersysteem raadzaal	46	46	50	-4	-4	0
Eindtotaal	**86**	**86**	**50**	**36**	**36**	**40**

Toelichting op investeringen

Multifunctioneel meubilair raadzaal

Het ontwerptraject met de klankbordgroep en architect loopt nog, het streven is realisatie in 2e kwartaal 2022.

Vergadersysteem raadzaal

Dit project is met een kleine overschrijding afgerond in 2021.

Programma 1 Veiligheid

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**1.560**	**1.555**	**1.555**	**-5**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**214**	**213**	**203**	**-1**
Totaal Lasten	**1.774**	**1.768**	**1.758**	**-6**
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**5**	**0**	**0**	**-5**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**9**	**51**	**51**	**42**
Totaal Baten	**14**	**51**	**51**	**37**
Saldo van lasten en baten	**-1.760**	**-1.717**	**-1.707**	**44**
Resultaat	**-1.760**	**-1.717**	**-1.707**	**44**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn hoger (nadeel € 6.000) en de baten zijn lager (nadeel € 37.000) dan begroot. Per saldo een nadeel van € 44.000.

Lasten

Geen bijzonderheden.

Baten

Door corona zijn er minder inkomsten op het budget APV vergunningen (nadeel € 42.000). Er zijn in 2021 vrijwel geen activiteiten/evenementen geweest waarvoor een vergunning op basis van de APV nodig was.

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	**4.623**	**4.617**	**4.219**	**-7**
2.3 Recreatieve havens	**105**	**96**	**95**	**-9**
2.4 Economische havens en waterwegen	**5**	**2**	**14**	**-2**
2.5 Openbaar vervoer	**23**	**24**	**23**	**2**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**1.797**	**1.933**	**2.089**	**136**
Totaal Lasten	**6.553**	**6.672**	**6.442**	**120**
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	**59**	**6**	**6**	**-53**
2.3 Recreatieve havens	**38**	**31**	**31**	**-8**
2.5 Openbaar vervoer	**2**	**6**	**6**	**5**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**98**	**58**	**58**	**-40**
Totaal Baten	**197**	**100**	**100**	**-96**
Saldo van lasten en baten	**-6.356**	**-6.572**	**-6.341**	**-216**
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	**6.960**	**7.061**	**0**	**101**
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	**6.932**	**6.932**	**0**	**0**
Saldo mutatie reserves	**28**	**129**	**0**	**101**
Resultaat	**-6.328**	**-6.443**	**-6.341**	**-115**

Toelichting hoeveel heeft het gekost

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 120.000) en de baten zijn hoger (voordeel van € 96.000). Dit is per saldo een voordeel van € 216.000 ten opzichte van de begroting.

Lasten

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De kosten voor het openbaar groen vallen in 2021 lager uit dan begroot is (voordeel van €136.000). Dit komt mede door de incidentele projecten (baggeren, bomenbeleidsplan en de inventarisatie flora en fauna) die nog niet zijn uitgevoerd. De verwachting is dat wij dit in 2022 kunnen afronden (zie ook incidentele middelen van 2021 naar 2022). Daarnaast is het onderhoudsbudget baggeren niet volledig benut (voordeel € 66.000).

Baten

Verkeer en vervoer

De baten op dit taakveld liggen € 53.000 hoger dan begroot is. We hebben degeneratievergoedingen ontvangen. Zij hebben onze stoepen en straten open gebroken om bij de kabels en leidingen te komen. Een degeneratievergoeding is een vergoeding voor kosten die voortkomen uit de werkzaamheden, zoals kapotte stoeptegels of verzakkingen.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De baten op dit taakveld liggen € 40.000 hoger dan begroot is. Dit heeft te maken met extra opbrengsten van grondverkoop voor tussenstations (stroom). Daarnaast zijn er bijdrages ontvangen voor lokale landschapsprojecten.

Mutaties reserves
Voor het project Dorp, landschap en biodiversiteit is € 28.000 onttrokken uit de algemene reserve. Dit is voor de dekking van de overgehevelde incidentele budgetten uit 2019 en 2020.

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021	Overschot / tekort 2021	Naar 2022
Vervangingsbudget openbare verlichting	502	331	307	24	24	0
Uitvoeringsplan bermen	1.366	1.366	671	695	0	695
Vervanging installatie brug Nijelamer	212	212	251	-39	-39	0
Herinrichting centrum Wolvega	2.300	2.300	78	2.222	0	2.222
Herinrichting de Blesse*	3.500	3.500	396	3.104	0	2.877
Reconstructie Lemsterweg	600	590	34	556	0	556
Fietspad langs de Linde Fase 2	1.217	1.217	372	845	0	845
Verbeteren bereikbaarheid station	970	149	0	149	149	0
Eindtotaal	**10.667**	**9.665**	**2.108**	**7.557**	**134**	**7.195**

*Voorbereidingskosten (€ 227.000) herinrichting de Blesse zijn opgenomen in het krediet

Toelichting op investeringen

Vervangingsbudget openbare verlichting
In 2021 hebben we 872 verlichtingsarmaturen vervangen door energiezuinige led-verlichting. Het krediet kan worden afgesloten.

Uitvoeringsplan bermen
In 2017 en 2018 is er al 48 km bermverharding aangelegd. Door de aanleg van glasvezel in het buitengebied in 2019 en 2020 lagen de werkzaamheden tijdelijk stil. Nu de glasvezel er ligt, legt de gemeente nog eens 70 km bermverharding aan. Dit gebeurt in twee fases. In 2021 is 35 km bermverharding ten oosten van de A32 aangelegd. In 2022 komt daar nog eens 35 km bij ten westen van de A32. De laatste uitvoering wordt gedaan in 2022. Het restant van het krediet nemen we mee naar 2022.

Vervanging installatie brug Nijelamer
In 2021 is het project gerealiseerd en opgeleverd. Het krediet is met € 39.000 overschreden. Dit komt door de kostenstijgingen in 2021 en het meerwerk. Het krediet kan worden afgesloten.

Herinrichting centrum Wolvega
De verdere voorbereidingen en uitvoering herinrichting vinden plaats in 2022-2023. Planvorming en herontwikkeling Pastorieplein volgen in 2022-2025 en verder. Zie ook programma 3. Het restant van het krediet nemen we mee naar 2022.

Herinrichting de Blesse
De uitvoering start naar verwachting in 2023. De kabels en leidingen moeten eerst verlegd en vernieuwd worden. De gemaakte voorbereidingskosten zijn opgenomen in het krediet. Het restant van het krediet nemen we mee naar 2022.

Reconstructie Lemsterweg
De uitvoering wordt doorgeschoven naar 2022. De opdrachten zijn inmiddels verleend. Het werk zal uitgevoerd en afgerond zijn in april 2022. Het restant van het krediet nemen we mee naar 2022.

Fietspad langs de Linde Fase 2
De werkzaamheden aan fase ll van het fietspad zijn in 2021 gestart. Vanwege de slechte ondergrond en risico's op schade aan de leefgebieden van kwetsbare dier- en plantensoorten is de uitvoering tijdelijk stilgelegd. In overleg met de gemeente heeft de provincie als opdrachtgever met de Gebiedscommissie Beekdal Linde als projectleider met een aangepaste werkwijze de uitvoering hervat. Het restant van het krediet nemen we mee naar 2022.

Verbeteren bereikbaarheid station
De eindoplevering heeft inmiddels plaatsgevonden. Er zijn geen kosten meer gemaakt in 2021. Het krediet kan worden afgesloten.

Programma 3 Economie

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	**88**	**96**	**95**	**8**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**430**	**429**	**428**	**-1**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**110**	**144**	**143**	**34**
3.4 Economische promotie	**108**	**109**	**108**	**1**
Totaal Lasten	**737**	**779**	**773**	**42**
Baten				
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**365**	**427**	**427**	**62**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**14**	**21**	**21**	**7**
Totaal Baten	**379**	**448**	**448**	**69**
Saldo van lasten en baten	**-358**	**-330**	**-325**	**27**
Resultaat	**-358**	**-330**	**-325**	**27**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 42.000) en de baten zijn lager (nadeel van € 69.000). Dit is per saldo een nadeel van € 27.000 ten opzichte van wat begroot is.

Lasten en baten

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Het taakveld fysieke bedrijfsinfrastructuur betreft de grondexploitaties van de bedrijventerreinen. In de jaarrekening treffen wij de voorzieningen of winstnemingen die volgens de regelgeving nodig zijn bij een grondexploitatie. Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

De afwijking op dit taakveld wordt veroorzaakt door de wijziging in de tarieven van de reclamebelasting. De daadwerkelijke opbrengsten liggen in 2021 lager dan begroot is. Dit is een gevolg van een tariefsverlaging voor de ondernemers in het centrum. Deze incidentele verlaging is één van maatregelen geweest om lokale ondernemers te ondersteunen in coronatijd. Dit is een initiatief geweest van de Stichting Ondernemersnemersfonds Weststellingwerf, Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega en de gemeente. Dit leidt ook tot lagere kosten in hetzelfde taakveld (de opbrengsten en kosten zijn aan elkaar gelijk).

Programma 4 Onderwijs

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
4.2 Onderwijshuisvesting	**2.288**	**2.356**	**2.343**	**67**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**1.454**	**1.951**	**1.517**	**497**
Totaal Lasten	**3.743**	**4.307**	**3.859**	**564**
Baten				
4.2 Onderwijshuisvesting	**511**	**526**	**492**	**15**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**472**	**890**	**467**	**418**
Totaal Baten	**983**	**1.416**	**959**	**433**
Saldo van lasten en baten	**-2.760**	**-2.891**	**-2.900**	**-132**
Resultaat	**-2.760**	**-2.891**	**-2.900**	**-132**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 564.000) en de baten zijn lager (nadeel van € 433.000). Dit is per saldo een voordeel van € 132.000 ten opzichte van begroot.

Lasten

Onderwijshuisvesting

Er is minder uitgegeven voor het onderhoud van de gymlokalen. Er is € 37.000 minder uitgegeven aan planmatig onderhoud. De uitbestede schoonmaakkosten vielen € 15.000 lager uit. En ook voor gas en elektra is minder betaald.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken (voordeel van € 497.000)

Het kabinet heeft recent besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het doel hiervan is om leerlingen te helpen die vertraging hebben opgelopen in hun leerontwikkeling. Ook is het bedoeld om leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona. De maatregelen starten op korte termijn en lopen door tot en met 2023. Het NPO is ambitieus, vanuit het besef van urgentie: de huidige generatie leerlingen verdient deze ondersteuning voor een goede leerontwikkeling en toekomstperspectief. Het uiteindelijke doel is een goede start op de arbeidsmarkt. Wij hebben hiervoor van het rijk € 403.000 in 2022 gekregen, terwijl we bij de najaarsnota dachten dit in 2021 al te ontvangen. Er zijn nog geen uitgaven voor gedaan.

In 2021 is minder uitgegeven voor het leerlingenvervoer. De uitgaven voor leerlingenvervoer kunnen sterk fluctueren als gevolg van het aantal leerlingen en het aantal gereden kilometers. In 2021 waren er minder leerlingen dan in de jaren er voor (er is altijd vertekening omdat voor leerlingenvervoer schooljaren gehanteerd worden en geen kalenderjaren). Ook is er als gevolg van corona minder gereden.

Op het budget voor de peuterspeelzalen is € 66.000 overgebleven. Het aantal kinderen fluctueert jaarlijks. Ook het aantal ouders die gebruik moeten maken van de gemeentelijke toeslag (subsidie peuteropvang) fluctueert jaarlijks. Door toename werkgelegenheid konden in 2021 meer ouders gebruik maken van de kinderopvangtoeslag.

Baten

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het verschil wordt veroorzaakt door het budget van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Zie ook de toelichting bij de lasten.

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	**826**	**868**	**763**	**42**
5.2 Sportaccommodaties	**1.356**	**1.442**	**1.322**	**86**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**479**	**648**	**435**	**169**
5.4 Musea	**85**	**85**	**85**	**0**
5.5 Cultureel erfgoed	**123**	**150**	**121**	**27**
5.6 Media	**485**	**485**	**485**	**0**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**546**	**631**	**518**	**85**
Totaal Lasten	**3.900**	**4.309**	**3.729**	**409**
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	**42**	**81**	**20**	**39**
5.2 Sportaccommodaties	**533**	**564**	**564**	**30**
5.5 Cultureel erfgoed	**5**	**0**	**0**	**-5**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**11**	**17**	**17**	**6**
Totaal Baten	**591**	**662**	**601**	**71**
Saldo van lasten en baten	**-3.309**	**-3.647**	**-3.128**	**-338**
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**20**	**0**
Resultaat	**-3.309**	**-3.647**	**-3.108**	**-338**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 409.000) en de baten zijn lager (nadeel van € 71.000). Dit is per saldo een voordeel van € 338.000 ten opzichte van begroot.

Lasten

Sportbeleid en activering

Voor de uitvoering van de regeling lokaal Sportakkoord hebben we incidenteel € 40.000 begroot. De middelen zijn bedoeld om (gezondheid)achterstanden door corona te bestrijden. Corona is een belangrijke reden dat de middelen over 2021 niet zijn uitgegeven. De regeling SPUK Sportakkoord en gezonde leefstijlinterventies heeft sinds eind 2021 een bepaling opgenomen die stelt dat de middelen over 2021 ook in 2022 besteedt mogen worden. Het restant van 2022 moet aan het Rijk worden terugbetaald. Voor 2021 is dit een voordeel van € 40.000. Zie ook de baten.

Sportaccommodaties

Door de nog steeds beperkende coronamaatregelen is € 30.000 minder uitgegeven voor Sportcafé de Steense. De inkopen voor de horeca zijn namelijk lager dan begroot.
De kosten voor het gebruik van sportaccommodaties van derden zijn € 24.000 lager. De doorbelasting van inhuur personeel is € 20.000 lager.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Op dit taakveld is € 169.000 budget niet besteed, de hoofdoorzaken zijn:
Op het budget van muziekonderwijs is nog € 35.000 over. In 2021 is bij het afrekenen van de subsidies 2020 een bedrag van ruwweg € 23.000 teruggevorderd omdat niet alle activiteiten door de corona maatregelen in 2020 zijn uitgevoerd. Het bedrag van deze terugvordering beïnvloed het eindresultaat. Deze waren niet te voorzien bij het begroten van deze post. Daarnaast was het voornemen om een subsidieaanvraag van een project te behandelen in 2021 ten laste van dit budget. Deze verwerking schuift door naar het jaar 2022.

Op cultuurbevordering is € 29.000 minder uitgegeven. Door de coronamaatregelen zijn er minder culturele activiteiten georganiseerd en dus minder aanvragen voor subsidie voor deze projecten. Daarnaast is een bedrag van ruwweg € 16.000 niet benut door de provincie Fryslân ten behoeve van een gezamenlijke regeling Stellingwerfs. Die subsidies komen vanuit de post cultuurbevorderingen. Denk daarbij aan bijvoorbeeld het Galaconcert of theater met Tis en dergelijke activiteiten. Het is een moeilijke periode voor de culturele sector met alle sluitingen, zowel bij de professionele organisaties als bij de amateursector.

Bij de voorjaarsnota heeft de raad € 212.000 beschikbaar gesteld voor een subsidieregeling corona compensatie van maatschappelijke instellingen voor de financiële nadelen van corona.
Met behulp van deze regeling konden maatschappelijke organisaties en verenigingen Weststellingwerf tegemoet gekomen worden in hun schade door de coronamaatregelen in 2020. Voor een bedrag van € 132.000 is dit onderdeel van dit taakveld. Daarnaast hadden we nog een aparte regeling (vanuit het rijk) om culturele organisaties te compenseren voor de financiële nadelen van de coronacrisis. Dit betreft een bedrag van € 70.813 voor het jaar 2021. Het restant van beide regelingen van totaal € 106.000 nemen we mee naar 2022 voor besteding van dit zelfde doel.

Cultureel erfgoed
Voor het opstellen van een kerkenvisie hadden we een bedrag beschikbaar van € 50.000. Dit bedrag hebben we van het Rijk hiervoor ontvangen. We hebben 2 jaar de tijd om de kerkenvisie op te stellen. We hebben in 2021 nog € 20.000 over, dit incidentele budget willen we overhevelen naar 2022.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Van het budget voor promotieplan recreatie en toerisme is € 50.000 over gebleven. Het budget voor uitbesteed werk groen onderhoud is maar ten dele nodig geweest, hier is nog € 20.000 op over.

Baten

Sportbeleid en activering
Voor de uitvoering van de regeling lokaal Sportakkoord hebben we een rijksbijdrage van € 40.000 begroot. en ontvangen. Het niet uitgegeven bedrag is toegevoegd aan de balans ter dekking van de uitgaven in 2022. Voor 2021 is dit een nadeel, zie ook de toelichting van dit onderwerp bij de lasten.

Sportaccommodaties.
Het nadeel van € 30.000 op de baten wordt grotendeels veroorzaakt door de coronamaatregelen. De zwembaden zijn het afgelopen jaar beperkt open geweest. Hierdoor zijn minder kaartjes verkocht. De reguliere verhuur aan verenigingen is kwijtgescholden, maar dit is door het ministerie van VWS aan ons vergoed. De sporthallen en zwembaden zijn echter ook niet verhuurd geweest voor toernooien en evenementen. We hebben een bijdrage van het Rijk gekregen van ruim € 171.000 als compensatie voor gederfde baten door corona.

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021	Overschot / tekort 2021	Naar 2022
Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het MJOP	400	290	18	272	0	272
Groot speelmateriaal sporthallen	96	29	29	0	0	0
Eindtotaal	**496**	**319**	**47**	**272**	**0**	**272**

Toelichting op investeringen

Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP)
Op basis van de meerjarenonderhoudsplannen zijn er diverse investeringen gedaan aan de gemeentelijke panden. De geplande werkzaamheden zijn niet meer in 2021 uitgevoerd, de vervanging van de verwarmingsbron in de Vensterschool wordt in 2022 afgerond. De aanpassingen willen wij in 2022 graag combineren met het verduurzamen van de objecten uit de kernportefeuille. Het krediet wordt in 2022 uitgegeven.

Groot speelmateriaal sporthallen
Groot speelmaterieel wordt regelmatig onderhouden, maar moet op den duur toch worden vervangen. In 2021 is voor € 29.000 nieuw speelmateriaal aangeschaft.

Programma 6 Sociaal domein

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**1.794**	**2.263**	**1.737**	**469**
6.2 Wijkteams	**1.789**	**1.866**	**1.277**	**76**
6.3 Inkomensregelingen	**9.640**	**8.942**	**9.044**	**-698**
6.4 Begeleide participatie	**4.549**	**4.613**	**4.166**	**64**
6.5 Arbeidsparticipatie	**879**	**1.179**	**1.424**	**300**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**1.466**	**1.477**	**990**	**11**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**5.907**	**6.828**	**6.026**	**921**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**6.287**	**5.735**	**5.527**	**-551**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**-308**	**166**	**415**	**474**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**1.309**	**1.527**	**1.485**	**218**
Totaal Lasten	**33.311**	**34.595**	**32.091**	**1.283**
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**226**	**286**	**286**	**59**
6.2 Wijkteams	**13**	**0**	**0**	**-13**
6.3 Inkomensregelingen	**8.607**	**7.526**	**7.276**	**-1.081**
6.5 Arbeidsparticipatie	**9**	**5**	**5**	**-4**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**245**	**171**	**196**	**-74**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**7**	**0**	**0**	**-7**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**30**	**30**	**0**	**0**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**9.138**	**8.017**	**7.762**	**-1.121**
Saldo van lasten en baten	**-24.174**	**-26.578**	**-24.329**	**-2.404**
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	**59**	**148**	**25**	**89**
Resultaat	**-24.115**	**-26.430**	**-24.304**	**-2.315**

Toelichting op totaal tabel

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 1.283.000) en de baten zijn hoger (voordeel van € 1.121.000). Dit is per saldo een voordeel van € 2.404.000 ten opzichte van begroot.

Voor de toelichting op de lasten en de baten zijn de taakvelden samengevoegd per beleidsveld .

Lasten, gegroepeerd naar beleidsveld

x € 1.000

Toelichting per beleidsveld:	Rekening 2021	Begroting 2021	Verschil 2021
Participatie:			
Arbeidsparticipatie	879	1.179	300
Begeleide participatie	4.549	4.613	64
Inkomensregelingen	9.640	8.942	-698
Subtotaal Participatie	15.067	14.733	-334
WMO:			
Geëscaleerde zorg 18+	-308	166	474
Maatwerkdienstverlening 18+	5.907	6.828	921
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.466	1.477	11
Subtotaal WMO	7.065	8.471	1.406
Jeugdzorg			
Geëscaleerde zorg 18-	1.309	1.527	218
Maatwerkdienstverlening 18-	6.287	5.735	-551
Totaal Jeugdzorg	7.595	7.262	-333
Overig:			
Samenkracht en burgerparticipatie	1.794	2.263	469
Wijkteams	1.789	1.866	76
Subtotaal Overig:	3.584	4.129	545
Totaal generaal Programma 6 Lasten	**33.311**	**34.595**	**1.283**

Toelichting lasten hoeveel heeft het gekost?

Beleidsveld Participatie

Er is € 334.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Arbeidsparticipatie

Het voordeel van € 300.000 ontstaat grotendeels door lagere lasten op participatie inburgering € 237.000 en participatie werkdeel € 52.000. Doordat de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Inburgering is vertraagd, is er minder uitgegeven aan participatie inburgering. Inburgeraars die na 1 januari 2022 een status (van de IND) krijgen vallen onder de nieuwe wet inburgering. We verwachten deze groep in de loop van 2022. Het voordeel op het participatie werkdeel komt doordat er minder kosten zijn gemaakt voor inwoners die in een traject zitten, dat gaat bijvoorbeeld om reiskosten en kosten voor kinderopvang.

Begeleide participatie

Voor de Begeleide Participatie (sociale werkvoorziening) is bij de najaarsnota een extra budget van € 175.000 toegevoegd. Door een hoger ziekteverzuim en minder verhuizingen uit onze gemeente was er een hogere kostenpost ontstaan dan voorzien. Dit bedrag is niet volledig nodig geweest. Een voordeel van € 50.000

Inkomensregelingen

Voor de TOZO regeling hebben we € 900.000 uitgegeven, dit is een nadeel voor de lasten. Dit bedrag staat echter ook bij de baten, als voordeel. Dit is een corona gerelateerde regeling die we niet konden begroten. De uitvoering van de maatregel is door BZF gedaan. Voor de uitvoering van de andere inkomensregelingen hebben we minder uitgegeven dan geraamd.
De uitkeringslasten voor de BUIG zijn lager dan begroot. Onder de BUIG vallen de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ) 2004. De verwachte toename in de bijstand door de coronacrisis is uitgebleven. Het aantal uitkeringsgerechtigden over het jaar 2021 is ten opzichte van het gehele jaar 2020 iets gedaald. Ook is er minder vaak gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand. Wel neemt het gebruik van de loonkostensubsidie toe.

Beleidsveld Wmo

Er is € 1.406.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Geëscaleerde zorg 18+
Het voordeel op geëscaleerde zorg 18+ van € 474.000 ontstaat grotendeels op Beschermd Wonen. In de voorjaarsnota hebben we reeds vermeld dat er vanaf 2020 sprake is van een regionaal overschot binnen het budget Beschermd Wonen. De afrekening is in 2021 verwerkt en geeft een voordeel ten opzichte van het geraamde bedrag. Het overschot heeft te maken met de strengere controle aan de toegang en grote percentage cliënten dat naar de WLZ is overgegaan. De definitieve afrekening voor 2021 volgt nog in de loop van 2022. Ook de afrekening voor de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang is nog € 66.000 hoger dan bij de najaarsnota is aangegeven. Dit heeft te maken met de rijksbijdrage Corona die nog niet verwerkt was in de cijfers van de najaarsnota.

Maatwerkdienstverlening 18+
Het voordelige saldo € 946.000 is te verklaren doordat sinds Corona minder inwoners gebruik maken van de dagbesteding. Dit beeld hebben zowel zorgaanbieders, casemanagers dementie als het gebiedsteam en heeft de aandacht van alle partijen. Cliënten stromen later in en de ondersteuning is minder lang doordat de Wlz sinds januari 2021 verder is opengesteld. Deze uitstroom vanuit de Wmo naar Wlz is ook zichtbaar bij individuele begeleiding. Daarnaast is ook het effect zichtbaar van de maatwerkproducten waarmee sinds januari 2020 gewerkt wordt. De zwaardere plus-variant van individuele begeleiding wordt minder vaak ingezet dan voorheen, bij individuele begeleiding basis geldt een lager tarief. Dit is dus een positief effect van de inkoop Wmo 2020, wat ook zichtbaar is bij de andere OWO-gemeenten. We monitoren in 2022 in hoeverre de effecten tijdelijk of structureel zijn, ook in het kader van Grip op Wmo.

Ook is er een voordeel op het budget schuldhulpverlening. Dit komt doordat er minder inwoners zijn aangemeld voor een schuldhulpverleningstraject bij de Kredietbank Nederland. Deze trajecten worden ingezet voor inwoners met een problematische schuld. Sinds de coronacrisis zien we een afname in het aantal aanmeldingen voor hulp bij problematische schulden. Het totale aantal inwoners met hulpvragen voor schulden is niet afgenomen. We hebben door de vroegsignalering inwoners ook eerder in beeld.

Beleidsveld jeugdzorg

Voor het hele beleidsveld is er € 333.000. meer uitgeven dan begroot.
Met de bestaande maatregelen Grip op Jeugd hebben we in 2021 ingezet op kostenbeheersing en op grip op de inhoud. We zien over 2021 dat er meer cliënten jeugdhulp hebben gekregen. Maar er zitten minder cliënten in de dure hoog specialistische hulp (HS). Deze ontwikkeling op zich is goed. Dit zou kunnen betekenen dat de gekozen trajecten goed aansluiten bij de hulpvraag en dat ook vaker met één traject het gewenste resultaat bereikt wordt. Al met al zijn de kosten voor jeugdhulp iets hoger dan in 2020.
Daarnaast is voor Maatwerkdienstverlening 18- eenmalig €160.000 afgeboekt. Dit betrof onderhandenwerk 2018. Bij Geëscaleerde zorg 18- zorgt de eindafrekening hoog specialistische jeugdhulp (HSJ) 2020 voor een eenmalig positief effect van € 284.000.
Op basis van productieverantwoordingen van zorgaanbieders kan er pas na afloop van het boekjaar een goede inschatting worden gemaakt van de werkelijke kosten 2021. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat betalingen van hersteltrajecten (70/30) niet perse gelijk staan aan geleverde zorg. Daarnaast wordt er ook niet altijd tijdig gedeclareerd door zorgaanbieders wat de inschatting ook bemoeilijkt op basis van (onvolledige) financiële cijfers. Er is de afgelopen tijd hard gewerkt aan de monitor, zodat we de komende jaren nog beter inzicht hebben.

Overig
Er is € 545.000 minder uitgeven dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

Samenkracht en burgerparticipatie
Van het bij de voorjaarsnota beschikbare gesteld budget voor coronacompensatie is € 223.000 nog niet besteed. Dit nemen we mee naar 2022. Zie ook de paragraaf gevolgen corona.
Noordwolde fase 6 is een project over 3 jaren. In 2021 staan alleen de werkelijke in 2021 gemaakte kosten. Dit is € 112.000 lager dan we begroot hebben. De rest volgt in 2022 en 2023.
Het budget voor de regiodeal is grotendeels nog niet gebruikt. Hier is nog € 50.000 op over.

Wijkteams
Onderdeel van dit budget zijn onder andere WMO kosten voor gecertificeerde instellingen en diverse uitvoeringsbudgetten. Hier is nog een budget op over van € 54.000.
Er zijn minder personeelskosten doorbelast aan dit taakveld dan geraamd was, een voordeel voor dit taakveld van € 15.000.

Baten, gegroepeerd naar beleidsveld baten

x € 1.000

Toelichting per beleidsveld:	Rekening 2021	Begroting 2021	Verschil 2021
Participatie:			
Arbeidsparticipatie	-9	-5	-4
Begeleide participatie	0	0	0
Inkomensregelingen	-8.607	-7.526	-1.081
Subtotaal Participatie	-8.616	-7.531	-1.085
WMO:			
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	-7	0	-7
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-245	-171	-74
Subtotaal WMO	-252	-171	-81
Jeugdzorg			
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	-30	-30	0
Totaal Jeugdzorg	-30	-30	0
Overig:			
Samenkracht en burgerparticipatie	-226	-286	59
Wijkteams	-13	0	-13
Subtotaal Overig:	-240	-286	46
Totaal generaal Programma 6 Baten	**-9.138**	**-8.017**	**-1.121**

Toelichting baten

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

Beleidsveld Participatie
Het voordeel bestaat voor een groot deel uit de vergoeding van het rijk voor de uitgaven die we hebben gedaan voor de TOZO regeling € 900.000. Dit bedrag staat ook bij de uitgaven. Dit is een corona gerelateerde regeling die we niet konden begroten. Voor de uitvoering van de andere inkomensregelingen hebben we meer van het rijk ontvangen dan dat we hadden geraamd. Dit hangt samen met de uitgaven.

Beleidsveld WMO
Er zijn meer eigen bijdragen voor WMO ontvangen.

Beleidsveld jeugdzorg
Geen bijzonderheden

Overig
Voor Noordwolde fase 6 is € 150.000 begroot als bijdrage van de Provincie. Dit is een project over 3 jaren. In 2021 staat alleen de bijdrage voor de kosten die we ook in 2021 gemaakt hebben. Dit is € 81.000 lager dan we begroot hebben. De rest volgt in 2022 en 2023. Daarnaast is huur voor Kinderopvang in 2020 pas in 2021 in rekening gebracht. Dit bedrag geeft nu een voordeel van € 28.000.

Mutaties reserves
Voor het begeleiden en uitwerken van de regiodeal zijn voor € 25.000 plankosten gemaakt. Deze kosten worden gedekt uit de reserve investeringsambities, hiervoor was begroot een onttrekking van € 75.000. Voor de dekking van incidentele budgetten uit 2020 was begroot dat we € 73.000 uit de algemene reserve nodig hadden. Er is slechts € 34.000 uitgegeven.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	**1.357**	**1.468**	**1.365**	**111**
7.2 Riolering	**1.855**	**1.966**	**1.933**	**111**
7.3 Afval	**3.075**	**3.023**	**2.998**	**-51**
7.4 Milieubeheer	**1.412**	**1.622**	**1.307**	**210**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**193**	**244**	**239**	**50**
Totaal Lasten	**7.892**	**8.322**	**7.843**	**430**
Baten				
7.1 Volksgezondheid	**6**	**0**	**0**	**-6**
7.2 Riolering	**2.068**	**2.048**	**2.048**	**-19**
7.3 Afval	**3.598**	**3.534**	**3.455**	**-65**
7.4 Milieubeheer	**49**	**195**	**25**	**146**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**142**	**188**	**188**	**46**
Totaal Baten	**5.863**	**5.965**	**5.716**	**102**
Saldo van lasten en baten	**-2.029**	**-2.357**	**-2.127**	**-328**
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	**134**	**327**	**169**	**193**
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	**179**	**145**	**25**	**-34**
Saldo mutatie reserves	**-44**	**182**	**144**	**227**
Resultaat	**-2.074**	**-2.175**	**-1.982**	**-101**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 430.000) en de baten zijn lager (nadeel van € 102.000). Dit is per saldo een voordeel van € 328.000 ten opzichte van wat begroot is.

Lasten

Volksgezondheid

Het voordeel op dit taakveld wordt deels veroorzaakt doordat € 20.000 voor het Nationaal Preventieakkoord nog niet is gebruikt. Het overige verschil komt doordat dit jaar wederom een aantal activiteiten niet konden plaatsvinden. Enerzijds door de beperkingen van de coronamaatregelen, anderzijds doordat partners andere prioriteiten hadden door de coronapandemie.

Riolering

De lasten voor het taakveld riolering vallen € 111.000 lager uit dan begroot is. Voor beleid en regie riool zijn projecten zoals de regentonactie en de actie ‘steen eruit, plant erin’ niet uitgevoerd. Daarnaast is door capaciteitsproblemen het afkoppelen van het dakvlak niet uitgevoerd. Een verdere toelichting op dit taakveld en de kostendekkendheid van de tarieven is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Afval

In 2021 hebben wij extra kosten moeten maken omdat er meer afvalcontainers zijn vervangen. Daarnaast zijn de inzamelingskosten hoger dan begroot, dit zijn de kosten voor de serviceovereenkomst met Omrin. Een verdere toelichting op dit taakveld en de kostendekkendheid van de tarieven is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Milieubeheer
De lasten voor dit taakveld zijn € 210.000 lager dan begroot is. De uitvoering en verantwoording van de regeling reductie energieverbruik (2021) vindt in 2022 plaats (€ 150.000).
Wij hebben voor de uitvoering van de energietransitie minder geld (€ 69.000) uitgegeven dan wat begroot is. Dit restant blijft binnen de reserve energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria
Bij de lasten staat een voordeel van € 50.000. De baten geven een nadeel € 46.000. Per saldo is dit een positief verschil van € 4.000 ten opzichte van de begroting. Dit heeft vrijwel geen gevolgen voor het exploitatiesaldo.

Baten
Afval
De baten op het taakveld Afval zijn € 65.000 hoger dan begroot. De opbrengsten uit de afvalstoffenheffing zijn hoger dan wat we bij de begroting hadden gedacht. Hier wordt een voordeel van € 37.000 behaald. Daarnaast zijn de vergoedingen die wij als gemeente krijgen voor het scheiden van het afval hoger dan begroot, wat een voordeel van € 31.000 oplevert.

Milieubeheer
De baten zijn € 146.000 lager dan begroot. Dit komt door de Regeling reductie energiegebruik 2021 (zie lasten).

Mutaties reserves
Exploitatie afval
Uitgangspunt is een 100% kostendekking. Op begrotingsbasis sluit de exploitatie afval met een nadelig exploitatieresultaat van € 6.000. De werkelijke exploitatie sluit af met een voordelig saldo van € 90.000. Dit saldo wordt toegevoegd aan de reserve afvalstoffenverwijdering. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

Exploitatie riolering
Uitgangspunt is een 100% kostendekking. Op begrotingsbasis sluit de exploitatie riolering met een nadelig exploitatieresultaat van €58.000. Het werkelijke exploitatieresultaat sluit met een voordelig saldo van € 63.000. Met name in de kapitaallasten zit een voordeel omdat nog niet alle geplande investeringen zijn afgerond en er dus nog niet wordt afgeschreven. Het saldo op de exploitatie is toegevoegd aan de reserve vervanging/onderhoud riolering.

Reserve energietransitie
De structurele voeding van de bestemmingsreserve energietransitie bestaat uit de jaarlijkse huuropbrengsten van de zonneparken in Wolvega en Noordwolde. In 2021 is er ruim € 26.000 toegevoegd aan de reserve. Voor de jaren 2021 en 2022 stelde u uit de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf jaarlijks € 75.000 beschikbaar. Doel is onder meer om met dit geld samen met onze inwoners te investeren in samenwerken, onderlinge verbondenheid en draagvlak. In 2021 is slechts een klein deel van dit budget (€ 6.000) daadwerkelijk besteed. Enerzijds waren de mogelijkheden beperkt. Anderzijds kwam rijksgeld beschikbaar, wat kon worden ingezet. Het in 2021 niet uitgegeven geld vloeit terug naar Bestemmingsreserve.

Onttrekkingen algemene reserve
Het incidentele budget Transitievisie Warmte is opgestart en het restant (€ 18.000) wordt uitgegeven in 2022 (zie ook incidentele middelen). De daadwerkelijke onttrekking aan de reserve voor deze post staat op € 33.000.

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021	Overschot / tekort 2021	Naar 2022
Drinkvoorziening voor vee 2018	160	160	0	160	0	160
Vervangen riolering 2018 en 2019	848	156	55	101	0	101
Vervangen riolering 2020	607	182	143	39	0	39
Vervangen riolering 2021	200	200	24	176	0	176
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2020	165	140	129	11	11	0
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2021	50	50	0	50	0	50
Aanleg hemelwaterriool 2020	89	75	1	74	0	74
Aanleg hemelwaterriool 2021	1.295	1.295	80	1.215	0	1.215
Eindtotaal	**3.414**	**2.258**	**431**	**1.827**	**12**	**1.815**

Toelichting op investeringen

Drinkvoorziening voor vee 2018
Door vertraging bij het bestellen van de materialen als gevolg van de corona zijn de werkzaamheden niet in 2021 afgerond. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2022 worden afgerond.

Vervangen riolering 2018 & 2019
In 2021 zijn er op verschillende plekken in onze gemeente reparaties aan de riolering uitgevoerd. Het restant van het krediet wordt ingezet bij de rioolvervanging die wordt uitgevoerd in 2022.

Vervangen riolering 2020
In 2021 zijn de werkzaamheden aan de bergbezinkleiding in Oldeholtpade en de riolering in de Hoofdweg te Nijeholtpade uitgevoerd. Daarnaast zijn er werkzaamheden uitgevoerd aan de riolering langs de Hoofdweg tussen Wolvega en Oldeholtpade. Het restant van het krediet nemen wij mee naar 2022 voor de laatste werkzaamheden.

Vervanging riolering 2021
In een aantal straten in Wolvega wordt in 2022 het riool vervangen. Gelijktijdig met deze vervanging wordt er ook een regenwaterriool aangelegd. De voorbereiding van deze werkzaamheden heeft in 2021 plaatsgevonden. De uitvoering staat gepland voor 2022.

Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2020
In 2021 zijn van diverse rioolgemalen is de pompen en leidingwerk vervangen.
Het krediet kan afgesloten worden.

Vervanging rioolgemalen (elektromechanisch) 2021
In 2021 is gestart met de voorbereiding voor het verplaatsen van het rioolgemaal aan de Oosterstreek. In 2022 worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Aanleg hemelwaterriool 2020
In 2021 is de stuw achter de begraafplaats aan de Steenwijkerweg in Wolvega verwijderd. Deze was overbodig nu het regenwater vanuit Wolvega af wordt gevoerd via het regenwaterriool in de Steenwijkerweg naar uitloopgebied Wolvega-Zuid. Het restant van het krediet nemen wij mee naar 2022 voor de laatste werkzaamheden.

Aanleg hemelwaterriool 2021
Dit is het voorbereidingskrediet voor de klimaatmaatregel die uitgevoerd wordt in de Tjerk Hiddesstraat, aan het Kolksplein en de Sickengastraat in Wolvega.
In 2021 is de voorbereiding gestart. De uitvoering start in 2022. Daarnaast is dit het uitvoeringskrediet voor de klimaatmaatregel die uitgevoerd wordt in de Spoorlaan en de Nieuwstraat in De Blesse De uitvoering start in 2022. De uitvoering staat gepland nadat de Steenwijkerweg in De Blesse is heringericht.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**210**	**322**	**180**	**112**
8.1 Ruimtelijke ordening	**897**	**1.139**	**878**	**242**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**1.136**	**2.407**	**2.407**	**1.272**
8.3 Wonen en bouwen	**1.364**	**1.367**	**1.123**	**2**
Totaal Lasten	**3.607**	**5.235**	**4.587**	**1.627**
Baten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**257**	**157**	**7**	**-100**
8.1 Ruimtelijke ordening	**180**	**0**	**0**	**-180**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**1.311**	**2.407**	**2.407**	**1.095**
8.3 Wonen en bouwen	**1.384**	**851**	**600**	**-533**
Totaal Baten	**3.133**	**3.415**	**3.014**	**282**
Saldo van lasten en baten	**-474**	**-1.819**	**-1.573**	**-1.345**
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	**84**	**128**	**0**	**44**
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	**2.373**	**2.299**	**2.353**	**-74**
Saldo mutatie reserves	**-2.289**	**-2.171**	**-2.353**	**118**
Resultaat	**-2.763**	**-3.990**	**-3.926**	**-1.227**

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel van € 1.627.000) en de baten zijn lager (nadeel van € 282.000). Dit is per saldo een voordeel van € 1.345.000 ten opzichte van begroot is.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De woningterreinen in dit taakveld worden toegelicht in de paragraaf grondbeleid. In de jaarrekening treffen wij de voorzieningen of winstnemingen die volgens de regelgeving nodig zijn bij een grondexploitatie. Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

Lasten

Beheer overige gebouwen en gronden

Bij de Sportlaan 25 is de openbare ruimte nog niet ingericht. De verwachting is dat deze openbare ruimte halverwege 2022 gereed is. Dit geeft een incidenteel voordeel van € 55.000, zie ook incidentele middelen van 2021 naar 2022. De werkzaamheden voor de EPA verduurzaming gemeentelijk vastgoed (€ 28.000) is in 2021 opgestart, de uitvoering vindt in 2022 plaats. Tot slot zijn er ook nog incidentele voordelen bij het uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden.

Ruimtelijke ordening
De lasten voor dit taakveld zijn € 242.000 lager dan begroot is (voordeel). Dit wordt mede veroorzaakt doordat de verwachte implementatiekosten voor de omgevingswet nog niet volledig zijn ingezet. Dit heeft te maken met het uitstellen van de wet. Wij willen dit incidentele budget (€ 118.000) voor de implementatie van de wet graag meenemen naar 2022, zodat wij onze organisatie goed kunnen voorbereiden op de nieuwe wet per 1-1-2023. Zie ook "Incidentele middelen van 2021 naar 2022".
In het bedrag op dit taakveld zijn ook de kosten voor het uitwerken van de omgevingsvisie opgenomen. Dit leidt tot een voordeel van € 59.000.
Ook zijn de kosten voor het toezicht op de aanleg van glasvezel in dit taakveld verwerkt. Deze kosten waren niet opgenomen in de begroting. Dit leidt tot een nadeel van € 28.000. Echter, deze kosten worden volledig vergoed door de kabelexploitanten (zie ook baten).

Baten
Beheer overige gebouwen en gronden
Door de wijziging van de openbare ruimte en de aanleg van de onderdoorgang van de Om Den Noord is de boerderij op het naastgelegen perceel destijds gesloopt. Op het perceel is de woonbestemming behouden gebleven. Het doel was om hier na realisatie van de onderdoorgang een woningbouwkavel uit te geven. De kavel is inmiddels verkocht en heeft een incidenteel voordeel van € 87.000 opgeleverd, dit was niet geraamd.

Ruimtelijke ordening
In 2021 is een bedrag van € 178.000 ontvangen op dit taakveld. Dit zijn de opbrengsten voor de leges vergoeding en degeneratie vergoeding aanleg van glasvezel (kabelexploitanten). Deze opbrengsten waren niet opgenomen in de begroting. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 178.000 (zie ook lasten).

Wonen en bouwen
De baten voor het taakveld Wonen en bouwen, bestaan uit de leges voor de omgevingsvergunningen, waaronder de bouwvergunningen. De werkelijke opbrengst is uiteindelijk fors hoger dan we in 2021 hadden begroot (Zie ook paragraaf lokale heffingen). Voor de hogere ontvangen bouwleges zijn drie verklaringen te geven :

- Door de coronamaatregelen zijn mensen meer plannen gaan maken voor verbouwingen wat heeft geleid tot meer aanvragen omgevingsvergunning;
- Per 1 januari 2021 zijn nieuwe bouwregels in werking getreden. Deze nieuwe regels stellen meer en strengere eisen aan de maximale energiebehoefte van onder meer nieuw te bouwen woningen;
- De komst van de Omgevingswet een aanjager geweest voor meer aanvragen dan geraamd.

Afronding ISV-3 Project Noordwolde
De provinciale subsidie bedraagt op basis van de nu bekende en geclaimde projectkosten € 226.000. Deze te ontvangen provinciale subsidie is bij de voorjaarsnota 2021 geraamd. In 2021 is deze subsidie nog niet definitief vastgesteld. Daarom wordt deze nog te ontvangen post meegenomen naar 2022.

Mutaties *reserves*
Onttrekkingen: Voor de implementatie van de omgevingswet is (€ 100.000) is overgeheveld uit 2020. In 2021 zijn de eerste kosten gemaakt voor de invoering, waardoor de daadwerkelijke onttrekking aan de reserve op € 84.000 staat.
Het incidentele budget (€ 28.000) voor de EPA verduurzaming gemeentelijk vastgoed is opgestart en de uitvoering vindt plaats in 2022. De daadwerkelijke onttrekking aan de reserve voor deze post staat dus nog op 0.
Stortingen: De storting betreft de toevoeging van de precariobelasting aan de reserve investeringsambities (zie ook lokale heffingen).

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021	Overschot / tekort 2021	Naar 2022
Alg.budget investeringskalender + ambities 2018	2.000	1.294	969	325	0	325
Rottige Meente	719	719	191	528	0	528
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	200	200	0	200	0	200
Voorbereidingskrediet centrumontwikkeling Wolvega	400	228	220	8	8	0
Eindtotaal	**3.319**	**2.441**	**1.381**	**1.060**	**8**	**1.053**

Toelichting op investeringen

Algemeen budget investeringskalender + ambities 2018

Van dit investeringskrediet is in 2021 de netto investering van het fietspad langs de Linde Fase 2 ingezet (€ 969.000). Het restant van het krediet (€ 325.000) nemen we mee naar 2022.

Rottige Meente

In januari 2021 zijn de middelen voor de gebiedsopgave beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het project Zuidelijke poort. Vanwege de vereiste cofinanciering voor de toegekende bijdrage uit de Regiodeal zijn er een aantal ‘no regret’-maatregelen voor recreatieve gebiedsontwikkeling uitgevoerd. Zo zijn verbreding van de bestaande fietsbrug en het kwalitatief op orde brengen van de fiets- en wandelpaden in de Rottige Meente gerealiseerd. Daarnaast is een start gemaakt met de planvoorbereiding voor de herinrichting van de haven Driewegsluis, het realiseren van een nieuwe fietsbrug voor een fietsverbinding van de Overtoom met het oostelijk eiland en het aansluiten van deze nieuwe fietsbrug op het bestaande fietspad richting Oldemarkt. Het restant krediet van 2021 nemen we mee naar 2022 om verdere uitvoering te geven aan het project.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Dit krediet wordt ingezet voor het plaatsen van solar carports op het parkeerterrein bij het gemeentehuis. Hiervoor is een omgevingsvergunning aangevraagd en een buurtparticipatie opgezet. Het krediet wordt meegenomen naar 2022.

Voorbereidingskrediet centrumontwikkeling Wolvega

In 2020 en 2021 zijn diverse activiteiten verricht waarvan de kosten op dit voorbereidingskrediet zijn geboekt. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar Programma 2. Het krediet kan worden afgesloten.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0.5 Treasury	**169**	**31**	**31**	**-137**
0.61 OZB woningen	**182**	**182**	**182**	**0**
0.62 OZB niet-woningen	**176**	**182**	**182**	**5**
0.64 Belastingen overig	**177**	**105**	**105**	**-72**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	**0**	**692**	**0**	**692**
3.4 Economische promotie	**0**	**58**	**58**	**58**
Totaal Lasten	**704**	**1.250**	**558**	**546**
Baten				
0.5 Treasury	**181**	**194**	**76**	**13**
0.61 OZB woningen	**3.160**	**3.029**	**3.029**	**-132**
0.62 OZB niet-woningen	**1.832**	**1.830**	**1.830**	**-2**
0.64 Belastingen overig	**2.489**	**2.429**	**2.483**	**-60**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	**50.881**	**49.349**	**47.156**	**-1.532**
3.4 Economische promotie	**224**	**200**	**200**	**-24**
Totaal Baten	**58.767**	**57.029**	**54.773**	**-1.738**
Resultaat	**58.063**	**55.779**	**54.215**	**-2.284**

Toelichting

Jaarrekening 2021 ten opzichte van actuele begroting 2021

De lasten zijn lager (voordeel € 546.000) en de baten zijn hoger (voordeel € 1.738.000). Dit is per saldo een voordeel van € 2.284.000 ten opzichte van de actuele begroting.

Treasury

Op het taakveld treasury staat de rente die we moeten betalen over de korte en langlopende geldleningen die we zijn aangegaan. De rente die we aan de grondexploitatie en overige investeringen mogen toerekenen worden hierop in mindering gebracht. Wat resteert is het renteresultaat. Het werkelijk renteresultaat over 2021 is € 108.000 negatief. De werkelijk te betalen rente is dus hoger dan de rente die we hebben doorberekend aan de grondexploitatie en de taakvelden. Zie daarvoor ook het renteschema in de paragraaf Financiering. Onder dit taakveld staat verder nog de dividenduitkering van onze deelnemingen.

OZB woningen en niet-woningen

De verwachte opbrengst OZB over 2021 was afgerond € 4,9 miljoen. De werkelijke opbrengst blijkt afgerond € 5,0 miljoen. Deze hogere opbrengst wordt, ondanks de tariefverlaging, verklaard door de hoger dan verwachte WOZ-waarde van woningen.

Belastingen overig
De daadwerkelijke opbrengsten van de precariobelasting zijn hoger dan begroot, zo'n € 74.000. De reden hiervoor is dat wij jaarlijks een overzicht sturen naar de kabelexploitanten met de percelen die van de gemeente zijn. Zij leggen daar hun kaartmateriaal overheen en zo komen we tot de metrages die bepalend zijn voor de belastingaanslag. De daadwerkelijke opbrengsten van de reclamebelasting zijn lager dan begroot. Dit is een gevolg van een tariefsverlaging voor de ondernemers in het centrum. Deze incidentele verlaging is één van maatregelen geweest om lokale ondernemers te ondersteunen. Dit is een initiatief geweest van de Stichting Ondernemersnemersfonds Weststellingwerf, Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega en de gemeente.
De inkomsten die wij vanuit de reclamebelasting ontvangen, betalen wij 1 op 1 door aan het ondernemersfonds. Dit vindt plaats in programma 3. De uitgaven hierop zijn dus ook lager, waardoor het resultaat voor de gemeente nul is.

<u>Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds</u>
Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenpost. Het kent voor 2020 de volgende soorten uitkeringen: 1) de Algemene uitkering, 2) de integratie-uitkering Sociaal domein en 3) de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen. In Weststellingwerf voegen we zowel op begrotingsbasis als bij de jaarstukken de Algemene uitkering (categorie 1) en de decentralisatieuitkeringen samen.

1. Algemene uitkering
In 2021 hebben we € 45,4 miljoen aan algemene uitkering ontvangen, zo'n € 1,4 miljoen meer dan we hadden begroot. Belangrijke reden hiervoor is dat het Rijk de gemeenten via het gemeentefonds heeft gecompenseerd voor diverse genomen coronamaatregelen. Voor meer informatie over de coronacompensatie pakketten en de financiële gevolgen verwijzen we u naar de paragraaf Gevolgen corona. Tevens hebben we afrekeningen van voorgaande jaren ontvangen.

Bij de uitgaven van het taakveld Algemene Uitkering staat een bedrag van € 692.000. Dit is het restant coronabudget van 2020. Dit bedrag is betrokken bij de uitgaven voor de coronamaatregelen in 2021. De financiële verwerking hiervan vindt u in de paragraaf Gevolgen corona.

2. Integratie-uitkering Sociaal domein
In 2019 is de integratie-uitkering Sociaal domein (die samenhing met de decentralisatie van taken) voor het grootste deel overgeheveld naar de Algemene uitkering. Uitzondering hierop zijn de onderdelen "Voogdij/18+" en "participatie" (WSW) waar we nog wel een afzonderlijke integratie-uitkering voor ontvingen. Voor deze onderdelen kregen we in 2021 ruim € 5,3 miljoen. Dat is € 120.000 meer dan we vooraf hadden begroot.

Economische promotie
De opbrengst van de toeristenbelasting is € 28.000 hoger dan begroot. De definitieve afrekening is altijd één jaar later (de afrekening van 2020 vindt in 2021 plaats). In deze meeropbrengst zit waarschijnlijk een coronaeffect. Door de coronamaatregelen gingen meer mensen op vakantie in eigen land.

x € 1.000

Gemeentefonds (- = nadelig)	2021
Raming conform Najaarsnota 2021	
Algemene uitkering	44.135
Integratie-uitkering Sociaal domein	5.214
Totaal raming gemeentefonds Najaarsnota 2021	**49.349**
Uitkering 2021 (realisatie)	
Algemene uitkering	45.448
Integratie-uitkering Sociaal domein	5.335
Totaal realisatie gemeentefonds 2021	**50.783**
Afrekening 2019	17
Afrekening 2020	80
Totaal in jaarrekening 2021	**50.880**

Overzicht kosten overhead

De definitie van overhead uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die wel gerekend worden tot de overhead zijn:

- Personele kosten **(alleen leidinggevenden en interne afdelingen)**
- Huisvesting
- ICT
- Communicatie
- Overige bedrijfsvoeringskosten

Toerekening aan kostendekkende activiteiten
Alle directe kosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden. Voor taakvelden waar kostendekkende tarieven het uitgangspunt zijn, zoals bij de exploitatie afvalinzameling en riolering, wordt een opslag voor de overheadkosten toegepast. De opslag is een percentage van de directe salariskosten. De overhead waarmee wij in 2021 hebben gerekend is 80%.

x € 1.000

Overhead	Werkelijk 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Verschil begroot - werkelijk
Personeel	6.677	6.215	7.661	-462
Huisvesting	1.384	1.448	1.499	64
ICT	748	691	658	-57
Overige bedrijfsvoeringskosten	225	218	252	-7
Communicatie	43	80	80	36
Totaal Overhead	**9.077**	**8.651**	**10.150**	**-426**
Exploitatieontlastend				
Toerekening aan kostendekkende activiteiten	-866	-800	-800	66
Totaal Exploitatieontlastend	**-866**	**-800**	**-800**	**66**
Eindtotaal	**8.211**	**7.851**	**9.350**	**-360**

Toelichting overhead kosten

Personeel
De totale salariskosten staan toegelicht bij de paragraaf bedrijfsvoering. Het budget hiervoor is niet overschreden.

De kosten personeel bij overhead bestaat uit salarissen van de leidinggevenden en de interne afdelingen. Zowel voor het vaste personeel als ook voor inhuur. Ook de kosten van onder andere opleiding, werving en selectie zijn onderdeel van de overheadkosten personeel. Het verschil tussen de actuele begroting en de primitieve begroting komt door verschuiving van de doorbelasting van personeel van overhead naar de taakvelden. Dat het actuele begrotingsbedrag uiteindelijk wel is overschreden komt met name door de inhuur van veel leidinggevenden. Volgens de definitie van overhead vallen deze volledig onder het kopje overhead.

Huisvesting
Het verschil van € 64.000 komt hoofdzakelijk doordat er minder aan onderhoud is uitgeven op budget vastgoed Gemeentewerf.

ICT
De ICT budgetten laten een tekort zien van ongeveer € 57.000. Dit wordt veroorzaakt door een uitbreiding van licenties en door hogere onderhoudslasten van diverse applicaties. Binnen alle organisaties stijgen de ICT kosten, dat is voor onze organisatie niet anders. Hogere eisen aan beveiliging, nieuwe wetgeving en verdergaande digitalisering van dienstverlening en bedrijfsprocessen vragen om investeringen. Onze uitgaven zijn fors lager dan de benchmark en we sturen sterk op doelmatige inzet van middelen. Desondanks hebben we een overschrijding moeten accepteren.

Communicatie
Er is een restant van € 36.000 op het onderdeel communicatie, dit komt met name door de beperkte mogelijkheden van evenementen in verband met de Corona maatregelen in 2021.

Exploitatie ontlastend
Er zijn in 2021 meer personeelskosten toegerekend aan kostendekkende activiteiten. Dit is een voordeel voor de overhead.

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021	Overschot / tekort 2021	Naar 2022
Vervanging en uitbreiding werkplekken en -voorzieningen	500	307	53	254	0	254
Vervanging inrichting restaurant gemeentehuis	50	50	0	50	0	50
Vervangingsbudget automatisering 2019 (Microsoft)	240	234	39	195	0	195
Informatiseringsjaarplan 2019	450	56	8	48	48	0
Vervangingsbudget automatisering 2020	630	469	144	325	0	325
Vervangingsbudget automatisering 2021	1.400	1.400	221	1.179	0	1.179
Budget informatisering 2020	450	450	435	15	15	0
Budget informatisering 2021	450	139	2	137	0	137
Tractie 2021	490	490	285	205	205	0
MJOP gemeentehuis vervangen regeltechniek	175	175	4	171	0	171
Eindtotaal	**4.835**	**3.770**	**1.190**	**2.580**	**268**	**2.311**

Toelichting op investeringen

Vervanging en uitbreiding werkplekken en -voorzieningen
Er is € 53.000 uitgegeven op dit budget, dit zijn vooral ICT aanpassingen op het gebied van software en hardware. De aanbesteding van het werkplekmeubilair loopt nog. De planning is dat we begin 2022 de voorlopige gunning kunnen doen, daarom stellen we voor het krediet mee te nemen naar 2022.

Inrichting restaurant gemeentehuis
De vervanging van de inrichting restaurant is onderdeel van de herinrichting van het gemeentehuis, de planning is het 2e kwartaal 2022.

Vervangingsbudget automatisering 2019 (Microsoft)
Van de resterende € 195.000 wordt € 50.000 ingezet voor Pilot M365, het voorstel is om dit budget te laten staan voor plan van aanpak OWO365 en de uitvoering hiervan.

Informatiseringsjaarplan 2019
Dit krediet kan worden afgesloten.

Vervangingsbudget automatisering 2020
Er is minder uitgegeven op dit budget dan begroot: een deel van de softwarepakketten is niet vervangen, of dit is meegenomen in een aanbesteding, of er is gekozen voor een voordeliger pakket.
Van dit budget is nog € 110.000 nodig voor vervangingen. het voorstel is om het restant te laten staan voor plan van aanpak OWO365 en de uitvoering hiervan.

Vervangingsbudget automatisering 2021
Dit krediet dient voor de EU-aanbesteding voor kernaplicaties. Daarnaast wordt dit gebruikt voor vervanging van monitoren/aanschaf monitoren en laptops voor nieuwe hybride werkplekken.

Budget informatisering 2020
Dit krediet kan worden afgesloten.

Budget informatisering 2021
Rapportagetools Burgerzaken, koppeling JCC-afspraken met iBurgerzaken en koppeling JCC-betalen met iBurgerzaken zijn nog niet gerealiseerd. Dit is door corona uitgesteld, maar worden nu wel gestart. Daarom wordt voorgesteld dit krediet mee te nemen naar 2022.

Tractie 2021
De volgende tractiemiddelen zijn aangeschaft in 2021:

- Vervanging van een veegauto;
- Vervanging tractor Case IH Vestrum 100 CVX;
- Aanschaf John Deere Kooimaaier;
- Aanschaf M12RS D-Truck Laadbak;
- Aanschaf Votex 570 PTO zuigunit;
- Aanschaf van diverse machines van Stihl.

Het krediet kan worden afgesloten.

MJOP gemeentehuis vervangen regeltechniek
Vanwege de marktsituatie en bijkomende technische problemen, wordt deze opdracht tegelijkertijd met een ander werk uitgevoerd in 2022.

Vennootschapsbelasting

x € 1.000

Vennootschapsbelasting	Rekening 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Te betalen VPB	0	0	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**

De afvalinzameling en -verwerking wordt gedaan door Omrin. Omrin heeft geen vaststellingsovereenkomst (VSO) met de Belastingdienst gesloten met betrekking tot de opbrengsten uit huishoudelijke afvalstromen. Deze opbrengsten verlagen de aan de gemeente doorbelaste kosten en Omrin geeft deze opbrengsten niet zelf aan. Daarom moet de gemeente deze opbrengsten aangeven als belaste bate. Over 2019 hebben we een aanslag gekregen van totaal € 105.

Onvoorziene uitgaven

Tabel onvoorziene uitgaven

x € 1.000

Overzicht onvoorziene uitgaven	Rekening 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Stelpost algemene risicobeheersing	0	250	250	250
Stelpost onvoorziene uitgaven	0	30	30	30
Totaal	**0**	**280**	**280**	**280**

Toelichting tabel onvoorziene uitgaven

Stelpost algemene risicobeheersing

Er is 2021 geen beroep gedaan op de stelpost risicobeheersing van € 250.000 .

Stelpost niet voorziene uitgaven

Er is in 2021 geen beroep gedaan op het bedrag voor de stelpost onvoorzien incidenteel van € 30.000.

Begrotingsrechtmatigheid

In een aantal programma's zijn de uitgaven hoger geweest dan het door de raad geautoriseerde bedrag. De kadernota rechtmatigheid van het BBV zegt hier onder andere het volgende over:

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (*BADO)* wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.”

Begrotings- en investeringskredietoverschrijdingen

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) behoeven autorisatie door de gemeenteraad. In de regel zullen begrotingswijzigingen vooraf door het college aan de raad worden voorgelegd ter autorisatie. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Slechts indien de omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk maken, zal achteraf een begrotingswijziging moeten worden voorgelegd. Indien de raad ermee instemt wordt de besteding alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is voorgelegd zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de gemeenteraad vallen.

Er zijn verschillende typen begrotingsoverschrijdingen die beschreven staan in de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV. In onderstaande tabel is weergegeven welke overschrijdingen hebben plaatsgevonden. Onder de tabel staat de toelichting hierop.

In deze jaarrekening gaat het om de volgende type overschrijdingen:

A. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.

B. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.

C. Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.

Tabel begrotingsrechtmatigheid

x € 1.000

Overzicht overschrijdingen programma's	Rekening 2021	Actuele begroting 2021	Primitieve begroting 2021	Overschrijding
0 Bestuur en Ondersteuning	2.803	2.734	2.559	-69
1 Veiligheid	1.774	1.768	1.758	-6
Overzicht kosten overhead	14.724	13.973	15.175	-751

x € 1.000

Overzicht overschrijding investeringen	Totaal krediet	krediet 2021	Realisatie 2021	Restant 31/12/2021
Vergadersysteem raadzaal	46	46	50	-4
Vervanging installatie brug Nijelamer	212	212	251	-39
Eindtotaal	**258**	**258**	**301**	**-43**

Toelichting op de tabel begrotingsoverschrijding

Programma 0
De afwijking op de uitgaven wordt veroorzaakt door het op peil brengen van de voorzieningen pensioenen wethouders. Er moest meer gestort worden dan begroot. Hier staat echter een onttrekking uit deze voorzieningen tegenover die bij de baten is geboekt.

Programma 1
Er zijn dit jaar meer overleden mensen zonder nabestaanden. De kosten van deze uitvaarten komen ten laste van de gemeente en zijn niet van te voren te begroten.

Overhead
Ondanks dat er meer lasten zijn geboekt dan het beschikbare budget is dit toch geen onrechtmatigheid. Dit zijn namelijk niet allemaal kosten, maar dit negatieve bedrag wordt veroorzaakt door het zowel op begrotingsbasis (een administratieve wijziging) als op uitgavenniveau het doorbelasten naar de taakvelden. De kosten zijn wel binnen het beschikbare budget gebleven.

Investeringskredieten
Het totaal van alle investeringskredieten die door de raad beschikbaar zijn gesteld, is niet overschreden. Op twee afzonderlijke kredieten zijn lichte overschrijdingen door onvoorziene prijsstijgingen. Dit heeft hogere afschrijvingsbedragen in de komende jaren tot gevolg. In totaal betreft dit een bedrag van € 3.000 per jaar. Vanwege de jaarlijkse onderschrijdingen op investeringen past dit binnen het afschrijvingsbudget van de komende jaren.

Jaarrekening - overig

Overzicht incidentele budgetten

Incidentele Baten

x € 1.000

Incidentele baten	Rekening	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot-werkelijk
4 Onderwijs				
Nationaal Programma Onderwijs Gemeenten	0	403	0	403
Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid	0	20	0	20
5 Sport, Cultuur en Recreatie				
Extra uitkering lokaal sportakkoord	40	40	0	0
Kerkenvisie	50	50	0	0
6 Sociaal domein				
Bestemming Noordwolde fase 6	68	150	150	82
Dekking proces- en projectleidingskosten Regiodeal uit reserve	25	75	25	50
7 Volksgezondheid en Milieu				
Subsidie regeling reductie energieverbruik woningen	0	150	0	150
Opstellen van de Transitievisie warmte	20	20	0	0
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing				0
Inrichten openbare ruimte Sportlaan Wolvega	150	150	0	0
ISV-3 project Noordwolde, bijdrage provincie	226	226	0	0
Algemene dekkingsmiddelen				
Coronavergoeding van het Rijk (onderdeel GF)	1550	1.550	0	0
Overhead				0
Informatieveiligheid (Owo bedrijfsvoering)	47	47	47	0
OWO afdelingen incidenteel	201	201	0	0
Totaal incidentele baten	**2.377**	**3.082**	**222**	**705**

Incidentele Lasten

gemeente Weststellingwerf

x € 1.000

Incidentele lasten	Rekening	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot-werkelijk
0 Bestuur en Ondersteuning				
Werkbudget bestuurlijke vernieuwing	25	40	40	15
Corona 2e kamerverkiezingen	48	55	0	7
Beleidsplan digitale dienstverlening	20	50	0	30
1 Veiligheid				
Jeugd aan Zet in Crisistijd	0	10	0	10
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat				
Baggeren stedelijk water, zie ook programma 7	0	24	12	24
Bomenbeleidsplan	0	39	0	39
Wet Natuurbescherming	0	25	0	25
Project dorpen landschap en biodiversiteit	8	8	0	0
Voorbereidingsprojecten openbare ruimte	0	50	0	50
Vorstschade	8	40	40	32
Duurzamer inrichting Openbare Ruimte (DIOR)	24	40	0	16
4 Onderwijs				
Nationaal Programma Onderwijs Gemeenten	0	403	0	403
Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid	0	20	0	20
5 Sport, Cultuur en Recreatie				
Project dorpen, landschap en biodiversiteit	0	20	20	20
Buurtsportcoaches	32	32	32	0
Lokaal Sportakkoord	0	40	0	40
Padelbanen TV Wolvega	25	25	0	0
Diverse coronamaatregelen	161	283		122
Kerkenvisie	30	50	0	20
6 Sociaal domein				
Bestemming Noordwolde fase 6	97	260	260	163
Bijdrage aan proces- en projectleidingskosten Regiodeal	75	125	25	50
Noordwolde fase 5, bestemd voor fase 6	0	27	0	27
Implementatiebudget nieuwe inburgering	34	46	0	12
Diverse coronamaatregelen	463	772	0	309
Nadeel door ziekteverzuim SW bedrijf	125	175	0	50
7 Volksgezondheid en Milieu				
Gezond in de Stad, extra middelen + JOGG	40	54	54	14
Regentonactie (volledig ten laste van reserve)	3	20	20	17
Baggeren stedelijk water, zie ook programma 2	0	36	18	36
Opstellen van de Transitievisie warmte	53	70	0	17
Regionale Energie Strategie (Res)	1	12	12	11
Regeling reductie Energiegebruik	82	90	0	8
Subsidie regeling reductie energieverbruik woningen	0	150	0	150
Nationaal Preventieakkoord	6	20	0	14
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing				
Geactualiseerde Woonvisie	20	25	25	5
Aangepaste Welstandsnota	0	10	10	10
Implementatie omgevingswet	83	200	100	117
EPA verduurzamen gemeentelijk vastgoed	1	28	0	27
Inrichten openbare ruimte Sportlaan Wolvega	0	55	0	55
ISV-3 project Noordwolde	113	113	0	0
Algemene dekkingsmiddelen				0
Omzetkosten naar oppervlakte woz (OWO OOST)	18	16	16	-2
Overhead				
Informatieveiligheid (Owo bedrijfsvoering)	70	70	70	0

Herstelwerkzaamheden gemeentewerf	23	29	29	6
Brandscheidingen aanpassen, wettelijk vereist	21	65	65	44
OWO afdelingen incidenteel	300	300	0	0
Totaal incidentele lasten	**2.009**	**4.022**	**848**	**2.013**

Incidentele middelen van 2021 naar 2022

Incidentele middelen 2021 beschikbaar te stellen in 2022

x € 1.000

Incidentele middelen beschikbaar te stellen in latere jaren	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Restant 2021	Nodig in 2022	Dekking in 2022 Algemene reserve	Dekking in 2022 Overig
1 Veiligheid						
Coronavergoeding Jeugd aan Zet, bedrag zit in saldo Corona*						
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
Baggeren	24	0	24	24	24	
Bomenbeleids plan	39	0	39	39	39	
Flora/ fauna digitale kaart	25	0	25	25	25	
Dior	40	24	16	16	16	
5 Sport, Cultuur en Recreatie						
Coronavergoeding Diverse regelingen, bedrag zit in saldo Corona*						
Kerkenvisie	50	30	20	20	20	
6 Sociaal Domein						
Noordwolde fase 5	27	0	27	27	27	
Regiodeal ZuidOost 2020-2024, dekking via reserve investeringsambities	125	75	50	50		50
Coronavergoedingen Diverse regelingen, bedrag zit in saldo Corona*						
7 Volksgezondheid en Milieu						
Transitievisie warmte	70	53	17	17	17	
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing						
Inrichting openbare ruimte Sportlaan	55	0	55	55	55	
Implementatie omgevingswet	200	83	117	117	117	
EPA verduurzaming gemeentelijk vastgoed	28	1	27	27	27	
Algemene Dekkingsmiddelen						
Saldo Corona*	3.302	1.994	1.308	1.308	1.308	
Overhead						
Brandscheiding gemeentehuis	65	21	44	43	43	
Totaal incidentele lasten	**4.050**	**2.281**	**1.769**	**1.768**	**1.718**	**50**

Toelichting incidentele middelen 2020 beschikbaar te stellen in 2021

Voor diverse projecten waren incidentele budgetten beschikbaar in 2021. Het niet gebruikte deel valt vrij ten gunste van het rekeningsaldo. Enkele projecten zijn echter nog niet volledig uitgevoerd. In de nota financiële beleid van onze gemeente is gesteld dat overheveling van budgetten naar een volgend jaar alleen kan door middel van een begrotingswijziging bij de jaarrekening van het af te sluiten boekjaar. De over te hevelen budgetten worden dan, gelijktijdig met het vaststellen van de jaarrekening, middels een begrotingswijziging in 2022 geactualiseerd en geautoriseerd.

<u>Programma 1</u>
Jeugd aan Zet
Dit budget is beschikbaar gesteld om jeugd te ondersteunen in alle beperkingen en gezondheidsproblematiek die corona met zich mee heeft gebracht. We willen alle restant budgetten 2021 meenemen naar 2022 om daar in te zetten voor hetzelfde doel. Zie ook de coronaparagraaf.

Programma 2

Baggeren

In 2020/2021 is een nieuw baggerplan gemaakt voor het baggeren van vijvers en watergangen. Om efficiënt en doelmatig te werken worden de baggerwerkzaamheden vanaf 2022 uitgevoerd en is het bedrag nodig voor de uitvoering.

Bomenbeleidsplan

Het herstel van de bomenstructuren (aanplant bomen/beplanting) wordt verder uitgevoerd in 2022 om aan herplantplicht te voldoen.

Flora/ fauna digitale kaart

Inventarisatie flora en fauna ten behoeve van de digitale kaart is in 2021 niet afgerond, dit zal in 2022 plaatsvinden.

Dior

De raad heeft bij de vaststelling van de Voorjaarsnota € 40.000 beschikbaar gesteld voor het maken van een leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte. Deze is begin 2022 gereed. De gemaakte kosten in 2021 zijn € 24.000. Voor de afronding is in 2022 is nog € 16.000 nodig.

Programma 5

Coronavergoeding diverse regelingen

De raad heeft in januari 2021 een budget van € 212.000 beschikbaar gesteld voor een subsidieregeling coronacompensatie. De gemeente vindt het belangrijk voor de leefbaarheid in onze gemeente om maatschappelijke organisaties financieel te ondersteunen in deze coronacrisis, zodat zij kunnen blijven voortbestaan. Met behulp van deze regeling konden maatschappelijke organisaties en verenigingen in Weststellingwerf tegemoet gekomen worden in hun schade door de coronamaatregelen in 2020. € 192.000 is beschikbaar gesteld via de Subsidieregeling Coronacompensatie voor geleden schade in 2020 voor maatschappelijke organisaties en verenigingen Weststellingwerf. € 20.000 is beschikbaar gesteld via de Subsidieregeling noodfonds tegemoetkoming ernstige nadelige financiële coronaschade maatschappelijke organisaties Weststellingwerf 2020.
Beide budgetten zijn nog niet volledig benut. We willen alle restant van de corona budgetten 2021 meenemen naar 2022 om daar in te zetten voor hetzelfde doel. Zie ook de coronaparagraaf.

Kerkenvisie

Voor het opstellen van een kerkenvisie hebben we in 2022 nog een bedrag nodig van € 20.000. Het project is in 2021 van start gegaan en wordt in 2022 verder uitgerold. Naar verwachting kan de kerkenvisie in 2022 worden vastgesteld.

Programma 6

Project Noordwolde fase 5/6

Project Noordwolde fase 5 is volledig afgesloten. Bij de jaarrekening 2020 heeft u ermee ingestemd om € 27.000 van het niet bestede budget mee te nemen naar 2021 om een aantal onderdelen die we niet hebben gedaan in fase 5 alsnog uit te voeren als onderdeel van fase 6. Dit is nog niet gedaan. We willen in samenwerking met ondernemers, ketenpartners en inwoners het Mandehofplein aanpakken. Ons doel is om de verbinding tussen toerisme, cultuurhistorie en economie in Noordwolde te versterken.

Regiodeal Zuidoost 2020-2024

De projectleiding voor Bestemming Wolvega is nog niet volledig gestart. Eind 2021 is het projectvoorstel, inclusief kredietaanvraag, aan de raad gestuurd. Op 7 maart 2022 nam de raad hierover een besluit. Het project kan in 2022 volledig van start gaan. Het restant budget uit 2021 is hiervoor nodig.

Coronavergoedingen diverse regelingen

In 2021 zijn in programma 6 de volgende incidentele middelen voor corona compensatie beschikbaar gesteld.

- Ten behoeve van de participatiewet voor de integratie component van de Wet inburgering.
- Voor de uitvoering van de TONK-regeling.
- Voor extra ondersteuning aan jeugd, kwetsbare groepen en leefstijl.

We willen alle restant corona budgetten 2021 meenemen naar 2022 om daar in te zetten voor hetzelfde doel. Zie ook de coronaparagraaf.

Programma 7
Transitievisie warmte
De totstandkoming van de Transitievisie Warmte OWO is financieel afgerond (fase 1). Binnen de OWO-samenwerking wordt in 2022 gestart met het uitwerken van deze Visie (fase 2). Voor het uitwerken van deze fase is nog een bedrag van € 17.000 euro beschikbaar. Dit is in OWO-verband afgestemd. Het restant budget uit 2021 is hiervoor nodig.

Programma 8
Inrichting openbare ruimte Sportlaan
Door de verkoop van de Sportlaan 25 moet de openbare ruimte daar worden ingericht. Het budget is nodig om dit in 2022 uit te voeren.

EPA verduurzaming gemeentelijk vastgoed
Vanwege personele wisselingen is er vertraging opgelopen. De uitvoering vindt in 2022 plaats.

Implementatie omgevingswet
De invoering van de omgevingswet stond gepland op 1-6-2021, maar is uitgesteld tot 1-1-2023. Hierdoor zijn verschillende acties die nodig zijn voor een goede implementatie verschoven. Dit zijn onder andere trainingen, opleidingen en communicatie. Het is noodzakelijk dat het budget uit 2021 wordt overgeheveld naar 2022.

Algemene dekkingsmiddelen
Coronagelden
De specifieke corona-uitkering (onderdeel van gemeentefonds) beschouwen wij als een incidentele baat. Daarom willen we, net zoals in 2021 het positieve saldo op deze post meenemen naar 2022. We willen dit budget in 2022 inzetten voor specifiek corona gerelateerde kosten.

Overhead
Brandscheidingen Gemeentehuis
Het werk is deels uitgevoerd in 2021. In 2022 zal het resterende deel worden afgerond en gefactureerd. Het uitvoeren van de werkzaamheden is noodzakelijk om aan de wettelijke eisen van brandveiligheid te voldoen.

Wet WNT

Topinkomens in de (semi) publieke sector
De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT) kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden.

Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-norm in 2021
Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke in 2021 maximaal 100% van het ministersalaris zijn, wat neerkomt op € 209.000 inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Voor bestaande contracten geldt het overgangsrecht.

In 2021 hebben zowel bij vast als bij tijdelijk personeel geen bezoldigingen boven deze bezoldigingsnorm plaatsgevonden.

De WNT geeft ook aan dat de gemeente verplicht is om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van de bezoldigingsnorm. De gemeentesecretaris en de griffier van onze gemeente zijn aan te merken als topfunctionaris in de zin van de WNT en zijn daarom in onderstaande tabel opgenomen.

Overzicht

	Remco van Maurik	Janneke Kampinga
Functiegegevens	Gemeentesecr.	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000	1,0000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	115.604,72	74.436,60
Beloningen betaalbaar op termijn	21.584,28	13.200,00
Subtotaal	*137.189,00*	*87.636,60*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000,00	209.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**137.189,00**	**87.636,60**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / 0	N.v.t. / 0
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020	**Remco van Maurik**	**Janneke Kampinga**
Functiegegevens	Gemeentesecr.	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000	1,0000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.411,22	67.316,81
Beloningen betaalbaar op termijn	20.254,56	11.929,56
Subtotaal	*134.665,78*	*79.246,37*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000,00	201.000,00
Totale bezoldiging	**134.665,78**	**79.246,37**

Schatkistbankieren

x € 1.000

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren		Verslagjaar 2021			
(1)	Drempelbedrag	597			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	369	424	378	395
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	229	174	220	203
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2021			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	79.654			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	79.654			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	597			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	33.190	38.563	34.733	36.323
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	369	424	378	395

Toelichting schatkistbankieren
Met de gewijzigde wet Fido beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Deze consolidatie van schuldverhoudingen tussen overheden onderling kan in de eerste plaats worden bereikt door middel van verplicht schatkistbankieren. In de tweede plaats kan consolidatie worden bereikt doordat decentrale overheden hun overtollige middelen gebruiken om onderling leningen te verstrekken. Dit heeft eenzelfde effect op de EMU-schuld als het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist.

In 2021 is geen gebruik gemaakt van het aantrekken van kortlopende leningen oftewel kasgeldlening.

Voor 2021 is er een drempelbedrag vastgesteld van 0,75% van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag bedraagt € 597.000.
Het gehele jaar is gebruik gemaakt van schatkistbankieren. Eind 2021 is het saldo in de schatkist € 9.143.360

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)

Wat is SISA

Jaarlijks moet door een bijlage bij de jaarrekening verantwoording worden afgelegd over de besteding van een aantal specifieke uitkeringen aan de verstrekkers van deze uitkeringen. Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangegeven welke gegevens moeten worden ingevuld.

SISA overzichten

SISA bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Fryslan	€ 29.023	Ja	€ 29.023	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	39	39	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**		

			Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15* € 14.820	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16* € 14.820	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20* € 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21* € 0	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22* € 0				

BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*			
			Ja	7.500	901			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*		
		1	cashback-actie	€ 72.101	Nee			
		2	energiecoachingsgesprekken	€ 9.660	Nee			
		3	Webinar 'Energieneutraal verbouwen'	€ 0	Nee			
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*		
		1	*cashback-actie*	€ 73.601	Als gevolg van corona heeft er een verschuiving plaatsgevonden van fysieke activiteiten naar cashback-actie	Ja		
		2	*energiecoachingsgesprekken*	€ 16.068		Ja		
		3	*Webinar 'Energieneutraal verbouwen'*	€ 350		Ja		
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)

			Aard controle n.v.t. *Indicator: C43/01*	*Aard controle R* *Indicator: C43/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00450603	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			29	€ 4.350	€ 0	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 309.186		€ 125.982	€ 270.035		
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*	*Aard controle R* *Indicator: D14/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/05*	*Aard controle R* *Indicator: D14/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	*Aard controle R* *Indicator: D14/08*		
		1						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/01*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/03*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 32.194	€ 32.194	Nee

		2	030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		3	030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		4	030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		5	030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	030002 Provincie Friesland	Vergroten afvoer capaciteit van regenwaterriool en opperlvlakte water, Houtstraat in Wolvega, nr 22	Nee			
		2	030002 Provincie Friesland	aanleg groene berging, IJsbaanweg in Noordwolde, nr 23	Nee			
		3	030002 Provincie Friesland	Vergroening en afvoer capaciteit vergroten, Kolksplein in Wolvega, nr 24	Nee			
		4	030002 Provincie Friesland	Vergroening (met als doel water vasthouden) en afvoer capaciteit vergroten, Omgang in Wolvega, nr 25	Nee			
		5	030002 Provincie Friesland	aanleg groene berging, Reitsmastraat in Noordwolde, nr 26	Nee			
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	

			Aard controle R *Indicator: F9/01*	*Aard controle R* *Indicator: F9/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1 Transitievisie Warmte OWO	€ 20.660	€ 20.660	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 5.784.792	€ 150.182	€ 363.516	€ 600	€ 46.620	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtscheldingen schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 112.820	€ 8.586	€ 0	€ 547.681	€ 0	€ 0

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 13.750	€ 480	€ 16.849	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Aard controle R *Indicator: G3/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 27.246	€ 16.345	€ 3.777
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 8.595	€ 9.294	€ 378
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 489.723	€ 24.157	€ 17.377	€ 1.800	€ 42
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 264.923	€ 10.157	€ 2.675	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 163.253	€ 0	€ 2.675	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	63	4	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	71	2	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	44	0	Ja		

			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
			€ 0	€ 0	0		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4 *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 0	€ 0	29				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 97.347	€ 101.174					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
				Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/03*	*Aard controle R* *Indicator: H4/04*	*Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle R* *Indicator: H4/06*	*Aard controle R* *Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Programma 4	€ 12.980	€ 12.980				
		2	Programma 5	€ 84.265	€ 84.265				

		3	Investeringen	€ 3.929	€ 3.929			
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
					Gerealiseerd	**Gerealiseerd**	**Gerealiseerd**	**Gerealiseerd**
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H8/01	*Indicator: H8/02*	*Indicator: H8/03*	*Indicator: H8/04*	*Indicator: H8/05*	*Indicator: H8/06*
		1	1032187	€ 85.142	€ 0	€ 1.437	€ 0	€ 1.437
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: H8/07	*Indicator: H8/08*				
		1	1032187	Nee				
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: H12/01	*Indicator: H12/02*	*Indicator: H12/03*			
			€ 13.287	Ja	Nee			
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar	Beschikkingsnummer / naam	Totale besteding			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*			
			Indicator: H16/01	*Indicator: H16/02*	*Indicator: H16/03*			
		1	2020	SPUKIJZ21070	€ 44.687			
		2	2021	SPUKIJZ21R2260	€ 84.822			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t*	*Aard controle R*	
			Indicator: H16/04	*Indicator: H16/05*	*Indicator: H16/06*	*Indicator: H16/07*	*Indicator: H16/08*	
		1	De Dobbe	€ 44.687	€ 44.687	€ 0	2020	

			2	De Steense	€ 34.669	€ 50.655	-€ 15.986	2021
			3	De Dobbe	€ 27.253	€ 34.167	-€ 6.914	2021
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/beschikkingsnummer	Betreft pijler Een pijler per regel	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: L5B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	*Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	*Aard controle R* *Indicator: L5B/05*
			1	060086 Gemeente Opsterland	DGNVLG 20208478	Vitale Kernen	€ 0	€ 362.265
			2	060086 Gemeente Opsterland	DGNVLG 20208478	Veerkrachtig Landschap	€ 0	€ 191.466
				Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting	
				Aard controle n.v.t. *Indicator: L5B/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*	
			1	*060086 Gemeente Opsterland*	€ 0	€ 362.265		
			2	*060086 Gemeente Opsterland*	€ 0	€ 191.466		
				Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: L5B/10*	*Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*		
				€ 0	€ 1.430	Nee		

Taakvelden overzicht

Lasten per taakveld

x € 1.000

Lasten	Taakvelden	Realisatie 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
0.1	Bestuur	1.811	1.715	1.645	-96
0.10	Mutaties reserves	9.483	9.375	2.378	-108
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	5.018	0	0	-5.018
0.2	Burgerzaken	992	1.019	914	27
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	210	322	180	112
0.4	Overhead	14.724	13.973	15.175	-751
0.5	Treasury	169	31	31	-137
0.61	OZB woningen	182	182	182	0
0.62	OZB niet-woningen	176	182	182	5
0.64	Belastingen overig	177	105	105	-72
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	692	0	692
0.8	Overige baten en lasten	0	-1.363	-1.965	-1.363
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.560	1.555	1.555	-5
1.2	Openbare orde en veiligheid	214	213	203	-1
2.1	Verkeer en vervoer	4.623	4.617	4.219	-7
2.3	Recreatieve havens	105	96	95	-9
2.4	Economische havens en waterwegen	5	2	14	-2
2.5	Openbaar vervoer	23	24	23	2
3.1	Economische ontwikkeling	88	96	95	8
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	430	429	428	-1
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	110	144	143	34
3.4	Economische promotie	108	167	166	59
4.2	Onderwijshuisvesting	2.288	2.356	2.343	67
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.454	1.951	1.517	497
5.1	Sportbeleid en activering	826	868	763	42
5.2	Sportaccommodaties	1.356	1.442	1.322	86
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	479	648	435	169
5.4	Musea	85	85	85	0
5.5	Cultureel erfgoed	123	150	121	27
5.6	Media	485	485	485	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.344	2.564	2.608	221
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.794	2.263	1.737	469
6.2	Wijkteams	1.789	1.866	1.277	76
6.3	Inkomensregelingen	9.640	8.942	9.044	-698
6.4	Begeleide participatie	4.549	4.613	4.166	64
6.5	Arbeidsparticipatie	879	1.179	1.424	300
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.466	1.477	990	11
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.907	6.828	6.026	921
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.287	5.735	5.527	-551
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-308	166	415	474
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.309	1.527	1.485	218
7.1	Volksgezondheid	1.357	1.468	1.365	111
7.2	Riolering	1.855	1.966	1.933	111
7.3	Afval	3.075	3.023	2.998	-51
7.4	Milieubeheer	1.412	1.622	1.307	210
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	193	244	239	50
8.1	Ruimtelijke ordening	897	1.139	878	242
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.136	2.407	2.407	1.272
8.3	Wonen en bouwen	1.364	1.367	1.123	2
Eindtotaal		**94.249**	**91.956**	**79.788**	**-2.294**

Baten per taakveld

x € 1.000

Baten	Taakvelden	Realisatie 2021	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
0.1	Bestuur	-425	-51	-51	374
0.10	Mutaties reserves	-7.977	-8.435	-214	-458
0.2	Burgerzaken	-293	-273	-273	20
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-257	-157	-7	100
0.4	Overhead	-6.484	-6.093	-5.825	391
0.5	Treasury	-181	-194	-76	-13
0.61	OZB woningen	-3.160	-3.029	-3.029	132
0.62	OZB niet-woningen	-1.832	-1.830	-1.830	2
0.64	Belastingen overig	-2.489	-2.429	-2.483	60
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-50.881	-49.349	-47.156	1.532
0.8	Overige baten en lasten	-6	0	0	6
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-5	0	0	5
1.2	Openbare orde en veiligheid	-9	-51	-51	-42
2.1	Verkeer en vervoer	-59	-6	-6	53
2.3	Recreatieve havens	-38	-31	-31	8
2.5	Openbaar vervoer	-2	-6	-6	-5
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-365	-427	-427	-62
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-14	-21	-21	-7
3.4	Economische promotie	-224	-200	-200	24
4.2	Onderwijshuisvesting	-511	-526	-492	-15
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-472	-890	-467	-418
5.1	Sportbeleid en activering	-42	-81	-20	-39
5.2	Sportaccommodaties	-533	-564	-564	-30
5.5	Cultureel erfgoed	-5	0	0	5
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-109	-75	-75	34
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-226	-286	-286	-59
6.2	Wijkteams	-13	0	0	13
6.3	Inkomensregelingen	-8.607	-7.526	-7.276	1.081
6.5	Arbeidsparticipatie	-9	-5	-5	4
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-245	-171	-196	74
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7	0	0	7
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-30	-30	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	-6	0	0	6
7.2	Riolering	-2.068	-2.048	-2.048	19
7.3	Afval	-3.598	-3.534	-3.455	65
7.4	Milieubeheer	-49	-195	-25	-146
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-142	-188	-188	-46
8.1	Ruimtelijke ordening	-180	0	0	180
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.311	-2.407	-2.407	-1.095
8.3	Wonen en bouwen	-1.384	-851	-600	533
Eindtotaal		**-94.250**	**-91.956**	**-79.788**	**2.294**

Controle verklaring

Controle verklaring

De controleverklaring van de accountant is nog niet gereed. Zodra er een verklaring van onze accountant ontvangen is, wordt deze nagezonden en ter behandeling aangeboden in de eerstvolgende raadsvergadering nadien. De verklaring wordt dan ook opgenomen in de online versie (Pepperflow) van de jaarstukken 2021.

Bijlagen

Bijlage I: Verstrekte subsidies

Verstrekte subsidiebedragen

Overzicht subsidie preferente instelling

Beleidsproduct	Preferente organisatie	Actuele Begroting 2021	Rekening 2021
Veiligheid			
Nieuwjaarsfeest	Stichting Horeca Centrumplein	€ 3.200	€ 0
Veiligheid	Stichting Scala	€ 16.500	€ 16.500
Verkeer, Vervoer en Waterstaat			
Waterwegen	Ijswegen Centrale Weststellingwerf	€ 1.679	€ 1.679
Economie			
	Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf	€ 95.000	€ 68.000
Sport, Cultuur en Recreatie			
Bibliotheekwerk	Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân	€ 446.224	€ 446.224
Ontwikkelingssamenwerking	Stichting Wereldwinkel Wolvega e.o.	€ 3.515	€ 3.450
Ontwikkelingssamenwerking	Stichting Gered Gereedschap Wolvega	€ 5.875	€ 5.752
Cultuurbevordering (bevordering Stellingwerfs)	Stichting Stellingwarver Schrieversronte	€ 25.544	€ 25.544
Cultuurbevordering (bevordering Stellingwerfs)	Provincie Fryslân (Projecten Stellingwerfs)	€ 16.259	€ 0
Heemkunde	Stichting Comprix	€ 9.972	€ 0
Cultuurbevordering	Stichting Opera Spanga	€ 40.000	€ 40.000
Cultuurbevordering	Stichting Intermezzo (Opera Nijetrijne)	€ 2.538	€ 0
Cultuurbevordering	Culturele hoofdstad 2018-2028 legacy	€ 45.000	€ 45.000
Oudheidkunde en musea	Stichting Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde	€ 79.835	€ 79.835
Oudheidkunde en musea	Vereniging Oudheidkamer Weststellingwerf	€ 5.151	€ 5.151
Muziekonderwijs - Doorlopende leerlijn Jeugd en jongeren (hafabra)	Stichting Comprix	€ 39.917	€ 38.610
	Terra	€ 7.000	€ 6.943
	Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland-Weststellingwerf	€ 39.800	€ 37.209
	Stichting Catent	€ 3.000	€ 2.984
	Stichting De Tjongerwerven Christelijk Primair Onderwijs	€ 5.700	€ 5.024
	Stichting Matthijsje	€ 2.700	€ 1.736
	De Bisschop Möller Stichting (BMS)	€ 11.700	€ 11.267
	Muziekvereniging "Woudklank"	€ 8.000	€ 8.000
	Muziekvereniging de Harmonie	€ 9.000	€ 9.000
	Christelijke Muziekvereniging Euphonia	€ 7.200	€ 1.705
Muziekonderwijs - muziekfestival	Stichting Comprix	€ 31.209	€ 30.000
Buurtsportwerk	Stichting Sport Fryslân	€ 284.670	€ 284.670
Multifunctionele accommodaties (onderhoud)	Stichting Harten Tien	€ 41.990	€ 41.990
	Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland	€ 20.000	€ 20.000
Lokale omroep	Stichting Radio Weststellingwerf Centraal	€ 16.189	€ 16.154
Sociaal Domein			
Armoedebeleid	Stichting Leergeld Heerenveen e.o.	€ 131.800	€ 130.000
Armoedebeleid	Stichting voedselbank Weststellingwerf	€ 5.000	€ 5.000
Schuldhulpverlening	Humanitas	€ 6.715	€ 6.715
Maatschappelijke dienstverlening	Stichting Slachtofferhulp Nederland	€ 7.815	€ 7.699
Maatschappelijke dienstverlening	Stichting Tûmba	€ 9.877	€ 9.731
Versterking Sociale Basis	Stichting Breuningslaan	€ 2.000	€ 2.000
Versterking Sociale Basis	Stichting Home-start Nederland	€ 22.000	€ 21.466

Per subsidieregeling

Subsidieplafond per subsidieregeling

Beleidsveld/taakstelling	Subsidieregeling	Actuele begroting	Rekening 2021
Onderwijs			
Peuteropvang	Subsidieregeling Peuteropvang	€ 269.859	€ 220.900
Sport, Cultuur en Recreatie			
Cultuurbevordering	Subsidieregeling Amateurkunstbeoefening Weststellingwerf	€ 42.645	€ 30.515
Cultuurbevordering	Subsidieregeling kunst en cultuur	€ 29.760	€ 27.445
Cultuurbevordering	Subsidieregeling Coronacompensatie	€ 212.000	€ 165.196
Cultuurbevordering	Subsidieregeling Noodfonds	€ 20.000	€ 16.878
Sportbevordering	Subsidieregeling sportverenigingen gemeente Weststellingwerf	€ 187.132	€ 118.400
Gemeentelijk monumentenbeleid	Subsidieverordening beschermde gemeentelijke monumenten gemeente Weststellingwerf	€ 40.600	€ 15.000
Sociaal domein			
Sociaal-cultureel werk	Subsidieregeling Sociaal cultureel werk Weststellingwerf	€ 7.375	€ 7.276
Maatschappelijke dienstverlening	Subsidieregeling Maatschappelijke dienstverlening, Ouderenzorg en Openbare gezondheidszorg (EHBO)	€ 8.932	€ 8.249
Ouderenzorg	Subsidieregeling Maatschappelijke dienstverlening, Ouderenzorg en Openbare gezondheidszorg (EHBO)	€ 38.000	€ 12.403
Volksgezondheid en Milieu			
Openbare gezondheidszorg	Subsidieregeling Maatschappelijke dienstverlening, Ouderenzorg en Openbare gezondheidszorg (EHBO)	€ 13.726	€ 11.912

Bijlage II: Lijst met afkortingen

A

APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
ATB	All Terrain Bicycle (terreinfiets)
AVE	Aanpak Voorkoming Escalatie
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten

B

B&W	Burgemeester en Wethouders
BAB	Baanafspraakbanen
BAD	Brede aanpak dakloosheid Fryslân
BADO	Besluit Accountantscontrole decentrale overheden
BAG	Basisregistraties adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOSD	Backoffice Sociaal Domein
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
BV	Besloten vennootschap
BVI	Team Belasting & VastgoedInformatie
BW	Beschemd wonen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCW	Commerciële club Weststellingwerf
CISO	Chief information security officer
COA	Centrum Orgaan opvang assielzoekers
COVID-19	Corona
CV	Centrale verwarming

D

DHW	Drank- en horeca wet
Dib	Dienst in bedrijf
DigiD	Digitale persoonsidentificatie
DIOR	Duurzame inrichtingskwaliteit openbare ruimte
DIV	Documentatie informatievoorziening
DOM	Dorpsontwikkelingsmaatschappij
DPAN	Digitale Platform Aansluiting Nazorg
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet

E

EMU	Europese Economische en Monetaire Unie saldo
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA	Energieprestatieadvies
Eph	Eenpersoonshuishouden
EPR	Eiken Processie Rups
Excl	Exclusief

F

Fido	Wet financiering decentrale overheden
FMI	Functievermengingsindex
Fumo	Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving
Fvw	Financiële-verhoudingswet
G	
GAP	Gemeentelijk afvalstoffen plan
GF&R	Gemeentefonds & rente
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGK	Gemeentelijk Gegevensknooppunt
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitaties
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk verkeer en vervoerplan
H	
HBH	Hulp bij huishouden
Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management (Personeelszaken)
HSJ	Hoog specialistische jeugdhulp
I	
I&A	Afdeling Informatisering en Automatisering
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvesting Plan
IKC	Integraal kind centrum
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPOR	Inrichtingsplan openbare ruimte
ISPH	Integraal strategisch huisvestingsplan
J	
JGZ	Jeugd gezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
K	
KTO	Klant tevredenheidsonderzoek
L	
LEJA	Lokaal educatieve jeugd agenda
LKS	Loonkostensubsidie
LOAB	Lokaal Onderwijs Achterstanden Beleid
LTO	Land en Tuinbouworganisatie
LVB	licht verstandelijk beperking
M	
MBO	Middelbaar beroeps onderwijs
MDD	Monitor Doelgerichte Digitalisering
MFC	Multifunctioneel centrum
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden en kleinbedrijf
Mph	Meerpersoonshuishouden
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
N	
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NCW	Netto Contant Waarde
NIEGG	Niet in exploitatie genomen (bouw)grond
NOW	Noodmaatregel overbrugging werkgelegenheid
NPO	Nationaal programma onderwijs

NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze Vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
O	
OAB	Onderwijs achterstanden beleid
OBS	Openbare basisschool
OER	Open einde regelingen
OLA	operational level agreement
OSW	Onafhankelijke seniorenvereniging Weststellingwef
OVN	Ondernemersvereniging Noordwolde
OWO	Gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland
OZB	Onroerende- zaakbelastingen
P	
P&C	Planning & Control
PB	Plaatselijke belangen
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIM	Professionele dienstbaarheid, Integraliteit en Maatwerk
PNIK	Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten
PO	Privacy officer
POC	Percentage Of Completion
POH	Praktijkondersteuner voor huisartsen
PPS	Publiek Private Samenwerking
R	
RC	Rekening-courant
RES	Regionale Energie Strategie
REVA	Ruimtelijk-economische verkenning en advies
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RMC	Regionaal Meld-en Coördinatiefunctie
RRE	Regeling Reductie Energieverbruik
RREW	Regeling Energiegebruik Woningen
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
S	
SD	Sociaal domein
SDF	Sociaal domein Fryslân
SISA	Single information single audit
SOR	Samenhangende objectenregistratie
SOVF	Stichting Openbare Verlichting Fryslân
SOW	Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf
SPBW	Stichting Parkmanagement Bedrijventerreinen Wolvega
SPUK	specifieke uitkering stimulering
Suwinet	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
SW	Sociale werkvoorziening
T	
TONK	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten
TOP	Toeristische overstap punten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zulfstandig ondernemers
U	
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	
VANG	Rijks uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof
VFG	Vereniging Friese Gemeenten
VKD	Vereniging kleine dorpen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

VO	Voortgezet onderwijs
VOI	Veranderopdracht inburgering
VP	Verbonden partijen
VPB	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Fryslân
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV	Voetbalvereniging
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
W	
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOW	Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega
WOZ	Waardering Onroerende zaken
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet werk en bijstand

Bijlage |||: Lijst met financiële begrippen

A

Aanbesteding	Een inkoopmethode om offertes te krijgen voor het uitvoeren van een openbare opdracht. Vaak gaat het om werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals onderhoud van wegen.
Activa	De (financiële) bezittingen van de gemeente. Activa staan aan de linkerkant van een balans. Aan de rechterkant staan dan de passiva (schulden).
Algemene reserve	Een soort spaarpot van de gemeente, waarvoor nog geen bestemming is bepaald.
Algemene uitkering	Geld dat gemeenten krijgen van de Rijksoverheid uit het Gemeentefonds. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Hoeveel geld gemeenten krijgen, is afhankelijk van maatstaven zoals het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden en oppervlakte. Zie ook: Gemeentefonds.

B

Balans	Een overzicht van alle bezittingen (activa) en schulden (passiva) op één moment. De balans is een verplicht onderdeel van de jaarrekening. De geprognosticeerde balans in de begroting is een schatting van de financiële situatie op 31 december.
Baten	De inkomsten van de gemeente. De gemeente werkt met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven boekhoudkundig horen bij het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Het gaat dus niet om het jaar waarin de betaling is gedaan (kasstelsel).
Begroting	De plannen die de gemeente voor een jaar heeft, wat die plannen kosten en welke inkomsten de gemeente verwacht.
Begrotingssaldo	Het begrotingssaldo is het verschil tussen de in de begroting verwachte opbrengsten en de verwachte kosten (baten en lasten).
Belastingcapaciteit	Hoeveel belastinggeld een gemeente jaarlijks kan ontvangen.
Benchmark	Een meetpunt om gelijksoortige zaken of diensten met elkaar te vergelijken.
Bestemmingsreserve	Geld dat apart is gezet voor een bepaalde bestemming.

C

Circulaire	Brief of mededeling aan meerdere personen tegelijk. De Rijksoverheid informeert de gemeenten via circulaires in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds.

E

Exploitatieruimte	Zie Begrotingssaldo.

F

Financieringsbehoefte	Een begrotingstekort dat ontstaat als de uitgaven in een jaar hoger liggen dan de inkomsten. Er is dan behoefte aan meer geld om plannen te financieren.

G

Gemeentefonds	Fonds van de Rijksoverheid waaruit gemeenten via een bepaalde verdeelsleutel (maatstaven) uitkeringen ontvangen. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. Hoeveel geld gemeenten krijgen, is bijvoorbeeld afhankelijk van het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden en de oppervlakte. Zie ook: Algemene uitkering.
Grondexploitatie	Is (soms afgekort tot grex) een begroting om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan in beeld te brengen.

H

Heffingsmaatstaf/heffingsgrondslag	Bedrag op basis waarvan een belasting wordt berekend. De heffingsgrondslag en het belastingtarief bepalen samen hoeveel belasting je moet betalen.
Herijking	iets opnieuw ijken, opnieuw bepalen aan welke normen iets moet voldoen.

I

Incidentele uitgave	Een uitgave die niet regelmatig voorkomt.
Inflatiecorrectie	Het bijstellen van de tarieven door inflatie. Inflatie is een economisch proces waarbij geld minder waard wordt door het stijgen van de gemiddelde prijzen (het algemeen prijspeil).

J

Jaarstukken	Bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De gemeente verantwoord hiermee inhoudelijk en financieel het gevoerde beleid.

K

Kadernota	Document met de hoofdpunten van beleid en de financiële kaders voor de komende jaren.
Kapitaalgoederen	Middelen zoals gebouwen, machines, voorraden die de gemeente heeft gekocht om de taken uit te kunnen voeren.
Kengetal	Een getal waarmee je een financiële situatie kunt beoordelen en vergelijken. Hiermee maak een situatie of ontwikkeling zichtbaar.
Kredietrisico	De kans op financieel verlies omdat een partij zijn financiële verplichtingen niet kan nakomen.

L

Lasten	De uitgaven van de gemeente. De gemeente werkt met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven boekhoudkundig horen bij het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Het gaat dus niet om het jaar waarin de betaling is gedaan (kasstelsel).

Liquide middelen	Geld waar je direct over beschikt.
Liquiditeitstekort	Er is onvoldoende geld beschikbaar om op korte termijn schulden en andere financiële verplichtingen (af) te betalen.
N	
Najaarsnota	Document met de stand van zaken in het najaar van de uitgaven en inkomsten van de gemeente in het lopende boekjaar.
O	
Ombuigingsvoorstel	Een voorstel om beleid aan te passen.
Omslagrente	De gemeente leent geld (uit) en betaalt (en ontvangt) daarvoor rente. Om deze rente boekhoudkundig te verdelen, berekent de gemeente voor alle taakvelden een gemiddelde rente. Deze omslagrente wordt aan het begin van elk jaar vastgesteld.
Open einde regeling	Regeling die personen recht geeft op een financiële bijdrage wanneer zij voldoen aan bepaalde criteria. Er is geen maximaal bedrag of een maximaal aantal personen dat van de regeling gebruik mag maken.
Overhead	Geld dat de gemeente aan de eigen organisatie besteedt, bijvoorbeeld voor personeel & organisatie, gebouwkosten en verzekeringen.
P	
Passiva	De schulden van de gemeente, waarmee de bezittingen gefinancierd zijn. Passiva staan aan de rechterkant van een balans. Aan de linkerkant staan dan de activa (bezittingen).
R	
Renterisiconorm	De rekenformule om het renterisico op vaste schulden te bepalen. De gemeente betaalt rente voor het lenen van geld. Omdat het rentepercentage kan veranderen, loopt de gemeente financieel risico. Het risico voor leningen met een looptijd van een jaar of langer mag volgens de wet niet meer zijn dan 20% van het totale bedrag van de begroting.
S	
Schatkistbankieren	Al het geld voor publieke taken die de gemeente niet meteen nodig heeft, worden bewaard in de schatkist van het Rijk. Hiervoor wordt elke dag het saldo van de bankrekening afgeroomd naar nul.
Schuldratio/schuldquote	Een percentage dat aangeeft in hoeverre de langlopende schulden worden gedekt door het eigen vermogen. Een ratio van minder dan 100% betekent dat de gemeente alle langlopende schulden kan betalen met het eigen vermogen.
Solvabiliteitsratio	De verhouding tussen het eigen vermogen en de schulden, dit geeft aan hoe gezond de gemeente financieel is.
Stelpost	Een ingeschat bedrag omdat de werkelijke opbrengsten/kosten nog niet bepaald kunnen worden.
Structurele uitgave	Een uitgave die jaarlijks voorkomt.
T	
Taakveld	Een aandachtsgebied binnen een programma (thema). De financiële en beleidsstukken Weststellingwerf zijn ingedeeld in negen thema's of programma's, met daaronder taakvelden. Binnen al deze taakvelden voert de gemeente taken uit en legt daarover verantwoording af aan de gemeenteraad.
Treasurybeleid	Beleid gericht op het beheersen van de financiën en het beperken van de risico's voor het geld van de gemeente.
V	
Voorjaarsnota	Document met de stand van zaken in het voorjaar van de uitgaven en inkomsten van de gemeente in het lopende boekjaar.
W	
Weerstandsvermogen	Het geld dat beschikbaar is voor het opvangen van calamiteiten (of financiële gevolgen hiervan).